

Polisi Trwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat 2026 Cyngor Sir Fynwy

1 XXXX 2026

Gellir cael rhagor o wybodaeth gan:
Adran Drwyddedu
Cyngor Sir Fynwy
Neuadd y Sir
Y Rhadyr
Brynbuga
NP15 1GA
Ffôn: 01873 735420
E-bost: licensing@monmouthshire.gov.uk
Gwefan: www.monmouthshire.gov.uk/licensing

Polisi Tacsis a Hurio Preifat

Cyngor Sir Fynwy

Cynnwys

Tabl Cynnwys

Cyflwyniad	7
Cymhwyso'r Polisi:	7
Nodau ac Amcanion Polisi	8
Proses drwyddedu a dirprwy swyddogaethau	9
Gwriad o'r Polisi	9
Ffioedd Trwydded	10
Trwyddedau Gyrwyr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat	11
Gofynion trwydded	11
Hyd y Drwydded	11
Proses Ymgeisio	11
Ffitrwydd a Phriodoldeb	11
Gwriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS)	13
Gwriad cofnod troseddol tramor	13
Profiad Gyrru a Safonau	14
Archwiliadau meddygol	14
Dyletswyddau Deddf Cydraddoldeb	15
Cŵn Cymorth	Error! Bookmark not defined.
Polisi Esemptiad Meddygol Deddf Cydraddoldeb	Error! Bookmark not defined.
Polisi Gwybodaeth Topograffig ac Amodau Trwyddedu (Profion Gwybodaeth Gyrwyr)	17
Hyfedredd a Chymwysterau Gyrru	18
Hyfforddiant Diogelu	18
Ymwybyddiaeth o Anabledd	19
Hyfedredd Iaith	Error! Bookmark not defined.
Gwriad hawl i weithio	20
Gwiriadau treth gorfodol	21
Ymddygiad Gyrwyr	21

Cod Gwisg Gyrrwr	21
Gyrrwr Llogi Preifat	21
Is-ddeddfau Cerbydau Hacni	22
Cofrestr genedlaethol ar gyfer dirymu a gwrthod trwyddedau Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat (NR3 S)	22
Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat	24
Proses ymgeisio	24
Perchennog Ffitrwydd a Phriodoldeb	24
Gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS)	25
Gwiriad Cofnod Troseddol Tramor	25
Adeiladu Cerbydau Cyffredinol	26
Addasiadau/offer ychwanegol	26
Manyleb cerbyd	26
Amodau Trwydded Cerbyd	27
Hyd y Drwydded	27
Oedran y Cerbyd	27
Allyriadau Cerbydau / Polisi Amgylcheddol	27
Profi Cerbydau ac Amllder Profi Cerbydau	28
Yswiriant	29
Tystysgrif Cofrestru V5	29
Adrodd Damweiniau	30
Prisiau	30
Mesuryddion Tacsi	Error! Bookmark not defined.
Camerâu Teledu Cylch Cyfyng (CCTV)	32
Camera Dangosfwrdd (Dashcam)	Error! Bookmark not defined.
Eiddo Coll	33
Lifrai ac Arwyddion	33
Hysbysebu	33
Taliadau Cerdyn	34
Hygyrchedd	34
Amodau Trwydded Cerbyd Hacni	35
Cerbydau a Dynnir gan Geffylau (Cerbyd Hacni yn Unig)	35
Amodau Trwydded Cerbyd Hurio Preifat	36
Llogi Gweithredol (Llogi Preifat yn Unig)	36
Cerbydau Hurio Preifat ar gyfer Digwyddiadau Arbennig/Nodweddiadol gan gynnwys Limwsinau ..	37
Darpariaethau ychwanegol ar gyfer Cerbydau Hacni yn unig:	37

Cyfyngiadau Maint	37
Safleoedd Tacsï (a elwir yn gyfreithiol yn safleoedd Cerbydau Hacni)	37
Gweithredwyr Llogi Preifat	38
Proses ymgeisio	38
Hyd y Drwydded	38
Cyfrifoldebau a Addasrwydd/Priodoldeb y Gweithredwr	38
Gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS)	40
Gwiriad Cofnod Troseddol Tramor	40
Amod Trwydded	41
Cydymffurfiaeth Gyffredinol a Gorfodi	41
Hunan-Adrodd Deiliad Trwydded	42
Gweithdrefn Ddisgyblu	42
Cynllun Pwyntiau Cosb	43
Apeliadau	44
Gweithio mewn Partneriaeth	44
Ceisiadau Gwasanaeth a Chwynion	44
Gorfodi Trawsffiniol	45
Atodiad 1	46
Gweithdrefn/canllawiau Ymgeisio am Yrrwr	46
Atodiad 2	47
'Canllawiau ar benderfynu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y masnachau hacni a llogi preifat' Sefydliad Trwyddedu Ebrill 2018.	Error! Bookmark not defined.
Tabl dirprwyo	95
Atodiad 3	Error! Bookmark not defined.
Tacsï a cherbydau llogi preifat: polisi eithriad meddygol Deddf Cydraddoldeb	47
Atodiad 4	103
Canllawiau Hawl i Weithio	103
Atodiad 5	104
Cod Ymddygiad Gyrwyr Cerbyd Hacni/Cerbyd Hurio Preifat.	104
Atodiad 6.	108
Cod Gwisg Gyrwr Cerbyd Hacni/Llogi Preifat	108
Atodiad 7	109
Amodau Gyrwr Hurio Preifat	109
Atodiad 8	112
Is-ddeddfau Cerbydau Hacni	112
Atodiad 9.	116

Proses Ymgeisio am Gerbyd	116
Atodiad 10 Manyleb Cerbyd HC ac Amodau Trwydded HC	117
Cyflyrau Cerbydau Hacni	117
Amodau Trwydded Cerbyd Hacni	117
Manyleb	117
Math o Gerbyd	118
PLÂT, ARWYDDION, HYSBYSEBU, A LIFRE	118
NEWID AMGYLCHIADAU	118
DYCHWELYD PLÂT	119
YSWIRIANT	119
CYNLLUN SEDDAU A CHYFARCHIAD BAGIAU	119
NEWID CERBYD	120
FFENESTRI ARLIW	120
PROFION CERBYDAU	120
CYFARPAR CERBYDAU	120
HYSBYSEBU	121
SYSTEMAU SAIN, FIDEO A RECORDIO	121
DIM YSMYGU YN Y CERBYD	121
MESURYDDION A PHRISIAU	121
EIDDO COLL	122
Atodiad 11 Manyleb Cerbyd PH ac Amodau Trwydded PH	123
AMODAU TRWYDDED CERBYD HURIO PREIFAT	123
MANYLEB	123
PLATIAU, ARWYDDION, HYSBYSEBU A LIFRE	124
NEWID AMGYLCHIADAU	124
DYCHWELYD PLÂT	125
YSWIRIANT	125
CYNLLUN SEDDAU A CHYFARCHIAD BAGIAU	125
NEWID CERBYD	126
FFENESTRI ARLIW	126
PROFION CERBYDAU	126
CYFARPAR CERBYDAU	126
SYSTEMAU SAIN, FIDEO NEU WYLIADWYAETH	127
DIM YSMYGU MEWN CERBYDAU	127
MESURYDDION A PHRISIAU	127
EIDDO COLL	127

Atodiad 1 2 .	129
Tabl o Brisiau Cerbydau Hacni	129
Atodiad 1 3 .	130
Polisi CCTV	Error! Bookmark not defined.
Atodiad 1 4 .	130
Polisi Camera Dangosfwrdd	150
Atodiad 15. 130 152	154
161 2 0. 140	162

Cyflwyniad

Mae Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (PHVs) yn ffurf hanfodol o drafnidiaeth gyhoeddus. Maent yn darparu ateb trafnidiaeth uniongyrchol ymarferol ac yn darparu gwasanaeth hanfodol i; bobl sy'n byw mewn cymunedau gwledig lle efallai nad yw mathau eraill o drafnidiaeth gyhoeddus yn ddigonol, yr economi nos, teithwyr ag anabledau, ac mae ganddynt rôl bwysig wrth hwyluso cynhwysiant cymdeithasol.

Mae'n bwysig bod Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat yn bodloni safonau rheoleiddiol ac yn gallu cludo teithwyr yn ddiogel ac yn gyfforddus, gan sicrhau bod profiad y cwsmer yn un cadarnhaol.

Bydd y polisi hwn a'r gweithdrefnau cysylltiedig yn cynghori ymgeiswyr ar y safonau a'r gofynion y mae'n rhaid eu bodloni ac yn tywys y Cyngor yn y ffordd y mae'n cyflawni ei swyddogaethau trwyddedu. **Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu bob 5 mlynedd ond gall fod yn destun adolygiadau dros dro os bydd angen.**

Cymhwyso'r Polisi:

Cyngor Sir Fynwy yw'r Awdurdod Trwyddedu o dan Ddeddf Darpariaethau Amrywiol Llywodraeth Leol 1976 (fel y'i diwygiwyd) a Deddf Cyfrifoldebau Heddluoedd Trefol 1847. Mae ganddo'r ddyletswydd i gyflawni ei swyddogaethau trwyddedu mewn perthynas â:

- Trwyddedau Cerbydau Hacni
- Trwyddedau Gyrwyr Cerbydau Hacni
- Trwyddedau Cerbydau Hurio Preifat

- Trwyddedau Gyrwyr Hurio Preifat
- Trwyddedau Gweithredwr Hurio Preifat

Bydd y Polisi hwn yn berthnasol i'r mathau o drwyddedau a restrir uchod. Drwy gydol y Polisi hwn mae unrhyw gyfeiriad at y termau cyffredinol canlynol yn golygu:

- 'gyrrwr' - yn cyfeirio at yrrwr Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat
- 'cerbyd' – yn cyfeirio at Gerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat
- 'tacsî' - yn cyfeirio at Gerbyd Hacni
- Mae 'PHV' yn cyfeirio at gerbyd llogi preifat
- 'gweithredwr' – yn cyfeirio at weithredwr llogi preifat
- 'perchennog' – yn cyfeirio at berchennog Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat
- Mae 'deiliad trwydded' yn cyfeirio at ddeiliad trwydded yrru Cerbyd Hacni/hurio preifat, trwydded Cerbyd Hacni neu gerbyd hurio preifat, neu drwydded gweithredwr hurio preifat.
- Mae 'y cyngor' yn golygu Cyngor Sir Fynwy
- Mae 'Swyddog Awdurdodedig y Cyngor' yn golygu unrhyw swyddog o'r Cyngor sydd wedi'i awdurdodi o dan Gynllun Dirprwyo'r Cyngor fel y'i cynhwysir yn y Cyfansoddiad.
- Mae 'plât trwydded' neu 'y 'plât' yn golygu'r plât trwydded cerbyd a roddir i bob cerbyd ac y mae'n ofynnol ei arddangos yn allanol yng nghefn pob cerbyd trwyddedig, oni bai bod y cerbyd wedi'i eithrio.
- Mae'r 'Pwyllgor' yn golygu Pwyllgor Tacsîs a Rheoleiddio'r Cyngor

Wrth gyflawni ei swyddogaeth drwyddedu, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried y ddeddfwriaeth ganlynol:

- [Deddf Cyfrifoldebau Heddluoedd Trefol 1847](#)
- [Deddf Llywodraeth Leol \(Darpariaethau Amrywiol\) 1976](#)
- [Deddf Trafnidiaeth 1985](#)
- [Rheoliadau Goleuo Cerbydau Ffordd 1989](#)
- [Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990](#)
- [Deddf Iechyd 2006](#)
- [Rheoliadau Di-fwg \(Mangreoedd a Gorfodi\) 2006](#)
- [Rheoliadau Di-fwg \(Gweithredwyr Cerbydau a Hysbysiadau Cosb\) 2007](#)
- [Deddf Cydraddoldeb 2010](#)
- [Deddf Tacsîs a Cherbydau Hurio Preifat \(Personau Anabl\) 2022](#)
- [Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998](#)
- [Deddf Diogelu Data 2018](#)
- [Deddf Mewnfudo 2016](#)
- [Deddf Hawliau Dynol 1998](#)
- [Gorchymyn Deddf Adsefydlu Troseddwy 1974 \(Eithriadau\) \(Diwygio\) 2002](#)
- [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#)

Rhoddyd ystyriaeth i ddeddfwriaeth a chanllawiau perthnasol eraill, gan gynnwys:

- Canllawiau ar Ddeddf Adsefydlu Troseddwy 1974 ([Cyhoeddwyd ym Mawrth 2014](#))

- [Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd \(DBS\)](#)
- [Canllawiau ar y Cod Rheoleiddwyr Cymhwysedd 2014](#)
- [Canllawiau Sefydliad Trwyddedu ar benderfynu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y diwydiant Cerbydau Hacni a llogi preifat 202 4](#)
- [Trwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat” yr Adran Drafnidiaeth yn Lloegr \(Tachwedd 20-23\)](#)
- [Yr Adran Drafnidiaeth “Safonau Statudol Tacsis a Hurio Preifat” Gorffennaf 2020](#)
- [Llywodraeth Cymru – “ Tacsis a cherbydau llogi preifat: Canllawiau Trwyddedu” Mawrth 2021](#)

Nodau ac Amcanion Polisi

Nod cyffredinol trwyddedu Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat yw amddiffyn y cyhoedd a hyrwyddo diogelwch y cyhoedd.

Mae trwyddedu tacsis a cherbydau hur preifat yn swyddogaeth ddatganoledig yng Nghymru . Yn Llywodraeth Cymru: “[Canllawiau Trwyddedu Tacsis a cherbydau llogi preifat](#)”, mae gan Lywodraeth Cymru'r nod canlynol fel rhan o'u datganiad gweledigaeth:

'Ein nod yw diweddarau system drwyddedu tacsis a cherbydau preifat Cymru i'w gwneud yn addas ar gyfer Cymru fodern. Rydym am greu un safon gyson a gymhwysir ledled Cymru sy'n hyrwyddo diogelwch, yn cyfrannu at amgylchedd glanach, yn gwella profiad y cwsmer, ac sy'n hygyrch i bawb.'

Mae Cyngor Sir Fynwy yn cytuno â'r weledigaeth hon a bydd yn gweithio tuag at y nod a'r pedwar amcan canlynol:

- **Diogelwch** – Bydd gweithredwyr, cerbydau a gyrwyr yn ddiogel ac yn addas ar gyfer trwyddedu
- **Amgylchedd** – dylai cerbydau trwyddedig gyfrannu at dargedau ar gyfer amgylchedd glanach
- **Cydraddoldeb** – Dylai pob teithiwr gael mynediad at gerbyd addas. Dylai gyrwyr a gweithredwyr ddarparu gwasanaeth sy'n addas i anghenion cwsmeriaid.
- **Profiad y Cwsmer** – Dylai pob cwsmer brofi gwasanaeth tacsî/PHV o safon dda.

Wrth hyrwyddo'r nodau a'r amcanion trwyddedu hyn, bydd y Cyngor yn disgwyl gweld deiliaid trwyddedau ac ymgeiswyr yn dangos yn barhaus eu bod yn bodloni neu'n rhagori ar y safonau a osodwyd gan y Cyngor fel y nodir yn y polisi hwn.

Proses drwyddedu a dirprwyo swyddogaethau

Mae Cyfansoddiad y Cyngor yn manylu ar bwy sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau ar faterion sy'n ymwneud â thrwyddedu tacsis.

Mae'r Cyngor yn gweithredu cynllun dirprwyo lle mae pwerau penodol yn cael eu dirprwyo i Swyddogion Awdurdodedig ac Aelodau Etholedig sy'n eistedd ar y Pwyllgor Tacsis a Rheoleiddio. Mae copi o'r Cyfansoddiad sy'n cynnwys y cynllun dirprwyo ar gael ar wefan y Cyngor neu ar gais. Gellir dod o hyd i dabl dirprwyo ynghylch a yw ymgeisydd neu ddeiliad Trwydded yn "addas a phriodol" yn Atodiad 2 .

Gwriad o'r Polisi

Wrth arfer ei ddisgresiwn wrth gyflawni ei swyddogaethau, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried y Polisi hwn a'r amcanion a nodir ynddo.

Lle bo angen i'r Awdurdod Trwyddedu wyro'n sylweddol oddi wrth y Polisi hwn, rhoddir rhesymau clir a sylweddol dros wneud hynny gan gynnwys unrhyw ganllawiau statudol a gyhoeddwyd gan y llywodraeth.

Ffioedd Trwydded

Bydd ffioedd trwydded yn cael eu gosod er mwyn i'r Awdurdod Trwyddedu adennill y costau sy'n gysylltiedig â gweinyddu, cyhoeddi a gorfodi pob cyfundrefn drwyddedu, cyn belled ag y caniateir gan statud. Bydd y ffioedd yn cael eu hadolygu'n rheolaidd, a bydd unrhyw ormodedd neu ddiffyg yn cael ei ystyried y tro nesaf y bydd y ffioedd yn cael eu gosod.

Gellir gweld y ffioedd trwydded cyfredol ar wefan y Cyngor

www.monmouthshire.gov.uk/licensing/trwydded-tacsi

Trwyddedau Gyrwyr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat

Gofynion trwydded

Rhaid i unrhyw berson sy'n gyrru Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat ddal y drwydded briodol.

Cyhoeddir trwyddedau gyrru Cerbydau Hacni yn unol ag adran 46 o Ddeddf Cymalau Heddlu Tref 1847.

Cyhoeddir trwyddedau gyrru cerbydau llogi preifat yn unol ag adran 51 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.

Bydd Cyngor Sir Fynwy yn rhoi "Trwydded Ddeuol" i bob gyrrwr sy'n caniatáu iddynt yrru Cerbyd Hacni a Cherbydau Hurio Preifat Cyngor Sir Fynwy yn gyfreithlon.

Bydd unrhyw gyfeiriad at 'drwydded yrru' yn yr adran hon yn cyfeirio at drwyddedau gyrru Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat.

Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn rhoi trwydded yrru i ymgeiswyr sy'n cael eu hystyried yn 'addas a phriodol' i ddal trwydded, a bydd hyn yn caniatáu gyrru Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat.

Hyd y Drwydded

Bydd trwyddedau gyrru yn cael eu rhoi am gyfnod o 3 blynedd; fodd bynnag, mae gan yr Awdurdod Trwyddedu'r disgrisiwn i roi trwydded am gyfnod byrrach pan ystyrir ei bod yn briodol yng nghyd-destun yr achos unigol, neu ar gais yr ymgeisydd.

Proses Ymgeisio

Mae'r weithdrefn ymgeisio a'r canllawiau ar gyfer cael trwydded yrru Cerbyd Hacni/hurio preifat wedi'u manylu yn **Atodiad 1**.

Ffitrwydd a Phriodoldeb

Diben y rhagofynion trwyddedu canlynol yw cynorthwyo'r Awdurdod Trwyddedu i benderfynu a yw ymgeisydd/gyrrwr yn berson 'addas a phriodol' i ddal trwydded, neu i barhau i ddal trwydded.

Yn absenoldeb diffiniad cyfreithiol o 'addas a phriodol' bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn defnyddio'r prawf canlynol:

Heb unrhyw ragfarn, ac yn seiliedig ar y wybodaeth sydd o'ch blaen, a fydddech chi'n caniatáu i berson rydych chi'n gofalu amdano, waeth beth fo'i gyflwr, deithio ar ei ben ei hun mewn cerbyd sy'n cael ei yrru gan y person hwn ar unrhyw adeg o'r dydd neu'r nos.

Er mwyn cynorthwyo ymhellach i ddeall dehongli'r diffiniad hwn, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried materion sy'n eu cynorthwyo i benderfynu a yw ymgeiswyr yn yrrwyr diogel gyda chofnodion gyrru da, yn feddyliol ac yn gorfforol ffit, yn onest, ac a ydynt yn bobl na fyddent yn manteisio ar eu sefyllfa i gam-drin, ymosod ar na thwylllo aelodau'r cyhoedd.

Wrth asesu addasrwydd ymgeisydd i ddal trwydded yrru, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried hanes troseddol yr ymgeisydd yn ei gyfanrwydd, ynghyd â'r holl dystiolaeth, gwybodaeth a deallusrwydd perthnasol arall gan gynnwys eu hanes (e.e. cwynion a chanmoliaeth gan y cyhoedd, cydymffurfio ag amodau'r drwydded a pharodrwydd i gydweithredu â swyddogion trwyddedu) tra byddant yn dal trwydded gan yr Awdurdod Trwyddedu neu unrhyw awdurdod arall. Rhoddir sylw arbennig i batrymau ymddygiad, waeth beth fo'r amserlen y maent wedi digwydd drosti, o ran troseddau profedig ac ymddygiad/ymddygiad arall a allai ddangos y gallai diogelwch a lles y cyhoedd fod mewn perygl oherwydd yr ymgeisydd.

Rhaid cydnabod hefyd y bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried pob hanes troseddol ac ymddygiad p'un ai ddigwyddodd yr hanes neu'r ymddygiad penodol tra roedd ymgeiswyr yn ymwneud yn uniongyrchol â gwaith trwyddedig Cerbyd Hacni neu logi preifat ar y pryd neu a ddigwyddasant yn ystod amser personol yr ymgeiswyr eu hunain. Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn ystyried bod unigolyn sydd â thuedd i gyflawni troseddau a/neu ddangos ymddygiad annerbyniol tra nad yw'n ymwneud â gwaith Cerbyd Hacni neu logi preifat yr un mor ddifrifol â throseddau a/neu ymddygiad annerbyniol a gyflawnwyd tra'n ymwneud â gwaith Cerbyd Hacni neu logi preifat.

Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn ystyried yn sylweddol y gyrrwyr hynny a allai gario

aelodau agored i niwed o'r cyhoedd fel pobl oedrannus, plant ar eu pen eu hunain, pobl anabl, menywod unig, ymwelwyr tramor a phobl sy'n anabl rhag alcohol neu sylweddau eraill.

Er mwyn asesu addasrwydd ymgeiswyr a deiliaid trwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried 'Canllawiau ar benderfynu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y diwydiant Cerbydau Hacni a llogi preifat 2024' y Sefydliad Trwyddedu.

Mae'r canllawiau wedi'u manylu yn **Atodiad 2**, ochr yn ochr â Thabl Dirprwyo'r Cyngor.

Gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS)

Er mwyn bodloni'r awdurdod eu bod yn berson 'addas a phriodol', bydd pob ymgeisydd am rôl gyrrwr Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat (PHV) yn cael gwiriad Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd Manwl (DBS), sy'n cynnwys gwiriad o'r rhestrau gwaharddedig o blant ac oedolion. Ar gyfer gyrrwyr trwyddedig, bydd y gwiriad hwn yn cael ei ailadrodd bob 6 mis.

Argymhellir yn gryf i bob ymgeisydd/deiliad trwydded gofrestru ar gyfer Gwasanaeth Diweddarau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd a chynnal eu tanysgrifiad am hyd eu trwydded. Rhaid i ddeiliad y drwydded roi caniatâd i'r Awdurdod Trwyddedu gynnal gwiriadau o'u statws DBS. Bydd methu â darparu gwybodaeth y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd bob 6 mis yn arwain at atal trwydded yrru gan yr Awdurdod Trwyddedu nes bod y wybodaeth yn cael ei darparu neu ei gweld.

Bydd gofyn i yrwyr sy'n dymuno cyflwyno DBS bob chwe mis yn hytrach na defnyddio'r "gwasanaeth diweddarau DBS" gymryd cyfrifoldeb personol i sicrhau bod y DBS wedi'i gwblhau a'i gyhoeddi i'r Awdurdod cyn y dyddiad cau ar gyfer y gwiriad 6 mis. Gall methu arwain at atal y Drwydded Yrru nes bod DBS wedi'i gwblhau a'i ddychwelyd i'r Awdurdod. O'r herwydd, mae'r Awdurdod Trwyddedu yn cynghori gyrrwyr yn gryf i ddefnyddio'r "Gwasanaeth Diweddarau DBS".

Dylid nodi na all yr Awdurdod hwyluso trosglwyddo gwiriadau DBS o un Corff Cyhoeddus i un arall.

Bydd gyrrwyr sy'n methu â chadw taliadau cyfredol am wasanaeth diweddarau'r DBS yn cael eu hatal dros dro nes bod DBS yn cael ei gyflenwi i'r Awdurdod Trwyddedu.

Dim ond os yw'r datgeliad wedi'i ddyddio o fewn un mis calendr cyn y cais y derbynnir tystysgrifau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Er mwyn cynorthwyo i asesu addasrwydd ymgeiswyr a deiliaid trwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried 'Canllawiau ar benderfynu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y diwydiant Cerbydau Hacni a llogi preifat 2024' y Sefydliad Trwyddedu.

Dylid nodi y bydd cais unigolion sy'n ymddangos ar y naill restr wahardd neu'r llall yn cael ei wrthod yn rheolaidd, oni bai bod amgylchiadau eithriadol lle mae'r awdurdod trwyddedu yn ystyried, ar sail tebygolrwydd, fod yr unigolyn yn 'addas a phriodol'.

Gwiriad cofnod troseddol tramor

Bydd angen i bob ymgeisydd am drwydded yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd preifat sydd wedi treulio 6 mis neu fwy (boed yn barhaus neu'n gyfan gwbl) yn byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig tra'n 18 oed neu'n hŷn ddarparu gwiriad cofnod troseddol o'r wlad/gwledydd yr ymwelwyd â nhw i'r awdurdod trwyddedu yn cwmpasu'r cyfnod yr oedd yr ymgeisydd dramor.

Bydd gofyn i'r ymgeisydd dalu unrhyw gostau ariannol sy'n gysylltiedig â gwiriadau o'r fath.

Ar gyfer y gwledydd hynny lle nad oes gwiriadau ar gael, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn gofyn am dystysgrif ymddygiad da wedi'i dilysu gan y llysgenhadaeth berthnasol. Rhaid i'r dystysgrif gael ei dilysu, ei chyfieithu a'i selio gan y Llysgenhadaeth neu'r Uchel Gomisiwn. Mae gwybodaeth ynghylch tystysgrifau ymddygiad da neu ddogfennau tebyg o nifer o wledydd ar gael ar [wiriadau cofnodion troseddol GOV.UK ar gyfer ymgeiswyr tramor](#).

Os na all ymgeisydd gael gwiriad cofnod troseddol neu dystysgrif ymddygiad da, dylai awdurdodau lleol asesu risg yr ymgeisydd, gan ystyried y rheswm/rhesymau dros beidio â chyflwyno'r naill ddogfen na'r llall; hyd yr amser dramor; hyd yr amser y bu'n byw yn y Deyrnas Unedig; ac unrhyw wybodaeth ychwanegol megis cyfeiriadau cyflogaeth.

Bydd Tystysgrifau Ymddygiad Da sydd mewn iaith heblaw Saesneg yn cael eu cyfieithu i'r Saesneg ar gost yr ymgeisydd gan wasanaeth cyfieithu annibynnol a rhaid gwirio'r cyfieithiad.

Profiad Gyrru a Safonau

Rhaid i bob ymgeisydd fod â phrofiad gyrru o leiaf blwyddyn, h.y. rhaid iddynt fod wedi dal trwydded yrru lawn y DU, trwydded yrru a gyhoeddwyd gan aelod-wladwriaeth yr Undeb Ewropeaidd neu "drwydded gyfnewidiadwy" arall fel y'i diffinnir yn Neddf Traffig Ffyrdd 1988 am o leiaf flwyddyn cyn dyddiad y cais.

Ar adeg y cais, rhaid bod pob ymgeisydd wedi dal trwydded yrru'r DU ar gyfer cerbydau Categori B am 12 mis. Mae manylion am ffyrdd o drosi trwydded yrru dramor yn drwydded yrru'r DU ar gael yn: <https://www.gov.uk/exchange-foreign-driving-licence>

Er mwyn sicrhau bod safon gyrru'r ymgeisydd yn addas, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn cynnal gwiriad o statws trwydded yrru DVLA yr ymgeisydd i weld hanes gyrru'r ymgeisydd. Bydd y gwiriad hwn yn digwydd cyn y drwydded gyntaf, cyn adnewyddu trwydded yrru ac ar unrhyw adeg y mae'r Awdurdod Trwyddedu yn ei hystyried yn angenrheidiol.

Archwiliadau meddygol

Mae'r awdurdod trwyddedu yn cydnabod y dylai gyrrwyr trwyddedig gael safonau meddygol mwy llym na'r rhai sy'n berthnasol i yrrwyr ceir arferol oherwydd eu bod yn cludo aelodau o'r cyhoedd sydd â disgwyliadau o daith ddiogel; maent ar y ffordd am

oriau hirach na'r rhan fwyaf o yrwyr ceir; ac efallai y bydd yn rhaid iddynt gynorthwyo teithwyr anabl a thrin bagiau. Felly, mae'n ofynnol i bob ymgeisydd am drwydded yrru Cerbyd Hacni/hurio preifat fodloni safonau meddygol Grŵp 2 DVLA ar gyfer addasrwydd i yrru.

Rhaid i'r archwiliad meddygol gael ei gwblhau gan Ymarferydd Meddygol sydd wedi'i gofrestru gan Gyngor Meddygol Cyffredinol y DU (gall optegydd/Optometydd sydd wedi'i gofrestru gan y Cyngor Optegol Cyffredinol (GOC) gwblhau'r adran golwg).

Rhaid i'r ymarferydd meddygol asesu'r ymgeisydd yn bersonol ac ystyried Cofnodion Meddygol Cryno'r GIG yr ymgeisydd cyn cwblhau'r dystysgrif. Os na all yr ymarferydd meddygol gwblhau'r datganiad, efallai y bydd yr ymarferydd meddygol yn gofyn am archwiliad pellach neu atgyfeiriadau at arbenigwyr cyn cwblhau'r dystysgrif.

Gall yr awdurdod trwyddedu gyfarwyddo unrhyw ddeiliad trwydded i ddarparu tystiolaeth foddhaol ar ffurf dystysgrif feddygol, yn nodi bod deiliad y drwydded yn bodloni'r safonau Grŵp 2 gofynnol, os codir amheuaeth ynghylch ei addasrwydd meddygol yn ystod cyfnod y drwydded.

Ni fydd trwydded yn cael ei rhoi i unrhyw ymgeisydd am roi neu adnewyddu trwydded sy'n methu â bodloni'r awdurdod trwyddedu ei fod yn bodloni'r safon feddygol ofynnol, neu ni chaiff y drwydded ei hadnewyddu, neu caiff ei dirymu.

Dyma'r gofyniad i ymgeiswyr/gyrwyr trwyddedig gwblhau archwiliad meddygol:

- Ar ôl gwneud cais, bob 5 mlynedd rhwng 45 a 65 oed
- Bob blwyddyn pan fydd y gyrrwr yn 65 oed neu'n hŷn
- Neu unrhyw bryd yn ôl gofynion yr awdurdod trwyddedu neu'r ymarferydd meddygol.

Mae'r ffurflen feddygol yn ddilys am 4 mis o'r dyddiad y mae'r ymarferydd meddygol yn cwblhau'r dystysgrif feddygol .

Mae'n ofynnol i bob deiliad trwydded hysbysu'r awdurdod trwyddedu am unrhyw salwch neu gyflwr sy'n effeithio ar eu gallu i yrru.

Rhaid i'r ymgeisydd/deiliad y drwydded dalu'r holl gostau sy'n gysylltiedig â chael y dystysgrif feddygol berthnasol.

Dyletswyddau Deddf Cydraddoldeb

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod nifer o ddyletswyddau cyfreithiol ar yrwyr trwyddedig wrth gludo teithwyr ag anableddau.

Cadeiriau olwyn

Deddf Cydraddoldeb 2010 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (Personau Anabl) 2022 yn gosod dyletswyddau ar Yrwyr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat trwyddedig sy'n gweithredu Cerbydau Hygyrch i Gadair Olwyn i gludo teithwyr mewn cadair olwyn a darparu cymorth i sicrhau diogelwch a chysur rhesymol, ac i wneud hynny heb unrhyw dâl ychwanegol.

Mae'r mathau o gymorth a allai fod yn ofynnol yn cynnwys:

- Os yw'r teithiwr yn dymuno aros yn y gadair olwyn, rhaid i'r gyrrwr helpu'r teithiwr i fynd i mewn ac allan o'r cerbyd a sicrhau'r gadair olwyn yn unol â manyleb y cerbyd.
- Os yw'r teithiwr am drosglwyddo i sedd, rhaid i'r gyrrwr ei helpu i ddod allan o'r gadair olwyn ac i mewn i sedd ac yn ôl i'r gadair olwyn; rhaid i'r gyrrwr hefyd lwytho'r gadair olwyn i'r cerbyd ynghyd ag unrhyw fagiau.
- Os oes gan y person unrhyw gymhorthion symudedd, i gario'r cymhorthion symudedd hynny.
- Rhaid i'r gyrrwr gymryd camau rhesymol i sicrhau bod y teithiwr yn cael ei gludo'n ddiogel ac yn rhesymol o gysur.

Bydd gyrrwr sy'n methu â chydymffurfio ag unrhyw un o'r dyletswyddau uchod heb amddiffyniad dilys yn cyflawni trosedd a gellir cael dirwy o hyd at £1,000 am bob trosedd ar ôl cael euogfarn. Gall troseddau hefyd arwain at ddirymu neu atal trwyddedau tacsî.

Diffinnir 'cadair olwyn gyfeirio' mewn statud fel un sydd â'r dimensiynau canlynol: Hyd: 1200mm (tua 48") gan gynnwys platiau troed Lled: 700mm (28") Cyfanswm uchder eistedd: 1350mm (54") Uchder y gorffwysfa droed: 150mm (6")

Rhagwelir y bydd y dimensiynau uchod ar gyfer cadair olwyn gyfeirio yn cwmpasu'r rhan fwyaf o gadeiriau olwyn â llaw – fodd bynnag, rydym yn cydnabod y gall rhai cadeiriau olwyn â swyddogaethau arbenigol, neu gadeiriau olwyn modur a sgwteri symudedd, fod yn fwy na'r dimensiynau hyn ac efallai na fydd modd eu llwytho a'u cario'n ddiogel ym mhob tacsî dynodedig. Mewn achosion o'r fath, disgwylir i yrwyr asesu a ellir cario'r teithiwr yn ddiogel yn eu cerbyd, cario'r teithiwr os gellir sicrhau ei ddiogelwch a'i gysur rhesymol, neu ei gynorthwyo i ddod o hyd i gerbyd amgen addas fel arall, lle bo hyn yn ymarferol. Gall amgylchiadau o'r fath fod yn amddiffyniad i drosedd a grybwyllir uchod.

Ym mhob achos, rydym yn disgwyl i yrwyr drin teithwyr â pharch a sensitifrwydd, a rhoi esboniad clir i'r teithiwr pam nad ydynt wedi gallu eu cludo.

Cŵn Cymorth

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswyddau ar Yrwyr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat trwyddedig i gario cŵn tywys, cŵn clywed a chŵn cymorth eraill sy'n dod gyda phobl anabl, ac i wneud hynny heb dâl ychwanegol.

Mae'r dyletswyddau hyn yn berthnasol yn gyfartal i gŵn a ddarperir gan elusennau yn y DU sy'n gysylltiedig â Chŵn Cymorth y DU, sefydliadau tramor cyfatebol, neu gŵn cymorth sydd wedi'u hyfforddi gan eu perchnogion; a waeth a yw'r ci yn gwisgo harnais neu siaced adnabyddadwy, neu'n destun ardystiad ffurfiol. Pan fydd darpar

deithiwr yn hysbysu gyrrwr bod ci, y maent yn dymuno teithio gydag ef, yn gi cymorth, dylid derbyn hyn ar ei wyneb.

Mae cŵn cymorth wedi'u hyfforddi i reidio gyda'u perchennog ym mhrif adran teithwyr cerbyd, fel arfer yn gorwedd wrth eu traed, a bydd y perchennog yn cyfarwyddo eu ci i fynd i mewn ac allan o'r cerbyd. Dylid gofyn i deithwyr sydd â chŵn cymorth a oes ganddynt unrhyw ddewis ynghylch pa sedd y maent yn eistedd ynddi yn y cerbyd - efallai y bydd rhai'n well ganddynt eistedd yn sedd flaen y teithiwr mewn cerbyd, gan y gall y lle traed mwy gynnig mwy o le i'r ci eistedd ynddo. Dylai gyrrwyr fod yn barod i ddarparu unrhyw gymorth rhesymol arall y mae'r teithiwr yn gofyn amdano; fodd bynnag, mae'n annhebygol y bydd angen cymorth ar gŵn cymorth i fynd i mewn neu allan o'r rhan fwyaf o gerbydau y tu hwnt i agor drws y teithiwr. Rhaid i yrrwyr ganiatáu i'r ci cymorth aros gyda'r teithiwr.

Mae cŵn cymorth yn cael eu bridio a'u dewis am eu natur dawel ac yn derbyn hyfforddiant arbenigol sylweddol cyn dechrau eu rolau. Maent yn destun archwiliadau gofal iechyd a milfeddygol rheolaidd. Er ein bod yn cydnabod y gallai nifer o yrrwyr nad oes ganddynt brofiad gyda chŵn deimlo'n anghyfforddus wrth fod mor agos at un, nid yw hyn yn sail ddilys dros wrthod cludo teithiwr gyda chi cymorth. Yn yr un modd, nid yw credoau crefyddol chwaith yn sail dros wrthod cludo cŵn cymorth mewn tacsis a cherbydau llogi preifat, nac unrhyw ofynion cyfreithiol eraill o dan gyfraith y DU.

Polisi Esemptiad Meddygol Deddf Cydraddoldeb

Er mwyn gwella cydymffurfiaeth â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, ac i gefnogi gyrrwyr sydd â chyflyrau meddygol gwirioneddol sy'n eu hatal rhag cyflawni'r dyletswyddau o dan y Ddeddf a ddisgrifir uchod yn llawn, mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r **polisi eithriad meddygol Deddf Cydraddoldeb ar gyfer Tacsis a cherbydau llogi preifat** a nodir yn **Atodiad 3**.

Polisi Gwybodaeth Topograffig ac Amodau Trwyddedu (Profion Gwybodaeth Gyrrwyr)

Mae angen gwybodaeth ymarferol dda ar yrrwyr Cerbydau Hacni o'r ardal y maent wedi'u trwyddedu ar ei chyfer, oherwydd gellir llogi cerbydau ar unwaith, yn uniongyrchol gyda'r gyrrwr, mewn stondinau Cerbydau Hacni neu ar y stryd. Er mwyn cynnal y safonau uchel a ddisgwyllir gan yrrwyr, ni roddir trwydded i yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd Hurio Preifat oni bai bod yr Awdurdod Trwyddedu yn fodlon bod yr ymgeisydd yn berson addas a phriodol. Yn y cyd-destun hwn, ystyrir bod y gallu i ddod o hyd i gyrchfannau a darllen mapiau yn hanfodol wrth ddarparu gwasanaeth o safon i deithwyr.

Er mwyn pennu addasrwydd o'r fath, bydd gofyn i ymgeiswyr sefyll prawf, gyda darparwr hyfforddiant sydd wedi'i gymeradwyo gan yr Awdurdod Trwyddedu, ynghylch eu gwybodaeth am:

- Saesneg neu Gymraeg Sylfaenol
- Rhifedd sylfaenol
- Prawf cyfathrebu llafar a dealltwriaeth
- Lleoliadau lleoedd penodol yn Sir Fynwy.
- Mae gyrwyr Cerbydau Hacni yn cael eu profi ar lwybrau penodol heb gymorth map na Sat Nav.
- Cyfraith Trwyddedu Cerbydau Hacni a Hurio Preifat.
- Ymddygiad Gyrrwr (Hyfforddiant ar wahân, sy'n cynnwys diogelu, wrth gludo plant ac Oedolion Agored i Niwed, bydd angen llinellau sirol ar ôl gwneud cais. Bydd angen hyfforddiant atgoffa ar ôl adnewyddu'r drwydded hefyd)
- Hyfforddiant ymwybyddiaeth o anabledd.

Os nad yw gyrrwr yn gallu cwblhau'r prawf yn foddhaol oherwydd anawsterau gyda Saesneg llafar, cynigir cefnogaeth iddo chwilio am gyfleoedd i gael addysg Saesneg. Bydd gofyn i ymgeiswyr sy'n methu'r prawf gwybodaeth ailsefyll y prawf a thalu ffi ychwanegol hefyd.

Os bydd gyrrwr sydd wedi'i drwyddedu gan Sir Fynwy yn methu ag adnewyddu ei drwydded, ac yn caniatáu i'w drwydded ddod i ben, byddai'n cael ei gydnabod ei fod/ei bod wedi anwybyddu'r gyfraith a'r amodau'n glir. Felly, byddai'n ofynnol iddynt ailsefyll yr elfen hon o'r prawf gwybodaeth ar eu traul eu hunain.

Hyfedredd a Chymwysterau Gyrru

Mae'r Cyngor yn credu, ar hyn o bryd, fod y prawf gyrru car safonol yn darparu tystiolaeth ddigonol o gymhwysedd gyrru ar gyfer gyrwyr Cerbydau Hacni a cherbydau Hurio Preifat. Mae wedi ystyried yn flaenorol y byddai cyflwyno gofyniad bod gyrwyr yn pasio'r prawf gyrru DVSA penodol Ni fyddai prawf Asiantaeth Safonau Gyrru a Cherbydau, nac unrhyw gymhwyster cymhwysedd arall, ar hyn o bryd yn cynhyrchu manteision sy'n gymesur â'r costau dan sylw, er y bydd hyn yn cael ei adolygu. Fodd bynnag, teimlir y bydd gofyn i bob ymgeisydd newydd sydd wedi "casglu" 6 phwynt cosb trwy drosedd(au) traffig bach ymgymryd â Chwrs Pass Plus neu gwrs a gymeradwywyd gan yr Awdurdod Trwyddedu a'i basio a hefyd ddarparu tystysgrif basio (rhaid i basio'r prawf fod yn hŷn na 12 mis oed ac mae ar gost yr ymgeisydd).

Hyfforddiant Diogelu

Mae gan yrwyr Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat gyfrifoldeb pwysig wrth gludo teithwyr sy'n talu'n ddiogel. Disgwylir i yrwyr ymddwyn mewn modd proffesiynol bob amser a darparu gwasanaeth cwsmeriaid rhagorol.

Yn aml, gall gyrwyr trwyddedig fod yn llygaid a chlustiau cymuned. Gall hyfforddiant fod yn bwysig wrth gynorthwyo gyrwyr trwyddedig i adnabod pryd maen nhw'n cludo teithwyr sydd mewn perygl o gael eu cam-drin a'u hecsbloetio.

Rhaid i bob ymgeisydd newydd am drwydded yrru Cerbyd Hacni/hurio preifat ymgymryd â hyfforddiant diogelu gyda darparwr hyfforddiant sydd wedi'i gymeradwyo gan yr Awdurdod Trwyddedu. Mae'r hyfforddiant yn canolbwyntio ar gydnabod yr hyn sy'n gwneud oedolion a phlant yn agored i niwed, trais, camfanteisio rhywiol, llinellau sirol a dangosyddion masnachu mewn pobl. Mae'n cynnwys enghreifftiau o deithiau amheus yn ogystal â gwybodaeth am gynnal ffiniau proffesiynol.

Bydd gofyn i bob gyrrwr fynychu sesiwn hyfforddi ar ddiogelu plant a phobl agored i niwed.

Bydd y sesiwn hyfforddi yn ymdrin ag ymddygiad a chyfrifoldebau'r rhai sydd wedi'u trwyddedu. Yn benodol, bydd yn darparu hyfforddiant i nodi pryd mae angen amddiffyniad ar bobl agored i niwed a sut i sicrhau eu bod yn cael eu cludo i le diogel ac, os ystyrir bod angen cymryd camau o'r fath, yr angen i roi gwybod ar unwaith am unrhyw ddigwyddiad neu ddigwyddiad o'r fath i'r Heddlu a/neu'r gwasanaethau cymdeithasol.

Rhaid i'r darparwr hyfforddiant gael ei gymeradwyo gan yr Awdurdod Trwyddedu. Rhaid cyflwyno tystysgrif i Gyngor Sir Fynwy fel cadarnhad bod yr hyfforddiant wedi'i gynnal. Dim ond darparwyr hyfforddiant sydd wedi'u cymeradwyo gan yr Awdurdod Trwyddedu fydd yn derbyn tystysgrifau.

Bydd gofyn i ymgeiswyr newydd fynychu'r hyfforddiant ar eu traul eu hunain cyn cyflwyno cais.

Rhaid i bob gyrrwr sy'n dymuno adnewyddu eu Trwydded Yrru Cerbyd Hacni a Hurio Preifat ymgymryd â hyfforddiant gloywi mewn perthynas â Diogelu ar eu traul eu hunain cyn cyflwyno cais neu o fewn 3 mis i adnewyddu'r drwydded. Bydd methu â mynychu cwrs diogelu o fewn 3 mis i roi'r drwydded yn arwain at atal trwydded Cerbyd Hacni/Hurio Preifat.

Ymwybyddiaeth o Anabledd

Mae'r Cyngor yn ei gwneud yn ofynnol i bob gweithredwr a gyrrwr gydymffurfio â darpariaethau Deddf Cydraddoldeb 2010 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (Personau Anabl) 2022, sydd ag adrannau penodol mewn perthynas â Gyrwyr a Gweithredwyr Cerbydau Hacni a Phreifat a'u cyfrifoldebau statudol mewn perthynas â'u gwasanaeth i bobl anabl, gan gynnwys y rhai sy'n cael cymorth gan gŵn cymorth, a pheidio â gwahaniaethu yn erbyn y bobl hynny.

Mae'r Cyngor yn cefnogi cerbydau sy'n gallu darparu gwasanaeth i bobl anabl ac yn annog gweithredwyr a gyrrwyr i ddarparu gwasanaeth 24 awr i bobl anabl. Mae'r Cyngor yn annog yn gryf ddarparu cerbydau hygyrch i gadeiriau olwyn ym masnach Cerbydau Hurio Preifat a Cherbydau Hacni Sir Fynwy.

Disgwylir i yrwyr a gweithredwyr feddu ar wybodaeth am ddulliau diogel o gludo pobl anabl.

Mae'r Cyngor yn annog pob gyrrwr i fynychu hyfforddiant ar gynorthwyo pobl anabl; nid yn unig y mae hyn yn cwmpasu pobl mewn cadeiriau olwyn, ond hefyd anghenion pobl ag ystod eang o anableddau.

Mae anableddau'n cynnwys symudiad cyfyngedig neu gyfyngedig, anableddau golwg neu glyw, anawsterau dysgu a nam meddyliol. Nid yw'r rhestr hon yn gynhwysfawr; bydd darpariaethau'r Ddeddf Cydraddoldeb bresennol yn cael eu hystyried wrth benderfynu a yw person yn cael ei ddosbarthu fel anabl.

Cynghorir gyrrwyr cerbydau sy'n hygyrch i gadeiriau olwyn i fynychu cwrs hyfforddi cydnabyddedig i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch ar gyfer trin a sicrhau cadeiriau olwyn.

Gall y Cyngor adolygu trwydded unrhyw yrrwr/gweithredwr y canfyddir bod ganddo ymwybyddiaeth ddiffygiol o anabledd. Ni fydd diffyg hyfforddiant/gwybodaeth ar ran y gyrrwr/gweithredwr yn cael ei dderbyn fel amddiffyniad i honiad o berfformiad/ymddygiad annigonol neu wahaniaethu.

Bydd gofyn i bob ymgeisydd newydd am yrrwr ymgymryd â hyfforddiant Ymwybyddiaeth o Anabledd a bydd yn rhan o'r prawf Gwybodaeth.

Hyfedredd Iaith

Mae'r Safonau Statudol ar gyfer Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat yn argymhell y dylai prawf awdurdod trwyddedu o hyfedredd gyrrwr gwmpasu sgiliau Saesneg llafar ac ysgrifenedig. Mae hyfedredd ysgrifenedig yn berthnasol oherwydd gallai hyn effeithio ar allu gyrrwr i ddeall dogfennau ysgrifenedig, megis polisïau a chanllawiau sy'n ymwneud ag amddiffyn plant ac oedolion agored i niwed, a chymhwyso hyn i nodi a gweithredu ar arwyddion o gamfanteisio. Bydd hyfedredd llafar yn berthnasol wrth nodi camfanteisio posibl trwy gyfathrebu â theithwyr a'u rhyngweithio ag eraill.

Bydd hyfedredd iaith yn dod â manteision ehangach i deithwyr o'i gymharu â'r rhai a nodir yn y Safonau Statudol ar gyfer Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat o ran gallu'r gyrrwr i ddangos dealltwriaeth o'r gyrchfan a ddymunir, amcangyfrif o'r amser a gymerir i gyrraedd yno a cheisiadau cyffredin eraill gan deithwyr ac i'r gyrrwr ddarparu derbynneb ysgrifenedig darllenadwy ar gais.

Yng Nghymru rydym yn derbyn hyfedredd y gyrrwyr mewn sgiliau llafar ac ysgrifenedig yn y Gymraeg.

Gwiriad hawl i weithio

Mae'n ofyniad o dan Ddeddf Mewnfudo 2016, cyn rhoi trwydded, bod yn rhaid i bob ymgeisydd ddangos bod ganddo'r hawl i weithio yn y DU.

Unwaith y bydd y gofyniad hwn wedi'i fodloni, ni fydd angen prawf pellach oni bai bod yr hawl i weithio wedi'i chyfyngu gan amser, ac yn yr achos hwnnw bydd angen prawf pellach i ddangos bod yr hawl i weithio yn parhau.

Mae rhestr o ddogfennau derbyniol ar gyfer hawl i drwydded wedi'i manylu yn **Atodiad 4. Os nad oes gan ymgeisydd y dogfennau derbyniol a nodir yn Atodiad 4, rhaid i'r ymgeisydd ddarparu cod rhannu er mwyn i'r Cyngor gynnal gwiriad hawl i weithio ar-lein gyda'r Swyddfa Gartref.**

Ni fydd ymgeiswyr na allant ddangos yn llwyddiannus fod ganddynt hawl i weithio yn y DU yn cael trwydded.

Pan fydd deiliad trwydded yn torri cyfreithiau mewnfudo, bydd hyn yn sail i adolygu, atal neu ddirymu trwydded.

Os caiff caniatâd mewnfudo ei fyrhau, bydd deiliad y drwydded yn cyflawni trosedd os na fydd yn dychwelyd y drwydded gyrrwr Cerbyd Hacni, gyrrwr llogi preifat neu drwydded gweithredwr i'r awdurdod trwyddedu.

Gwiriadau treth gorfodol

Awdurdodau Trwyddedu o'r 1af Ebrill 2022 ymlaen gyfeirio gyrrwyr newydd at ganllawiau CThEM ynghylch eu rhwymedigaethau treth posibl a chael cadarnhad bod yr ymgeisydd yn ymwybodol o'r canllawiau cyn ystyried y cais. Pan fo'r cais yn gais adnewyddu, mae'n ddyletswydd ar yr awdurdod trwyddedu, cyn ystyried y cais, i gael cadarnhad gan CThEM fod yr ymgeisydd wedi cwblhau gwiriad treth.

Bydd ymgeisydd yn cynnal gwiriad treth drwy ddarparu gwybodaeth i alluogi CThEM i fodloni ei hun bod yr ymgeisydd wedi cydymffurfio â rhwymedigaeth i hysbysu ei fod yn drethadwy, lle'r oedd rhwymedigaeth o'r fath yn berthnasol. Bydd y gwiriad yn cynnwys cwestiwn ynghylch a yw incwm o'r gweithgaredd trwyddedig wedi'i ddatgan i CThEM, lle'r oedd yr ymgeisydd yn drethadwy. Bydd y gwiriad yn cael ei gwblhau pan fydd CThEM yn fodlon bod yr ymgeisydd wedi darparu'r holl wybodaeth y gofynnwyd amdani.

Ymddygiad Gyrrwr

Disgwylir i yrwyr trwyddedig ymddwyn mewn modd proffesiynol a darparu gwasanaeth o ansawdd uchel bob amser.

Mae'r Cod Ymddygiad Gyrrwr a nodir yn **Atodiad 5** wedi'i ddatblygu i amlinellu'r safonau a ddisgwylir gan yrwyr trwyddedig ac mae'n rhan annatod o'r asesiad 'addas a phriodol'.

Mae'r Cod hefyd yn gwasanaethu i gynghori darpar deithwyr ynghylch y lefel o wasanaeth y dylent ei ddisgwyl wrth logi cerbyd trwyddedig.

Cod Gwisg Gyrrwr

Cydnabyddir bod y fasnach tacsis, Cerbydau Hacni a Llogi Preifat, yn chwarae rhan bwysig wrth bortreadu delwedd gadarnhaol o'r ardal. Mae manylion ynghylch cod gwisg gyrrwr wedi'u manylu yn **Atodiad 6**.

Gyrrwr Llogi Preifat

Mae amodau'r drwydded sy'n berthnasol i yrrwr cerbydau llogi preifat wedi'u manylu yn **Atodiad 7** i'r Polisi.

Is-ddeddfau Cerbydau Hacni

Mae is-ddeddfau sy'n berthnasol i yrrwr a pherchnogion Cerbydau Hacni wedi'u manylu yn **Atodiad 8** i'r Polisi.

Cofrestr genedlaethol ar gyfer dirymu a gwrthod trwyddedau Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat (NR3S)

Mae'r awdurdod trwyddedu yn darparu gwybodaeth i'r Gofrestr Genedlaethol o Wrthodiadau a Dirymiadau Trwyddedau Tacsî (NR3S), mecanwaith i awdurdodau trwyddedu rannu manylion unigolion y mae trwydded Cerbyd Hacni neu gerbyd hurio preifat (PHV) wedi'i dirymu, neu gais am un wedi'i wrthod. Mae hyn yn angenrheidiol ar gyfer cyflawni tasg a gyflawnir er budd y cyhoedd neu wrth arfer awdurdod swyddogol a roddwyd i'r awdurdod trwyddedu – hynny yw, asesu a yw unigolyn yn berson addas a phriodol i ddal trwydded Cerbyd Hacni neu PHV.

Felly:

- Pan gaiff trwydded Cerbyd Hacni/PHV ei dirymu, neu pan gaiff cais am un ei wrthod, bydd yr awdurdod yn cofnodi'r penderfyniad hwn yn awtomatig ar NR3S. Mewn rhai achosion, gellir nodi manylion gyrrwr y mae eu trwydded yrru Cerbyd Hacni/PHV wedi'i hatal ar y gofrestr NR3S hefyd.
- Bydd pob cais am drwydded newydd neu adnewyddu trwydded yn cael ei wirio'n awtomatig ar NR3S. Os bydd chwiliad o NR3S yn dangos cyfatebiaeth ag ymgeisydd, bydd yr awdurdod yn ceisio rhagor o wybodaeth am y cofnod ar y gofrestr gan yr awdurdod a'i cofnododd. Dim ond mewn perthynas â'r cais trwydded penodol y bydd unrhyw wybodaeth a dderbynnir o ganlyniad i chwiliad NR3S yn cael ei defnyddio ac ni chaiff ei chadw y tu hwnt i benderfynu ar y cais hwnnw.

Bydd y wybodaeth a gofnodir ar NR3S ei hun yn gyfyngedig i:

- enw
- dyddiad geni
- cyfeiriad a manylion cyswllt
- rhif yswiriant gwladol
- rhif trwydded yrru
- penderfyniad a gymerwyd
- dyddiad y penderfyniad
- dyddiad y penderfyniad yn dod i rym

Bydd gwybodaeth yn cael ei chadw ar NR3S am gyfnod o 11 mlynedd.

Mae hon yn rhan orfodol ar gyfer caniatáu cais am drwydded yrru Cerbyd Hacni / cerbyd preifat. Mae gan yr awdurdod bolisi cyhoeddedig ar y dull y bydd yn ei gymryd o ran ceisiadau gan awdurdodau eraill am ragor o wybodaeth am gofnodion ar NR3S, ac ynghylch y defnydd y bydd yn ei wneud o unrhyw wybodaeth bellach a ddarperir iddo. Gallwch ofyn am gyngor ar y polisi hwn yn licensing@monmouthshire.gov.uk

Bydd gwybodaeth yn cael ei phrosesu yn unol â Deddf Diogelu Data (DPA) 2018 a'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR). Cyn cofnodi gwybodaeth neu ei rhannu, bydd y Cyngor yn sicrhau ei bod yn bodloni gofynion Deddf Adsefydlu Troseddwy 1974 a Gorchymyn Deddf Adsefydlu Troseddwy 1974 (Eithriadau) 1975. Mae unrhyw chwiliadau, darpariaeth neu dderbyn gwybodaeth o neu o dan NR3S yn angenrheidiol ar gyfer swyddogaethau trwyddedu statudol yr awdurdod o sicrhau bod pob gyrrwr yn addas ac yn briodol i ddal y drwydded berthnasol. Ni fwriedir trosglwyddo unrhyw ddata NR3S allan o'r Deyrnas Unedig.

Os hoffech godi unrhyw fater sy'n ymwneud â'r ddeddfwriaeth diogelu data, gan gynnwys drwy ddibynnu ar unrhyw un o'r hawliau a roddir i bynciau data o dan y GDPR, gallwch wneud hynny i Swyddog Diogelu Data'r awdurdod. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno cais mynediad at ddata gan y pwnc.

Mae gennych chi bob amser yr hawl i wneud cwyn i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO). Mae cyngor ar sut i godi pryder ynghylch trin data ar gael ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth: <https://ico.org.uk/make-a-complaint/>

Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat

Proses ymgeisio

Bydd pob cais yn cael ei benderfynu yn ôl ei rinweddau ei hun. Mae'r weithdrefn ymgeisio ar gyfer cael trwydded cerbyd wedi'i manylu yn **Atodiad 9**.

Ffitrwydd a Phriodoldeb y Perchennog

Er efallai nad oes gan berchnogion cerbydau gysylltiad uniongyrchol â theithwyr, mae'n bwysig sicrhau eu bod yn cael eu hystyried yn 'addas a phriodol' i ddal trwydded, er mwyn sicrhau bod cerbydau wedi'u trwyddedu'n briodol er mwyn cynnal manteision diogelwch y drefn drwyddedu.

Bydd y Cyngor yn defnyddio'r prawf canlynol;

Heb unrhyw ragfarn, ac yn seiliedig ar y wybodaeth sydd o'ch blaen, a fydddech chi'n gyfforddus yn caniatáu i'r person hwn reoli cerbyd trwyddedig a all deithio i unrhyw le, ar unrhyw adeg o'r dydd neu'r nos heb godi amheuaeth, a bod yn fodlon na fyddant yn caniatáu iddo gael ei ddefnyddio at ddibenion troseddol neu annerbyniol, a bod yn hyderus y byddent yn ei gynnal i safon dderbyniol drwy gydol cyfnod y drwydded?

Wrth asesu addasrwydd ymgeisydd i ddal trwydded cerbyd, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried hanes troseddol yr ymgeisydd yn ei gyfanrwydd, ynghyd â'r holl dystiolaeth, gwybodaeth a deallusrwydd perthnasol arall gan gynnwys ei hanes (e.e. cwynion a sylwadau cadarnhaol gan y cyhoedd, cydymffurfio ag amodau'r drwydded a pharodrwydd i gydweithredu â swyddogion trwyddedu) tra bo ganddo drwydded gan yr Awdurdod Trwyddedu neu unrhyw awdurdod arall. Rhoddir sylw arbennig i batrymau ymddygiad, waeth beth fo'r amserlen y maent wedi digwydd drosti, o ran troseddau profedig ac ymddygiad/ymddygiad arall a allai ddangos y gallai diogelwch a lles y cyhoedd fod mewn perygl oherwydd yr ymgeisydd.

Rhaid cydnabod hefyd y bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried pob hanes troseddol, ymddygiad ac ymddygiad p'un ai ddigwyddodd yr hanes, yr ymddygiad neu'r ymddygiad penodol tra roedd ymgeiswyr yn ymwneud yn uniongyrchol â gwaith

trwyddedig Cerbydau Hacni neu logi preifat ar y pryd neu a ddigwyddasant yn ystod amser personol yr ymgeiswyr eu hunain. Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn ystyried bod person neu unigolyn sydd â thuedd i gyflawni troseddau a/neu ddangos ymddygiad annerbyniol tra nad yw'n ymwneud â gwaith Cerbydau Hacni neu logi preifat yr un mor ddifrifol â throeddau a/neu ymddygiad annerbyniol a gyflawnwyd tra'n ymwneud â gwaith Cerbydau Hacni neu logi preifat.

Er mwyn cynorthwyo i asesu addasrwydd ymgeiswyr a deiliaid trwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried 'Canllawiau ar bennu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y diwydiant Cerbydau Hacni a llogi preifat 2024'. Mae'r canllawiau wedi'u manylu yn **Atodiad 2**.

Gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS)

Bydd gofyn i bob ymgeisydd am drwydded Cerbyd Hacni a cherbyd preifat gyflwyno datgeliad sylfaenol gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS) er mwyn bodloni'r awdurdod eu bod yn berson 'addas a phriodol'. Bydd y gwiriadau hyn yn cael eu hailadrodd ar gyfer deiliaid trwyddedau cerbydau yn flynyddol. Bydd yr ymgeisydd/deiliad y drwydded yn talu cost y gwiriadau hyn.

Nid yw'n ofynnol i ymgeiswyr sydd eisoes yn dal trwydded yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd hurio preifat gyda'r awdurdod hwn ddarparu'r datgeliad sylfaenol fel rhan o'u cais am drwydded Cerbyd Hacni/cerbyd hurio preifat.

Er mwyn cynorthwyo i asesu addasrwydd ymgeiswyr a deiliaid trwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried 'Canllawiau ar benderfynu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y diwydiant Cerbydau Hacni a llogi preifat 2024' y Sefydliad Trwyddedu. Mae'r canllawiau wedi'u manylu yn **atodiad 2**.

Ni fydd troseddau gyrru fel arfer yn cael eu hystyried fel rhan o'r asesiad ar gyfer deiliaid trwyddedau cerbydau.

Ni fydd gwybodaeth sydd wedi'i chynnwys mewn gwiriad DBS manylach na fyddai'n cael ei datgelu mewn gwiriad sylfaenol yn cael ei hystyried fel rhan o'r asesiad ar gyfer trwydded cerbyd.

Gwiriad Cofnod Troseddol Tramor

Bydd angen i bob ymgeisydd am drwydded yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd preifat sydd wedi treulio 6 mis neu fwy (boed yn barhaus neu'n gyfan gwbl) yn byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig tra'n 18 oed neu'n hŷn ddarparu gwiriad cofnod troseddol o'r wlad/gwledydd yr ymwelwyd â nhw i'r awdurdod trwyddedu yn cwmpasu'r cyfnod yr oedd yr ymgeisydd dramor.

Bydd gofyn i'r ymgeisydd dalu unrhyw gostau ariannol sy'n gysylltiedig â gwiriadau o'r fath.

Ar gyfer y gwledydd hynny lle nad oes gwiriadau ar gael, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn gofyn am dystysgrif ymddygiad da wedi'i dilysu gan y llysgenhadaeth berthnasol. Rhaid i'r dystysgrif gael ei dilysu, ei chyfieithu a'i selio gan y Llysgenhadaeth neu'r Uchel Gomisiwn. Mae gwybodaeth ynghylch tystysgrifau ymddygiad da neu ddogfennau tebyg o nifer o wledydd ar gael ar [wiriadau cofnodion troseddol GOV.UK ar gyfer ymgeiswyr tramor](#).

Os na all ymgeisydd gael gwiriad cofnod troseddol neu dystysgrif ymddygiad da, dylai awdurdodau lleol asesu risg yr ymgeisydd gan ystyried y rheswm/rhesymau dros beidio â chyflwyno'r naill ddogfen na'r llall; hyd yr amser dramor; hyd yr amser y bu'n byw yn y Deyrnas Unedig; ac unrhyw wybodaeth ychwanegol megis cyfeiriadau cyflogaeth.

Bydd Tystysgrifau Ymddygiad Da sydd mewn iaith heblaw Saesneg yn cael eu cyfieithu i'r Saesneg ar gost yr ymgeisydd gan wasanaeth cyfieithu annibynnol a rhaid gwirio'r cyfieithiad.

Adeiladu Cerbydau Cyffredinol

Rhaid i bob cerbyd i'w ystyried ar gyfer trwyddedu gydymffurfio â:

a. Pob agwedd at reoliadau cerbydau Prydain ac Ewrop a bod wedi'i 'gymeradwyo o ran math' i ofynion **categori M1** o Gyfarwydddeb Cymeradwyo Math Cyfan y Gymuned Ewropeaidd 2007/46/EC fel y'i diwygiwyd.
<http://www.dft.gov.uk/vca/vehicletype/index.asp>

b. Yn absenoldeb Cymeradwyaeth Math Cyfan y Gymuned Ewropeaidd, neu os yw cerbyd wedi'i addasu mewn unrhyw ffordd ers ei gynhyrchu, gellir ystyried trwyddedu cerbydau sydd â:

Cymeradwyaeth Math Cyfres Fach Genedlaethol a pheidio â newid ers y cymeradwyaeth math. Cymeradwyaeth Math Cyfres Fach Genedlaethol
<http://www.dft.gov.uk/vca/vehicletype/index.asp>.

Addasiadau/offer ychwanegol

Ni chaniateir gwneud unrhyw addasiadau i'r cerbyd na gosod offer ychwanegol heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan yr awdurdod trwyddedu. Rhaid i gais ysgrifenedig sy'n egluro natur lawn yr addasiad neu'r offer gynnwys gwybodaeth briodol a chadarnhad gan wneuthurwr y cerbyd na fydd yr addasiad/offer yn peryglu diogelwch a manyleb y cerbyd.

Manyleb y cerbyd

Er mwyn sicrhau diogelwch a chysur y cyhoedd sy'n teithio, mae'r awdurdod trwyddedu wedi nodi manyleb ofynnol ar gyfer cerbydau trwyddedig y mae'n rhaid eu

bodloni cyn y gellir trwyddedu cerbyd. Mae manyleb Cerbyd Hacni wedi'i manylu yn **Atodiad 10** a manylir ar y fanyleb ar gyfer cerbydau llogi preifat yn **Atodiad 11**.

Amodau Trwydded Cerbyd

Mae gan yr awdurdod trwyddedu'r pŵer i osod unrhyw amodau y mae'n eu hystyried yn rhesymol angenrheidiol mewn perthynas â rhoi trwydded Cerbyd Hacni neu gerbyd hurio preifat.

Mae amodau'r drwydded mewn perthynas â cherbydau hacni wedi'u manylu yn **Atodiad 10** ac mae amodau trwydded cerbydau llogi preifat wedi'u manylu yn **Atodiad 11**.

Hyd y Drwydded

Bydd y Cyngor yn rhoi Trwyddedau Cerbyd Hacni a Cherbyd Hurio Preifat am gyfnod o 12 mis. Mae gan yr Awdurdod y pŵer i osod amodau ar drwyddedau Cerbyd Hacni a Cherbyd Hurio Preifat.

Oedran y Cerbyd

Mae Canllawiau blaenorol yr Adran Drafnidiaeth yn atgoffa Awdurdodau Trwyddedu ei bod yn gwbl bosibl i gerbyd hŷn fod mewn cyflwr da a bod gosod terfyn oedran, na fyddant yn trwyddedu cerbydau y tu hwnt iddo, yn gallu bod yn fympwyol ac yn anghymesur. Serch hynny, derbynnir y gallai amllder profi yn amlach fod yn briodol ar gyfer cerbydau hŷn, er enghraifft, profion ddwywaith y flwyddyn ar gyfer cerbydau sy'n fwy na phum mlwydd oed.

Mae'r Cyngor yn cydnabod y cyngor a roddwyd gan yr Adran Drafnidiaeth ac ar hyn o bryd nid yw'n bwriadu gosod unrhyw gyfyngiadau oedran llym ar gerbydau trwyddedig. Os bydd y sefyllfa hon yn newid gyda'r Awdurdod, bydd Polisi Oedran Cerbydau a byddai Amodau Eithriadol i'r Polisi Oedran yn cael eu cynnwys yn y polisi hwn.

Allyriadau Cerbydau / Polisi Amgylcheddol

Mae Canllawiau blaenorol yr Adran Drafnidiaeth yn gofyn i Awdurdodau Trwyddedu ystyried i ba raddau y gall a dylent eu Polisiâu Trwyddedu cerbydau gefnogi unrhyw bolisiau amgylcheddol lleol y gallent fod wedi'u mabwysiadu, gan gofio'r angen i sicrhau bod y manteision yn gorbwyso'r costau.

Nod y Cyngor yw sicrhau bod Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat yn cynorthwyo i wella ansawdd aer yn briodol. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r safonau allyriadau canlynol ar gyfer Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat.

- Dim ond ar gerbydau sy'n bodloni Safon Ewro 6 y rhoddir trwyddedau newydd ar gyfer Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat.

- Dim ond ar gerbydau sy'n bodloni safon Ewro 6 y rhoddir trosglwyddo perchnogaeth trwyddedau Cerbyd Hacni a Cherbydau Hurio Preifat
- Gall cerbydau sydd wedi'u trwyddedu ar hyn o bryd nad ydynt yn bodloni safon Ewro 6 (h.y. hawliau taid) barhau i fod wedi'u trwyddedu, nes iddynt gael eu hildio neu eu dirymu, ar yr amod eu bod yn cael eu dal gan y perchennog/gweithredwr presennol ac na ellir eu trosglwyddo fel uchod.

Mae hefyd yn bwysig nodi bod rhai gweithgynhyrchwyr cerbydau wedi cyflwyno'r Sgoriau Ewro i'w cerbydau cyn y dyddiad cau (h.y. mae'n bosibl y gallai cerbyd gael ei raddio fel Ewro 6 cyn 01/09/2014 yn dibynnu ar y gwneuthuriad/model. Gellir dod o hyd i fanylion y sgoriau Ewro yn llyfr log y cerbyd V5 neu V5C)

Profi Cerbydau ac Amllder Profi Cerbydau

Felly cynigir y gofynion profi canlynol:

1. Bydd Cerbydau Hacni a cherbydau Llogi Preifat sydd dros 1 oed a llai na 5 oed (o ddyddiad y cofrestriad cyntaf) yn cael eu profi'n flynyddol.*
2. Bydd Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat dros 5 oed a llai na 10 oed (o ddyddiad y cofrestriad cyntaf) yn cael eu profi bob 6 mis. (Er y bydd trwydded 12 mis/blwyddyn yn cael ei rhoi i'r cerbyd, bydd gofyn iddo basio'r prawf cerbyd 6 mis o'r prawf cychwynnol ar ôl ei roi). Os na fydd y cerbyd yn cael ei gyflwyno i'w brofi cyn i 6 mis fynd heibio, bydd eu trwydded cerbyd yn cael ei hatal.*
3. Bydd Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat dros 10 oed (o ddyddiad y cofrestriad cyntaf) yn cael eu profi bob 4 mis. (Er y bydd trwydded 12 mis/blwyddyn yn cael ei rhoi i'r cerbyd, bydd gofyn iddo basio'r prawf cerbyd bob 4 mis o'r prawf cychwynnol ar ôl ei roi). Os na fydd y cerbyd yn cael ei gyflwyno i'w brofi cyn i bob cyfnod o 4 mis fynd heibio, bydd eu trwydded cerbyd yn cael ei hatal. *

**(Mewn achosion pan fo gan y Perchennog hanes gwael o gynnal a chadw cerbydau, gall y Rheolwr Trwyddedu benderfynu bod y cerbyd(au) a drwyddedwyd gan y perchennog hwnnw yn cael eu profi bob chwarter. Cyn gweithredu'r amod hwn, cynhelir rhybudd ysgrifenedig a chyfarfod cyfryngu rhwng y Perchennog a'r Rheolwr Trwyddedu/Swyddog Trwyddedu.)*

4. Ar hyn o bryd, mae trefniadau profi cerbydau drwy orsaf brofi gymeradwy enwebedig lle mae cydymffurfiaeth â'r gofynion yn cael ei asesu a'i gadarnhau drwy gyhoeddi tystysgrif. Mae gan unrhyw Swyddog awdurdodedig o'r Cyngor neu unrhyw Gwnstabl y pŵer ar bob adeg resymol i archwilio a phrofi at ddiben canfod ei addasrwydd, unrhyw Gerbyd Hacni neu Gerbyd Hurio Preifat sydd wedi'i

drwyddedu gan y Cyngor. Os yw'r Swyddog yn teimlo nad yw'r cerbyd yn addas i'w ddefnyddio fel Cerbyd Hacni neu Gerbyd Hurio Preifat, neu nad yw'r cerbyd yn cydymffurfio â Deddfwriaeth Tacsï neu Bolisi ac Amodau Trwyddedu'r Cyngor, gellir atal, dirymu neu beidio ag adnewyddu trwydded y cerbyd. Gall y Swyddog Trwyddedu gyfeirio dirymiadau ac adnewyddiadau at y Panel Trwyddedu i benderfynu a yw'r cerbyd yn addas at y diben. Dylid nodi na fydd perchnogion sy'n gorchuddio brecioau/rhannau symudol ac ati yn fwriadol gyda sêl isaf, cynnyrch tebyg neu unrhyw ddull arall i atal rhannau o'r cerbyd rhag cael eu gwirio, yn pasio prawf y cerbyd.

5. Bydd y cerbyd wedi'i eithrio rhag darpariaethau Adran 44 o Ddeddf Traffig Ffyrdd 1972 (Profion MOT blynyddol ar gerbydau) oherwydd bod Cyngor Sir Fynwy (MCC) yn meddu ar dystysgrif a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Drafnidiaeth yn unol â rheoliad 30(m) a 30(n) o Reoliadau Cerbydau Modur (Profion) 1976 fel y'u diwygiwyd. Dim ond ar ôl cyflwyno'r Dystysgrif Profi gan Orsaf Brofi gymeradwy a awdurdodwyd gan MCC a chyhoeddi'r drwydded y bydd yr eithriad o'r gofyniad i gael tystysgrif MOT yn berthnasol. Cynghorir ymgeiswyr i lenwi'r ffurflen V112 a gyhoeddwyd gan y DVLA fel prawf nad oes angen iddynt gael tystysgrif MOT.

Yswiriant

Mae angen tystysgrifau yswiriant yn unol â'r gofynion canlynol:

- Rhaid i'r cerbyd fod â thystysgrif yswiriant ddilys ar gyfer llogi cyhoeddus a gwobr mewn perthynas â Cherbydau Hacni, a llogi preifat a gwobr mewn perthynas â cherbydau llogi preifat.
- Rhaid i dystysgrifau yswiriant neu nodiadau gorchudd a gyhoeddir i gwmpasu "unrhyw gerbyd" neu "unrhyw yrrwr" gael eu cyd-fynd ag atodlen sy'n dangos yr holl gerbydau a gyrwyr sydd wedi'u cynnwys yn yr yswiriant fel y manylir yn y dystysgrif yswiriant.
- O ran cerbyd trwyddedig, os na fydd perchennog yn cyflwyno tystysgrif yswiriant ddilys i'r Cyngor ar gais, gall yr awdurdod trwyddedu atal y drwydded a gofyn i berchennog y Cerbyd Hacni neu'r Cerbyd Hurio Preifat hwnnw ddychwelyd yr holl blatiau i'r awdurdod trwyddedu yn amodol ar unrhyw gyfnod apelio.

Tystysgrif Cofrestru V5

Mae'r awdurdod trwyddedu'n derbyn nad yw tystysgrif gofrestru V5 lawn yn enw'r perchennog newydd ar gael bob amser ar y drwydded gyntaf; fodd bynnag, rhaid cyflwyno adran werdd V5/2 y ffurflen V5 a phrawf o brynu. Lle bo modd, dylid cael copi llawn o dystysgrif gofrestru V5 y perchnogion blaenorol a'i chyflwyno ochr yn

ochr â'r adran werdd V5/2. Os yw cerbyd yn newydd sbon, bydd yr awdurdod trwyddedu'n derbyn y Bil Gwerthu nes bod tystysgrif gofrestru V5 ar gael.

Rhaid dangos tystysgrif gofrestru V5 lawn a phrawf o brynu wrth drosglwyddo trwydded cerbyd. Lle bo modd, dylid cael copi llawn o dystysgrif gofrestru V5 y perchnogion blaenorol a'i chyflwyno ochr yn ochr â'r adran werdd V5.

Lle mae'r adran werdd wedi'i chyflwyno wrth drwyddedu'r cerbyd am y tro cyntaf, rhaid cyflwyno tystysgrif gofrestru V5 lawn yn enw'r perchennog newydd i'r Cyngor o fewn 7 diwrnod calendr i berchennog y cerbyd dderbyn y ffurflen.

Adrodd am Ddamweiniau

Yn unol ag Adran 50(3) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976, unrhyw ddamwain i Gerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat sy'n achosi difrod sy'n effeithio'n sylweddol ar:

- (i) diogelwch, perfformiad neu ymddangosiad y cerbyd, neu
- (ii) cysur neu hwylustod y teithwyr,

rhaid ei adrodd i'r awdurdod trwyddedu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, ac ym mhob achos o fewn **saith deg dau (72) awr** i'r digwyddiad.

Yn dilyn damwain neu ddifrod i gerbyd trwyddedig, os yw'n fwriad gan y perchennog neu'r gweithredwr i barhau i'w ddefnyddio â thrwydded, rhaid i'r cerbyd gael ei archwilio ar unwaith gan gyfleuster profi enwebedig yr awdurdod trwyddedu i benderfynu a yw'n addas i'w ddefnyddio'n barhaus. Cyfrifoldeb deiliad y drwydded yw hysbysu'r awdurdod trwyddedu bod y gofyniad hwn wedi'i fodloni. Os yw cyfleuster profi enwebedig yr awdurdod trwyddedu yn penderfynu bod y cerbyd yn addas i'w ddefnyddio'n barhaus, rhaid cytuno ar yr amserlen ar gyfer atgyweiriadau cosmetig gyda Swyddog awdurdodedig yr awdurdod trwyddedu.

Gall yr awdurdod trwyddedu atal y defnydd o gerbyd trwyddedig nes ei fod wedi'i atgyweirio'n addas ac yn cydymffurfio â gofynion profi'r awdurdod trwyddedu.

Gellir disodli cerbyd trwyddedig sydd wedi dioddef difrod mawr mewn damwain neu sydd angen atgyweiriad mecanyddol sylweddol dros dro gan gerbyd llogi, ar yr amod:

- (i) bod y difrod i'r cerbyd, neu'r diffyg ynddo, wedi'i adrodd i'r awdurdod trwyddedu,
- (ii) gwneir cais yn y modd rhagnodedig am drwydded cerbyd dros dro,
- (iii) mae'r cerbyd newydd yn bodloni gofynion y Polisi hwn ac yn addas i'w ddefnyddio at ddibenion llogi.

Prisiau

Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn gosod y gyfradd uchaf o ffioedd y gellir eu codi am deithiau Cerbydau Hacni sy'n digwydd o fewn ardal yr awdurdod lleol. Mae'r tabl prisiau cyfredol wedi'i fanylu yn **Atodiad 12**. Rhaid arddangos copi ym mhob cerbyd.

Mae'n drosedd codi mwy na'r ffi fesurydd am deithiau sy'n dechrau ac yn gorffen yn ardal yr awdurdod lleol. Gellir codi ffi is na'r ffi fesurydd, ond byth yn fwy na.

Gall gyrwyr sy'n ymgymryd â theithiau sy'n dechrau neu'n gorffen y tu allan i ffin yr awdurdod lleol gytuno ar bris gyda'r teithiwr cyn dechrau'r daith neu gallant ddewis defnyddio'r Mesurydd Tacsî.

Bydd y Cyngor yn adolygu'r tabl prisiau o bryd i'w gilydd. Bydd unrhyw welliannau yn destun proses ymgynghori gyhoeddus.

Gall cynrychiolwyr y fasnach Cerbydau Hacni wneud cais i'r Awdurdod Trwyddedu i ystyried gwelliant i'r tabl prisiau.

Nid yw'r awdurdod lleol yn gallu gosod prisiau ar gyfer cerbydau llogi preifat. Yr arfer gorau yw cytuno ar y pris cyn dechrau'r daith gyda'r Gweithredwr Llogi Preifat.

Rhaid i yrwyr, os gofynnir gan y teithiwr, ddarparu derbynebau ysgrifenedig am bob pris a dalwyd. Rhaid i dderbynneg gynnwys y wybodaeth ganlynol: -

- y pris a ddangosir ac a gyfrifir gan y mesurydd ynghyd â thaliadau cymeradwy eraill yn unol â'r siart prisiau
- Rhif trwydded y cerbyd

Nid oes angen cynhyrchu derbynneg corfforol. Derbynnir, lle bo technoleg yn gallu gwneud hynny, fod llawer o deithwyr yn hapus i dderbynneg gael ei anfon drwy neges destun neu e-bost. Fodd bynnag, dylai'r modd o allu ysgrifennu/argraffu derbynneg fod ar gael bob amser.

Mesuryddion Tacsî

Mae gan 'Mesurydd Tacsî' yr un ystyr ag yn Adran 80 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976, sef:

'... unrhyw ddyfais ar gyfer cyfrifo'r ffi i'w chodi mewn perthynas ag unrhyw daith mewn Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat drwy gyfeirio at y pellter a deithiwyd neu'r amser a aeth heibio ers dechrau'r daith, neu gyfuniad o'r ddau;'

Rhaid gosod Mesurydd Tacsîau ar bob Cerbyd Hacni a **gellir** eu gosod ar gerbydau llogi preifat.

Lle mae Mesurydd Tacsî wedi'i osod, rhaid iddo fod:

- Yn cydymffurfio'n llawn â [Rheoliadau Offerynnau Mesur 2016 – Atodlen 1H.](#)

- Yn achos tacsis, sydd â dyfais wedi'i gosod, y bydd ei defnydd/gweithred yn rhoi'r Mesurydd Tacsî ar waith ac yn achosi i'r gair 'HIRED' ymddangos ar wyneb y Mesurydd Tacsî a rhaid bod modd cloi dyfais o'r fath mewn safle fel nad yw peirianwaith y Mesurydd Tacsî ar waith ac nad oes unrhyw ffi wedi'i chofnodi ar wyneb y Mesurydd Tacsî;
- Yn achos tacsis, wedi'i galibro yn erbyn safon briodol i sicrhau nad yw'r tariff a godir yn fwy na'r prisiau uchaf a bennir gan yr awdurdod trwyddedu.
- Calendr dan reolaeth.
- Wedi'u gosod ar y cerbyd gyda seliau/dyfeisiau priodol i atal unrhyw berson rhag ymyrryd â'r mesurydd ac eithrio trwy dorri, difrodi, neu symud y seliau/dyfeisiau'n barhaol.
- Cael y gair 'FARE' wedi'i argraffu ar wyneb y mesurydd mewn llythrennau plaen fel ei fod yn berthnasol yn glir i'r ffi a gofnodwyd arno; a
- Wedi'i gefnogi gan dystysgrif/adroddiad cydymffurfiaeth a gyhoeddwyd gan dacsimedr a osodwyd ac a gymeradwywyd gan yr awdurdod lleol (dim ond dystysgrif sydd wedi'i chyhoeddi o fewn y 10 diwrnod gwaith blaenorol y bydd yr awdurdod trwyddedu yn ei derbyn).
- O ran tacsî, os bydd perchennog yn methu â chyflwyno dystysgrif/adroddiad cydymffurfio dilys i'r awdurdod trwyddedu (oni bai bod oedi neu ataliad wedi'i wneud gan achos digonol a dderbyniwyd ac a gytunwyd gan yr awdurdod trwyddedu), gall yr awdurdod trwyddedu atal y drwydded a gofyn i berchennog y tacsî hwnnw ddychwelyd yr holl blatiau i'r awdurdod trwyddedu yn amodol ar unrhyw gyfnod apelio.

Camerâu Teledu Cylch Cyfyng (CCTV)

Mae diogelwch i yrwyr a theithwyr o'r pwys mwyaf a gall systemau teledu cylch cyfyng mewnol cerbydau fod yn ataliad gwerthfawr.

Nid yw'r awdurdod trwyddedu hwn wedi gorchymyn defnyddio system deledu cylch cyfyng mewn cerbydau trwyddedig, fodd bynnag, gall gydnabod y manteision i'r gyrrwr a'r teithwyr ac mae'n argymhell yn gryf i yrwyr gael system deledu cylch cyfyng yn eu cerbydau. Gellir ystyried ymgynghori yn y dyfodol ar ddefnyddio system deledu cylch cyfyng yn orfodol, ond yn y cyfamser bydd yr awdurdod trwyddedu yn caniatáu defnyddio systemau teledu cylch cyfyng yn wirfoddol.

Rhaid i berchnogion sy'n penderfynu gosod systemau teledu cylch cyfyng yn eu cerbydau sicrhau eu bod yn cydymffurfio'n llawn â manylion Polisi Teledu Cylch Cyfyng yr Awdurdod Trwyddedu yn **Atodiad 13**.

Camera Dangosfwrdd / Dashcam

Mae'r awdurdod trwyddedu yn caniatáu defnyddio systemau 'Dashcams' mewn Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat. Rhaid i berchennog unrhyw gerbyd sydd â system Dashcam wedi'i gosod gydymffurfio â'r amodau a nodir yn **Atodiad 14**.

Eiddo Coll

Dangosir amodau trwydded y Cyngor ar gyfer Gyrwyr Cerbydau Hacni/Llogi Preifat a Gweithredwyr Llogi Preifat ynghylch eiddo coll yn Atodiad 7 ac Atodiad 22 yn y drefn honno. Mae gan Heddlu Gwent ragor o wybodaeth ar eu gwefan. Defnyddiwch y ddolen ganlynol am ragor o wybodaeth [Adrodd eiddo coll neu a ddarganfuwyd | Heddlu Gwent](#)

Lifrai ac Arwyddion

Nid yw rhai aelodau o'r cyhoedd yn gwahaniaethu rhwng Cerbydau Hurio Preifat a Cherbydau Hacni, ac nid ydynt yn sylweddoli nad yw cerbydau Hurio Preifat ar gael i'w llogi ar unwaith nac y gellir eu galw yn y stryd. Felly, mae'n bwysig bod y cyhoedd yn gallu gwahaniaethu'n hawdd rhwng pob math o gerbyd. Mae creu lifrai nodedig ar gyfer Cerbydau Hacni yn helpu i ddatrys yr anhawster hwn.

Ni ystyrir arwyddion sydd wedi'u gosod ar y to ar gerbydau Hurio Preifat yn arfer gorau hyd yn oed os ydynt yn nodi 'ar ôl archebu ymlaen llaw yn unig'. Mae hyn oherwydd bod unrhyw arwydd sydd wedi'i osod ar y to yn dueddol o greu dryswch gyda Cherbyd Hacni sydd hefyd ag arwydd wedi'i osod ar y to.

Mae'n ofynnol i gerbydau trwyddedig Cyngor Sir Fynwy, Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat, arddangos plât adnabod allanol a gyhoeddwyd gan y 'Cyngor' ar flaen a chefn y cerbyd. Bydd y platiau hyn yn bennaf yn wyn o ran lliw ar gyfer cerbydau hurio preifat ac yn felyn o ran lliw ar gyfer cerbydau hacni. Rhaid gosod y platiau'n ddiogel ar y cerbyd naill ai gan nytiau neu foltau, sgriwiau hunan-dapio neu rifedau, neu'n anuniongyrchol trwy fraced a gyflenwir gan y Cyngor. Bydd gan y cerbyd hefyd blât mewnol a fydd yn cael ei osod ar y ffenestr flaen mewn safle fel ei fod yn hawdd i'r teithwyr ei weld. Gellir gweld dyluniad y platiau (lliw) yn **Atodiad 15**.

Rhaid i'r ffenestr to fod wedi'i goleuo (yn tywynnu pan mae'n dywyll) pryd bynnag y bydd y gyrrwr ar gael i'w logi ar unwaith o fewn ardal y Cyngor. Rhaid i'r ffenestr to arddangos geiriad darllenadwy statig (heb sgrollo), sef "Tacsi" wyneb ymlaen a "Tacsi" wyneb cefn, gwaherddir geiriad neu rifau ffôn eraill ar y ffenestr to hon. Rhaid i'r geiriad fod o leiaf 6cm o uchder a 20cm o hyd. Rhaid i fesurydd tacsï'r cerbyd fod wedi'i gysylltu â'r ffenestr to bob amser, gyda'r ffenestr to heb ei goleuo pan fydd y cerbyd yn cael ei logi.

Hysbysebu

Caniateir enw cwmni a manylion cyswllt, ni chaniateir arddangos unrhyw arwyddion na hysbysebu eraill ar gerbydau trwyddedig heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw gan yr awdurdod trwyddedu.

Lle rhoddwyd caniatâd ysgrifenedig, dim ond yn unol â'r polisi hysbysebu a nodir yn **Atodiad 16 y caniateir hysbysebu ar gerbydau hacni**.

Rhaid i bob hysbyseb gydymffurfio â gofynion y Cyngor Safonau Hysbysebu ym mhob mater sy'n ymwneud â chwaeth dda, o ran cynnwys ac ymddangosiad, ac ni chânt ymwneud â materion sy'n ymwneud â thybaco, gamblo, alcohol, gwleidyddiaeth, crefydd, materion o natur rywiol, nac unrhyw gynnwys arall sy'n debygol o achosi tramgwydd.

Taliadau Cerdyn

Gall cerbydau trwyddedig fod â dyfais talu cerdyn credyd a debyd. Rhaid i'r ddyfais allu cynhyrchu derbynneb wedi'i argraffu.

Lle mae dyfais talu cerdyn wedi'i gosod ar gerbyd, rhaid arddangos dau arwydd dwy ochr, naill ai'n nodi logos cwmnïau cardiau neu arwydd dwyieithog (Saesneg a Chymraeg) yn nodi 'Mae'r cerbyd trwyddedig hwn yn derbyn taliadau cerdyn credyd a debyd gan gynnwys taliadau di-gyswllt'.

Rhaid gosod yr arwydd yn fewnol yn y ddwy ffenestr teithwyr.

Os bydd problem yn codi gyda thaliad cerdyn, dylai'r gyrrwr ddilyn y cyngor hwn:

- Gofynnwch i'r teithiwr roi cynnig arall ar y cerdyn talu
- Os yw'r broblem yn parhau, gofynnwch i'r teithiwr a oes ganddyn nhw gerdyn neu arian parod arall
- Cynnig mynd â'r teithiwr i'r peiriant ATM (pwynt arian parod) agosaf
- Os yw'r teithiwr yn gwrthod talu'r pris, ystyriwch gysylltu â'r Heddlu.

Dylai gyrrwyr wirio bod eu taliad cerdyn yn gweithio cyn iddynt ddechrau gweithio, gan gynnwys sicrhau ei fod yn gallu argraffu derbynebau.

Gall teithiwr hefyd ddefnyddio Taliadau Cerdyn a wneir o dan ddarpariaeth systemau Apiau Gweithredwyr Hurio Preifat. Dylid nodi, os yw Gweithredwr Hurio Preifat yn cynnig systemau o'r fath, mai'r Teithiwr, nid y gyrrwr, fydd yn penderfynu a ydynt am ddefnyddio arian parod, ap neu system dalu cerdyn.

Hygyrchedd

Rhaid i gerbydau dynodedig sy'n hygyrch i gadeiriau olwyn (WAVs) allu hwyluso cludo pobl anabl a darparu lle i berson anabl mewn cadair olwyn 'gyfeirio'* yn adran y teithwyr.

* Diffinnir "cadair olwyn gyfeirio" fel 700mm o led, 1200mm o hyd, a 1350mm o uchder. Mae diagram o'r "gadair olwyn gyfeirio" i'w gweld ar dudalen 97 o adroddiad ymchwil Safon Cadair Olwyn Gyfeirio a Dylunio Trafnidiaeth 2022 yr Adran Drafnidiaeth.

Adran 167 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (Personau Anabl) 2022 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi rhestr ddynodedig o gerbydau hygyrch i gadeiriau olwyn. Gellir gweld hon ar ein gwefan yn <https://www.monmouthshire.gov.uk/licensing/taxi-licence/wheelchair-accessible-vehicles/>

Mae gan berchnogion gyfrifoldeb i sicrhau bod unrhyw yrrwr trwyddedig sy'n gyrru un o'u cerbydau hygyrch i gadeiriau olwyn yn ymwybodol o'u dyletswyddau o ran cludo pobl anabl mewn cadeiriau olwyn wrth yrru cerbyd trwyddedig hygyrch i gadeiriau olwyn.

Rhaid i berchennog cerbyd hygyrch i gadeiriau olwyn trwyddedig ddangos i bob gyrrwr y cerbyd sut i gynorthwyo teithiwr mewn cadair olwyn i mewn ac allan o'r cerbyd a sicrhau'r gadair olwyn yn gywir yn y cerbyd. Bydd hyn yn cynnwys dangos i'r gyrrwr sut i ddefnyddio'r ramp(au) a sut i ddefnyddio ac addasu'r cyfyngiadau. Rhaid i'r perchennog gadw cofnod o'r arddangosiad hwn a chynnwys y canlynol:

- a. Dyddiad yr arddangosiad
- b. Enw a rhif trwydded y gyrrwr
- c. Cydnabyddiaeth wedi'i llofnodi a'i dyddio gan y gyrrwr bod yr arddangosiad wedi digwydd a'i fod ef/hi'n deall yn glir sut i gludo teithiwr mewn cadair olwyn i'r cerbyd

Rhaid i'r perchennog gadw'r cofnod hwn cyhyd ag y bydd y gyrrwr yn defnyddio'r cerbyd. Os bydd y gyrrwr yn rhentu'r cerbyd eto yn y dyfodol rhaid i'r perchennog ailadrodd yr arddangosiad a'r cofnod.

Os yw'r perchennog hefyd yn yrrwr trwyddedig y cerbyd, rhaid i'r perchennog gofnodi cydnabyddiaeth wedi'i llofnodi i ardystio y gall ef/hi gyflawni cyfarwyddiadau gwneuthurwr y cerbyd ar sut i gludo teithiwr mewn cadair olwyn i mewn ac allan o'r cerbyd yn ddiogel a sut i sicrhau'r gadair olwyn.

Amodau Trwydded Cerbyd Hacni

Mae gan yr awdurdod trwyddedu'r pŵer i osod amodau o'r fath ar drwydded Cerbyd Hacni ag y mae'n eu hystyried yn rhesymol, yn angenrheidiol ac yn gymesur. Mae amodau'r drwydded wedi'u manylu yn **Atodiad 10**.

Cerbydau a Dynnir gan Geffylau (Cerbyd Hacni yn Unig)

Gellir ystyried cerbydau a dynnir gan geffylau hefyd ar gyfer defnydd cerbydau hacni. Mae'r fanyleb a'r amodau sy'n ymwneud â cherbydau a dynnir gan geffylau wedi'u manylu yn **Atodiad 17**.

Amodau Trwydded Cerbyd Hurio Preifat

Mae gan yr awdurdod trwyddedu'r pŵer i osod amodau o'r fath ar drwydded cerbyd llogi preifat ag y mae'n eu hystyried yn rhesymol, yn angenrheidiol ac yn gymesur. Mae amodau'r drwydded wedi'u manylu yn **Atodiad 11**.

Llogi Gweithredol (Llogi Preifat yn Unig)

Gall cerbydau a ddefnyddir ar gyfer llogi gweithredol yn unig fod wedi'u heithrio rhag nifer o amodau safonol megis arddangos lifrai a phlât trwydded allanol.

Dim ond os na fyddai ymgymryd â gwasanaeth gweithredol ar gyfer contractau corfforaethol neu fusnes, promiau/diwrnodau rasio a rhediadau corfforaethol mewn meysydd awyr yn cael eu hystyried yn ddefnydd gweithredol ac felly'n ddarostyngedig i amodau safonol cerbydau llogi preifat y bydd cerbyd yn cael ei ystyried ar gyfer yr eithriad.

Mae'r math o waith a ystyrir yn 'gyflog gweithredol' yn cynnwys, ond nid yw'n gyfyngedig i:

- Contractau busnes i fusnes yn unig, h.y. i gludo gweithwyr a chleientiaid ar deithiau sy'n gysylltiedig â busnes o dan contract ysgrifenedig i gwmni neu berson.
- Archebion ar gyfer cleientiaid penodol (er enghraifft gwleidyddion ac enwogion) sydd, er enghraifft resymau diogelwch neu ddiogelwch personol, ni fyddent eisiau i'r cerbyd allu cael ei adnabod fel cerbyd hurio preifat.

Rhaid i du mewn a thu allan y cerbyd fod o'r ansawdd uchaf o ran dyluniad a defnydd o ddeunyddiau sydd ar gael ac mewn cyflwr eithriadol. Rhaid i docio cerbydau i'w hystyried yn 'weithredol' fod y fanyleb uchaf o fath penodol o gerbyd. Mae ystyriaethau perthnasol ynghylch a yw cerbyd yn bodloni safon weithredol yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, gost, enw da, manyleb, ymddangosiad, canfyddiad, lefelau cysur uwch a manyleb seddi, e.e. a yw'r cerbyd yn cynnig lle ychwanegol i bob teithiwr o'i gymharu â cherbydau safonol.

Rhaid i unrhyw berchennog sy'n dymuno trwyddedu cerbyd ar gyfer llogi gweithredol wneud cais i'r awdurdod trwyddedu gan ddarparu cadarnhad ysgrifenedig gan eu gweithredwr llogi preifat y bydd y cerbyd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer llogi gweithredol yn unig.

Rhaid cario hysbysiad ysgrifenedig gan yr awdurdod trwyddedu sy'n nodi pa amodau trwydded cerbyd sydd wedi'u heithrio yn y cerbyd bob amser.

Mae'n ofynnol i gerbydau sydd wedi'u trwyddedu ar gyfer llogi gweithredol gael eu gyrru gan yrrwr llogi preifat trwyddedig.

Cerbydau Hurio Preifat Penodol/Digwyddiadau Arbennig Gan gynnwys Limwsinau

Mae cerbydau llogi preifat newydd-deb wedi'u trwyddedu yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Ni ddylai cerbydau llogi preifat newydd-deb fod ag ymddangosiad Cerbyd Hacni a rhaid iddynt gael eu cynllunio i gario 8 o deithwyr neu lai.

Dylai perchnogion sy'n dymuno trwyddedu limwsinau ystyried 'Canllawiau i Weithredwyr Limwsinau Estynedig' (2011) VOSA.

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/147836/Canllawiau_i_Weithredwyr_Limousines_Stretch_2_.pdf

Mae'r fanyleb a'r amodau sy'n ymwneud â limwsinau wedi'u manylu yn **Atodiad 19**.

Gellir ystyried cerbydau newydd fel ceir hen ffasiwn, peiriannau tân sydd wedi'u datgomisiynu, Tuk Tuks, Ricsios Trydan a Beiciau (pedicabs) ar gyfer defnydd llogi preifat hefyd. Mae'r manyleb a'r amodau sy'n ymwneud â cherbydau o'r fath wedi'u manylu yn **Atodiad 18 a 20**.

Darpariaethau ychwanegol ar gyfer Cerbydau Hacni yn unig:

Cyfyngiadau Maint

Mae gan awdurdodau trwyddedu'r pŵer i gyfyngu ar nifer y trwyddedau Cerbydau Hacni y mae'n eu cyhoeddi, ar yr amod eu bod yn fodlon nad oes galw sylweddol heb ei ddiwallu am wasanaeth cerbydau hacni.

Er mwyn asesu lefel y galw heb ei fodloni yn yr ardal, dylai awdurdodau trwyddedu gomisiynu arolwg annibynnol. Yn unol â Chanllawiau Arfer Gorau'r Adran Drafnidiaeth (<https://www.gov.uk/government/publications/taxi-and-private-hire-vehicle-licensing-best-practice-guidance>) lle mae cyfyngiadau ar faint ar waith, dylid ailadrodd arolygon o leiaf bob 3 blynedd. Mae Cyngor Sir Fynwy wedi penderfynu peidio â chyflwyno Cyfyngiadau ar faint.

Ar hyn o bryd nid yw deddfwriaeth yn caniatáu i awdurdodau trwyddedu osod cyfyngiadau ar faint ar drwyddedau cerbydau hurio preifat.

Safleoedd Tacsï (a elwir yn gyfreithiol yn safleoedd Cerbydau Hacni)

Nid yw'n ofyniad gorfodol bod yr awdurdod lleol yn darparu safleoedd ar gyfer y fasnach cerbydau hacni. Lle darperir safleoedd, bydd defnydd a lleoliad y safleoedd hyn yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan yr Adran Drwyddedu ac adran Briffyrdd y Cyngor.

Bydd unrhyw newidiadau i safleoedd presennol neu ychwanegu safleoedd newydd yn destun ymgynghoriad. Croesewir sylwadau ac awgrymiadau ynghylch lleoliad safleoedd newydd i adran Priffyrdd y Cyngor.

Darperir safleoedd tacsï ar gyfer Cerbydau Hacni yn unig. Ni chaniateir i gerbydau llogi preifat aros, codi na gollwng mewn safleoedd tacsï dynodedig.

Gweithredwyr Llogi Preifat

Proses ymgeisio

Bydd pob cais yn cael ei benderfynu yn ôl ei rinweddau ei hun. Mae'r weithdrefn ymgeisio ar gyfer cael trwydded gweithredwr llogi preifat wedi'i manylu yn **Atodiad 21**.

Hyd y Drwydded

Bydd trwyddedau gweithredu yn cael eu rhoi am gyfnod o 5 mlynedd - fodd bynnag, mae gan yr awdurdod trwyddedu'r disgresiwn i roi trwyddedau am gyfnod byrrach, os yw'n ystyried bod hyn yn briodol yn amgylchiadau'r achos.

Cyfrifoldebau a Addasrwydd/Priodoldeb y Gweithredwr

Mae'r gweithredwr yn gyfrifol am bob person (a cherbyd) sy'n cael eu cyflogi, eu contractio neu eu defnyddio fel arall wrth gyflawni eu busnes. I'r perwyl hwnnw, rhaid i'r gweithredwr gynnal gwiriadau digonol i fodloni ei hun mai dim ond gyrwyr, staff gweinyddol a cherbydau addas sy'n cael eu defnyddio (ac yn parhau i gael eu defnyddio) wrth gyflawni eu busnes. Gall methiant gweithredwr i sicrhau bod gwiriadau priodol yn cael eu cynnal godi cwestiwn ynghylch addasrwydd a phriodoldeb y gweithredwr. Yn ogystal, gall methu â chymryd camau priodol mewn perthynas â gyrwyr sy'n torri amodau trwydded yn gyson hefyd fod yn niweidiol i addasrwydd a phriodoldeb parhaus y gweithredwr.

Bydd y Cyngor yn defnyddio'r prawf canlynol;

Heb ragfarn, ac yn seiliedig ar y wybodaeth sydd o'ch blaen, a fyddech chi'n gyfforddus yn darparu gwybodaeth sensitif fel cynlluniau gwyliau, symudiadau eich teulu neu wybodaeth arall i'r person hwn, ac yn teimlo'n ddiogel gan wybod na fyddai'r fath yn cael ei defnyddio na'i throsglwyddo at ddibenion troseddol neu annerbyniol?

Dyma enghreifftiau o amgylchiadau a allai effeithio ar addasrwydd a phriodoldeb gweithredwr Hurio Preifat:

- Gyrwyr trwyddedig neu berchnogion cerbydau yn torri amodau eu trwydded yn gyson (naill ai'n unigol neu fel grŵp) wrth weithio i / o dan gyfarwyddyd gweithredwr penodol.
- Cerbydau sy'n cael eu gweithredu sydd mewn cyflwr anaddas.
- Methiant gan y gweithredwr i fynd i'r afael yn foddhaol â phryderon mewn perthynas â gyrwyr trwyddedig / perchnogion cerbydau (gan gynnwys materion sy'n ymwneud â diogelu plant / oedolion).
- Cyflogi staff ategol lle nad yw gwiriad DBS sylfaenol wedi'i gwblhau ar gyfer yr unigolyn, neu y gallai ei ganlyniadau beri risg i'r cyhoedd.
- Colli/camddefnyddio data personol
- Unrhyw droseddau troseddol cysylltiedig

Mae'r awdurdod trwyddedu yn disgwyl i weithredwyr trwyddedig gefnogi ei amcanion i godi ymwybyddiaeth o faterion sy'n ymwneud â diogelu plant ac oedolion a mynd i'r afael â nhw. Rhaid i weithredwyr barhau i fod yn effro i'r rhain a materion tebyg, bydd methu â gwneud hynny yn codi amheuaeth ynghylch addasrwydd a phriodoldeb y gweithredwr.

Wrth asesu addasrwydd ymgeisydd i ddal trwydded gweithredwr llogi preifat, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried hanes troseddol yr ymgeisydd yn ei gyfanrwydd, ynghyd â'r holl dystiolaeth, gwybodaeth a deallusrwydd perthnasol arall gan gynnwys ei hanes (e.e. cwynion a sylwadau cadarnhaol gan y cyhoedd, cydymffurfio ag amodau'r drwydded a pharodrwydd i gydweithredu â swyddogion trwyddedu) tra bo ganddo drwydded gan yr Awdurdod Trwyddedu neu unrhyw awdurdod arall. Rhoddir sylw arbennig i batrymau ymddygiad, waeth beth fo'r amserlen y maent wedi digwydd drosti, o ran troseddau profedig ac ymddygiad/ymddygiad arall a allai ddangos y gallai diogelwch a lles y cyhoedd fod mewn perygl oherwydd yr ymgeisydd.

Rhaid cydnabod hefyd y bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried pob hanes troseddol, ymddygiad ac ymddygiad p'un ai ddigwyddodd yr hanes, yr ymddygiad neu'r ymddygiad penodol tra roedd ymgeiswyr yn ymwneud yn uniongyrchol â gwaith trwyddedig Cerbydau Hacni neu logi preifat ar y pryd neu a ddigwyddasant yn ystod amser personol yr ymgeiswyr eu hunain. Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn ystyried

bod person neu unigolyn sydd â thuedd i gyflawni troseddau a/neu ddangos ymddygiad annerbyniol tra nad yw'n ymwneud â gwaith Cerbydau Hacni neu logi preifat yr un mor ddifrifol â throeddau a/neu ymddygiad annerbyniol a gyflawnwyd tra'n ymwneud â gwaith Cerbydau Hacni neu logi preifat.

Er mwyn cynorthwyo i asesu addasrwydd ymgeiswyr a deiliaid trwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried 'Canllawiau ar benderfynu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y diwydiant Cerbydau Hacni a llogi preifat 2024' y Sefydliad Trwyddedu. Mae'r canllawiau wedi'u manylu yn **Atodiad 2**.

Gwiriad DBS

Rhaid i bob ymgeisydd am grant neu adnewyddu trwydded Gweithredwr Hurio Preifat gyflwyno datgeliad sylfaenol (wedi'i ddyddio o fewn mis i'r cais) y gellir ei gael gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd er mwyn bodloni'r awdurdod eu bod yn berson 'addas a phriodol'. Yn achos ceisiadau gan gwmni neu sefydliad, rhaid i bob cyfarwyddwr o'r cwmni/sefydliad ddarparu datgeliad sylfaenol. Bydd yr ymgeisydd/deiliad y drwydded yn talu cost y gwiriadau hyn.

Nid yw'n ofynnol i ymgeiswyr sydd eisoes yn dal trwydded yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd hurio preifat gyda'r awdurdod hwn ddarparu'r datgeliad sylfaenol fel rhan o'u cais am drwydded gweithredwr hurio preifat.

Ni fydd troseddau gyrru fel arfer yn cael eu hystyried fel rhan o'r asesiad ar gyfer deiliaid trwydded gweithredwr llogi preifat. Ni fydd gwybodaeth sydd wedi'i chynnwys mewn gwiriad DBS manylach na fyddai'n cael ei datgelu ar wiriad sylfaenol yn cael ei hystyried fel rhan o'r asesiad ar gyfer trwydded gweithredwr llogi preifat.

Gwiriad Cofnod Troseddol Tramor

Bydd angen i bob ymgeisydd am drwydded yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd preifat sydd wedi treulio 6 mis neu fwy (boed yn barhaus neu'n gyfan gwbl) yn byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig tra'n 18 oed neu'n hŷn ddarparu gwiriad cofnod troseddol o'r wlad/gwledydd yr ymwelwyd â nhw i'r awdurdod trwyddedu yn cwmpasu'r cyfnod yr oedd yr ymgeisydd dramor.

Bydd gofyn i'r ymgeisydd dalu unrhyw gostau ariannol sy'n gysylltiedig â gwiriadau o'r fath.

Ar gyfer y gwledydd hynny lle nad oes gwiriadau ar gael, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn gofyn am dystysgrif ymddygiad da wedi'i dilysu gan y llysgenhadaeth berthnasol. Rhaid i'r dystysgrif gael ei dilysu, ei chyfieithu a'i selio gan y Llysgenhadaeth neu'r Uchel Gomisiwn. Mae gwybodaeth ynghylch tystysgrifau ymddygiad da neu ddogfennau tebyg o nifer o wledydd ar gael ar [wiriadau cofnodion troseddol GOV.UK ar gyfer ymgeiswyr tramor](#).

Os na all ymgeisydd gael gwiriad cofnod troseddol neu dystysgrif ymddygiad da, dylai awdurdodau lleol asesu risg yr ymgeisydd gan ystyried y rheswm/rhesymau

dros beidio â chyflwyno'r naill ddogfen na'r llall; hyd yr amser dramor; hyd yr amser y bu'n byw yn y Deyrnas Unedig; ac unrhyw wybodaeth ychwanegol megis cyfeiriadau cyflogaeth.

Bydd Tystysgrifau Ymddygiad Da sydd mewn iaith heblaw Saesneg yn cael eu cyfieithu i'r Saesneg ar gost yr ymgeisydd gan wasanaeth cyfieithu annibynnol a rhaid gwirio'r cyfieithiad.

Amod y Drwydded

Mae gan yr awdurdod trwyddedu'r pŵer i osod amodau o'r fath ar drwydded gweithredwr llogi preifat ag y mae'n eu hystyried yn rhesymol, yn angenrheidiol ac yn gymesur. Mae amodau'r drwydded wedi'u manylu yn **Atodiad 22**.

Cydymffurfiaeth Gyffredinol a Gorfodi

Prif bwrpas trwyddedu Cerbydau Hacni a Hurio Preifat yw amddiffyn y cyhoedd a hyrwyddo diogelwch y cyhoedd.

Cydnabyddir bod gweithgaredd gorfodi sydd wedi'i gyfeirio'n dda gan yr Awdurdod Trwyddedu o fudd nid yn unig i'r cyhoedd ond hefyd i aelodau cyfrifol y fasnach Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat. Wrth ddilyn ei amcan o annog busnesau Cerbydau Hacni a cherbydau llogi preifat cyfrifol, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn gweithredu cyfundrefn ddisgyblu a gorfodi gymesur. Er mwyn cydbwysu hyrwyddo diogelwch y cyhoedd â'r angen i atal ymyrraeth ddiangen ym musnes deiliad trwydded, dim ond lle mae'n angenrheidiol ac yn gymesur gwneud hynny y bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ymyrryd. Pan fo diffygion o'r fath fel bod angen gwahardd defnyddio cerbyd ar unwaith, mae ymyrraeth â bywoliaeth yn anochel.

Mae asesiadau cydymffurfio i sicrhau bod deiliaid trwyddedau yn parhau i fod yn 'addas ac yn briodol'. Gall yr Awdurdod Trwyddedu ddefnyddio amrywiaeth o offer a phwerau i nodi diffyg cydymffurfio, gall hyn gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, arolygiadau rhagweithiol ac adweithiol, ymarferion 'siopwr dirgel', ymarferion wedi'u rhaglennu gyda phartneriaid perthnasol, gweithrediadau gorfodi wedi'u targedu, ymchwilio i gwynion/ceisiadau am wasanaeth.

Bydd camau gorfodi yn gymesur, yn gyson ac yn rhesymol, gan sicrhau bod y cyhoedd yn cael eu diogelu. Gall penderfynu ar y dull gorfodi ystyried y canlynol:

- Difrifoldeb y drosedd
- Hanes cydymffurfio blaenorol y troseddwr
- Canlyniad y diffyg cydymffurfio
- Y risg i'r cyhoedd
- Y tebygolrwydd o beidio â chydymffurfio dro ar ôl tro
- Effeithiolrwydd dulliau cydymffurfio/gorfodi eraill

Hunan-Adrodd Deiliad y Drwydded

Mae'n ofynnol i bob deiliad trwydded hysbysu'r awdurdod cyhoeddi o fewn 48 awr i unrhyw arestio a rhyddhau am unrhyw drosedd rywiol, unrhyw drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd neu drais ac unrhyw drosedd moduro. Rhaid gwneud hysbysiadau pellach i'r awdurdod trwyddedu o fewn 48 awr i unrhyw gyhuddiad ac unrhyw euogfarn. Gallai methu â datgelu arestio y rhoddir gwybod amdano i'r awdurdod cyhoeddi wedi hynny gael ei ystyried yn ymddygiad sy'n cwestiynu gonestrwydd ac felly addasrwydd deiliad y drwydded waeth beth fo canlyniad yr honiad cychwynnol. Dylai gyrrwyr hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am unrhyw gyfweliad gwirfoddol a gynhelir gan yr Heddlu o fewn 48 oriau.

Gweithdrefn Ddisgyblu

Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ymchwilio'n llawn i gwynion a wneir yn erbyn deiliaid trwyddedau gan aelodau'r cyhoedd, swyddogion heddlu, swyddogion y cyngor, neu unrhyw berson perthnasol arall.

Yn dilyn ymchwiliad i gŵyn ynghylch ymddygiad neu ymddygiad deiliad trwydded neu hysbysiad o drosedd, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried y sancsiynau disgyblu canlynol:

- Peidio â chymryd camau gweithredu** – Os yw'n gŵyn gymharol fach heb hanes o ymddygiad gwael nac amgylchiadau lliniarol posibl.
- Llythyr rhybuddio** - ar gyfer cwynion/troseddau bach/cymedrol neu os yw patrwm o ymddygiad gwael yn amlwg. Gellir cyhoeddi llythyr rhybuddio lle nad yw difrifoldeb y gŵyn/trosedd yn cyfiawnhau ataliad neu ddirymu. Bydd llythyr rhybuddio yn aros ar ffeil deiliad y drwydded am 6 blynedd (neu gyfnod a bennir yn briodol gan yr Awdurdod Trwyddedu). Nid oes terfyn ar nifer y llythyrau rhybuddio y gall gyrrwr eu derbyn, fodd bynnag, os yw gyrrwr yn derbyn 2 neu fwy o lythyrau rhybuddio o fewn 3 blynedd am gwynion tebyg, efallai y bydd yr Awdurdod Trwyddedu am ystyried camau mwy difrifol fel rhybudd ysgrifenedig terfynol neu ataliad.
- Rhybudd ysgrifenedig terfynol** – ar gyfer cwynion/troseddau bach/cymedrol lle mae deiliad trwydded wedi derbyn llythyr(au) rhybuddio ynghylch mater tebyg.

- d. **Mae angen i'r gyrrwr ymgymryd â hyfforddiant pellach** . Gall yr Awdurdod Trwyddedu ddod i'r casgliad y gallai'r gŵyn neu'r adroddiad yn erbyn deiliad trwydded fod oherwydd diffyg gwybodaeth a gall argymhell bod deiliad trwydded yn ymgymryd â hyfforddiant pellach i gywiro ymddygiad ac atal camymddwyn pellach.
- e. **Erlyniad** – lle mae tystiolaeth glir a'i fod er budd y cyhoedd, gellir erlyn deiliad trwydded am droseddau o dan y ddeddfwriaeth berthnasol.
- f. **Ataliad** – ar gyfer cwynion/troseddau mwy difrifol neu achosion lle mae deiliad trwydded wedi derbyn rhybudd o'r blaen am gŵyn/trosedd tebyg yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf. Bydd hyd yr ataliad yn cael ei bennu fesul achos. Gellir ystyried ataliad yn opsiwn lle nad oes rhybudd blaenorol wedi'i roi os yw'r Awdurdod Trwyddedu o'r farn ei fod yn briodol oherwydd difrifoldeb y mater.
- g. **Atal cerbyd (Hysbysiad Stop)** – gellir atal trwydded cerbyd pan nad yw'r cerbyd yn bodloni amodau'r drwydded neu pan nad yw'n addas i'w ddefnyddio ar y ffordd. Mae'r hysbysiad yn ei gwneud yn ofynnol i'r cerbyd beidio â chael ei ddefnyddio fel cerbyd trwyddedig nes bod y diffyg wedi'i gywiro a bod yr Awdurdod Trwyddedu wedi codi'r hysbysiad.
- h. **Dirymu** – ar gyfer patrymau ailadroddus o ymddygiad gwael lle mae rhybudd(ion) neu ataliad(au) eisoes wedi'u rhoi. Ar gyfer materion difrifol lle mae'r Awdurdod Trwyddedu yn ystyried nad yw'r gyrrwr bellach yn berson addas a phriodol i ddal trwydded.
- i. **Atal/dirymu ar unwaith** – pan fo er budd diogelwch y cyhoedd, gall yr Awdurdod Trwyddedu ei gwneud yn ofynnol i'r ataliad/dirymiad ddod i rym ar unwaith.
- j. **Gwrthod adnewyddu trwydded** – fel ar gyfer dirymiad uchod
- k. **Ychwanegu amodau pellach at drwydded** - Efallai y byddai ychwanegu amodau pellach at drwydded yn atal yr awdurdod rhag atal neu ddirymu trwydded.

Cynllun Pwyntiau Cosb

Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn gweithredu cynllun pwyntiau cosb i gynorthwyo camau gorfodi cyson a thryloyw yn erbyn gyrrwyr trwyddedig, perchnogion cerbydau a gweithredwyr. Mae manylion y cynllun wedi'u manylu yn **Atodiad 23**.

Apeliadau

Gall unrhyw unigolyn sy'n cael ei dramgwyddo gan atal/gwrthod/dirymu trwydded apelio yn erbyn penderfyniad yr Awdurdod Trwyddedu i'r Llys Ynadon lleol o fewn 21 diwrnod i'r penderfyniad. Rhaid cyflwyno hyn i'r Llys yn unol â'r rheoliadau perthnasol, darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn cynghori partïon yn gryf i geisio cyngor cyfreithiol annibynnol priodol ar unwaith mewn amgylchiadau o'r fath.

Mae hawl bellach i apelio yn erbyn penderfyniad Llys yr Ynadon yn gorwedd gyda Llys y Goron.

Gweithio mewn Partneriaeth

Er mwyn sicrhau'r gorfodi a'r cydymffurfiaeth fwyaf effeithiol, mae'n aml yn angenrheidiol i'r Awdurdod Trwyddedu weithio mewn partneriaeth ag asiantaethau eraill. Gall enghreifftiau o bartneriaethau gynnwys yr heddlu, Asiantaeth Safonau Gyrwyr a Cherbydau (DVSA), Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM), awdurdodau lleol cyfagos, timau diogelu oedolion a phlant ac unedau cludo teithwyr.

Mae'r Awdurdod Trwyddedu hefyd yn anelu at weithio'n agos gyda'r fasnach drwyddedig Cerbydau Hacni a Hurio Preifat i barhau i broffesiynoli'r diwydiant a gwella safonau gwasanaeth.

Ceisiadau Gwasanaeth a Chwynion

Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ymchwilio i bob cais am wasanaeth a chwyn a wneir yn erbyn deiliaid trwyddedau, ar yr amod y derbynnir manylion a fydd yn caniatáu sefydlu hunaniaeth deiliad y drwydded. Byddai manylion yn cynnwys enw deiliad y drwydded, rhif y drwydded, neu rif cofrestru'r cerbyd.

Dylid nodi y gallai ymchwiliad i'r gŵyn arwain at ofyn i'r achwynydd ddarparu datganiad tyst ysgrifenedig. Yn ogystal, efallai y bydd gofyn i'r achwynydd ddarparu tystiolaeth yn bersonol mewn Pwyllgor Disgyblu neu yn y Llys.

Gellir cymryd datganiadau hefyd gan ddeiliad y drwydded ac unrhyw dystion eraill.

Wrth ddod i benderfyniad ynghylch pa gamau, os o gwbl, y dylid eu cymryd, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried yr holl dystiolaeth ac amgylchiadau lliniarol.

Mae manylion sut i wneud cwyn i'w cael ar wefan y Cyngor

www.monmouthshire.gov.uk/tacsi-licence

Gorfodi Trawsffiniol

Pan ddaw'n amlwg bod nifer o gerbydau sydd wedi'u trwyddedu gan yr awdurdod hwn yn gwneud y rhan fwyaf (h.y. dros 50%) o waith llogi preifat mewn ardal awdurdod lleol arall, neu pan ddaw'n amlwg bod nifer o gerbydau sydd wedi'u trwyddedu gan awdurdod lleol arall yn gwneud y rhan fwyaf o waith llogi preifat yn yr ardal hon, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ymdrechu i ddatblygu protocolau gorfodi gyda'r awdurdodau lleol hynny.

Yn yr amgylchiadau hynny, dilynir y protocol canlynol (fel y'i disgrifir yn *llawlyfr Trwyddedu Taxis a PHV Cymdeithas Llywodraeth Leol - Cyngorwyr*):

- Mae pob awdurdod yn cytuno ar ba lefel o arbenigedd/cymhwysedd/sgiliau yw'r isafswm ar gyfer cymeradwyo awdurdodiad pob unigolyn.
- Mae pob awdurdod yn sefydlu, drwy eu cynlluniau dirprwyo eu hunain, pa gamau gweithdrefnol sydd angen eu cymryd i awdurdodi'n ddilys (h.y. adroddiad y prif swyddog, penderfyniad is-bwyllgor neu bwyllgor llawn).
- Mae pob awdurdod yn cytuno ar ffurf a geiriad y 'llythyr awdurdodi' a'r 'cerdyn gwarant llun' i'w cyhoeddi.
- Mae pob 'cyngor sy'n gwneud cais' yn gofyn yn ffurfiol am awdurdodiad swyddogion unigol a enwir.
- Mae pob 'cyngor derbyn' yn cael awdurdodiad ac yn darparu 'llythyr awdurdodi' mewn perthynas â swyddogion yr awdurdod arall.
- Mae pob awdurdod cyflogi yn darparu cerdyn gwarant llun i'w swyddogion ei hun sy'n nodi, at ddibenion [nodwch Ddeddfau Seneddol], bod y swyddog hwnnw [enw] yn swyddog awdurdodedig yn [rhestrwch yr holl gynghorau awdurdodi].
- Mae pob awdurdod yn darparu copïau o is-ddeddfau, amodau a methodolegau/mecanweithiau adrodd cytunedig priodol i bob swyddog ar gyfer delio â cherbydau diffygiol a materion eraill o ardaloedd eraill.
- Mae pob awdurdod yn ceisio cymeradwyaeth wleidyddol ac ariannol ar gyfer gweithrediadau ar y cyd a gynlluniwyd ymlaen llaw gyda'i gilydd a'r heddlu/CThEM.
- Dylid sefydlu protocolau rhannu data, yn ôl yr angen, rhwng awdurdodau, gan gynnwys templedi adrodd digwyddiadau/logiau gweithredu safonol i'w defnyddio gan bawb er mwyn cysondeb a chofnodi cynlluniau.

Gellir dod o hyd i unrhyw gynllun neu ystyriaeth leol ar
www.monmouthshire.gov.uk/licensing/taxi-licence

Atodiad 1

Gweithdrefn/canllawiau Ymgeisio am Yrrwr

Rhaid gwneud cais am drwydded yrru Cerbyd Hacni a Cherbyd Hurio Preifat ar y ffurflen benodedig. Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn anfon gohebiaeth at yrrwyr drwy e-bost, er y dylid nodi mai cyfrifoldeb y gyrrwr yw sicrhau bod ceisiadau adnewyddu yn cael eu gwneud mewn pryd.

Er mwyn caniatáu digon o amser i brosesu dogfennau, dylai ymgeiswyr sicrhau bod yr Awdurdod Trwyddedu yn derbyn eu cais cyflawn, gan gynnwys y ffi ac unrhyw ddogfennau angenrheidiol eraill e.e. y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS), o leiaf bythefnos cyn dyddiad dod i ben trwydded yrru. Ni ellir adnewyddu trwydded ar ôl iddi ddod i ben ac, mewn achosion o'r fath, bydd yr ymgeisydd yn cael ei drin fel ymgeisydd newydd sbon. (Os bydd gyrrwr yn methu ag adnewyddu'r drwydded mewn pryd ac yn caniatáu i'r drwydded ddod i ben, byddai'n cael ei gydnabod ei fod/ei bod wedi anwybyddu'r gyfraith ac amodau'r drwydded yn glir ac felly efallai y bydd gofyn iddo/iddi ailsefyll yr elfen hon o'r prawf gwybodaeth).

Mae'n ofynnol i bob gyrrwr gael cyfeiriad e-bost cyfredol a dilys fel y gall yr awdurdod gynnal gwiriad DBS electronig ac anfon apwyntiadau a nodiadau atgoffa perthnasol at ymgeiswyr a gyrrwyr.

Mae pob Cais a chanllawiau llawn ar gael yn www.monmouthshire.gov.uk/licensing/taxi-licence.

Suitability Guidance

Guidance on determining the suitability of applicants and licensees in the hackney carriage and private hire industry.

2024

Produced by the Institute of Licensing in partnership with:

Rhagair

Dechreuodd trwyddedu tacsis ym 1635, pan gyfyngodd y Brenin Siarl I nifer y coetsys a gyflogwyd yn Llundain. Ymddangosai nad oedd Siarl II yn awyddus i roi'r gorau i reoleiddio. Cyhoeddodd fwy o drwyddedau, gosododd ffioedd a safonau.

Mae gwreiddiau'r system drwyddedu bresennol yn Neddf Cymalau Heddlu Tref 1847 a ddatganodd fod "Cerbydau Hacni i'w trwyddedu". Er bod y gofyniad am drwyddedu yn genedlaethol, roedd safonau a gorfodi yn lleol, trwy Gomisiynwyr, ac mae trwyddedu tacsis wedi bod yn lleol yn bendant ers hynny.

Cyhoeddwyd rhifyn cyntaf – a diweddaraf – y Canllaw hwn ym mis Ebrill 2018. Nododd nad oedd "unrhyw Ganllawiau Statudol na Gweinidogol diweddar ynghylch sut y dylid mynd ati i wneud penderfyniadau neu ba faterion sy'n berthnasol neu'n faterol i benderfyniad o'r fath".

Yn fy ngwaith fel Cadeirydd yr Ymchwiliad Annibynnol i Gamfanteisio Rhywiol ar Blant yn Telford, clywais hanesion dirdynol gan blant a gafodd eu camfanteisio'n rhywiol gan yrwyr tacsî. Clywais ymhellach ei bod hi'n amhosibl i'r Fwrdeistref orfodi safonau lleol gan fod gwahanol awdurdodau - hyd yn oed awdurdodau cyfagos - wedi cynnal gwahanol ddulliau dros y blynyddoedd o ran cymeriadau ac ymddygiadau gyrrwyr, o ran yr hyfforddiant gyrrwyr gofynnol a hyd yn oed o ran cyflwr cerbydau.

Roedd rhifyn cyntaf y Canllaw hwn yn cynnwys cyngor ynghylch pob un o'r elfennau hynny, ac ystyriaeth fanwl o effaith mathau penodol o droseddu ar addasrwydd, a **dylanwadodd pob un ohonynt yn amlwg ar Ganllawiau Statudol dilynol yr Adran Drafnidiaeth. Ers hynny, mae Deddf Tacsîs a Cherbydau Hurio Preifat (Diogelu a Diogelwch Ffyrdd) 2022 wedi gorchymyn defnyddio cronfa ddata NR3S gan awdurdodau lleol Lloegr.**

Mae'r cynnydd yn amlwg yn groesawgar, a bydd yr ail argraffiad meddylgar a chynhwysfawr hwn o'r Canllawiau yn sicr o ddylanwadu ar y ddadl fel y gwnaeth ei ragflaenydd. Ond er bod y Canllawiau hyn yn gosod nod o gysondeb, cyn belled â bod y system yn caniatáu i yrwyr ddewis eu hawdurdod trwyddedu yn ôl pris, yn hytrach nag yn ôl yr ardal y maent yn gweithredu ynddi, y rheoleiddwyr cost isel, ysgafnach fydd yn ffynnu a'r rhai (fel Telford) sydd wedi rhoi meini prawf addasrwydd meddylgar ar waith, gan gynnwys hyfforddiant o ansawdd uchel, fydd yn ei chael hi'n anodd cael cwsmeriaid. Ymddengys i mi nad yn unig yw hynny'n ganlyniad rhyfedd i rywbeth a ystyrir yn "lleoliaeth", ond hefyd yn un nad yw o gwbl er budd y cyhoedd.

Yn 2018 adroddiad gan y llywodraeth¹ argymhellodd deddfwriaeth ar gyfer safonau gofynnol cenedlaethol ar gyfer trwyddedu tacsîs a cherbydau hurio preifat; cytunodd y Llywodraeth², a dywedodd y byddai'n bwrw ymlaen â deddfwriaeth "pan fydd amser yn caniatáu". Efallai, ar ôl bron i 400 mlynedd, y gallai Deddf yn nheyrnasiad Siarl III orffen y gwaith a ddechreuodd ei ragflaenwyr.

TOM CROWTHER KC
SIAMBRAU 23ES

¹ <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/60085e35e90e073ecce20064/taxi-and-phv-working-group-report-document.pdf>

² <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5f76f9308fa8f55e36671b26/taxi-task-and-finish-gov-response.pdf>

Cydnabyddiaethau

Cyhoeddodd yr IoL ei *Ganllawiau ar bennu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedigion yn y masnachau hacni a llogi preifat* ym mis Ebrill 2018 yn wreiddiol. Roedd y Canllawiau gwreiddiol yn ganlyniad misoedd lawer o waith gan grŵp ymroddedig o unigolion a ffurfiodd y Grŵp Gwaith Addasrwydd.

Cafodd cyhoeddiad Ebrill 2018 ei gymeradwyo'n ffurfiol gan Gymdeithas Llywodraeth Leol, Cyfreithwyr mewn Llywodraeth Leol, a Chymdeithas Genedlaethol Swyddogion Trwyddedu a Gorfodi. Roedd yn foddhaol pan gafodd Pennod 4 o'r canllawiau gwreiddiol ei hadlewyrchu'n agos yn yr atodiad yn adran 10 o safonau statudol tacsis a cherbydau llogi preifat yr Adran Drafnidiaeth, a gyhoeddwyd yn 2020.

Bwriad y Canllaw oedd cynorthwyo awdurdodau trwyddedu lleol i ystyried eu polisiâu trwyddedu lleol eu hunain ar benderfynu ar addasrwydd ymgeiswyr a deiliaid trwyddedau ar gyfer trwyddedu tacsis a cherbydau llogi preifat. Cafodd groeso da ymhlith yr awdurdodau hynny yn gyffredinol, gyda llawer yn diweddarau neu'n adolygu eu polisiâu trwy ymgorffori'r canllawiau yn rhannol neu'n gyfan gwbl, cyn neu ar ôl cyhoeddi safonau'r Adran Drafnidiaeth. Mae'r Canllaw wedi cael ei ddyfynnu'n llwyddiannus mewn llysoedd lle mae wedi cael ei ymgorffori felly gan awdurdodau ac fel cyfeirnod annibynnol.

Roedd gan y Grŵp Gwaith Addasrwydd adolygiad anffurfiol wedi'i gynllunio ar gyfer 2021. Dechreuodd y gwaith yn 2022 (wedi'i ohirio o 2021 oherwydd y pandemig), gydag ymgynghoriad cychwynnol (rownd 1) yn 2022 ar effeithiolrwydd a lefel mabwysiadu'r canllawiau. Asesodd y Grŵp Gwaith yr ymatebion i'r ymgynghoriad rownd 1 ond dewisodd oedi'r gwaith hyd nes y disgwylir cyhoeddi *Canllawiau Arfer Gorau'r Adran Drafnidiaeth* ar y pryd, a ddilynodd ym mis Tachwedd 2023.

Roedd y Canllawiau diwygiedig drafft yn destun ymgynghoriad pellach (rownd 2), a ddaeth i ben ar 30 Medi 2024, ac yna adolygwyd yr holl ymatebion i'r ymgynghoriad yn ofalus wrth gynhyrchu'r Canllawiau diwygiedig hyn.

Gyda diolch diffuant i'r Grŵp Gwaith Addasrwydd:

- Stephen Turner, Cyfreithiwr yng Nghyngor Dinas Hull (Cadeirydd y Grŵp Gweithgor)
- Phil Bates, Rheolwr Trwyddedu, Cyngor Dinas Southampton
- Ellie Birch, Cynorthwydd Gweithredol IoL
- James Button, Cyfreithwyr James Button a'i Gwmni
- Linda Cannon, cyn Reolwr Trwyddedu, Cyngor Basingstoke
- Yvonne Lewis, Rheolwr Trwyddedu, Dinas a Sir Abertawe
- John Miley, cyn Reolwr Trwyddedu (Cyngor Broxtowe) a Chadeirydd Cenedlaethol NALEO
- Sue Nelson, Swyddog Gweithredol IoL
- Yr Athro James Treadwell, Athro Troseddeg, Prifysgol Swydd Stafford

Canllawiau Addasrwydd Rhagair

Pennod 1: Cyflwyniad yn gyflwyniad i'r Canllawiau Addasrwydd. Mae'n cyfeirio at bwysigrwydd y drefn drwyddedu wrth amddiffyn diogelwch y cyhoedd ac yn nodi'r safbwynt deddfwriaethol y mae'n rhaid i awdurdod trwyddedu fod yn fodlon bod ymgeisydd wedi bodloni'r gofynion cyn penderfynu a ydynt yn berson addas a phriodol i ddal trwydded. Mae

Pennod 1 yn cyfeirio at bolisiâu sydd â "dull llinell glir" ac yn egluro'r safbwynt yn hyn o beth. Yn olaf, mae Pennod 1 yn nodi rhai o'r dulliau a gymerwyd mewn penodau diweddarach o'r Canllawiau Addasrwydd, a fydd yn cael eu hystyried yn eu tro.

Pennod 2: Troseddwyr, Troseddu, Ail-droseddu a Risg o Niwed - Trosolwg, wedi cael ei adolygu'n helaeth. Mae'n edrych ar batrymau ymddygiad troseddwyr, ac yn anelu at gynorthwyo awdurdodau trwyddedu i ystyried euogfarnau blaenorol a gwybodaeth nad yw'n euogfarnau (cwynion ac ati) ochr yn ochr â ffactorau amser (amser a aeth heibio), tueddiadau a natur ymddygiadau er mwyn gwneud barn resymol ar addasrwydd pan fo materion o bryder.

Wrth ystyried pob ymddygiad troseddol, mae'r bennod hon yn edrych yn fanwl ar droseddau rhywiol, sydd wrth gwrs o bryder allweddol wrth ystyried addasrwydd unigolyn i ddal trwydded. Mae'n tanlinellu rôl trwyddedu fel math o ddiogelu a rheoli risg gweithgareddau, gan gydnabod bod trwyddedai mewn swyddi o ymddiriedaeth, a bod ganddynt y cyfle i fanteisio ar deithwyr a allai fod yn agored i niwed yn ddyddiol.

Pennod 3: Mae Trosolwg o Drwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat yn rhoi trosolwg o gyfraith trwyddedu tacsis a cherbydau hurio preifat, gan gynnwys y fframwaith deddfwriaethol, a phrif amcan y drefn drwyddedu (i amddiffyn y cyhoedd).

Mae'r bennod yn edrych ar y mathau o drwyddedau o dan y drefn, ac yn ystyried y prosesau ymgeisio a gwneud penderfyniadau a'r ystyriaethau allweddol ym mhob achos, gan gynnwys y trothwyon cyfreithiol sy'n berthnasol (er enghraifft yr angen i'r awdurdod lleol fod yn fodlon bod unigolyn yn berson addas a phriodol cyn rhoi trwydded). Mae'n pwysleisio'r angen i gynnal penderfyniadau rhesymegol a chofnodion clir o benderfyniadau. Mae cyfeiriadau at rannau perthnasol o safonau statudol tacsis a cherbydau hurio preifat yr Adran Drafnidiaeth a'r system o gofnodi gwrthodiadau, ataliadau a dirymiadau ar gronfa ddata NR3S (wedi'i mandadu yn Lloegr ac wedi'i mabwysiadu'n llwyr yng Nghymru).

Mae Pennod 3 yn cydnabod bod y mwyafrif helaeth o ymgeiswyr a deiliaid trwyddedau yn bobl weddus, sy'n ufudd i'r gyfraith ac sy'n gweithio'n galed i ddarparu gwasanaeth da i'w cwsmeriaid a'r gymuned leol. Maent yn rhan hanfodol o'n cymunedau, ac mae llawer o drigolion lleol yn dibynnu'n fawr arnynt. Dylai'r gyfundrefn drwyddedu, pan fydd yn gweithio'n gywir, eithrio'r rhai nad ydynt yn ddiogel ac yn addas o'r proffesiwn, amddiffyn trwyddedai yn gyffredinol trwy gynyddu hyder y cyhoedd, a chynnal proffesiynoldeb y diwydiant.

Pennod 4: Mae Canllawiau ar Benderfynu wedi bod yn destun llawer o drafodaeth ac adolygiad. Mae'r egwyddor or-redol o restru categorïau o droseddu yn hytrach na rhestru troseddau penodol wedi'i chynnal. Mae hyn yn hanfodol gan nad yw ystyriaeth wedi'i chyfyngu i wybodaeth am euogfarnau - mae gwybodaeth nad yw'n ymwneud â'uogfarnau yn berthnasol a rhaid ei hystyried ochr yn ochr â'uogfarnau. Yn ogystal, byddai rhestr o droseddau penodol yn rhy gul, a byddai'n cael ei disodli gan droseddau newydd, neu ddadleuon bod trosedd penodol yn "wahanol" i un a restrir.

Mae rhai categorïau wedi'u hehangu. Er enghraifft, mae "camfanteisio" bellach yn cynnwys "aflonyddu troseddol"; mae "troseddau sy'n cynnwys trais" yn cynnwys ofn trais a thrais yn erbyn eiddo, anifeiliaid a'r Wladwriaeth; ac mae "troseddau rhyw ac anwedduster" yn cynnwys cyfeiriad at y "Gofrestr Troseddwy'r Rhyw" a rhestrau "gwaharddedig".

Mae categorïau ychwanegol wedi'u cynnwys: "camddefnyddio alcohol neu ddibyniaeth", yn ogystal â "chamddefnyddio cyffuriau" (sydd bellach yn cynnwys "dibyniaeth"), a chategori pellach o "wahaniaethu". Mae yna hefyd adran ar ymddygiadau sy'n edrych ar ymddygiadau nad ydynt yn droseddol a fyddai'n destun pryder posibl.

Mae troseddau moduro wedi bod yn faes sydd wedi bod yn destun trafodaeth ddwys. Dyma oedd prif faes yr adborth ar y Canllawiau gwreiddiol, yn enwedig y cyfeiriad at droseddau traffig neu droseddau cerbydau bach. Mae'r adran "troseddau moduro" yn nodi'r canllawiau mewn perthynas â throseddau moduro a'r rhesymeg y tu ôl iddynt.

Mae Pennod 4 yn cynnal y farn a nodir yn y canllawiau gwreiddiol, y dylid cymhwyso'r ystyriaethau o dan bob categori wrth ystyried ymgeiswyr a thrwyddedigion ar gyfer trwyddedau gyrwyr, gweithredwyr a pherchnogion cerbydau.

Hanes fersiwn

- 28ain Hydref 2024 – Wedi'i gymeradwyo'n ffurfiol
- 13eg Tachwedd 2024 – Cyhoeddwyd gyntaf
- 20fed Tachwedd 2024 – ychwanegwyd cadarnhad CLILC (Pennod 1, para 1.1)

Cynnwys

Termau	53
Pennod 1: Cyflwyniad	54
Pennod 2: Troseddwy, Troseddu, Ail-droseddu a Risg o Niwed - Trosolwg	57
Pennod 3: Trosolwg o Drwyddedu 'Tacsis' a Cherbydau Hurio Preifat	68
Gyrwyr Tacsis a Cherbydau Llogi Preifat	70
Gweithredwyr Llogi Preifat	76
Perchnogion Cerbydau	77
Pennod 4 : Canllawiau ar Benderfynu	79
Gofynion cyn-ymgeisio	80
Cerbydau:	80
Gyrwyr:	80
Gweithredwyr:	81
Gyrwyr	84
Rhestrau gwaharddedig	85
Troseddau sy'n arwain at farwolaeth	85
Troseddau sy'n cynnwys camfanteisio ac aflonyddu troseddol	85
Troseddau sy'n cynnwys trais yn erbyn pobl, eiddo, anifeiliaid neu'r Wladwriaeth	85
Troseddau sy'n ymwneud â Threfn Gyhoeddus	85
Troseddau sy'n cynnwys meddu ar arf	85
Troseddau sy'n ymwneud â rhyw, anweddu neu ddeunyddiau anweddu	85
Troseddau sy'n ymwneud ag Anonestrwydd	86
Troseddau sy'n ymwneud â chamddefnyddio, camddefnyddio neu ddibyniaeth ar alcohol	86
Troseddau sy'n ymwneud â chamddefnyddio cyffuriau Camddefnyddio neu Ddibyniaeth	86
Troseddau sy'n cynnwys Gwahaniaethu	86
Troseddau sy'n ymwneud â diffyg cydymffurfio â rheoliadau	87
Troseddau Moduro	87
Ymddygiadau	88
Gweithredwyr Llogi Preifat	89
Perchnogion cerbydau	89
Atodiad 1 - Canllawiau ar Gofnodi Penderfyniadau, Rhesymau a Meini Prawf NR3S at ddibenion adrodd	91
Atodiad 2 – Hysbysiad Penderfyniad Enghraifft	93

Terminoleg

Mae'r Canllawiau hyn yn dilyn y dull o terminoleg a ddefnyddir gan yr Adran Drafnidiaeth (DfT) yn ei Chanllawiau Arfer Gorau :

Cyfeirir at gerbydau sydd wedi'u trwyddedu o dan adran 37 o Ddeddf Cymalau Polisi Tref 1847 ac adran 6 o Ddeddf Cerbydau Metropolitan 1869 yn y ddeddfwriaeth honno fel ' Cerbydau Hacni '. Defnyddir y term hwn hefyd mewn rheoliadau hŷn. Mewn deddfwriaeth fwy diweddar defnyddir y term 'taksi'.

Yn y ddogfen hon, mae 'taksi' yn golygu Cerbyd Hacni. Nid yw'n cynnwys cerbydau llogi preifat (PHVs).

Wrth gyfeirio at y ddau fath, defnyddir y term “taksi a llogi preifat”.

Pennod 1: Cyflwyniad

- 1.1 Cyhoeddwyd y ddogfen hon yn wreiddiol gan y Sefydliad Trwyddedu ym mis Ebrill 2018 ac mae'r rhifyn diwygiedig hwn yn dilyn ymgynghori ac adolygu helaeth. Fel o'r blaen, fe'i cynhyrchwyd gan y Sefydliad mewn partneriaeth â'r Cyfreithwyr mewn Llywodraeth Leol (LLG) a Chymdeithas Genedlaethol Swyddogion Trwyddedu a Gorfodi (NALEO). Rydym yn ddiolchgar i'r holl sefydliadau hynny am eu cyfraniadau a'u cymeradwyaeth. Mae'r Canllawiau hefyd wedi'u cymeradwyo gan y Rhwydwaith Gwrth-Dwyll Cenedlaethol (NAFN) a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC).
- 1.2 Rhaid i brif nod unrhyw Awdurdod Trwyddedu, wrth gyflawni ei swyddogaethau sy'n ymwneud â thrwyddedu Gyrwyr Tacsï neu Gerbydau Hurio Preifat, Perchnogion a Gweithredwyr Cerbydau, fod yn amddiffyn y cyhoedd ac eraill sy'n defnyddio (neu y gall gael eu heffeithio gan) wasanaethau Tacsï a Cherbydau Hurio Preifat. Mae'n weithgaredd rheoleiddiedig, a phwrpas rheoleiddio yw sicrhau, cyn belled ag y bo modd, bod y rhai sy'n ymwneud â'r gweithgaredd hwn yn bobl addas i wneud hynny. Mae gofynion mynediad o reidrwydd yn uchel er mwyn sicrhau diogelwch y cyhoedd, ac enw da'r rhai sydd wedi'u trwyddedu eu hunain.³
- 1.3 Mae'r ddeddfwriaeth berthnasol yn darparu bod rhaid i unrhyw berson fodloni'r awdurdod eu bod yn berson addas a phriodol i ddal trwydded a bod hynny'n brawf i'w gymhwyso ar ôl i unrhyw ymgeisydd ennill unrhyw gymwysterau rhesymol ofynnol.⁴ Mae'r baich yn gorwedd gyda'r ymgeisydd neu'r trwyddedai i fodloni'r awdurdod trwyddedu eu bod yn berson addas a phriodol neu'n parhau i fod yn berson addas a phriodol. ⁵Mae'n rhan allweddol o broses y cais pan wneir y penderfyniad, boed gan bwyllgor, is-bwyllgor neu swyddog o dan Gynllun Dirprwyo. Mae'n cynnwys archwiliad manwl o'u cymeriad cyfan er mwyn gwneud barn ynghylch eu haddasrwydd a'u priodoldeb.
- 1.4 Os yw trwyddedai yn methu â chyrraedd y safon addas a phriodol ar unrhyw adeg ar ôl ei rhoi, dylid dirymu'r drwydded neu ni ddylid ei hadnewyddu ar gais i wneud hynny.
- 1.5 Mae rhywfaint o ganllawiau statudol ac anstatudol ynghylch sut y dylid mynd ati i wneud penderfyniadau o'r fath neu ba faterion sy'n berthnasol neu'n faterol i benderfyniad a

³ Gweler paragraffau 3.2 o "*Statutory Taxi and Private Huring Vehicle Standards*" Adran Drafnidiaeth 2020 (ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/statutory-taxi-and-private-hire-vehicle-standards-a-3>) o "*Taxis and Private Huring Vehicle License best practice guidance for licensing authorities in England*" Adran Drafnidiaeth wedi'i diwygio yn 2023 (ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/taxi-and-private-hire-vehicle-licensing-best-practice-guidance>) a Dogfen Ganllawiau Llywodraeth Cymru "*Taxis a Cherbydau Hurio Preifat: canllawiau trwyddedu*" a ddiwygiwyd ym mis Medi 2024' (ar gael yn <https://www.llyw.cymru/taxi-and-private-hire-vehicles-licensing-guidance-html>)

⁴ Ac eithrio perchnogion cerbydau. Yn yr achosion hynny, nid oes gofyniad "addas a phriodol", ond mae gan yr awdurdod ddisgresiwn llwyr dros roi trwydded.

⁵ Cadarnhawyd hyn gan yr Uchel Lys yn *R v Maidstone Crown Court, ex p Olson* [1992] COD 496 QBD

gynhwysir yn “*Safonau Statudol Tacsî a Cherbydau Hurio Preifat*” yr Adran Drafnidiaeth, “*Canllawiau arfer gorau Trwyddedu Tacsî a Cherbydau Hurio Preifat ar gyfer awdurdodau trwyddedu yn Lloegr*” a “*Chanllawiau trwyddedu Tacsîs a cherbydau llogi preifat*” Llywodraeth Cymru, ond nid yw’n gynhwysfawr. Mae’r ddogfen hon yn ategu’r canllawiau hynny fel y mae Llawlyfr Cynghorydd Trwyddedu Tacsîs a Cherbydau Llogi Preifat yr LGA ac unrhyw ganllawiau pellach gan y Llywodraeth. Mae’n foddhaol ac yn cael ei ystyried yn gymeradwyaeth o argraffiad blaenorol y ddogfen hon bod yr Adran Drafnidiaeth wedi derbyn y canllawiau euogfarnau a awgrymwyd ym Mhennod 4, bron yn gyfan gwbl.

- 1.6 Dylai awdurdodau lleol yn Lloegr fod yn cydymffurfio â gofynion Deddf Tacsîs a Cherbydau Hurio Preifat (Diogelu a Diogelwch Ffyrdd) 2022 sy’n ei gwneud yn ofynnol defnyddio cronfa ddata NR3S a gynhelir gan y Rhwydwaith Gwrth-Dwyll Cenedlaethol. Ar hyn o bryd, cynghorir defnydd o’r fath yng Nghymru.
- 1.7 Mae Pennod 4 y ddogfen hon yn rhoi canllawiau i awdurdodau trwyddedu a’u gwneuthurwyr penderfyniadau ar benderfynu ar addasrwydd, gan ystyried cymeriad yr ymgeisydd neu’r trwyddedai. Anogir awdurdodau trwyddedu i fabwysiadu’r canllawiau hyn o fewn eu polisiau Tacsî a Hurio Preifat eu hunain. Yn benodol, mae’n ystyried sut y dylid ystyried hanes blaenorol yr ymgeisydd neu ddeiliad y drwydded a’i berthnasedd i’w ‘addasrwydd a’u priodoldeb’ neu ‘gymeriad’. Fel gydag unrhyw ganllawiau, ni ddylid eu dilyn yn gaeth ond mae’n darparu man cychwyn neu gyfeirio y gellir gwneud penderfyniadau ohono gan ystyried rhinweddau penodol pob achos. Dylai unrhyw wriod o’r polisi mabwysiedig fod yn eithriad, yn hytrach na’r rheol.
- 1.8 Gall awdurdod trwyddedu ddweud “byth” mewn polisi, a elwir yn ‘ymagwedd llinell glir’, ond mae’n parhau i fod yn bolisi, ac felly nid yw’n gyfystyr ag unrhyw gyfyngiad ar ddisgresiwn yr awdurdod. Cymeradwywyd y dull hwn gan yr Uchel Lys yn *R (ar gais Nicholds)*.⁶ Bydd pob achos bob amser yn cael ei ystyried yn ôl ei rinweddau gan ystyried y polisi, a gall yr awdurdod trwyddedu wyro oddi wrth y polisi lle mae’n ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny. Dim ond pan fydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried bod amgylchiadau eithriadol sy’n gwarantu penderfyniad gwahanol y bydd hyn yn digwydd. Rhaid rhoi rhesymau llawn a manwl i’r ymgeisydd neu’r trwyddedai dros bob penderfyniad, gan gynnwys y rhesymau dros unrhyw wyro oddi wrth bolisi’r Cyngor.
- 1.9 Ym Mhennod 2 mae’r ddogfen hon yn archwilio’r meddwl academaidd cyfredol y tu ôl i dueddiadau unigolyn i aildroseddu. Mae’n amlwg nad gwyddoniaeth union yw hon ac nad oes tystiolaeth ystadegol ystyrion a manwl gywir a all gynorthwyo wrth osod polisi. O ystyried swyddogaeth bwysig trwyddedu i amddiffyn y cyhoedd, dylid gosod unrhyw waharddiad ar y lefel uchaf sy’n rhesymol, er ei fod yn amodol ar arfer disgresiwn fel y nodir ym mharagraffau 1.7 ac 1.8 a Phenodau 3 a 4.

⁶ [2006] WHC (Gweinyddol), [2007] 1 WLR Gweinyddol Crt

- 1.10 Mae Pennod 3 o'r ddogfen hon yn nodi, ar ffurf trosolwg, farn y Sefydliad ar y gyfraith, yr arfer a'r weithdrefn gyfredol sy'n ymwneud â thrwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat. Nid yw Pennod 3 nac unrhyw ran arall o'r ddogfen hon yn gyfystyr â chynghor cyfreithiol ffurfiol y dylai awdurdodau trwyddedu ei gael drostynt eu hunain lle bo angen.
- 1.11 Nid yw'r canllawiau ym Mhennod 4 yn cynnwys rhestr fanwl o droseddau. Mae pob trosedd wedi'i ddyrannu i gategori cyffredinol fel 'anonestrwydd' neu 'gyffuriau'. Mae hyn yn atal dadlau nad yw trosedd penodol wedi'i gynnwys ym mholisi neu ganllawiau awdurdod trwyddedu gan nad yw 'ar y rhestr' ac mae hefyd yn atal dadleuon bod arf tanio yn fwy difrifol na chylllell a dylai arwain at wahaniaethu. Ym mhob achos, dylid rhoi pwysau priodol i'r dystiolaeth a ddarperir.
- 1.12 Ni all y canllawiau ym Mhennod 4 fod â grym deddfwriaeth, newydd neu ddiwygiedig; mae'r angen amdani yn gwbl glir i'r Sefydliad a'r sefydliadau eraill sy'n gweithio gydag ef, ac yn cael ei gefnogi'n llawn ganddynt. Y bwriad yw helpu awdurdodau lleol i sicrhau mwy o gysondeb fel bod ymgeiswyr yn llai abl i siopa rhwng awdurdodau. Cydnabyddir na ellir cyflawni hyn yn llawn heb osod safonau cenedlaethol.
- 1.13 Wrth baratoi'r ddogfen hon, mae Gweithgor y Sefydliad wedi ymgynghori â Chynghorwyr, Swyddogion Trwyddedu, Cyfreithwyr, y Masnach Tacsis a Hurio Preifat, Academiaid, y Gwasanaeth Prawf, NAFN, Llywodraethau Cenedlaethol a Lleol, Elusennau sydd â diddordeb a'r Heddlu, ac wedi ystyried y materion o bob safbwynt, gan gynnwys Cynghorwyr, Swyddogion Trwyddedu, Cyfreithwyr, y Masnachwyr Tacsis a Hurio Preifat, Academiaid, y Gwasanaeth Prawf, NAFN, Llywodraethau Cenedlaethol a Lleol, Elusennau sydd â diddordeb a'r Heddlu.

Pennod 2: Troseddwyr, Troseddu, Ail-droseddu a Risg o Niwed - Trosolwg

- 2.1 Nod trwyddedu tacsis a cherbydau hurio preifat gan awdurdodau lleol yw amddiffyn y cyhoedd. ⁷Gyda hyn mewn golwg, rhaid i Ddiogelwch y Cyhoedd fod yn flaenllaw ym meddwl y gwneuthurwr penderfyniadau wrth benderfynu a yw unigolyn yn cael ei ystyried yn "berson addas a phriodol" i ddal trwydded.
- 2.2 Nod yr adran hon yw rhoi trosolwg byr o ddiogelu'r cyhoedd, sut i bennu risg a ffactorau i'w hystyried pan fydd ymgeisydd yn ceisio dangos newid yn ei ymddygiad troseddol. Er y gellir ystyried pob ymddygiad troseddol o ran addasrwydd a phriodoldeb, mae'r safle unigryw sydd gan yrwyr tacsis a cherbydau llogi preifat trwyddedig o ran eu galwedigaeth a'r cyfleoedd a'r risgiau sy'n dod gyda chyflogaeth o'r fath yn golygu bod rhywfaint o ffocws a dealltwriaeth o natur a chymeriad troseddau treisgar a rhywiol yn werthfawr. Mae troseddau o'r fath yn aml yn bwysig fel dangosyddion y gallai unigolyn gyflwyno risg o niwed difrifol i bobl eraill.
- 2.3 Mae'r broses drwyddedu yn gosod dyletswydd ar yr awdurdod lleol i amddiffyn y cyhoedd. O ystyried natur y rôl, mae'n hollbwysig bod y rhai sy'n ceisio bywoliaeth yn y crefftau yn bodloni'r safonau gofynnol. Gan y gellir ystyried yr ymddygiad troseddol blaenorol fel rhagfynegydd wrth bennu ymddygiad posibl yn y dyfodol yn ogystal â'r euogrwydd, mae'n hanfodol bod y gwneuthurwr(wyr) penderfyniadau yn ystyried yr holl ffactorau perthnasol gan gynnwys euogfarnau blaenorol, rhybuddion a chwynion a'r amser a aeth heibio ers i'r rhain gael eu cyflawni. Po ehangach ac ehangach yw'r sylfaen dystiolaeth y gellir ei hystyried, y gorau yw'r tebygolrwydd o fod y farn.
- 2.4 Mae troseddu'n tueddu i ddod i'r amlwg yn ystod yr arddegau, ac mae llawer o bobl yn cyflawni troseddau ond nid ydynt yn ymwneud yn barhaus â throseddu a throseddoldeb. Mae'r rhai sy'n dod yn droseddwyr yn amlach yn tueddu i rannu sawl ffactor risg: cysylltiadau â chyfoedion sy'n troseddu; problemau ysgol/cyflogaeth; problemau teuluol; rhai mathau o broblemau iechyd meddwl; a chamddefnyddio alcohol/sylweddau yw'r rhagfynegwyr pwysicaf o barhau i droseddu. Mae'r rhagfynegwyr o barhau i droseddu yn tynnu sylw at yr achosion lluosog o ymddygiad gwrthgymdeithasol parhaus, a sut y gall ymddygiad ac agweddau gwrthgymdeithasol fod â gwreiddiau eithaf dwfn. Er y gall pobl sy'n cyflawni trosedd newid a diwygio, ac maen nhw'n gwneud hynny, mae gwerth rhagfynegol defnyddiol hefyd mewn ymddygiad blaenorol, gan fod ymddygiad yn y gorffennol yn aml yn ddangosydd da o agweddau sylfaenol ac ymddygiad posibl yn y dyfodol.
- 2.5 Mae ymchwil helaeth wedi'i wneud i'r rhesymau pam mae rhai unigolion yn cyflawni troseddau, pam mae rhai'n dysgu o'u camgymeriadau ac yn rhoi'r gorau i droseddu tra bod eraill yn canfod eu hunain mewn cylch o droseddu dro ar ôl tro. Mae sawl

⁷DfT 'Trwyddedu Tacsis a Hurio Preifat – Canllawiau Arfer Gorau, Adran 3

damcaniaeth wedi esblygu dros nifer o flynyddoedd, gan gynnig cipolwg ar y rhesymau y tu ôl i ymddygiad troseddol. Un thema gyffredin yw nad oes dau drosedd yr un peth ac na ellir dileu risg, na rhagweld y dyfodol. Er bod hyn yn wir, ni ddylid defnyddio pwyntiau o'r fath i leihau'r rôl hanfodol y mae gwahardd pobl o gymeriad drwg o rolau a galwedigaethau sy'n rhoi mwy o gyfle iddynt niweidio yn ei chwarae. Yr hyn y gellir ei wneud yw archwilio pob achos ar ei rinweddau unigol, ac edrych ar y risgiau dan sylw ynghyd ag unrhyw newid mewn amgylchiadau ers i unrhyw droseddau gael eu cyflawni i gynorthwyo i wneud y penderfyniad.

- 2.6 Ffactor allweddol wrth ystyried cais gan unigolyn sydd ag unrhyw gollfarnau, rhybuddion neu gwynion wedi'u cofnodi yw diogelu'r cyhoedd. Mae hyn yn cynnwys asesu'r risg o aildroseddu a'r risg a graddfa'r niwed.⁸ Defnyddir offer asesu risg yn rheolaidd gan y rhai sy'n gyfrifol am reoli unigolion sydd wedi cyflawni troseddau yn y system cyfiawnder troseddol. Nid yw Awdurdodau Lleol bob amser yn ymwybodol o'r wybodaeth hon, felly mae'n bwysig, wrth wneud penderfyniadau ynghylch addasrwydd, bod ganddynt ddealltwriaeth o ymddygiad troseddol a risg aildroseddu mewn termau cyffredinol.
- 2.7 Dywed Flaud⁹ fod risg, mewn egwyddor, yn fater o ffaith, ond bod perygl yn fater o farn a barn. Mae'n mynd ymlaen i nodi y gellir dweud mai risg yw'r tebygolrwydd y bydd digwyddiad yn digwydd; gall perygl fod yn raddfa'r difrod (niwed) a achosir pe bai'r digwyddiad hwnnw'n digwydd.¹⁰
- 2.8 Yn y system Cyfiawnder Troseddol, mae Gwasanaeth Carchardai a Phrofiannaeth Ei Mawrhydi yn cyfeirio at risg mewn dau ddimensiwn. Hynny yw, y tebygolrwydd y bydd trosedd yn digwydd, ac effaith / niwed y drosedd pe bai'n digwydd. Yn gyffredinol, wrth wneud penderfyniad ynghylch tebygolrwydd a thebygolrwydd aildroseddu, mae angen ystyried y ddau ffactorau statig a deinamig. Er na all unrhyw asesiad risg fod yn anffaeledig, mae cydnabyddiaeth gynyddol wedi bod o'r angen i wneud penderfyniadau cyfiawn ac amddiffynadwy yn seiliedig ar ddiogelu'r cyhoedd.
- 2.9 Mae deall y person, ei hanes (gan gynnwys unrhyw droseddu) a'i batrymau ymddygiad a sefydlu ffactorau risg sy'n gysylltiedig â throseddu yn y dyfodol a ffactorau amddiffynnol sy'n lleihau'r risg o droseddu yn y dyfodol wrth wraidd rheoli risg. Ffactorau Risg yw agweddau ar fywyd troseddwr unigol sydd wedi'u tueddu at ymddygiad niweidiol. Ffactorau amddiffynnol yw nodweddion bywyd unigolyn a all eu tueddu i ffwrdd o ymddygiad niweidiol.
- 2.10 Mae ffactorau sefydlog yn hanesyddol ac nid ydynt yn newid fel oedran, ac euogfarnau blaenorol. Gellir defnyddio'r rhain fel sail ar gyfer asesiadau actiwaraid ac maent yn

⁸ Kemshall, H. (2008). Deall Rheoli Troseddwyr Risg Uchel (Trosedd a Chyfiawnder). Gwasg y Brifysgol Agored

⁹Flaud, R. (1982). Dyfynnwyd yn, Gendreau, P., Little, T. a Goggin, C. (1996). Meta-ddadansoddiad o ragfynegwyr aildroseddu troseddwyr oedolion: beth sy'n gweithio! Troseddeg, 34, 557-607.

¹⁰ Gendreau, P., Little, T. a Goggin, C. (1996). Meta-ddadansoddiad o ragfynegyddion aildroseddu troseddwyr oedolion: beth sy'n gweithio! Troseddeg, 34, 557 - 607.

greiddiol wrth ystyried potensial unigolyn i aildroseddu yn y dyfodol.¹¹ Er enghraifft, mae tua hanner yr oedolion sydd wedi'u carcharu yn cael eu hail-euogfarnu o fewn dwy flynedd i'w rhyddhau o'r ddalfa. Mae hefyd yn cael ei dderbyn yn eang bod gan bobl â nifer fawr o droseddau blaenorol gyfradd uwch o aildroseddu profedig na'r rhai â llai o euogfarnau blaenorol.¹² Yn 2022, roedd gan oedolion a ryddhawyd o'r ddalfa neu a oedd yn dechrau gorchymyn llys gyfradd aildroseddu profedig o 33.4% o fewn blwyddyn i'w heuogfarn yn y llys neu eu rhyddhau o'r carchar.¹³

- 2.11 Ystyrir bod ffactorau deinamig yn newidiol a gallant amrywio dros amser. Maent yn cynnwys agweddau, gwybyddiaeth ac ysgogiad.¹⁴ Gall ymddygiad hefyd fod yn ffactor wrth asesu risg, a gellir defnyddio newidiadau ymddygiad wrth wneud asesiadau risg. Mae wedi'i ddogfennu po fwyaf yw eu hangen heb ei diwallu, y mwyaf tebygol yw y bydd unigolyn yn aildroseddu. Wrth ystyried a yw unigolyn wedi'i adsefydlu neu a yw'n risg, mae'n bwysig ystyried y cymhelliant y tu ôl i'w droseddu, a'r ffactorau risg deinamig sy'n bresennol ar adeg y troseddau yn erbyn y camau a gymerwyd i fynd i'r afael â ffactorau o'r fath, a thrwy hynny leihau'r risg o aildroseddu.
- 2.12 Mae'n werth nodi bod problemau a/neu anghenion yn cael eu gweld yn amlach mewn poblogaethau troseddwr nag yn y boblogaeth gyffredinol.¹⁵ Mae llawer o'r ffactorau hyn wedi'u cydgysylltu ac wedi'u hymgorffori ym mhrofiadau blaenorol unigolyn. Gall y ffactorau hyn effeithio ar allu'r person hwnnw i newid ei ymddygiad, yn enwedig os nad yw'r meysydd a nodwyd wedi cael sylw neu os nad yw cefnogaeth wedi'i cheisio. Bydd anghenion yn amrywio o unigolyn i unigolyn a byddant yn dibynnu ar eu lefel o gymhelliant a natur y drosedd a gyflawnwyd. Fodd bynnag, dylem hefyd gydnabod, ac yn ei hanfod, mai ymddygiad blaenorol hysbys yw'r rhagfynegydd gorau o ymddygiad yn y dyfodol heblaw dim. Mae asesiad risg da yn seiliedig ar dystiolaeth ac yn defnyddio tystiolaeth ystadegol, yn deall y math o drosedd a ffactorau risg, ond mae hefyd yn unigol ac yn ystyried ffactorau a all leihau neu gynyddu risg unigolyn. Mae hefyd yn gyfannol ac yn ystyried ymddygiad mewn amrywiaeth o gyd-destunau a dealltwriaeth dda o'r person cyfan wrth wraidd yr asesiad. Mae hefyd yn gofyn am agwedd eithaf beirniadol ac amheus ac amheuaeth tuag at honiadau emosiynol a honiadau o newid. Yn aml, bydd troseddwr cyson yn honni eu bod wedi rhoi'r gorau i drosedd dim ond i gael eu hail-euogfarnu. Dyma honiadau gan y pwnc sy'n cael eu herio gan ymddygiadau gwrthgyferbyniol.
- 2.13 Mae a yw person sydd wedi troseddu yn risg yn y dyfodol yn ddadl gymhleth ac mae wedi arwain at gyhoeddiadau, damcaniaethau a newidiadau helaeth mewn deddfwriaeth, gyda llawer yn canolbwyntio ar yr angen am fwy o brosiectau adsefydlu fel ffordd o leihau cyfraddau aildroseddu. Yn ganolog i adsefydlu troseddwr mae'r cysyniad o anghenion

¹¹ Craig, LA a Browne, K. B (2008). Asesu Risg mewn Troseddwr Rhyw: Canllaw i Ymarferydd Clawr Meddal.

¹² Y Weinyddiaeth Gyfiawnder (2015): Trawsnewid Adsefydlu: crynodeb o dystiolaeth ar leihau aildroseddu. Llundain: Y Weinyddiaeth Gyfiawnder.

¹³ [Ystadegau aildroseddu profedig: Ebrill i Fehefin 2022 - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/news/y-stadegau-aildroseddu-profedig-ebrill-i-fehefin-2022)

¹⁴ McGuire, J. (2008). Adolygiad o ymyriadau effeithiol ar gyfer lleihau ymddygiad ymosodol a thrais. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 363(1503), 2577-2597

¹⁵ Nash, M. (1999) *Yr Heddlu, Prawf a Diogelu'r Cyhoedd*. Llundain: Blackwell Press.

troseddol. Disgrifiwyd hyn mewn cyfiawnder troseddol fel "unrhyw faes lle mae gan y troseddwr anghenion neu ddiffygion, lle byddai gostyngiad yn yr angen neu'r diffyg yn arwain at ostyngiad yn y risg o ail-euogfarn. Mae gallu unigolyn i fynd i'r afael ag anghenion o'r fath a'u lleihau yn dibynnu'n fawr ar eu cymhelliant i newid ac ymatal ac yn aml mae'n digwydd dros gyfnod o amser".¹⁶

- 2.14 Nododd Kurlychek, yn ei hastudiaeth, fod "person sydd wedi troseddu yn y gorffennol wedi'i ganfod â thebygolrwydd uchel o aildroseddu, ond mae'r risg hon ar ei huchaf yn y cyfnod yn syth ar ôl ei arestio neu ei ryddhau o'r ddalfa ac, wedi hynny, mae'n lleihau'n gyflym ac yn ddramatig gydag oedran".¹⁷ Mewn cyferbyniad, fodd bynnag, un o'r ychydig astudiaethau hirdymor (Astudiaeth Ymatal Sheffield)¹⁸ a archwiliodd fywydau 113 o ddynion 19–22 oed dros bedair blynedd. Mae eu collfarnau dilynol dros y deng mlynedd nesaf yn gyffredinol yn dangos patrwm o gollfarnau parhaus, ond gyda bylchau mawr o ran troseddu yn awgrymu, gyda rhai troseddwy'r parhaus iawn, efallai na fydd ymatal, os caiff ei ystyried yn rhoi'r gorau i droseddu yn barhaus, yn cael ei gyflawni.
- 2.15 Canfyddiad cyson mewn llenyddiaeth droseddegol yw bod o droseddwy'r gwrywaidd yn tueddu i ymatal rhag troseddu dros amser, ac mae'r risg o droseddu hyd yn oed i'r rhai a gafwyd yn euog o'r blaen yn lleihau unwaith y bydd unigolion yn cyrraedd 30 oed a throsodd.¹⁹ Mae wedi'i ddogfennu'n dda bod y newid yn digwydd am amrywiol resymau; er enghraifft, o ganlyniad i driniaeth lwyddiannus, aeddfedu naturiol neu ddatblygiad perthynas gymdeithasol gadarnhaol.²⁰ Ystyrir bod troseddwy'r benywaidd hefyd yn fwy tebygol o ymatal rhag troseddu wrth iddynt aeddfedu. Yr oedran brig ar gyfer troseddu a adroddir ar gyfer menywod yw 14 o'i gymharu â 19 ar gyfer dynion.²¹ Mae'n wir bod llawer o bobl yn gyffredinol yn heneiddio allan o droseddu, ond dylem fod yn ofalus i beidio â chyfrif pob trosedd fel yr un peth. Efallai na fydd troseddau rhywiol a threisgar difrifol yr un peth â throseddau meddiangar.
- 2.16 Mae rhai pobl yn cael eu heuogfarnu o droseddu ac ni fyddant yn cael eu heuogfarnu ymhellach. Nod Deddf Adsefydlu Troseddwy'r 1974 yw helpu rhai troseddwy'r i ailymuno â'r gweithlu ac mae'n gwneud rhai euogfarnau'n ddi-baid ar ôl cyfnod penodol. I bobl sydd wedi bod yn ymwneud â throseddu parhaus a mwy difrifol, mae'n broses anodd a chymhleth, sy'n debygol o gynnwys methiannau ac atglafychiad. Ni ystyrir bod rhai euogfarnau troseddol, yn enwedig y rhai sy'n denu dedfrydau hir o garchar, wedi'u

¹⁶ Gwasanaeth Cenedlaethol Rheoli Troseddwy'r (2016). Rhifyn Llawlyfr Diogelu'r Cyhoedd. Bwletin Chwarterol Ystadegau Ail-droseddu Profedig, Hydref 2015 i Ragfyr 2015)

¹⁷ Kurlychek, MC, Brame, R (2007). Llythrennau ysgarlard ac aildroseddu: A yw hen gofnod troseddol yn rhagweld troseddu yn y dyfodol? Prifysgol De Carolina.

¹⁸ Bottoms, AE a Shapland, J. (2016) Dysgu ymatal yn gynnar fel oedolyn: Astudiaeth Ymatal Sheffield. Yn: J. Shapland, S. Farrall ac AE Bottoms (Golygyddion) Persbectifau byd-eang ar ymatal: adolygu'r hyn a wyddom, gan edrych i'r dyfodol. Abingdon: Routledge neu Shapland, J. (2022) Ar ôl cael eich collfarnu? Y llwybrau hirdymor i ymatal. *The Howard Journal of Crime and Justice*, 61, 271–288. <https://doi.org/10.1111/hojo.12473>

¹⁹ Serin, R, C. a Lloyd, CD (2008). Archwilio'r broses o newid troseddwy'r: y trawsnewidiadau i ymatal rhag troseddu. 347-364.

²⁰ Nash, M. (1999) Yr Heddlu, Prawf a Diogelu'r Cyhoedd. Llundain: Blackwell Press.

²¹ Trueman, CN (2015). Menywod a Throsedd. Y Safle Dysgu Hanes. Ingatstone: Essex.

disbyddu. Efallai na fydd rhai unigolion byth yn rhoi'r gorau i droseddu.²² O ganlyniad, mae'n bwysig i unigolion ddangos tystiolaeth o newid yn eu hymddygiad cyn y gellir ystyried eu bod yn cyflwyno risg isel o aildroseddu. Yn aml, yr unig ffordd o gyflawni hyn yw trwy fynd heibio amser sylweddol.

- 2.17 Yn nodweddiadol, po hiraf yr amser sydd wedi mynd heibio ers cyflawni trosedd, y mwyaf tebygol yw bod yr unigolyn wedi ymatal rhag troseddu. Nodir po fwyaf y mae bywyd yn cael ei fyw heb droseddu, y mwyaf y daw rhywun i weld manteision ymatal.²³ Mae dangos newid mewn ymddygiad troseddol a'r gallu i wneud dewisiadau effeithiol yn cymryd amser ac mae'n dod â rhywfaint o amwysedd i'r rhai sydd wedi cyflawni troseddau. Daeth astudiaeth yn 2007 a edrychodd ar euogfarnau blaenorol a'r cysylltiadau ag aildroseddu i'r casgliad bod "unigolion sydd wedi troseddu yn y gorffennol pell yn ymddangos yn llai tebygol o aildroseddu neu droseddu eto nag unigolion sydd wedi troseddu yn y gorffennol diweddar".²⁴ Mae hyn yn debygol o fod yn wir yn sylweddol, ac eto mae rhai categorïau o droseddau, a rhai mathau o droseddau, efallai troseddau rhywiol yn enwedig, lle mae angen gofal yn fawr, oherwydd bod y troseddau hynny gymaint yn llai aml yn cael eu dwyn trwy'r system gyfiawnder yn llwyddiannus a gall y drosedd ddangos patrymau agwedd, ymddygiad a meddwl mwy cymhleth. Ar gyfer troseddau cyffredinol (nid trais a throeddau rhywiol), mae rhai academyddion wedi awgrymu mai cyfnod o tua saith mlynedd yw pan fydd y risg o droseddu i droseddwyr euogfarnedig a'r boblogaeth nad ydynt wedi'u heuogfarnu yr un fath.²⁵
- 2.18 Er nad yw'n bosibl pennu ymddygiad unigolyn yn y dyfodol, gellir cymryd camau i leihau risg ac amddiffyn y cyhoedd drwy ddilyn prosesau a chanllawiau cywir. Mae ystyried ymddygiad blaenorol unigolyn a'i botensial i achosi niwed o ganlyniad i'r dewisiadau y maent wedi'u gwneud yn chwarae rhan sylweddol wrth benderfynu a ddylid rhoi trwydded. Bydd gallu dangos tystiolaeth o newid mewn ymddygiad yn golygu ystyried yr amgylchiadau ar adeg y drosedd, y camau a gymerwyd i fynd i'r afael ag unrhyw faterion a nodwyd a gallu'r person hwnnw i gynnal newid o'r fath. Gall hon fod yn broses hir na ellir ei chyflawni ond dros amser.
- 2.19 Mae troseddau lle mae gyrwyr tacsis a llogi preifat yn ddioddefwyr yn llawer amlach na throeddau gan yrwyr o'r fath. Yn aml, mae gyrwyr tacsis a llogi preifat mewn sefyllfaoedd lle gallant wynebu dioddefaint o ran trais, bygythiad, ymosodiad a honiadau ffug. Rhaid cydnabod bod Mae gan yrwyr tacsis a cherbydau llogi preifat fynediad at bobl sy'n agored i niwed oherwydd eu sefyllfa, yn aml iawn fel unigolyn heb oruchwyliaeth mewn cerbyd.

²² Farrell, S (2005). Deall Ymatal rhag Troseddu: Cyfeiriadau Damcaniaethol sy'n Dod i'r Amlwg mewn Ailsefydlu ac Adsefydlu (Trosedd a Chyfiawnder) Clawr Meddal.

²³ Maguire, M., Morgan, R. a Reiner, R. (2002). Llawlyfr Troseddeg Rhydychen. 3ydd Argraffiad. Rhydychen: Gwasg Prifysgol Rhydychen.

²⁴ Kurlychek, MC, Brame, R (2007). Llythrennau ysgarlad ac aildroseddu: A yw hen gofnod troseddol yn rhagweld troseddu yn y dyfodol? Prifysgol De Carolina.

²⁵ Soothill, K a Francis, B (2009) *Pryd mae cyn-droseddwyr yn dod fel pobl nad ydynt yn droseddwyr?* Howard Journal of Criminal Justice, 48 (4). tt. 373-387. ISSN 0265-5527

Gall lleiafrif bach o bobl geisio camddefnyddio eu swyddi, neu hyd yn oed sicrhau swyddi oherwydd y potensial i fanteisio ar ymddiriedaeth a bregusrwydd teithwyr.

- 2.20 Amcangyfrifir bod 23.5 y cant o ddynion yng Nghymru a Lloegr yn yr ystod oedran 10 – 52 yn 2006 wedi cael euogfarn flaenorol. Ar gyfer dynion rhwng 18 a 52 oed, y ffigur yw 28.2 y cant. Mae gan bron i draean o holl ddynion yn y DU euogfarn droseddol. Fodd bynnag, yn aml bydd unigolion yn dod i'r amlwg ac yn cael eu hadnabod oherwydd patrymau ymddygiad, nid ymddygiad troseddol bob amser. Dylid cofio na fydd llawer iawn o ymddygiad troseddol mewn rhai categorïau byth yn dod i'r amlwg i'r awdurdodau, ac mae'n cael ei dderbyn yn eang, er enghraifft, mai trais yn erbyn menywod a merched, trais domestig a throseddau rhywiol sy'n tueddu i fod y rhai sy'n cael eu tan-adrodd fwyaf a'r rhai sy'n cael eu heuogfarnu leiaf.
- 2.21 Yn ôl ystadegau troseddu'r Swyddfa Ystadegau Gwladol ar gyfer Cymru a Lloegr, ²⁶bydd 20% o fenywod (1 o bob 5) a 4% o ddynion yn profi trais rhywiol yn eu hoes. Mae'n hanfodol cydnabod y gallai llawer iawn, ac mae'n debyg y rhan fwyaf, o'r cam-drin rhywiol byth gael ei riportio. Awgrymwyd na fydd tua 40% o oedolion sy'n cael eu treisio yn riportio, ac mae achosion plentyndod heb eu riportio yn debygol o fod yn llawer uwch. Amcangyfrifodd Arolwg Troseddu Cymru a Lloegr (CSEW) fod 1.1 miliwn o oedolion 16 oed a hŷn wedi profi ymosodiad rhywiol yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2022 (798,000 o fenywod a 275,000 o ddynion).
- 2.22 Honnir mai dim ond tua 10-15% o droseddau rhywiol sy'n cael eu hadrodd i'r heddlu mewn unrhyw flwyddyn, a hyd yn oed pan gânt eu hadrodd, mae troseddau rhywiol ymhlith yr anoddaf i'w profi. Yn 2018, arweiniodd llai nag 1 o bob 65 o adroddiadau am dreisio (1.5%) at gyhuddiad neu wŷs. Fodd bynnag, yn ôl ystadegau CSEW ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2022, roedd troseddau rhywiol a gofnodwyd gan yr heddlu ar y lefel uchaf a gofnodwyd. Ym mis Mai 2021, roedd 95,844 o bobl ar y gofrestr troseddwyr rhyw yng Nghymru a Lloegr, ond yn seiliedig ar fynediad at ddeunydd Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant, mae Asiantaeth Troseddu Genedlaethol y DU yn amcangyfrif y gallai fod rhwng tua 550,000 ac 850,000 o bobl yn y DU sy'n peri gwahanol fathau o risg rhywiol i blant. Er nad oes consensws ynghylch y llwybrau rhwng troseddu heb gyswllt a throseddu cyswllt, mae'n ymddangos yn synhwyrol ystyried bod rhaid gweld hyd yn oed un achos o feddu ar ddeunydd camfanteisio'n rhywiol ar blant fel risg.
- 2.23 Mae yna ystod o droseddau y gellir eu hystyried yn droseddau rhywiol, gan gynnwys troseddau heb ganiatâd fel treisio neu ymosodiad rhywiol, troseddau yn erbyn plant gan gynnwys cam-drin plant yn rhywiol neu feithrin perthynas rhywiol, a throseddau sy'n camfanteisio ar eraill at ddiben rhywiol, boed yn bersonol neu ar-lein. Gall troseddau ddigwydd rhwng dieithriaid, ffrindiau, cydnabod, partneriaid presennol neu gyn-bartneriaid, neu aelodau o'r teulu. Nid yw treigl amser yn atal erlyn troseddau rhywiol yn

26

<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/bulletins/crimeinenglandandwales/yearendingdecember2023#overall-estimates-of-crime>

effeithiol, ac mae nifer cynyddol o achosion a gyfeirir at y CPS gan yr heddlu yn cynnwys honiadau nad ydynt yn ddiweddar.

- 2.24 Mae cymhlethdod hefyd yn cael ei ychwanegu at y categori o droseddau rhywiol gan y gall fod cydran rywiol mewn troseddau na ellir eu categorïddio'n bennaf fel trosedd rhywiol, ac mae'r categori'n rhedeg gambit llawn o lofruddiaethau â chymhelliant rhywiol i droseddu rhyngrwyd digyswllt ar ffurf meddu ar ddeunydd Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant.
- 2.25 Caiff troseddau rhywiol eu herlyn fel rhan o Strategaeth Trais yn Erbyn Menywod a Merched (VAWG) y CPS. Mae hwn yn fframwaith cyffredinol i fynd i'r afael â throseddau sydd wedi'u nodi fel rhai a gyflawnwyd yn bennaf ond nid yn gyfan gwbl gan ddynion yn erbyn menywod, ond ni ddylem anghofio bod dynion hefyd yn cyflawni troseddau rhywiol yn erbyn dynion a bechgyn. Cafodd Reynhard Sinaga, myfyriwr ôl-raddedig a garcharwyd am oes yn 2020, a ystyrir yn "dreisiwr mwyaf toreithiog" y DU, ²⁷ei euogfarnu o 136 o dreisio ym Manceinion ac mae'r heddlu'n credu ei fod wedi ymosod ar dros 200 o ddynion. Mae amrywiad enfawr mewn troseddau rhywiol, ac mae ystod o ffactorau cymhleth yn eu troseddu, a all amrywio'n fawr ac yn sylweddol. Nid yw rhai troseddau hanesyddol yn droseddau mwyach oherwydd newidiadau mewn deddfwriaeth ers eu heuogfarnu. Er enghraifft, newidiadau yn oedran cydsynio a fodolai ar gyfer dynion hoyw.
- 2.26 Nid oes un math o droseddu rhywiol, ac mae llawer o fylchau mewn gwybodaeth. Gwyddom mai dynion yw'r rhan fwyaf o droseddau rhyw. Mae troseddau rhyw yn ffurfio poblogaeth amrywiol o unigolion a gellir eu dosbarthu'n fathau yn seiliedig ar nodweddion a chymhellion troseddu. Y systemau dosbarthu mwyaf cyffredin yw'r rhai sy'n gwahaniaethu rhwng mathau o dreiswyr, cam-drinwyr plant, troseddau rhyw benywaidd, troseddau rhyw ifanc a throseddau rhyw seiber. Weithiau mae rhaniad hefyd rhwng troseddu digyswllt (ar-lein) a throseddu cyswllt, a thrafodaethau ynghylch a yw'r cyntaf yn llwybr i'r olaf. Dywedir yn aml fod aildroseddu ymhlith troseddau rhyw yn is nag aildroseddu ymhlith troseddau cyffredinol, ond mae angen i ni fod yn ofalus i fframio hynny hefyd gyda'r wybodaeth gyffredinol sydd gennym am y cymhlethdod a'r anhawster o sicrhau euogfarnau am droseddau rhywiol yn gyffredinol.
- 2.27 Mae troseddau rhyw yn grŵp tebyg o unigolion amrywiol sy'n dechrau troseddu am amrywiaeth o resymau. Nid yw llawer o droseddau rhyw yn ffitio i mewn i gategoriâu ar wahân. Fel troseddau treisgar, mae gan droseddau rhyw hanes personol a throseddol unigryw, a gall yr agweddau a'r credoau sy'n cefnogi eu hymddygiad gwyrddoedig amrywio. Nid oes proffil clir o droseddau rhyw. Cafodd rhai troseddau eu cam-drin yn rhywiol pan oeddent yn blant, ond nid oes gan eraill hanes o'r fath. Nid yw rhai yn gallu gweithredu'n rhywiol gyda phartneriaid sy'n oedolion ac felly'n ysglyfaethu ar blant, tra bod gan eraill hefyd berthnasoedd rhywiol ag oedolion. Mae ymchwil yn dangos bod troseddau rhyw yn arddangos amrywiaeth o nodweddion. Mae pobl sy'n cam-drin, gan gynnwys troseddau rhywiol, fel arfer yn meddwl eu bod yn unigryw, eu bod yn wahanol

²⁷ <https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/2020/12/McCann-Sinaga-Shah-judgment-111220.pdf>

i bobl eraill, bod ganddynt ymdeimlad o hawl ac nid oes rhaid iddynt ddilyn yr un rheolau â phawb arall. Yn hytrach na bod yn unigryw, mae gan gamdrinwyr a throseddwyr rhywiol lawer yn gyffredin â'i gilydd yn aml, gan gynnwys eu patrymau meddwl ac ymddwyn. Maent hefyd yn aml yn gamdriniol iawn o bobl a sefyllfaoedd eraill a byddant yn defnyddio amrywiaeth o dactegau a all gynnwys dweud celwydd, cynhyrfu eraill neu eu bygwth â bygythiadau. Yn yr un modd, gallant geisio swyno pobl, ennyn teimladau o gydymdeimlad i drin, ffugio diddordeb neu bryder, neu geisio ennyn cydymdeimlad. Troseddwy'r rhyw o'u cymharu â throseddwyr eraill yn gyffredinol:

- Yn fwy tebygol o wadu eu hymddygiad a'u heuogrwydd, gallant fod yn ddiffygiol o ran empathi (ac empathi dioddefwr) a'r gallu i ddeall neu weld pethau o safbwynt eraill.
- Bod ag agweddau a chymeriad amhriodol neu sefydlog iawn, gan gynnwys agweddau at ryw.
- Rhoi eu hunain mewn mannau a sefyllfaoedd lle mae dioddefwyr agored i niwed yn bresennol. (Gall troseddwy'r fynychu arcêd difyrion neu ymuno â safle cyfryngau cymdeithasol neu blatfform gemau lle byddant yn ymgysylltu'n rheolaidd ag ieuenctid ar lefel cyfoedion neu'n ceisio dod yn yrrwr tacsï neu logi preifat" fel y cyfeirir ato yn adroddiad Telford).²⁸
- Gall y cymhellion i droseddu'n rhywiol amrywio o droseddwr i droseddwr ac o drosedd i drosedd, ond mae'r cymhellion rhywiol gwyrddoedig penodol gan gynnwys paraffilia (diddordebau, ysgogiadau, ffantasïau neu ymddygiadau rhywiol parhaus ac ailadroddus o ddwystr amlwg sy'n cynnwys gwrthrychau, gweithgareddau, neu hyd yn oed sefyllfaoedd sy'n annodweddiadol eu natur) yn aml yn amlwg. Fodd bynnag, bydd troseddwy'r rhywiol yn cyflawni troseddau nad ydynt yn rhywiol.

2.28 Fel troseddwy'r rhyw, mae troseddwy'r treisgar yn boblogaeth amrywiol, y mae eu troseddau fel arfer yn tueddu i fod naill ai'n fynegiannol (colli rheolaeth a dicter) neu'n offerynnol (trais a ddefnyddir i gaffael neu ennill rhywbeth, gan gynnwys rhai mathau o drais meddiangar). Gwyddom fod dynion yn cyflawni llawer mwy o droseddau treisgar na menywod a bod grŵp bach iawn (llai na 5% o'r boblogaeth wrywaidd) yn tueddu i gyflawni tua 50-70% o droseddau treisgar.²⁹ Yn aml, mae'r troseddwy'r treisgar mwyaf parhaus yn dechrau troseddu'n gynnar mewn bywyd ac yn cael eu nodweddu gan hyblygrwydd troseddol, ond oherwydd eu natur agored, mae llawer o drais (gyda rhai eithriadau o amgylch trais domestig a phartner agos) wedi tueddu i gael ei ganfod a'i erlyn. Mae trais difrifol yn tueddu i arwain at euogfarn.

²⁸ Paragraff 4.193 Adroddiad yr Ymchwiliad Annibynnol i Gamfanteisio Rhywiol ar Blant yn Telford ar gael yn <https://www.iitcse.com/>

²⁹ Moffitt, TE (1993). Ymddygiad gwrthgymdeithasol sy'n gyfyngedig o ran llencyndod ac sy'n parhau yn ystod cwrs bywyd: Tacsonomeg ddatblygiadol. *Adolygiad Seicolegol*, 100 (4), 674–701. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.4.674>

- 2.29 Nid yw'r risg o niwed bob amser yn gysylltiedig â'r troseddau a gyflawnwyd yn flaenorol, gan fod troseddwr cyson a throeddwr ailadroddus yn aml yn cynyddu neu'n amrywio o ran difrifoldeb troseddau a'r math o droseddau maen nhw'n eu cyflawni, ac yn aml nid yw troseddwr yn arbenigwr ac nid ydynt yn cyfyngu eu hunain i un math o drosedd.
- 2.30 Gall amryddawnrwydd troseddol ac amrywiaeth o fathau o droseddau troseddol hefyd fod yn arwydd o agweddau gwrthgymdeithasol sylfaenol. Mae ymddygiad blaenorol yn ddangosydd da o risgiau yn y dyfodol. Mae unrhyw euogfarn am drosedd dreisgar neu rhywiol ddifrifol yn awgrymu rhywfaint o risg i'r cyhoedd sy'n uwch na'r rhai nad oes ganddynt euogfarnau.
- 2.31 Y tu hwnt i graidd cul iawn o achosion anodd, mae materion o ran ffiniau beth sy'n ffurfio'r math o ymddygiad y gellir ei ystyried yn beryglus, sy'n agored i anghydfod, ac i ba raddau o debygolrwydd o risg yn y dyfodol y dylid ei gwneud yn ofynnol cyn y gellir dweud bod unigolyn yn peri perygl o droseddu yn y dyfodol ac yn destun cyfyngiadau?
- 2.32 Yr hyn sy'n hanfodol wrth ystyried troseddau treisgar a rhywiol yw'r mynediad a'r cyfle sydd eu hangen ar y troseddwr i geisio cyflawni unrhyw drosedd. Dyma ffocws troseddeg sefyllfaol a gweinyddol. Mae atal troseddau sefyllfaol (SCP) yn baradym troseddegol cymhwysol sy'n seiliedig ar ddau gysyniad gwahanol, cyflenwol o sefyllfaoedd troseddol. Y cyntaf yw'r dewis rhesymegol a'r ail yw'r safbwyntiau gweithgareddau arferol.³⁰
- 2.33 Mae dulliau SCP yn ystyried sefyllfaoedd troseddol ac yn deall bod digwyddiadau troseddu yn 'gyfleoedd' yn eu hanfod sy'n codi pan fydd troseddwr sydd eisoes â chymhelliant neu duedd droseddol, ar ôl pwyso a mesur yn rhesymol o ran ymdrech, risg a gwobr, yn penderfynu cyflawni trosedd. Os yw popeth arall yn gyfartal, mae trosedd yn fwy tebygol o gael ei gyflawni pan fydd angen ychydig o ymdrech, pan fydd y darpar droseddwr yn barnu bod risg isel y bydd y drosedd honno'n cael ei chanfod a'i chosbi, a phan fyddant yn rhagweld y byddant yn cyflawni eu canlyniad bwriadedig. Craidd y drosedd yw targed addas ar gael, diffyg gwarcheidwad addas i atal y drosedd rhag digwydd, a bod troseddwr â chymhelliant yn bresennol.
- 2.34 Mae trwyddedu yn fath o ddiogelu a rheoli risg. Yn rhinwedd rôl a swyddogaeth y cyfleoedd a'r breintiau y mae trwydded yrru tacsï neu gerbyd llogi preifat yn eu cynnig, gall fod llawer o gyfle i gael mynediad at bobl sy'n agored i niwed yn eu sefyllfa, yn enwedig y rhai yn yr economi nos. Cafwyd John Worboys (a elwir hefyd yn John Radford), y troseddwr rhyw cyfresol Prydeinig a gafwyd yn euog, a elwir yn dreisiwr y Black Cab, yn euog yn 2009 am ymosodiadau ar 12 o fenywod a gyflawnwyd rhwng 2007 a 2008. Yn 2019, cafodd ei euogfarnu am ymosodiadau ar bedair menyw arall, y digwyddodd y cynharaf ohonynt yn 2000. Dywed yr heddlu y gallai fod wedi cael mwy na 100 o ddioddefwyr wrth weithredu yn Llundain a Dorset.

³⁰ Cornish, Derek B., a Ronald V. Clarke. "Trosedd fel dewis rhesymegol." Damcaniaethau troseddegol: Pontio'r gorffennol i'r dyfodol (2002): 77-96, a Newid Cymdeithasol a Thueddiadau Cyfradd Troseddu: Dull Gweithgaredd Arferol, Lawrence E. Cohen a Marcus Felson Cyfrol 44, Rhif 4 (Awst, 1979)

- 2.35 Mae'r fasnach taccis a thrwyddedu hefyd wedi bod yn rhan o gefndir trafodaethau ar Gamfanteisio Rhywiol ar Blant mewn nifer o drefi yn Lloegr. Mae'r troseddau hyn wedi cael eu trafod yn aml fel cynnyrch 'gangiau meithrin perthynas amhriodol'. Er bod y term hwn wedi bod yn ddadleuol, mae'r economi nos (NTE) ac yn enwedig siopau tecawê, cwmnïau taccis a llogi preifat a chartrefi plant i gyd hefyd yn rhan o gyd-destun sefyllfaol a chymdeithasol troseddu ar draws nifer o drefi yn Lloegr fel Telford, Rotherham, Bradford, Luton, a Rochdale. Yn benodol, menywod gwyn ifanc agored i niwed oedd dioddefwyr troseddwyd gwrywaidd o Bangladesh a Phacistan yn bennaf, ac roedd rhai ohonynt yn cael eu cyflogi fel gyrrwyr taccsi.
- 2.36 Er bod y term 'gangiau meithrin perthynas amhriodol' wedi dod yn un dadleuol gan arwain at hawliadau a gwrth-hawliadau sy'n aml yn ddi-fudd, y gwir amdani yw bod llawer o Gamfanteisio ar Blant (CC), gan gynnwys Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant a Chamfanteisio'n Droseddol ar Blant, yn digwydd pan fydd pobl ifanc agored i niwed (dan 18 oed) yn cael eu hannog, eu gorfodi neu eu trin i gyflawni gweithredoedd troseddol neu rywiol. Er nad yw pob dioddefwr CC a CSE yn agored i niwed oherwydd ffactorau heblaw oedran, mae gan lawer o ddioddefwyr ystod o wendidau dwysach. Gall y rhain gynnwys problemau gartref, profiadau gofal statudol, trawma, esgeulustod emosiynol a chorfforol, profiadau gydag aelod o'r teulu ag anhwylderau iechyd meddwl neu gamddefnyddio sylweddau, profiadau o drais a cham-drin domestig, tlodi, profiadau o hiliaeth a gwahaniaethu a phrofiadau o drais yn y gymuned. Gall y rhai yn y diwydiant taccis a llogi preifat hefyd ennill gwybodaeth a mewnwleidiad lleol defnyddiol ynghylch pryderon ynghylch camfanteisio a gall fod yn hynod ddefnyddiol wrth atal troseddau ac annog a hyrwyddo diogelwch cymunedol.
- 2.37 Mae unigolion sy'n gwneud cais am drwyddedau gyrru taccsi a cherbydau llogi preifat neu sy'n eu hadnewyddu yn destun gwiriad DBS manwl gyda rhestrau gwaharddedig. Mae dadleuon ynghylch a ddylai gyrru taccsi a cherbydau llogi preifat ddod yn weithgaredd rheoleiddiedig o fewn darpariaethau Deddf Diogelu Grwpiau Agored i Niwed 2006.
- 2.38 Wrth wneud penderfyniadau ynghylch a yw unigolion yn 'addas ac yn briodol', mae'n bwysig peidio â rhoi gormod o bwyslais ar dystiolaeth neu dystiolaeth unigol na ellir ei phrofi. Yn hytrach, dylid canolbwyntio ar:
- Pa drosedd(au) pellach y gallai'r unigolyn eu cyflawni neu eu harddangos?
 - A fyddent yn achosi niwed difrifol?
 - Pwy allai'r dioddefwr(wyr) fod? A ellir cael mynediad atynt drwy rôl galwedigaethol?
 - Pa nodweddion a allai gyfrannu at niwed difrifol (y ffactorau risg)?
 - Beth allai amddiffyn rhag niwed difrifol (y ffactorau amddiffynnol) ac a ellir eu gwarantu?
 - Pa mor debygol yw senario risg uchel (tebygolrwydd)?

- Pa mor gyflym y gallai niwed difrifol pellach ddigwydd?

2.39 Mae canolbwyntio ar gwestiynau mynediad a chyfle a gweld trwyddedu fel mecanwaith diogelu yn hanfodol wrth benderfynu a ddylid trwyddedu rhywun. Er bod gwrthod trwydded yn gyfyngiad i'r unigolyn, mae hefyd yn ddull o ddiogelu sefyllfaol a all atal dioddefwyr yn y dyfodol.

Pennod 3: Trosolwg o Drwyddedu 'Tacsis' a Cherbydau Hurio Preifat

- 3.1 Mae bron pawb yn ein cymdeithas yn defnyddio tacsis a cherbydau llogi preifat o bryd i'w gilydd, ond fe'u defnyddir yn rheolaidd gan grwpiau sy'n arbennig o agored i niwed: plant; yr henoed; pobl anabl; a'r rhai sydd wedi meddwi, ac mae gan yrrwr tacsî neu cherbyd llogi preifat bŵer sylweddol dros deithiwr sy'n rhoi ei hun, a'i ddiogelwch personol, yn llwyr yn nwylo'r gyrrwr.
- 3.2 Mae awdurdodau lleol (ardaloedd, awdurdodau unedol a Chynghorau Cymru) a TfL yn gyfrifol am drwyddedu tacsîs a cherbydau llogi preifat.
- 3.3 Y prif ddeddfwriaeth yw Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847 a Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Mae pwrpas trwyddedu tacsîs a cherbydau llogi preifat wedi'i fanylu yng *nghanllawiau arfer gorau Trwyddedu Tacsîs a Cherbydau Llogi Preifat* paragraff 3 yr Adran Drafnidiaeth ar gyfer awdurdodau trwyddedu yn Lloegr, sy'n nodi:

“ Rhaid i brif amcan a phwysicaf trwyddedu [y masnach tacsîs a cherbydau preifat] fod amddiffyn y cyhoedd.”

Wedi'i gefnogi gan baragraff 3.2 o Safonau Statudol Tacsîs a Cherbydau Hurio Preifat yr Adran Drafnidiaeth sy'n nodi:

"Wrth lunio polisi tacsîs a cherbydau llogi preifat, rhaid i'r prif amcan a'r prif amcan fod yn amddiffyn y cyhoedd."

Ac wedi'i gydnabod yn rhan 1 o ddogfen Ganllawiau Llywodraeth Cymru "Tacsîs a Cherbydau Hurio Preifat: Canllawiau Trwyddedu" sy'n nodi:

“Mae angen diweddarau'r drefn drwyddedu i unioni'r problemau presennol; sicrhau bod y system drwyddedu tacsîs a cherbydau preifat yn addas ar gyfer Cymru fodern; a hyrwyddo diogelwch y cyhoedd.”

- 3.4 O fewn y ddau gyfundrefn drwyddedu, mae 5 math o drwydded: cerbyd tacsî; cerbyd llogi preifat; gyrrwr tacsî; gyrrwr llogi preifat a gweithredwr llogi preifat.

- 3.5 Mewn perthynas â'r holl drwyddedau hyn, mae gan yr awdurdod ddisgresiwn ynghylch a ddylid eu rhoi. Er bod rhywfaint o ganllawiau wedi'u cyhoeddi gan yr Adran Drafnidiaeth,³¹ nid oes unrhyw safonau cenedlaethol.³²
- 3.6 Ni ellir rhoi trwydded i yrwyr a gweithredwyr oni bai bod yr awdurdod yn fodlon eu bod yn "berson addas a phriodol" i ddal y drwydded honno (gweler Deddf Llywodraeth Leol (Darpapiaethau Amrywiol) 1976 adrannau 51 a 59 mewn perthynas â gyrwyr; adran 55 mewn perthynas â gweithredwyr).
- 3.7 Nid oes meini prawf statudol ar gyfer trwyddedau cerbydau; felly, mae gan yr awdurdod ddisgresiwn llwyr.
- 3.8 Ym mhob achos, cyfrifoldeb yr ymgeisydd neu'r trwyddedai yw bodloni'r awdurdod trwyddedu eu bod yn "addas a phriodol", nid cyfrifoldeb yr awdurdod yw profi nad ydynt.
- 3.9 Mae gan yr awdurdod bwerau i roi neu wrthod trwydded, adnewyddu neu wrthod ei hadnewyddu ar gais ac, yn ystod cyfnod y drwydded, ei hatal neu ei dirymu.
- 3.10 Beth yw rôl y pwerau hyn, a sut mae awdurdodau'n penderfynu ar gais, neu'n cymryd camau yn erbyn trwydded? Dylai pob Awdurdod Trwyddedu fabwysiadu Polisi Trwyddedu Tacsis cydlynol.³³ Os nad yw mater neu sefyllfa'n cael ei drin neu ei chynnwys yn y Polisi, nid yw hynny'n golygu na all yr Awdurdod ystyried y mater hwnnw: mewn amgylchiadau o'r fath bydd yn rhaid i'r Awdurdod ystyried y mater o'r egwyddorion cyntaf, fel pe na bai wedi mabwysiadu unrhyw bolisi ar y pwnc hwn.
- 3.11** Pryd bynnag y gwneir penderfyniad gan awdurdod trwyddedu (boed hynny gan Gynghorwyr neu Swyddogion), rhaid rhoi rhesymau llawn a manwl dros y penderfyniad hwnnw.³⁴ Nid ar gyfer gwrthodiadau yn unig y mae'r gofyniad hwn. Mae'n bwysig bod pob penderfyniad yn cael ei gofnodi'n gywir, a bod rhesymau'n cael eu rhoi. Bydd hyn yn cynnwys grantiau (ar y cais cyntaf ac adnewyddiadau), ychwanegu amodau, atal dros dro, dirymiadau a gwrthodiadau. Er mwyn cynorthwyo gwneuthurwyr penderfyniadau, mae Atodiad 1 yn cynnwys canllawiau ar gofnodi penderfyniadau yn erbyn meini prawf NR3S

³¹ "Safonau Statudol Taxis a Cherbydau Hurio Preifat" Adran Drafnidiaeth 2020 (ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/statutory-taxi-and-private-hire-vehicle-standards> a 3 o "Canllawiau arfer gorau Trwyddedu Taxis a Cherbydau Hurio Preifat ar gyfer awdurdodau trwyddedu yn Lloegr" Adran Drafnidiaeth wedi'i diwygio yn 2023 (ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/taxi-and-private-hire-vehicle-licensing-best-practice-guidance>)).

³² Mae'r Llywodraeth wedi datgan y bydd yn cyflwyno safonau cenedlaethol ar gyfer trwyddedau taxis a cherbydau llogi preifat. Fodd bynnag, ar adeg ysgrifennu (Mai 2024) bydd hyn ar ôl yr Etholiad Cyffredinol nesaf. Yng Nghymru, mae Llywodraeth Cymru wedi ymgynghori ar ddeddfwriaeth newydd, ond unwaith eto mae hyn yn cael ei ddisgwyl.

³³ gweler Paragraff 3.1 Safonau Statudol yr Adran Materion Cynaliadwy

³⁴ Gwnaed hyn yn glir gan y Llys Apêl yn R (app Hope and Glory Public House Ltd) v Westminster City Magistrates' Court [2011] EWCA Civ 31, [2011] 3 All ER 579, CA.

ac mae Atodiad 2 yn cynnwys enghraifft o Hysbysiad Penderfyniad , y gellir addasu'r ddau ohonynt at ddibenion cyngor ei hun.

Gyrwyr Tacsï a Llogi Preifat

- 3.12 Mae dau alwedigaeth wahanol: gyrwyr tacsï a gyrwyr cerbydau llogi preifat. Ym mhob achos mae meini prawf statudol union yr un fath i'w bodloni cyn y gellir rhoi trwydded. Mae rhai awdurdodau'n rhoi trwyddedau tacsï neu gerbydau llogi preifat ar wahân tra bod eraill yn rhoi trwyddedau "deuol" neu "gyfunol" i gwmpasu'r ddwy alwedigaeth. Mae rhai awdurdodau hefyd yn rhoi trwyddedau "cyfyngedig" i yrwyr sydd ond am gyflawni gwaith cludiant o'r cartref i'r ysgol (H2S). Waeth beth fo math neu bwrpas y drwydded, mae'r meini prawf gwneud penderfyniadau yn aros yr un fath.
- 3.13 Rhaid i ymgeisydd feddu ar drwydded yrru DVLA lawn neu drwydded yrru gyfwerth, cael yr hawl i weithio yn y DU, cydymffurfio â gofynion amodau treth a bod yn berson "addas a phriodol".³⁵
- 3.14 Mae'r elfen drwydded yrru yn gwestiwn o ffaith. Er bod rhai problemau gyda thrwyddedau gyrru tramor, yn y pen draw mae gan berson drwydded yrru, neu nid oes ganddi hi.
- 3.15 Rhaid i ymgeisydd gael yr hawl i aros a gweithio yn y DU.³⁶ Unwaith eto, mae hyn yn y pen draw yn gwestiwn o ffaith, a dylai'r awdurdod lleol ddilyn y canllawiau a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Gartref.³⁷
- 3.16 Mae'r rheolau amodau treth yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw yrrwr sy'n gwneud cais i adnewyddu ei drwydded ddangos ei fod wedi'i gofrestru ar gyfer treth gyda CThEM; rhaid i ymgeiswyr newydd gydnabod y bydd gofyn iddynt gofrestru gyda CThEM.³⁸
- 3.17 Mae'r gofynion hynny i gyd yn gwestiynau ffeithiol. Y mater cyfan o "addasrwydd a phriodol" sy'n achosi'r anawsterau mwyaf i awdurdodau lleol. Nid yw erioed wedi'i ddiffinio'n benodol yn farnwrol ond fe'i crybwyllwyd yn achos *Cyngor Dinas Leeds v Hussain*.³⁹ Dywedodd y Barnwr Silber:

³⁵Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Mae adran 51(1) yn ymdrin â gyrwyr cerbydau llogi preifat, ac mae adran 59(1) yn ymdrin â gyrwyr tacsï.

³⁶Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 A51(1)(a)(ii) mewn perthynas â gyrwyr cerbydau llogi preifat ac A59(1)(a)(ii) mewn perthynas â gyrwyr tacsï.

³⁷"Canllawiau i Awdurdodau Trwyddedu i Atal Gweithio Anghyfreithlon yn y Sector Taxis a Hurio Preifat yng Nghymru a Lloegr" - Y Swyddfa Gartref, Mehefin 2024 ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/licensing-authority-guide-to-right-to-work-checks>

³⁸ <https://www.gov.uk/guidance/complete-a-tax-check-for-a-taxi-private-hire-or-scrap-metal-licence>

³⁹ [2002] EWHC 1145 (Gweinyddol), [2003] RTR 199 Crt Gweinyddol

“...pwrpas y pŵer atal yw amddiffyn defnyddwyr cerbydau trwyddedig a'r rhai sy'n cael eu gyrru ganddynt ac aelodau'r cyhoedd. Ei bwrpas [a], felly [y prawf addasrwydd a phriodoldeb], yw atal trwyddedau rhag cael eu rhoi i neu eu defnyddio gan y rhai nad ydynt yn bobl addas o ystyried eu cofnod gyrru, eu profiad gyrru, eu sobrwydd, eu ffitrwydd meddyliol a chorfforol, eu gonestrwydd, a'u bod yn bobl na fyddent yn manteisio ar eu cyflogaeth i gam-drin neu ymosod ar deithwyr.”

- 3.18 Adlewyrchir hyn mewn prawf a awgrymir gan ganllawiau statudol yr Adran Drafnidiaeth (er nad prawf statudol mohono):

Heb unrhyw ragfarn, ac yn seiliedig ar y wybodaeth sydd o'ch blaen, a fyddech chi'n caniatáu i berson rydych chi'n gofalu amdano, waeth beth fo'i gyflwr, deithio ar ei ben ei hun mewn cerbyd a yrrir gan y person hwn ar unrhyw adeg o'r dydd neu'r nos ?⁴⁰

- 3.19 Awgrymir bod yr ymadrodd “person diogel ac addas” i ddal trwydded yrru yn ddehongliad da nad yw'n ychwanegu nac yn tynnu unrhyw beth oddi wrth y term gwreiddiol “addas a phriodol” ond yn dod â'r cysyniad yn gyfredol.

- 3.20 Sut gall awdurdod lleol asesu ac yna barnu a yw rhywun yn ddiogel ac yn addas i ddal trwydded yrru ai peidio?

- 3.21 Mae gan yr awdurdod lleol y pŵer i fynnu bod ymgeisydd yn darparu:

“y wybodaeth y maent yn rhesymol yn ei hystyried yn angenrheidiol i'w galluogi i benderfynu a ddylid rhoi'r drwydded ac a ddylid atodi amodau i unrhyw drwydded o'r fath.”⁴¹

Gall y “wybodaeth” hon gynnwys unrhyw rag-amodau neu brofion y maent yn eu hystyried yn angenrheidiol

- 3.22 Mae rhai o'r rhain yn orfodol, fel prawf o hawl i weithio, amodoldeb treth ar adnewyddu, chwiliad NR3S (a gynhelir gan yr awdurdod trwyddedu, ond dim ond cynghori yw hwn yng Nghymru). Mae eraill yn ofynnol yn gyffredinol fel asesiadau meddygol.⁴² Efallai y bydd rhai awdurdodau angen rhagor o wybodaeth fel:

- Tystysgrifau DBS Manwl (argymhellir er eu bod yn cael eu hystyried yn eang yn orfodol),
- cofrestru ar gyfer gwasanaeth diweddarau'r DBS;
- Profion gwybodaeth;
- Profion gyrru;
- Ymwybyddiaeth/hyfforddiant anabledd;

⁴⁰<https://www.gov.uk/government/publications/statutory-taxi-and-private-hire-vehicle-standards/statutory-taxi-and-private-hire-vehicle-standards#decision-making~:text=5.4%20Fit%20and%20proper%20test>

⁴¹Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 adran 57(1)

⁴²Gweler Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 adran 57(2)

- Datganiadau wedi'u llofnodi o bryd i'w gilydd;
- Profion Saesneg llafar ac ysgrifenedig;
- hyfforddiant/ymwybyddiaeth o gam-drin a chamfanteisio rhywiol ar blant;
- Ymwybyddiaeth/hyfforddiant llinellau sirol.
- Cymwysterau tacsï perthnasol

- 3.23 Gall darparu gwybodaeth yn y termau hyn fodloni'r awdurdod lleol fod gan berson y sgiliau a'r cymwyseddu i fod yn yrrwr proffesiynol i ddal trwydded. Fodd bynnag, mae cysyniadau diogelwch ac addasrwydd yn mynd y tu hwnt i hyn. Mae cymeriad y person i'w ystyried hefyd.
- 3.24 Wrth wneud y penderfyniad, ynghylch a yw ymgeisydd yn berson addas a phriodol, neu'n parhau i fod yn berson addas a phriodol, gall yr awdurdod trwyddedu ystyried unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i benderfynu ar y cwestiwn hwnnw. Gall hyn gynnwys gwybodaeth a gafwyd gan y Swyddog Dynodedig Awdurdod Lleol (LADO). Mae'r LADO yn benodiad statudol o dan Ddeddf Plant 1989 y mae ei rôl yn goruchwyllo a rheoli ymchwiliadau yn dilyn honiadau a wneir yn erbyn unigolion sy'n gweithio neu'n dod i gysylltiad â phlant yn rheolaidd. Disgrifir eu rôl yn fanwl yn Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Plant 2023. Sail cyfreithlondeb rhannu gwybodaeth LADO yw ei bod yn cael ei defnyddio gan yr Awdurdod Trwyddedu at yr un diben ag y'i gafwyd gan y LADO, sef diogelu.
- 3.25 Mae gyrrwyr tacsï a cherbydau llogi preifat wedi'u heithrio o ddarpariaethau Deddf Adsefydlu Troseddwy 1974. Mae hyn yn golygu nad oes unrhyw gollfarnau "wedi'u disbyddu" a bod ⁴³modd i'r awdurdod lleol ystyried unrhyw gollfarnau troseddol (ar wahân i "ollfarnau gwarchodedig" a "rhybuddion gwarchodedig" lle maent wedi'u datgan) wrth asesu diogelwch ac addasrwydd, ond dim ond euogfarnau perthnasol sydd wedi'u disbyddu y dylai'r gwneuthurwr penderfyniadau eu hystyried.⁴⁴
- 3.26 Dylai fod yn ofynnol i bob Ymgeisydd/Trwyddedei gael Tystysgrif DBS Manwl gyda gwiriadau Rhestrau Gwaharddedig Oedolion a Phlant⁴⁵ a'i darparu i'r Awdurdod Trwyddedu. Rhaid i hyn fod ar gyfer "gweithlu arall" + "tacsï". Pan fydd gyrrwr yn ymgymryd â gwaith contract o'r cartref i'r ysgol ar gyfer Awdurdod Addysg (AA), rhaid iddynt gael Tystysgrif DBS Manwl wahanol, ar wahân i'w darparu i'r Awdurdod Addysg, oherwydd bod y gweithgaredd hwnnw'n "weithgaredd rheoleiddiedig" o fewn ystyr Deddf Diogelu Grwpiau Agored i Niwed 2006, tra nad yw "llogi preifat a gyrru tacsï" cyffredinol

⁴³Yn gyffredinol, mae "euogfarnau gwarchodedig" a "rhybuddion gwarchodedig" yn faterion bach a hyn nad ydynt yn ymddangos ar unrhyw Dystysgrifau DBS.

⁴⁴Gweler *Adamson v Cyngor Dosbarth Waveney* [1997] 2 Pob ER 898 QBD

⁴⁵"At ddibenion Trwyddedu Tacsï, y lefel gywir o wiriad yw'r gwiriad lefel Uwch bob amser, gyda'r gwiriad rhestr Gwaharddedig Oedolion a Phlant. Dylid nodi Gweithlu Arall bob amser ar linell 1 X61 a dylid nodi Trwyddedu Tacsï ar linell 2 X61" - paragraff 6.2 "Safonau Statudol Tacsï a Cherbydau Hurio Preifat" Adran Drafnidiaeth 2020 (ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/statutory-taxi-and-private-hire-vehicle-standards>).

neu ddyddiol yn wir. Mae'r DBS Manwl AA ar gyfer "Gweithlu Plant". Ni all Awdurdod Trwyddedu dderbyn DBS Gweithlu Plant, ac ni all Awdurdod Addysg dderbyn DBS Gweithlu Arall + Tacsî.⁴⁶ Dylai fod yn ofynnol i drwyddedeion hefyd gynnal eu Tystysgrifau trwy'r Gwasanaeth Diweddarau DBS drwy gydol cyfnod eu trwydded. Mae rhai awdurdodau trwyddedu yn cyhoeddi trwyddedau "cyfyngedig" ar gyfer defnydd cludiant o'r cartref i'r ysgol yn unig.

- 3.27 Os bydd unrhyw ymgeisydd newydd wedi treulio 6 mis neu fwy (boed yn barhaus neu'n gyfan gwbl), tra'n 18 oed neu'n hŷn yn byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig, dylid gofyn am dystiolaeth o wiriad cofnod troseddol o'r wlad/gwledydd sy'n cwmparu'r cyfnod perthnasol.⁴⁷ Pan na all ymgeisydd ddarparu gwiriad cofnod troseddol boddhaol, ni fydd trwydded yn cael ei rhoi oherwydd na all yr awdurdod trwyddedu fod yn fodlon ynghylch ei addasrwydd a'i briodoldeb.
- 3.28 Dylai fod gan awdurdodau lleol bolisi i ddarparu llinell sylfaen ar gyfer effaith unrhyw euogfarnau, rhybuddion neu faterion ymddygiad eraill sy'n ymwneud â diogelwch ac addasrwydd person.⁴⁸ Gall hyn fod 'byth' oherwydd y math o drosedd/ymddygiad a'r risg o allu aildroseddu fel gyrrwr tacsî.
- 3.29 Rhaid i gymeriad y gyrrwr yn ei gyfanrwydd fod y brif ystyriaeth wrth ystyried a ddylent gael eu trwyddedu. Mae'n bwysig cydnabod nad yw awdurdodau lleol yn gosod unrhyw gosb ychwanegol mewn perthynas ag euogfarnau neu ymddygiad blaenorol. Maent yn defnyddio'r holl wybodaeth sydd ar gael iddynt i wneud penderfyniad gwybodus ynghylch a yw'r ymgeisydd neu'r trwyddedai yn berson addas a phriodol i ddal trwydded o'r fath, neu a yw'n parhau i fod felly.
- 3.30 Mae achlysuron lle mae pobl anaddas wedi cael trwyddedau gan awdurdodau lleol, neu os cânt eu gwrthod gan yr awdurdod, wedi cael eu rhoi gan lys ar apêl.
- 3.31 Yn aml, mae hyn oherwydd rhyw fath o galedi canfyddedig. Mae cyfraith achosion yn ei gwneud yn glir nad yw effaith colli (neu beidio â chael) trwydded yrru ar yr ymgeisydd a'i

⁴⁶ Mae hyn oherwydd bod Cludiant Ysgol yn "weithgaredd rheoleiddiedig" o fewn Deddf Diogelu Grwpiau Agored i Niwed 2006, tra nad yw gyrru tacsî cyffredinol a cherbydau llogi preifat.

⁴⁷ Mae anghysondebau sylweddol rhwng canllawiau'r Llywodraeth ledled Cymru a Lloegr ynghylch yr amserleni pan fo angen gwybodaeth dramor. Yng Nghymru, mae'r Canllawiau Trwyddedu Tacsî a Cherbydau Hurio Preifat yn cyfeirio at 6 mis parhaus neu fwy a dreuliwyd y tu allan i'r DU ers pen-blwydd yr ymgeisydd yn 10 oed. Mae Canllawiau'r Swyddfa Gartref ar y broses ymgeisio am gofnodion troseddol a wiriodd dramor y cyfeirir atynt yn safonau statudol tacsî a cherbydau hurio preifat yr Adran Drafnidiaeth yn ei gwneud yn ofynnol i chi wirio cofnodion troseddol lle rydych chi wedi byw am 12 mis neu fwy (boed yn barhaus neu'n gyfan gwbl), yn y 10 mlynedd diwethaf cyn y cais, tra'n 18 oed neu'n hŷn. Mae'r paragraff hwn wedi'i ddiwygio gan ystyried yr argymhellion hyn.

<https://www.gov.uk/government/publications/criminal-records-checks-for-overseas-applicants/guidance-on-the-application-process-for-criminal-records-checks-overseas>

<https://www.llyw.cymru/canllawiau-trwyddedu-tacsî-a-cherbydau-llogi-preifat-html>

⁴⁸ Gweler paragraff 5.15 "Safonau Statudol Tacsî a Cherbydau Hurio Preifat" Adran Drafnidiaeth 2020 (ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/statutory-taxi-and-private-hire-vehicle-standards>)

deulu yn ystyriaeth y gellir ei hystyried.⁴⁹ Mae hyn wedyn yn arwain at y cwestiwn a yw'r safbwynt a gymerir gan rai awdurdodau lleol yn ddigon cadarn i gyflawni'r nod cyffredinol hwnnw o ddiogelu'r cyhoedd.

- 3.32 Fodd bynnag, yn rhy aml mae awdurdodau lleol yn gwyro oddi wrth eu polisïau ac yn rhoi trwyddedau (neu ddim yn cymryd camau yn erbyn trwyddedai) heb resymau clir a chymhellol. Mae'n hanfodol bod y rhai sy'n gwneud y penderfyniadau hyn, boed yn Gynghorwyr neu'n Swyddogion, yn cydnabod mai'r polisi, er ei fod yn parhau i fod yn bolisi ac felly'n ganllawiau'r Awdurdod ei hun ar y mater, yw'r llinell sylfaen ar gyfer derbynioldeb. Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y dylid gwyro oddi wrth y polisi ac am resymau cyfiawn y dylid eu cofnodi'n ofalus ac yn gynhwysfawr. Dylai Awdurdodau Trwyddedu fonitro eu penderfyniadau yn flynyddol ac archwilio pa mor aml y maent yn gwyro oddi wrth y polisi.⁵⁰
- 3.33 Un gamddealltwriaeth gyffredin yw, os na chyflawnwyd y drosedd pan oedd y gyrrwr yn gyrru tacsï, ei bod yn llawer llai difrifol, neu hyd yn oed os oedd mewn tacsï ond nid pan oedd teithwyr ar fwrdd. Nid yw hyn yn berthnasol: mae goryrru yn beryglus, waeth beth fo'r sefyllfa; mae gyrru dan ddylanwad alcohol yn beryglus, waeth beth fo'r sefyllfa; mae teiars moel yn beryglus, waeth beth fo'r sefyllfa. Mae'r holl ymddygiadau hyn yn peryglu'r cyhoedd yn gyffredinol. Mae trais bob amser yn ddifrifol. Mae'r ddadl ei fod yn anghydfod domestig, neu i ffwrdd o'r tacsï, yn amherthnasol. Mae gan berson sydd â thuedd i drais y potensial hwnnw ym mhob sefyllfa. Mae troseddau rhywiol bob amser yn ddifrifol. Mae person sydd wedi camddefnyddio ei safle (beth bynnag oedd hwnnw) yn y gorffennol i ymosod yn rhywiol ar un arall wedi dangos safonau ymddygiad cwbl annerbyniol. Mae ysglyfaethwyr eisïau trwyddedau gyrrwyr tacsï gan ei fod yn rhoi mynediad hawdd iddynt at ddioddefwyr.⁵¹ Dylid nodi na all awdurdod trwyddedu atal person y gwrthodwyd trwydded iddo (neu y cafodd ei dirymu) rhag ail-ymgeisio i'r awdurdod hwnnw, neu unrhyw awdurdod arall.
- 3.34 Gall ymgeiswyr honni eu bod wedi ceisio cyflogaeth mewn meysydd eraill ac wedi cael eu hatal o ganlyniad i'w hanes blaenorol, yn enwedig os yw hynny'n cynnwys euogfarnau.

⁴⁹ *Cyngor Dinas Leeds v Hussain* [2002] EWHC 1145 (Gweinyddol), [2003] RTR 199 Admin Crt a *Chyngor Dosbarth Cherwell v Anwar* [2011] EWHC 2943 (Gweinyddwr), [2012] RTR 15 Crt Gweinyddwr

⁵⁰ Gweler paragraff 3.5 o Safonau Statudol yr Adran Drafnidiaeth

⁵¹ Adroddiad Telford cyfrol 3 paragraff 4.193: 'Mae hynny'n ganlyniad arwyddocaol yn fy marn i ac un sy'n fwy tebygol o fod yn ganlyniad i ryw nodwedd o'r swydd sy'n ddeniadol i droseddwyr, yn hytrach nag i siawns. Y nodwedd amlwg y byddai troseddwr Camfanteisio Rhywiol ar Blant yn ei chael yn ddeniadol yw bod gyrrwyr tacsï mewn swydd gyfrifol i'r cyhoedd; mae pobl yn tueddu i ymddiried ynddynt. Mae hefyd yn dangos pam mae system drwyddedu a gorfodi effeithiol yn hanfodol, a pham mae'n rhaid i'r cyhoedd wybod am y safonau y mae ganddynt hawl i'w disgwyl: rhaid iddynt wybod sut i gwyno a rhaid iddynt allu gwneud cwyn yn hawdd ac yn gyflym.' Adroddiad yr Ymchwiliad Annibynnol i Gamfanteisio Rhywiol ar Blant Telford ar gael yn <https://www.iitcse.com/>

Dylai fod safon uchel o dderbynioldeb i ymuno â'r diwydiant tacsis. Felly, maent yn ceisio dod yn yrrwr trwyddedig fel galwedigaeth olaf. Mae hyn yn annerbyniol gan y byddai rhoi trwydded yn rhoi person o'r fath mewn safle unigryw o ymddiriedaeth. Mae hefyd yn tanseilio safle ac enw da'r mwyafrif helaeth o yrrwyr trwyddedig proffesiynol. Prif gyfrifoldeb awdurdod trwyddedu yw amddiffyn y cyhoedd, nid darparu cyfleoedd cyflogaeth.

- 3.35 Disgwylir i drwyddedeion ddangos ymddygiad proffesiynol priodol bob amser, boed yng nghyd-destun eu gwaith neu fel arall. Dylai trwyddedeion fod yn gwrtais, osgoi gwrthdaro, peidio â bod yn gamdriniol na dangos rhagfarn mewn unrhyw ffordd. Ni ddylai trwyddedeion gymryd y gyfraith i'w dwylo eu hunain o dan unrhyw amgylchiadau. Disgwylir i drwyddedeion weithredu â gonestrwydd a dangos ymddygiad sy'n deilwng o'r ymddiriedaeth a roddir ynddynt.
- 3.36 Mae rhai sy'n ceisio manteisio ar bobl agored i niwed drwy ddarparu gwasanaethau nad oes ganddynt hawl i'w darparu; er enghraifft, drwy gynnig am dâl mewn ardal lle nad oes ganddynt hawl i wneud hynny. Disgwylir i drwyddedeion fod yn wyladwrs o ymddygiad o'r fath ac adrodd am unrhyw bryderon i'r Heddlu a'r awdurdod trwyddedu perthnasol. Dylai teithwyr deimlo'n hyderus i wirio bod y person sy'n cynnig gwasanaeth yn gymwys i wneud hynny. Dylai trwyddedeion ddangos yn fodlon eu bod yn gymwys i ddarparu'r gwasanaeth a gynigir drwy, er enghraifft, ddangos eu bathodyn.
- 3.37 Fel cymdeithas, mae angen i ni ofyn y cwestiwn "pwysy'n gyrru fy nhacsi neu fy ngherbyd llogi preifat?" a bod yn hyderus mai'r ateb yw "person diogel ac addas". Mae'r mwyafrif helaeth o yrrwyr yn bobl weddus, sy'n ufudd i'r gyfraith ac sy'n gweithio'n galed iawn i ddarparu gwasanaeth da i'w cwsmeriaid a'r gymuned yn gyffredinol. Fodd bynnag, mae penderfyniadau gwael gan awdurdodau lleol a llysoedd yn tanseilio hyder y cyhoedd sy'n teithio yn y fasnach gyfan. Oni bai bod awdurdodau lleol a'r llysoedd yn barod i wneud penderfyniadau cadarn (ac anodd) i gynnal y safonau y mae'r awdurdod lleol yn eu gosod, ac mewn rhai achosion, tynhau eu polisiâu eu hunain, ni all y cyhoedd gael hyder llwyr mewn gyrwyr tacsis a cherbydau llogi preifat. Mae hyn yn niweidiol i bawb sy'n gysylltiedig.
- 3.38 Yn Lloegr, pan gymerir unrhyw gamau mewn perthynas â thrwydded yrru: gwrthod rhoi neu adnewyddu, dirymu neu atal, rhaid i'r awdurdod gymhwyso'r prawf cyfreithiol i benderfynu a oes rhaid i'r awdurdod hwnnw nodi'r cam hwn ar gronfa ddata NR3S yn unol â Deddf Trwyddedu Tacsis a Hurio Preifat (Diogelu a Diogelwch Ffyrdd) 2022. Argymhellir yng Nghanolllawiau'r Adran Drafnidiaeth y dylid cymryd y cam hwn yng Nghymru hefyd. Wrth ystyried unrhyw gais newydd, rhaid gwirio enw neu enwau'r ymgeisydd yn erbyn cronfa ddata NR3S. Nid oes unrhyw fecanwaith i yrrwr ildio neu gyflwyno ei drwydded, neu i dynnu cais yn ôl i osgoi atal, dirymu neu wrthod, ac felly osgoi gwneud cofnod o'r

fath. Mewn amgylchiadau o'r fath, rhaid i awdurdodau trwyddedu wneud penderfyniadau i ddirymu, atal neu beidio ag adnewyddu. Bydd hyn yn sicrhau bod Cronfa Ddata NR3S yn gywir.⁵² Ni all ymgeisydd aflwyddiannus am drwydded osgoi cofnodi gwrthodiad.

Gweithredwyr Llogi Preifat

- 3.39 Gweithredwr llogi preifat ("PHO") yw'r person sy'n cymryd archeb ar gyfer cerbyd llogi preifat ("PHV"), ac yna'n anfon PHV sy'n cael ei yrru gan yrrwr llogi preifat trwyddedig ("PHD") i gyflawni'r archeb honno. Rhaid i'r tair trwydded (PHO, PHV a PHD) fod wedi'u rhoi gan yr un awdurdod.⁵³ Ni all awdurdod lleol roi trwydded PHO oni bai bod gan yr ymgeisydd yr hawl i weithio yn y DU, ei fod yn bodloni gofynion Amodoldeb Treth CThEM ar adeg ei adnewyddu, ac yn berson addas a phriodol.⁵⁴
- 3.40 Fel gyda gyrrwyr tacsï, mae rôl y Prif Swyddog Tai a'i staff yn mynd ymhell y tu hwnt i gymryd archebion ac anfon cerbydau yn unig. Wrth wneud y gwaith o archebu ac anfon y cerbyd a'r gyrrwr, bydd y Prif Swyddog Tai yn cael llawer iawn o wybodaeth bersonol. e.e. cyfnodau i ffwrdd o adref, cyrchfannau, teithiau rheolaidd. Felly mae'n hanfodol bod Prif Swyddog Tai a'i staff mor ddibynadwy a dibynadwy â gyrrwr, er gwaethaf eu rôl ychydig yn anghysbell. Gellir archebu tacsï ymlaen llaw hefyd, ond dylai awdurdodau lleol fod yn ymwybodol, lle mae'r archeb honno'n cael ei gwneud gan unrhyw un heblaw gyrrwr tacsï, nad oes unrhyw reolaethau na gweithdrefnau fetio ar waith mewn perthynas â'r person sy'n cymryd y archeb honno ac yn dal y wybodaeth bersonol honno.
- 3.41 Sut felly mae awdurdod lleol yn bodloni ei hun ynghylch "addasrwydd a phriodoldeb" neu "ddiogelwch ac addasrwydd" yr ymgeisydd neu'r trwyddedai?
- 3.42 Gwneir y penderfyniad gan yr awdurdod trwyddedu. Gall pob awdurdod benderfynu gan bwy sy'n gwneud y penderfyniadau hynny o dan eu Cynllun neu eu Rhestr Ddirprwyaethau (a gynhwysir yng Nghyfansoddiad y Cyngor). Gall penderfyniadau gael eu gwneud gan Gynghorwyr sy'n eistedd ar Bwyllgor neu eu dirprwyo i Is-bwyllgor, neu swyddogion.
- 3.43 Gellir ystyried euogfarnau sydd wedi darfod, ond nid euogfarnau gwarchodedig, wrth benderfynu ar addasrwydd ar gyfer trwydded, a rhaid datgan y rhain ar y ffurflen gais. Yn ogystal, dylid gofyn i'r ymgeisydd (neu'r trwyddedai wrth adnewyddu) gael ac yna darparu Datgeliad Sylfaenol gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.
- 3.44 Er nad yw hon yn system berffaith o bell ffordd, mae'n rhoi sail resymol i awdurdodau lleol wneud penderfyniad gwybodus ynghylch addasrwydd a phriodoldeb ymgeisydd neu drwyddedai presennol.

⁵²Gweler Cylchgrawn Trwyddedu (2019) 24 JoL 46

⁵³Gweler *Dittah v Cyngor Dinas Birmingham, Choudhry v Cyngor Dinas Birmingham* [1993] RTR 356 QBD

⁵⁴Adran 55(1) Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976

- 3.45 Er mwyn galluogi gwneud penderfyniadau cyson a gwybodus, mae'n bwysig cael prawf gweithredol o addasrwydd a phriodoldeb ar gyfer PHOs ac yn absenoldeb prawf DfT, awgrymir hyn:

“Heb unrhyw ragfarn, ac yn seiliedig ar y wybodaeth sydd o’ch blaen, a fydddech chi’n gyfforddus yn darparu gwybodaeth sensitif fel cynlluniau gwyliu, symudiadau eich teulu neu wybodaeth arall i’r person hwn, ac yn teimlo’n ddiogel gan wybod na fyddai gwybodaeth o’r fath yn cael ei defnyddio na’i throsglwyddo at ddibenion troseddol neu annerbyniol?”⁵⁵

- 3.46 Mae pwynt pellach i’w ystyried mewn perthynas â PHOs ac mae hynny’n ymwneud â’r staff a ddefnyddir ar y ffonau a’r radios. Dylid gosod amod ar drwydded PHO sy’n ei gwneud yn ofynnol iddynt gael polisi i gynnal gwiriadau ar y rhai y maent yn eu cyflogi (boed fel gweithwyr, gweithwyr neu gontractwyr annibynnol) o fewn eu busnes i fodloni eu hunain eu bod yn bobl addas a phriodol i ymgymryd â’r dasg honno gan ddefnyddio’r un meini prawf ag a ddefnyddiwyd gan yr awdurdod trwyddedu mewn perthynas â’r PHO. Yna rhaid i’r PHO gadw’r wybodaeth honno i ddangos y cydymffurfiaeth honno i’r awdurdod lleol. Byddai unrhyw fethiant ar ran y PHO i gydymffurfio â’r gofyniad hwn, neu weithredu ar wybodaeth y maent yn ei chael (gan ganiatáu i staff anaddas weithio mewn swyddi o ymddiriedaeth), wedyn yn cael goblygiadau difrifol ar addasrwydd a phriodoldeb parhaus y PHO.
- 3.47 Dylid bod yn ofalus mewn amgylchiadau lle ceisir Trwydded PHO yn enw cwmni cyfyngedig, partneriaeth neu strwythur busnes arall bod yr holl ofynion sy’n berthnasol i ymgeisydd unigol yn cael eu gwneud i bob cyfarwyddwr neu bartner yn y sefydliad sy’n ymgeisio.⁵⁶ Dim ond drwy wneud hynny y gellir gwneud penderfyniad ynghylch addasrwydd a phriodoldeb yr endid gweithredol. Yn yr amgylchiadau hyn, dylid gosod amod ar y drwydded PHO sy’n ei gwneud yn ofynnol i hysbysu’r awdurdod trwyddedu am unrhyw newidiadau yn aelodaeth unrhyw bartneriaeth neu gyfarwyddwyr neu ysgrifennydd cwmni cyfyngedig. Rhaid gwneud hysbysiad o’r fath o fewn 7 diwrnod i’r newid a rhaid iddo gael ei gyd-fynd â DBS Sylfaenol ar gyfer pob person newydd.

Perchnogion Cerbydau

- 3.48 Mae ystyriaethau tebyg yn berthnasol i berchnogion cerbydau, tacsis a cherbydau llogi preifat. Er efallai nad yw perchennog y cerbyd yn gyrru cerbyd (ac os ydynt, byddant yn destun eu prawf addasrwydd a phriodoldeb eu hunain i gael trwydded yrru), mae ganddynt ddiddordeb amlwg yn y defnydd o’r cerbyd. Hynny yw, pawb a enwir ar y

⁵⁵ Dyma fersiwn wedi’i haddasu ychydig o’r prawf a awgrymir yn Button on Taxis – Licensing Law and Practice ^{4ydd} Arg. Bloomsbury Professional ym mharagraff 12.35

⁵⁶ Gweler adran 57(1)(c) o Ddeddf 1976.

drwydded fel perchennog. neu berchennog rhannol.⁵⁷ Byddant hefyd yn gyfrifol am gynnal a chadw'r cerbyd, ac mae cerbydau nad ydynt yn cael eu cynnal a'u cadw'n iawn yn cael effaith glir ar ddiogelwch y cyhoedd. Lle mae unrhyw gerbyd yswiriant yn cymryd lle cerbyd arall, gall ystyriaethau arbennig fod yn berthnasol.

- 3.49 Defnyddir tacsis i gludo pobl mewn llawer o amgylchiadau, ac fe'u gwelir ym mhobman ledled y Deyrnas Unedig, ar bob adeg o'r dydd a'r nos, mewn unrhyw leoliad. Felly, gallai tacsis ddarparu system gludo ar gyfer gweithgareddau anghyfreithlon neu unrhyw fath o nwyddau gwaharddedig, boed hynny'n gyffuriau, gynnu, alcohol anghyfreithlon neu dybaco, neu bobl sy'n ymwneud â gweithgaredd anghyfreithlon neu sy'n ddioddefwyr gweithgaredd anghyfreithlon, neu a allai fod mewn perygl o gael eu cam-drin, eu hecsbloetio neu eu caethiwo, neu sy'n cael eu cam-drin.
- 3.50 O ran tacsis a cherbydau llogi preifat, mae gan yr awdurdod lleol ddisgresiwn llwyr dros roi'r drwydded ⁵⁸a dylai felly sicrhau bod eu hymholiadau a'u hystyriaethau yn drylwyr. Mae'n llawer mwy cymhleth na dim ond edrych ar y cerbyd ei hun.
- 3.51 Unwaith eto, nid yw hon yn alwedigaeth eithriedig at ddibenion Deddf 1974, ond gellir cymhwyso'r un broses yn union ag ar gyfer gweithredwyr llogi preifat – Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd sylfaenol, datganiad statudol ac ystyriaeth o gollfarnau sydd wedi darfod (ond nid euogfarnau gwarchodedig na rhybuddion gwarchodedig) ar gais cychwynnol a phob adnewyddiad dilynol. Gellir defnyddio hyn wedyn yng ngoleuni polisi tebyg mewn perthynas ag addasrwydd ag y bydd gan yr awdurdod eisoes ar gyfer gyrwyr a PHOs. Ni fydd hyn yn ofynnol i berchnogion sydd eisoes wedi'u trwyddedu fel gyrwyr ac sydd wedi'u cofrestru gyda gwasanaeth diweddarau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.
- 3.52 yn absenoldeb prawf DfT, awgrymir hwn fel prawf addas:
- “Heb unrhyw ragfarn, ac yn seiliedig ar y wybodaeth sydd o’ch blaen, a fydddech chi’n gyfforddus yn caniatáu i’r person hwn reoli cerbyd trwyddedig a all deithio i unrhyw le, ar unrhyw adeg o’r dydd neu’r nos heb godi amheuaeth, a bod yn fodlon na fyddent yn caniatáu iddo gael ei ddefnyddio at ddibenion troseddol neu ddibenion annerbyniol eraill, a bod yn hyderus y byddent yn ei gynnal i safon dderbyniol drwy gydol cyfnod y drwydded?”⁵⁹

⁵⁷ Diffinnir "Perchennog" yn adran 80 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) fel: "Mae "Perchennog" yn cynnwys perchennog rhannol ac, mewn perthynas â cherbyd sy'n destun cytundeb llogi neu gytundeb prynu-hurio, mae'n golygu'r person sydd â'r cerbyd yn ei feddiant o dan y cytundeb hwnnw."

⁵⁸ Adran 37 o Ddeddf 1847 mewn perthynas â thacsis ; adran 48 o Ddeddf 1976 i gerbydau llogi preifat.

⁵⁹ Dyma fersiwn wedi'i haddasu ychydig o'r prawf a awgrymir yn Button on Taxis – Licensing Law and Practice ^{4ydd} Arg. Bloomsbury Professional ym mharagraff 8.98

Pennod 4 : Canllawiau ar Benderfynu

- 4.1 Nid yw'r Canllawiau hyn yn rhwymo awdurdodau trwyddedu. Maent i gyd yn gyrrff annibynnol, a nhw sydd i benderfynu ar eu safonau eu hunain. Bwriad y Canllawiau hyn yw annog mwy o gysondeb wrth wneud penderfyniadau lle mae'n ymwneud ag addasrwydd ymgeiswyr am drwyddedau tacsï a llogi preifat.
- 4.2 Bwriad y Canllaw hwn hefyd yw galluogi awdurdodau trwyddedu, fel rheoleiddwyr gyrwyr, cerbydau a gweithredwyr tacsï a llogi preifat, i osod safonau sy'n amddiffyn y cyhoedd, ac yn cynnal enw da'r fasnach a'r rhai sydd wedi'u trwyddedu i weithio ynddi. Fel gydag unrhyw weithgaredd a reoleiddir, ni ellir cyflawni sicrwydd diogelwch llwyr, a bydd tensiwn bob amser rhwng y rhai a reoleiddir, a'r rheoleiddwyr. Nod y Canllaw hwn yw galluogi rheoleiddwyr i amddiffyn y cyhoedd, heb atal y mwyafrif helaeth o ymgeiswyr a thrwyddedigion gweddus, sy'n ufudd i'r gyfraith rhag cael a chadw'r trwyddedau hynny. Nid yw'r 'cyhoedd' wedi'i gyfyngu i deithwyr. Mae'n cwmpasu pawb: teithwyr, defnyddwyr ffyrdd eraill ac, wrth gwrs, gyrwyr.
- 4.3 Fel sy'n amlwg o Bennod 2: Troseddwyr, Troseddu, Ail-droseddu a Risg o Niwed - Trosolwg uchod, nid oes tystiolaeth a all ddarparu cyfnodau manwl gywir o amser y mae'n rhaid iddynt fynd heibio ar ôl trosedd cyn na ellir ystyried bod person mewn perygl o aildroseddu mwyach, ond gall y risg leihau dros amser. Yng ngoleuni hynny, bwriad yr amserlenni a awgrymir isod yw lleihau'r risg i'r cyhoedd i lefel dderbyniol.
- 4.4 Mae llawer o aelodau ein cymdeithas yn defnyddio, a hyd yn oed yn dibynnu ar, dacsï a cherbydau llogi preifat i ddarparu gwasanaethau cludiant. Mae hyn yn arbennig o wir am bobl anabl ac agored i niwed. Gall hyn fod yn rheolaidd, neu'n achlysurol yn unig, ond ym mhob achos rhaid i deithwyr, defnyddwyr eraill y ffyrdd a chymdeithas gyfan fod â hyder yn niogelwch ac addasrwydd y gyrrwr, y cerbyd ei hun ac unrhyw un sy'n ymwneud â'r broses archebu.
- 4.5 Yn ddelfrydol, byddai pawb sy'n ymwneud â'r masnachau tacsï a llogi preifat (gyrwyr tacsï a llogi preifat, perchnogion tacsï a cherbydau llogi preifat a gweithredwyr llogi preifat) yn bobl o'r uniondeb mwyaf. Mewn llawer o achosion mae hynny'n wir, ac mae'r mwyafrif helaeth o'r rhai sy'n ymwneud â'r masnachau hyn yn unigolion gweddus, parchus, gonest a gweithgar. Yn anffodus, fel mewn unrhyw alwedigaeth neu fasnach, mae yna rai sy'n methu â chydymffurfio â'r safonau hynny.
- 4.6 Mae'n hanfodol bod y rhai sy'n gwneud penderfyniadau (boed yn Gynghorwyr neu'n swyddogion) yn ymgymryd â hyfforddiant rheolaidd (blynyddol) yn y ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â thrwyddedu a phwrrpas y ddogfen hon yw cynnig canllawiau ar sut y gall awdurdodau trwyddedu benderfynu a yw person penodol yn ddiogel ac yn addas i gael trwydded yn y lle cyntaf neu i gadw trwydded o'r fath. Fel yr amlinellwyd uchod, gall polisi

fod yn gadarn, ac os oes angen, dweud byth, ac yna caiff pob achos ei ystyried ar ei rinweddau ei hun yng ngoleuni'r polisi hwnnw.

Gofynion cyn ymgeisio

- 4.7 Mae gan awdurdodau trwyddedu hawl i osod eu gofynion cyn-ymgeisio eu hunain. Bydd y rhain yn amrywio yn dibynnu ar y math o drwydded dan sylw ond gallant gynnwys rhai neu'r cyfan o'r canlynol (nid rhestrau cynhwysfawr yw'r rhain):

Cerbydau:

- Gwiriadau DBS sylfaenol a gwiriadau tramor ar gyfer perchennog y cerbyd;
- Manylebau e.e. nifer lleiaf o ddrysau, maint lleiaf sedd, lle pen, lle i gist, cysur ac unrhyw ystyriaethau tebyg
- Profion mecanyddol a phroffion cynnal a chadw'r cerbyd e.e. seddi wedi'u rhwygo ac ati;
- Terfynau allyriadau/terfynau oedran cerbydau;
- Gofynion hygyrchedd cadeiriau olwyn.
- Efallai y bydd gan Gerbydau Trydan ystyriaethau ychwanegol

Gyrwyr:

- Gwiriadau DBS manylach (Gweithlu Arall + Tacsî) gyda gwasanaeth diweddarau a gwiriadau tramor;
- Gwiriadau a wnaed i gronfa ddata NR3S y Rhwydwaith Gwrth-dwyll Cenedlaethol ar wrthodiadau, dirymiadau ac ataliadau trwyddedau tacsî a cherbydau llogi preifat;
- Archwiliadau meddygol (Safon Grŵp 2 o leiaf);
- Gwybodaeth am yr ardal ddaeryddol (ar gyfer tacsî a thrwyddedau deuol);
- Profion Saesneg llafar ac ysgrifenedig;
- Hyfforddiant ymwybyddiaeth o anabledd;
- Hyfforddiant camfanteisio rhywiol ar blant, llinellau sirol a diogelu;
- Sieciau hawl i weithio;
- Gwiriadau amodoldeb treth.

Dylid nodi mai dim ond am gyfnod o 11 mlynedd y mae cofnodion yn aros ar gronfa ddata NR3S, ac ar ôl hynny rhaid eu dileu o dan Adran 4(3)(b) o Ddeddf Tacsî a Cherbydau Hurio Preifat (Diogelu a Diogelwch Ffyrdd) 2022. Mae hyn yn golygu na fydd unrhyw gofnod mwyach o beth bynnag a achosodd i'r cofnod gael ei wneud. Mae hyn yn anfoddhaol oherwydd ni fydd unrhyw chwiliad dilynol ar ôl i 11 mlynedd fynd heibio o ddyddiad y cofnod yn datgelu dim ac felly mae'n ddiwerth. Credir bod y cyfnod wedi'i osod ar 11 mlynedd i atal datgelu euogfarn sydd wedi dod yn warchodedig. Mae Gorchymyn Deddf Adsefydlu Troseddwyr 1974 (Eithriadau) 1975 (Diwygio) (Lloegr a Chymru) Gorchymyn 2013 (SI 2013/1198) yn cynnwys rhestr hir o droseddau na fydd byth yn dod yn

warchodedig felly mae'n gysur y byddant yn cael eu datgelu ar DBS Manwl yn y ffordd arferol.

Gweithredwyr:

- Gwiriadau sylfaenol y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd a gwiriadau tramor;
- Manylion eu gweithdrefnau gwirio ar gyfer eu staff;
- Gwybodaeth am y maes trwyddedu;
- Hyfforddiant CSAE a Llinellau Sirol ar gyfer gweithredwr a staff
- Sieciau hawl i weithio;
- Gwiriadau amodoldeb treth.

- 4.8 Mae'r awdurdod trwyddedu yn gosod ei ofynion ymgeisio ei hun a fydd wedi'u manylu yn ei bolisi trwyddedu.
- 4.9 Mewn perthynas â phob un o'r trwyddedau hyn, mae gan yr awdurdod trwyddedu ddisgresiwn ynghylch a ddylid rhoi'r drwydded ai peidio.
- 4.10 Ni ellir rhoi trwydded i yrwyr a gweithredwyr oni bai bod yr awdurdod yn fodlon eu bod yn "person addas a phriodol" i ddal y drwydded honno (gweler Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 adrannau 51 a 59 mewn perthynas â gyrwyr; adran 55 mewn perthynas â gweithredwyr).
- 4.11 Nid oes meini prawf statudol ar gyfer trwyddedau cerbydau, felly mae gan yr awdurdod ddisgresiwn llwyr ynghylch a ddylid rhoi trwydded perchennog tacsï neu gerbyd llogi preifat.
- 4.12 Mae "addas a phriodol" yn golygu bod yr unigolyn (neu yn achos trwydded gweithredwr llogi preifat, y cwmni cyfyngedig ynghyd â'i gyfarwyddwyr ac ysgrifennydd, neu holl aelodau partneriaeth⁶⁰) yn "ddiogel ac addas" i ddal y drwydded.
- 4.13 Wrth benderfynu ar ddiogelwch ac addasrwydd, mae gan yr awdurdod trwyddedu hawl i ystyried pob mater sy'n ymwneud â'r ymgeisydd neu'r trwyddedai hwnnw. Nid ydynt yn ymwneud yn unig ag ymddygiad y person hwnnw wrth weithio yn y fasnach tacsï neu logi preifat. Mae'r ystyriaeth hon yn llawer ehangach na dim ond euogfarnau troseddol neu dystiolaeth arall o ymddygiad annerbyniol, a bydd cymeriad cyfan yr unigolyn yn cael ei ystyried. Gall hyn gynnwys, ond nid yw'n gyfyngedig i, agwedd a thymer yr unigolyn. Cyflwynir y categorïau o ymddygiadau a ddisgrifir isod fel "troseddau" a all arwain at

⁶⁰Mae Adran 57(2)(c) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 yn caniatáu i awdurdod lleol ystyried cymeriad cyfarwyddwr neu ysgrifennydd cwmni, neu unrhyw bartner.

euogfarnau neu beidio. Bydd unrhyw ymddygiadau o'r fath yn cael eu hystyried, p'un ai arweiniodd at euogfarnau neu sancsiynau eraill ai peidio.

- 4.14 Bydd euogfarnau am ymgais neu gynllwynio yn cael eu hystyried yn euogfarnau am y drosedd sylweddol. Ystyrir rhybudd yn yr un ffordd yn union ag euogfarn.⁶¹ Bydd cosbau penodol a datrysiadau cymunedol hefyd yn cael eu hystyried yn yr un ffordd ag euogfarn.⁶²
- 4.15 Mae'n bwysig cydnabod y gall ac y bydd materion nad ydynt wedi arwain at euogfarn droseddol (boed hynny'n ganlyniad i ryddfarn, diddymu euogfarn, penderfyniad i beidio ag erlyn, penderfyniad yr heddlu i beidio â chymryd camau pellach (NFA), mechnïaeth, rhyddhau dan ymchwiliad neu lle mae ymchwiliad yn parhau) yn cael eu hystyried gan yr awdurdod trwyddedu.⁶³ Yn ogystal, bydd cwynion a/neu ymchwiliadau lle nad oedd yr heddlu'n ymwneud â'r achos hefyd yn cael eu hystyried. O fewn y ddogfen hon, bydd unrhyw gyfeiriad at "euogfarn" hefyd yn cynnwys materion sy'n gyfystyr ag ymddygiad troseddol, ond nad ydynt wedi arwain at euogfarn.
- 4.16 Yn achos unrhyw ymgeisydd newydd sy'n destun ymchwiliad neu sydd wedi'i gyhuddo o unrhyw drosedd ac sy'n aros am achos llys, gellir gohirio'r penderfyniad nes bod yr achos llys wedi'i gwblhau neu fod y cyhuddiadau wedi'u tynnu'n ôl. Pan fydd trwyddedai presennol yn cael ei gyhuddo, yr awdurdod trwyddedu fydd i benderfynu pa gamau i'w cymryd yng ngoleuni'r canllawiau hyn.
- 4.17 Ym mhob achos, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried y gollfarn neu'r ymddygiad dan sylw a pha bwysau y dylid ei roi iddo, a bydd pob achos yn cael ei benderfynu ar ei rinweddau ei hun, ac yng ngoleuni'r canllawiau hyn.
- 4.18 Bydd unrhyw droseddau a gyflawnir, neu ymddygiad annerbyniol a adroddir wrth yrru tacsï neu gerbyd llogi preifat, sy'n ymwneud â defnyddio tacsï neu gerbyd llogi preifat, neu mewn cysylltiad â gweithredwr cerbyd llogi preifat yn cael eu hystyried yn nodweddion gwaethgol, ac ni fydd y ffaith nad oedd unrhyw droseddau eraill yn gysylltiedig â'r masnachau tacsï a llogi preifat yn cael ei hystyried yn ffactorau lliniarol.
- 4.19 Gan y bydd yr awdurdod trwyddedu yn edrych ar gyfanrwydd yr unigolyn, mewn llawer o achosion ni fydd diogelwch ac addasrwydd yn cael eu pennu gan gyfnod penodol o amser sydd wedi mynd heibio yn dilyn euogfarn neu gwblhau dedfryd. Mae cyfnodau amser yn ystyriaethau perthnasol a phwysig, ond nid nhw yw'r unig ffactor penderfynol.
- 4.20 Yn ogystal â natur y drosedd neu ymddygiad arall, bydd nifer y materion a'r cyfnod y cawsant eu cyflawni hefyd yn cael eu hystyried. Mae patrymau o ymddygiad annerbyniol

⁶¹Mae hyn oherwydd mai dim ond ar ôl cyfaddef euogrwydd y gellir rhoi rhybudd, sy'n cyfateb i bledio'n euog wrth erlyn.

⁶²Mae hyn oherwydd bod talu cosb benodedig yn dynodi derbyn euogrwydd, a dim ond ar ôl cyfaddef euogrwydd y gellir gosod datrysiad cymunedol.

⁶³Gweler *R v Maidstone Crown Court, ex p Olson* [1992] COD 496, QBD; *McCool v Rushcliffe Borough Council* [1998] 3 All ER 889, QBD; a *Leeds City Council v Hussain* [2002] EWHC 1145 (Gweinyddol), [2003] RTR 199 Admin Crt.

neu droseddol ailadroddus yn debygol o achosi mwy o bryder na digwyddiadau unigol gan y gall patrymau o'r fath ddangos tueddiad at ymddygiad neu droseddu o'r fath.

- 4.21 Ni fydd gan y rhan fwyaf o ymgeiswyr na deiliaid trwyddedau unrhyw gollfarnau ac mae hynny'n amlwg yn sefyllfa ddelfrydol. Mewn perthynas â phobl eraill, derbynnir bod bodau dynol yn gwneud camgymeriadau ac yn methu yn eu hymddygiad am amrywiaeth o resymau, a derbynnir ymhellach fod llawer yn dysgu o brofiad ac nad ydynt yn mynd ymlaen i gyflawni troseddau pellach. Yn unol â hynny, mewn llawer o achosion efallai na fydd euogfarn unigol, yn enwedig os cafodd ei chyflawni beth amser yn ôl, yn atal rhoi neu adnewyddu trwydded.
- 4.22 Mae hefyd yn bwysig cydnabod, ar ôl i drwydded gael ei rhoi, fod gofyniad parhaus ar ran y trwyddedai i gynnal ei ddiogelwch a'i addasrwydd. Mae gan yr awdurdod trwyddedu bwerau i gymryd camau yn erbyn deiliad pob math o drwydded (gyrwy, cerbydau a gweithredwyr) a rhaid deall y bydd unrhyw euogfarnau neu gamau eraill ar ran y trwyddedai a fyddai wedi'u hatal rhag cael trwydded ar y cais cychwynnol yn arwain at ddirymu'r drwydded honno.
- 4.23 Bydd unrhyw anonestrwydd gan unrhyw ymgeisydd neu berson arall ar ran yr ymgeisydd a ddarganfyddir ei fod wedi digwydd mewn unrhyw ran o unrhyw broses ymgeisio (e.e. methu â datgan euogfarnau, enwau neu gyfeiriadau ffug, cyfeiriadau ffug) yn arwain at wrthod trwydded, neu os yw eisoes wedi'i rhoi, ei dirymu a gall arwain at erlyniad.
- 4.24 Er bod yr effaith uniongyrchol ar y cyhoedd yn amrywio yn dibynnu ar y math o drwydded y gwneir cais amdani neu a ddelir, er mwyn cynnal hyder y cyhoedd yng nghyfanrwydd y cyfundrefnau trwyddedu tacsis a cherbydau llogi preifat, awgrymir bod yr un safonau'n cael eu cymhwyso i bob trwydded, ac eithrio euogfarnau moduro mewn perthynas â gweithredwr llogi preifat.
- 4.25 Mae'r Canllawiau hyn yn awgrymu'r cyfnodau amser gofynnol y dylai fynd heibio rhwng dyddiad yr euogfarn neu gwblhau'r ddedfryd (pa un bynnag sydd ddiweddaraf) a rhoi trwydded. Mae'r cyfnodau hynny ar gyfer euogfarnau sengl. Pan fo gan berson fwy nag un euogfarn, a gellir ei ystyried yn droseddwr cyson, bydd hyn yn codi cwestiynau difrifol ynghylch ei ddiogelwch a'i addasrwydd. Mae euogfarnau'n dod yn llai pwysig dros amser (felly'r cyfnodau amser) ond bydd euogfarnau lluosog neu droseddu parhaus dros unrhyw gyfnod o amser bob amser yn bryder sylweddol i awdurdod trwyddedu. Mae'r awdurdod trwyddedu yn chwilio am unigolion diogel ac addas, ac unwaith y bydd patrwm neu duedd o droseddu dro ar ôl tro yn amlwg, ni fydd trwydded yn cael ei rhoi na'i hadnewyddu.
- 4.26 Pan fydd ymgeisydd/trwyddedai yn cael ei gollfarnu o drosedd, neu pan fydd ganddo dystiolaeth o ymddygiad anaddas, nad yw wedi'i fanylu yn y canllawiau hyn, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried y gollfarn a/neu'r ymddygiad hwnnw ac yn defnyddio'r canllawiau hyn fel arwydd o'r dull y dylid ei gymryd.

- 4.27 Nid yw'r canllawiau hyn yn disodli dyletswydd yr awdurdod trwyddedu i wrthod rhoi trwydded lle nad ydynt yn fodlon bod yr ymgeisydd neu'r trwyddedai yn berson addas a phriodol. Lle nad yw sefyllfa wedi'i chynnwys yn y canllawiau hyn, rhaid i'r awdurdod ystyried y mater o'r egwyddorion cyntaf a phenderfynu ar addasrwydd a phriodoldeb yr unigolyn. Rhaid cofio mai canllawiau yw'r rhain. Mater i bob awdurdod yw pennu a mabwysiadu ei bolisi euogfarnau blaenorol ei hun, ac yna penderfynu ar geisiadau yng ngoleuni'r polisi hwnnw.
- 4.28 Rhaid cofio bob amser mai Canllawiau yw'r rhain, nid cyfnodau penodol, ac os oes "amgylchiadau gwirioneddol eithriadol"⁶⁴, gellir lleihau'r cyfnodau amser mewn achosion unigol. Dim ond ar gyfer "amgylchiadau gwirioneddol eithriadol" y dylai achosion o'r fath fod ac nid digwyddiadau mynych. Rhaid i'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ystyried pob achos yn ôl ei rinweddau ei hun, gan ystyried pob ffactor, gan gynnwys yr angen i amddiffyn y cyhoedd, amgylchiadau ac effaith y drosedd, ac unrhyw liniaru a gynigiwyd. Fodd bynnag, ni ellir ailystyried yr euogfarn ei hun.⁶⁵

Gyrwyr

- 4.29 Gan fod y meini prawf ar gyfer penderfynu a ddylid rhoi neu gadw trwydded gyrrwr tacsï i unigolyn yn union yr un fath â'r meini prawf ar gyfer trwydded gyrrwr hurio preifat, ystyrir y ddau gyda'i gilydd.
- 4.30 Mae gan yrrwr gyfrifoldeb uniongyrchol am ddiogelwch ei deithwyr, cyfrifoldeb uniongyrchol am ddiogelwch defnyddwyr ffyrdd eraill a rheolaeth sylweddol dros deithwyr sydd yn y cerbyd. Gan y gall y teithwyr hynny fod ar eu pen eu hunain, a gallant hefyd fod yn agored i niwed, bydd unrhyw gollfarnau blaenorol neu ymddygiad annerbyniol yn pwyso'n drwm yn erbyn rhoi neu gadw trwydded.
- 4.31 Fel y nodwyd uchod, lle mae ymgeisydd yn troseddu'n barhaus, sy'n dangos patrwm neu duedd waeth beth fo'r amser ers yr euogfarnau, bydd angen ystyried o ddifrif a ydynt yn berson diogel ac addas.
- 4.32 Mewn perthynas ag euogfarnau sengl, dylai'r cyfnodau amser a nodir yn y paragraffau canlynol fynd heibio ar ôl cwblhau'r ddedfryd (neu ddyddiad yr euogfarn os gosodwyd dirwy) cyn y rhoddir trwydded. Ar gyfer troseddau moduro gweler y paragraffau o dan y pennawd 'Troseddau Moduro' isod.
- 4.33 Fel y nodwyd uchod, cyflwynir y categorïau o ymddygiadau a ddisgrifir isod fel "troseddau" a all arwain at gollfarnau neu beidio. Bydd unrhyw ymddygiadau o'r fath yn cael eu hystyried, p'un ai arweiniodd at gollfarnau neu sancsiynau eraill ai peidio.

⁶⁴ Canllawiau Safonau Statudol yr Adran Drafnidiaeth paragraff 5.15

⁶⁵ *Cyngor Dinas Nottingham yn erbyn Farooq (Mohammed) Times, Hydref 28, 1998 QBD*

Rhestrau gwaharddedig

4.34 Ni roddir trwydded i berson sydd ar unrhyw restr waharddedig.

Troseddau sy'n arwain at farwolaeth

4.35 Pan fydd ymgeisydd neu drwyddedai wedi'i gael yn euog o drosedd a arweiniodd at farwolaeth person arall neu a fwriadwyd i achosi marwolaeth neu anaf difrifol i berson arall, ni fyddant yn cael eu trwyddedu.

Troseddau sy'n cynnwys camfanteisio ac aflonyddu troseddol

4.36 Pan fydd ymgeisydd neu drwyddedai wedi'i gael yn euog o drosedd sy'n cynnwys, yn gysylltiedig â, neu sydd ag unrhyw gysylltiad â cham-drin, ecsbloetio, defnyddio neu drin neu aflonyddu troseddol unigolyn arall, p'un ai oedd y dioddefwr neu'r dioddefwyr yn oedolion neu'n blant, ni fyddant yn cael eu trwyddedu. Mae hyn yn cynnwys caethwasiaeth, ecsbloetio plant yn rhywiol, meithrin perthynas amhriodol, cam-drin seicolegol, emosiynol neu ariannol, stelcio heb drais, ond nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr.

Troseddau sy'n cynnwys trais yn erbyn pobl, eiddo, anifeiliaid neu'r Wladwriaeth

4.37 Mae trais yn cynnwys sefyllfaoedd lle mae'r dioddefwr yn cael ei roi mewn ofn, braw neu ofid heb unrhyw gyswllt corfforol. Derbynnir bod y cysyniad o "drais" yn eang, ond bydd unrhyw ymddygiad o'r fath yn destun pryder. Nid yw'r Canllawiau hyn yn gwahaniaethu rhwng gwahanol lefelau o drais. Mater i'r awdurdod trwyddedu fydd penderfynu a oes unrhyw gyfiawnhad dros wyro oddi wrth y cyfnod hwn, yn dibynnu ar ffeithiau achos penodol.

4.38 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am drosedd o drais, neu sy'n gysylltiedig ag unrhyw drosedd o drais, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 10 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a osodwyd. Pan gyflawnwyd y drosedd o drais yn erbyn plentyn neu oedolyn agored i niwed, ni roddir trwydded byth.

Troseddau sy'n ymwneud â Threfn Gyhoeddus

4.39 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am drosedd trefn gyhoeddus neu debyg nad yw ynddo'i hun yn weithred o drais, ni roddir trwydded am gyfnod o 5 mlynedd.

Troseddau sy'n cynnwys meddu ar arf

4.40 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am feddu ar arf neu unrhyw drosedd arall sy'n gysylltiedig ag arfau, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a osodwyd.

Troseddau sy'n ymwneud â rhyw, anwedduster neu ddeunyddiau anweddus

4.41 Pan fydd gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd sy'n cynnwys neu'n gysylltiedig â gweithgaredd rhywiol anghyfreithlon neu unrhyw fath o anwedduster, ni roddir trwydded. Mae hyn yn cynnwys unrhyw aflonyddu rhywiol.

- 4.42 Yn ogystal â'r uchod, ni fydd yr awdurdod trwyddedu yn rhoi trwydded i unrhyw ymgeisydd sydd ar y Gofrestr Troseddwyd Rhyw ar hyn o bryd.

Troseddau sy'n cynnwys Anonestrwydd

- 4.43 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd o anonestrwydd, neu unrhyw drosedd lle mae anonestrwydd yn elfen o'r drosedd, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a osodwyd.

Troseddau sy'n ymwneud â chamddefnyddio, camddefnyddio neu ddibyniaeth ar alcohol

- 4.44 Pan fo gan ymgeisydd unrhyw gollfarn am feddwdod, neu'n gysylltiedig â meddwdod nad yw mewn cerbyd modur, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau'r ddedfryd a osodwyd. Os oes gan yr ymgeisydd nifer o gollfarnau am feddwdod a/neu os oes arwyddion o broblem feddygol sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio, camddefnyddio neu ddibyniaeth ar alcohol, bydd yr ymgeisydd hefyd yn destun profion/asesiad meddygol ychwanegol cyn ystyried y cais. Os canfuwyd bod yr ymgeisydd yn ddibynnol ar alcohol, ni roddir trwydded oni bai bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers i'r ddibyniaeth ddod i ben.

Troseddau sy'n ymwneud â chamddefnyddio cyffuriau

- 4.45 Pan fo gan ymgeisydd unrhyw euogfarn am gynhyrchu, mewnfario, masnachu neu gyflenwi cyffuriau, neu euogfarn sy'n gysylltiedig â chynhyrchu, mewnfario, masnachu neu gyflenwi cyffuriau, neu feddu gyda'r bwriad o gyflenwi neu sy'n gysylltiedig â meddu gyda'r bwriad o gyflenwi, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 10 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a osodwyd.
- 4.46 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am feddu ar gyffuriau, neu sy'n gysylltiedig â meddu ar gyffuriau, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a osodwyd. O dan yr amgylchiadau hyn, bydd yn rhaid i unrhyw ymgeisydd hefyd gael prawf cyffuriau ar ei draul ei hun i ddangos nad yw'n defnyddio cyffuriau rheoledig.
- 4.47 Os oes arwyddion bod gan ymgeisydd neu drwyddedai, neu fod ganddo hanes o, broblem feddygol sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio, camddefnyddio neu ddibyniaeth ar gyffuriau o bosibl, bydd yr ymgeisydd hefyd yn destun profion/asesiad meddygol ychwanegol cyn ystyried y cais. Os canfuwyd bod yr ymgeisydd yn ddibynnol ar gyffuriau, ni roddir trwydded oni bai bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers i'r ddibyniaeth ddod i ben.

Troseddau sy'n cynnwys Gwahaniaethu

- 4.48 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn sy'n ymwneud â gwahaniaethu mewn unrhyw ffurf neu sy'n gysylltiedig â gwahaniaethu, gan gynnwys diffyg cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw

ddedfryd a osodwyd. Mae hyn yn cynnwys, er enghraifft, gwrthod cario cŵn cymorth neu ddarparu cymorth symudedd.

Troseddau sy'n ymwneud â diffyg cydymffurfio â rheoliadau

- 4.49 Mae troseddau rheoleiddio yn cynnwys troseddau awdurdodau lleol, materion trwyddedu, a throseddau eraill a erlynir gan awdurdodau eraill. Mae hefyd yn cynnwys materion sy'n ymwneud â gweinyddu cyfiawnder megis methu ag ildio i fechnïaeth, ac unrhyw fater arall lle mae rheoliadau neu ofynion wedi'u hanwybyddu neu eu torri. Mae'r troseddau hyn yn dangos diffyg cydymffurfio â gofynion cyfreithiol a fyddai'n amlwg yn bryder mewn perthynas â thrwyddedeion tacsis a cherbydau llogi preifat. Byddai angen rhoi ystyriaeth ddifrifol i ba un a ydynt yn berson diogel ac addas i ddal trwydded.

Troseddau Moduro

- 4.50 Mae gyrwyr tacsis a cherbydau llogi preifat yn yrwyr proffesiynol sydd â chyfrifoldeb cludo'r cyhoedd. Gall unrhyw euogfarn moduro ddangos diffyg proffesiynoldeb a bydd yn cael ei hystyried o ddifrif. Efallai na fydd un digwyddiad o drosedd traffig fach yn gwahardd rhoi trwydded nac yn arwain at gamau yn erbyn trwydded bresennol. Mae euogfarnau dilynol yn awgrymu'r ffaith nad yw'r trwyddedai o bosibl yn cymryd ei gyfrifoldebau proffesiynol o ddifrif ac felly efallai nad yw'n berson diogel ac addas i gael neu gadw trwydded.
- 4.51 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am yrru dan ddylanwad alcohol neu yrru dan ddylanwad cyffuriau neu fethu â darparu sampl mewn perthynas â mater gyrru, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddeddfryd neu waharddiad gyrru a osodwyd. Gyda throseddau cyffuriau, efallai y bydd yn rhaid i unrhyw ymgeisydd gael prawf cyffuriau ar ei draul ei hun hefyd i ddangos nad yw'n defnyddio cyffuriau rheoledig.
- 4.52 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am ddefnyddio ffôn symudol a ddelir â llaw neu ddyfais law wrth yrru, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers yr euogfarn neu gwblhau unrhyw waharddiad a osodwyd, pa un bynnag yw'r diweddaraf.⁶⁶
- 4.53 Mae pwyntiau cosb a roddir ar drwydded yrru DVLA yn parhau i fod yn weithredol am naill ai 3 neu 10 mlynedd, a all fod o ddyddiad y drosedd neu ddyddiad yr euogfarn yn dibynnu ar y drosedd fel y manylir yn "Pwyntiau cosb (ardystiadau)". Gellir⁶⁷ eu tynnu o'r drwydded ar ôl 4 neu 11 mlynedd. Nid yw'r weithred honno'n negyddu'r drosedd a arweiniodd at osod y pwyntiau. Bydd pwyntiau cosb (a'r drosedd sylfaenol) yn berthnasol ac yn cael eu hystyried am 4 neu 11 mlynedd o ddyddiad yr euogfarn, neu ddyddiad y drosedd yn dibynnu ar y math o drosedd (gweler "Pwyntiau cosb (ardystiadau)").⁶⁸

⁶⁶ Mae ymchwil yn dangos bod gyrru wrth ddefnyddio dyfais llaw o bosibl yn fwy peryglus na gyrru dan ddylanwad alcohol: <https://www.trl.co.uk/news/transport-select-committee-road-safety-enquiry-on-the-use-of-mobile-phones>.) Nid yw defnyddio dyfais electronig sy'n 'rhydd-law' neu sydd wedi'i 'ffitio yn y ffatri' yn drosedd ynddo'i hun ond mae angen i yrwyr gynnal rheolaeth briodol dros y cerbyd bob amser. Gellir ystyried unrhyw ymddygiad neu weithgaredd heblaw gyrru yn drosedd lle mae rheolaeth dros y cerbyd wedi'i chyfaddawdu.

⁶⁷ <https://www.gov.uk/penalty-points-endorsements/how-long-endorsements-stay-on-your-driving-licence>

⁶⁸ <https://www.gov.uk/penalty-points-endorsements/how-long-endorsements-stay-on-your-driving-licence>

- 4.54 Drwy ennill 7 pwynt cosb neu fwy ar eu trwydded DVLA, mae gyrrwr yn dangos nad yw o bosibl yn addas ac yn briodol a dylai'r awdurdod asesu ei addasrwydd. Awgrymir bod rhan o'r asesiad yn cynnwys ymgymryd â chwrs ymwybyddiaeth gyrrwr a/neu basio asesiad gyrrwr, gyda dim mwy nag 8 trosedd bach, o fewn 2 fis i rybudd gan yr awdurdod y maent yn ystyried addasrwydd deiliad y drwydded. Mae methu â gwneud hynny yn awgrymu'n gryf nad yw'r gyrrwr yn addas ac yn briodol ac na fydd wedi'i drwyddedu nes bod cyfnod o 12 mis wedi mynd heibio heb unrhyw gollfarnau pellach ac wedi pasio asesiad gyrrwr ers yr euogfarn ddiwethaf.
- 4.55 Unrhyw drosedd a arweiniodd at anaf i unrhyw berson neu ddifrod i unrhyw eiddo (gan gynnwys cerbydau) , neu unrhyw yswiriant trosedd wedyn Ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd.
- 4.56 Ni fydd unrhyw yrrwr sydd wedi cronni 12 pwynt neu fwy ar ei drwydded DVLA ac nad yw wedi'i wahardd o dan y weithdrefn crynhoi gan lys o ganlyniad i wneud dadleuon caledi eithriadol yn gallu cyflwyno dadleuon o'r fath gerbron yr awdurdod trwyddedu gan nad ydynt yn ystyriaeth berthnasol wrth benderfynu pa gamau y dylai'r awdurdod eu cymryd. Ni fydd unrhyw yrrwr o'r fath yn cael ei drwyddedu am gyfnod o 5 mlynedd o ddyddiad cronni 12 pwynt neu fwy.
- 4.57 Ni fydd unrhyw yrrwr sydd wedi cael ei wahardd o ganlyniad i "gyfanswm", sy'n dileu'r pwyntiau pan adferir y drwydded, yn cael ei drwyddedu am gyfnod o 5 mlynedd o ddyddiad y gwaharddiad. Bydd angen ymchwilio i waharddiadau eraill, canfod y rhesymau, a bydd penderfyniad yn seiliedig ar ganlyniadau'r ymchwiliad hwnnw.
- 4.58 Nid yw gyrrwr sy'n cyflawni troseddau parcio, rhwystro a throeddau moduro eraill o'r fath nad ydynt yn denu pwyntiau cosb yn arddangos dull proffesiynol o'u gwaith. Dylid adrodd am droseddwr cyson i'w hawdurdod trwyddedu a all ystyried cyfnod o waharddiad yn dibynnu ar ddifrifoldeb ac amllder y digwyddiadau a adroddir.

Ymddygiadau

- 4.59 Mae angen mynd i'r afael ag ymddygiadau gyrrwr nad ydynt yn ymddygiad troseddol ond sy'n ddangosyddion o ymddygiad mwy sinistr er mwyn cynnal hyder yn y masnachfeydd tacsis ac i atal ymddygiadau diangen cyn iddynt ddatblygu'n weithredoedd troseddol.
- 4.60 Ymddygiadau fel
- Gofyn i deithiwr am ei fanylion cyswllt neu gyfryngau cymdeithasol
 - Gofyn cwestiynau personol neu agos atoch
 - Cyswllt corfforol amhriodol â theithwyr neu oresgyn eu gofod personol
 - Sgyrsiau, cwestiynau neu ymddygiad amhriodol

Mae hyn yn bwysicach os yw'r teithiwr yn unigolyn agored i niwed ar ei ben ei hun.

- 4.61 Ac eithrio yn yr achosion mwyaf difrifol, dylid rhoi rhybudd i yrwyr yn y lle cyntaf, ac os yw'n briodol, dylid eu hanfon ar hyfforddiant diogelu atgoffaol a'u hegluro sut y gallai teithiwr agored i niwed ganfod yr ymddygiad.
- 4.62 Os yw'r ymddygiad, ar ôl cydbwyso tebygolrwydd, yn cael ei ailadrodd a'i ystyried yn ysglyfaethus ei natur, yna ni ddylid trwyddedu unrhyw ymgeisydd.
- 4.63 Pan fo gan ymgeisydd neu ddeiliad trwydded euogfarn am drosedd sy'n groes i unrhyw ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â gweithgaredd tacsï neu logi preifat nad yw wedi'i gynnwys yn unman arall, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddeddfryd a osodwyd.

Gweithredwyr Llogi Preifat

- 4.64 Nid oes gan weithredwr llogi preifat ("gweithredwr") gyfrifoldeb uniongyrchol am ddiogelwch teithwyr, defnyddwyr ffyrdd eraill na chyswllt uniongyrchol â theithwyr sydd yn y cerbyd llogi preifat (ac eithrio lle maent hefyd wedi'u trwyddedu fel gyrrwr llogi preifat). Fodd bynnag, wrth gyflawni eu dyletswyddau maent yn cael ac yn dal llawer iawn o wybodaeth bersonol a phreifat am eu teithwyr y mae'n rhaid ei thrin yn gyfrinachol a pheidio â'i datgelu i eraill na'i defnyddio gan y gweithredwr na'i staff at ddibenion troseddol neu ddibenion annerbyniol eraill.
- 4.65 Fel y nodwyd uchod, lle mae gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn, bydd angen ystyried o ddifrif a ydynt yn berson diogel ac addas.
- 4.66 Rhaid i weithredwyr sicrhau bod unrhyw staff a ddefnyddir o fewn y busnes (boed yn weithwyr neu'n gontractwyr annibynnol) ac sy'n gallu cael mynediad at unrhyw wybodaeth fel y disgrifir uchod yn ddarostyngedig i'r un safonau â'r gweithredwr ei hun. Gellir gwneud hyn trwy i'r gweithredwr ei gwneud yn ofynnol i'r aelod staff unigol gael tystysgrif DBS sylfaenol. Os canfyddir nad yw gweithredwr yn cymhwyso'r safonau gofynnol ac yn defnyddio staff nad ydynt yn bodloni meini prawf cyffredinol yr awdurdod trwyddedu, bydd hynny'n arwain at ddirymu trwydded y gweithredwr.
- 4.67 Gan fod ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn niogelwch a chywirdeb cyffredinol y system llogi preifat yn hanfodol, bydd yr un safonau'n cael eu cymhwyso i weithredwyr ag a gymhwysir i yrwyr, ac eithrio troseddau moduro i gydnabod nad yw'r gweithredwr yn gysylltiedig â defnyddio cerbyd, a amlinellir uchod.

Perchnogion cerbydau

- 4.68 Mae gan berchnogion cerbydau (tacsï a cherbydau llogi preifat) ddau brif gyfrifoldeb.

- 4.69 Yn gyntaf, rhaid iddynt sicrhau bod y cerbyd yn cael ei gynnal a'i gadw i safon dderbyniol bob amser.
- 4.70 Yn ail, rhaid iddynt sicrhau nad yw'r cerbyd yn cael ei ddefnyddio at ddibenion anghyfreithlon.
- 4.71 Fel y nodwyd uchod, lle mae gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn, bydd angen rhoi ystyriaeth ddifrifol i a ydynt yn berson diogel ac addas i gael neu gadw trwydded cerbyd.
- 4.72 Gan fod ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn niogelwch a chywirdeb cyffredinol y system llogi preifat yn hanfodol, bydd yr un safonau'n cael eu cymhwyso i berchnogion ag i yrwyr, a amlinellir uchod.

Atodiad 1 - Canllawiau ar Gofnodi Penderfyniadau, Rhesymau a Meini Prawf NR3S at ddibenion adrodd

Mae'n bwysig bod pob penderfyniad, gan gynnwys y rhesymau, yn cael ei gofnodi (gweler enghraifft o Hysbysiad Penderfyniad yn [Atodiad 2](#)). Gall y templed canlynol gynorthwyo wrth baratoi i adrodd penderfyniad i NR3S pan fo'n briodol ac ar gyfer cofnodion mewnol y cyngor.

Cyfarwyddiaeth:	Y Gyfarwyddiaeth neu'r adran sy'n goruchwyllo materion trwyddedu yn eich awdurdod.
Penderfynwr	Bydd hwn naill ai'r pwyllgor/is-bwyllgor neu'r swyddog o dan bwerau dirprwyedig
Pwnc	Enw deiliad y drwydded
Cyfeirnod Pwerau Dirprwyedig	Os gwneir penderfyniad o dan awdurdod dirprwyedig, dyfynnwch yr adran berthnasol o'r cynllun yma.
Penderfyniad	Nodwch yn syml y penderfyniad ac a yw'n cael effaith ar unwaith. e.e. wedi'i ddirymu gydag effaith ar unwaith
Manylion	Darparwch y ffeithiau yn yr adran hon, nid eich barn na'ch meddyliau. Rhestrwch y dystiolaeth a ystyrioch
Rheswm	Nawr esboniwch eich canfyddiadau yma, lle mae cyfrifon sy'n gwrthdaro esboniwch yma'r cyfrif rydych chi'n ei ffafrio a'r rhesymau pam. Cyfeiriwch at eich polisi a sut rydych chi wedi'i gymhwyso. Trafodwch yr holl opsiynau sydd ar gael i chi a pham y cafodd eraill eu diystyru a pham y dewiswyd yr opsiwn. Dangoswch ystyriaeth o'r darnau o ddeddfwriaeth a restrir yn yr adran 'Arall' isod. Ystyriwch a yw'r camau gweithredu i gael effaith ar unwaith ac esboniwch y rhesymau dros hyn.
NR3S	Mae Deddf Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (Diogelu a Diogelwch Ffyrdd) 2022 yn gosod dyletswydd ar gynghorau yn Lloegr, ac mae'n gyngor yng Nghymru, i gofnodi manylion ar y Gofrestr NR3S, am unrhyw wrthodiad, dirymiad a/neu ataliad trwydded yrru lle mae'r rhesymau'n bodloni un neu fwy o'r meini prawf canlynol (ticiwch bob un sy'n berthnasol):- ☐ wedi cyflawni trosedd rhywiol (p'un ai gafodd y person ei gyhuddo o'r drosedd, ei erlyn neu ei gollfarnu ohoni ai peidio); ☐ wedi aflonyddu ar berson arall; ☐ wedi achosi niwed corfforol neu seicolegol i berson arall;

	☐ wedi cyflawni trosedd sy'n cynnwys risg o achosi niwed corfforol neu seicolegol i berson arall (p'un ai gafodd y person ei gyhuddo o'r drosedd, ei erlyn neu ei gollfarnu ohoni ai peidio); ☐ wedi cyflawni trosedd o dan adran 165, 168 neu 170 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (p'un ai gafodd y person ei gyhuddo o'r drosedd, ei erlyn neu ei gollfarnu ohoni ai peidio); ☐ wedi gwneud unrhyw beth sydd, at ddibenion Deddf Cydraddoldeb 2010, yn gyfystyr â gwahaniaethu anghyfreithlon neu erledigaeth yn erbyn person arall; ☐ wedi bygwth, cam-drin neu sarhau person arall; ☐ yn peri risg i ddiogelwch ffyrdd wrth yrru; ☐ efallai na fydd yn addas i ddal trwydded yrru am resymau eraill sy'n ymwneud â— ☐ diogelu teithwyr, neu ☐ diogelwch ffyrdd. Mae'r Ddeddf hefyd yn gosod dyletswydd ar gynghorau i chwilio Cofrestr NR3S cyn gwneud penderfyniad ar gais person am drwydded yrru, neu am adnewyddu trwydded yrru. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn www.nafn.gov.uk
Arall	Rwyf wedi ystyried yn llawn y ddeddfwriaeth berthnasol gan gynnwys Deddf Cydraddoldeb, Deddf Trosedd ac Anhrefn, Deddf Hawliau Dynol, Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 (nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr). Rwyf wedi fy awdurdodi'n briodol i wneud y penderfyniad hwn.

Buddiannau Swyddog / Aelod Datganedig				
Manylion yr ymgynghoriad a gynhaliwyd os yw'n briodol		le	Na	Dyddiad
	Cyfarwyddwr			
	Cadeirydd y Pwyllgor Rheoleiddio			
	Uwch Gyfreithiwr			
Person Cyswllt		Rhif Cyswllt		
Llofnodwr Awdurdodedig		Dyddiad		

O.N.: Nid ffurflen ragnodedig yw hon a dylid ei haddasu at ddibenion y cyngor ei hun.

DEDDF LLYWODRAETH LEOL (DARPARIAETHAU AMRYWIOL) 1976
Adran 60/61/62

**HYSBYSIAD O [RODI / GWRTHOD / ATAL / DIRYMU / ADNEWYDDU / PEIDIO Â ADNEWYDDU/] o
DRWYDDED [MATH O DRWYDDED]**

I:

O:

RHIF

TRWYDDED

RHODDIR HYSBYSIAD DRWY HYN fod [y Cyngor], heddiw wedi [rhoi / gwrthod / atal / dirymu / adnewyddu / peidio ag adnewyddu] trwydded [math o drwydded], [gyda effaith ar unwaith / gydag effaith o XXXX / am y cyfnod o XXXX tan XXXX] ar y sail(iau) ac am y rheswm(au) a nodir a nodir isod:

Rydych chi'n berson addas a phriodol i ddal trwydded o'r fath / Nid ydych chi'n berson addas a phriodol i ddal trwydded o'r fath

Cerbydau – Adran 60

Mae'r cerbyd yn anaddas i'w ddefnyddio / rydych chi'n anaddas i ddal trwydded perchennog / ar y sail ganlynol

- (a) bod y Cerbyd Hacni neu'r cerbyd llogi preifat yn anaddas i'w ddefnyddio fel Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat;
- (b) unrhyw drosedd o dan, neu ddiffyg cydymffurfio â, darpariaethau Deddf 1847, neu'r Rhan hon o'r Ddeddf hon gan y gweithredwr neu'r gyrrwr; neu
- (c) unrhyw achos rhesymol arall

Gyrwyr – Adran 61

Nid ydych chi bellach yn berson addas a phriodol i ddal y drwydded am y sail(iau) ganlynol:

- (a) Sydd gennych ers rhoi'r drwydded:
 - (i) wedi cael euogfarn o drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd, anwedduster neu drais, a/neu
 - (ii) wedi cael eich heuogfarnu o drosedd o dan neu wedi methu â chydymffurfio â darpariaethau Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847 neu Ran II o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976; neu
- (aa) Eich bod wedi cael eich heuogfarnu o drosedd mewnfudo neu eich bod wedi gorfod talu dirwy mewnfudo ers rhoi'r drwydded, neu

- (b) unrhyw achos rhesymol arall

Gweithredwyr - Adran 62

Nid ydych chi bellach yn berson addas a phriodol i ddal y drwydded am y sail(iau) ganlynol:

- (a) unrhyw drosedd o dan ddarpariaethau'r Rhan hon o'r Ddeddf hon, neu ddiffyg cydymffurfio â nhw;
- (b) unrhyw ymddygiad ar ran y gweithredwr sy'n ymddangos i'r cyngor i'w wneud yn anaddas i ddal trwydded gweithredwr;
- (c) unrhyw newid sylweddol ers i'r drwydded gael ei rhoi yn unrhyw un o amgylchiadau'r gweithredwr y rhoddwyd y drwydded ar eu sail;
- (tua) bod y gweithredwr wedi cael ei gollfarnu o drosedd mewnfudo neu wedi gorfod talu cosb mewnfudo ers rhoi'r drwydded; neu
- (d) unrhyw achos rhesymol arall.

Rheswm(Rhesymau):

[MEWNOSODWCH RESYMAU LLAWN A MANWL]

Ni fydd y penderfyniad hwn yn dod i rym nes bod 21 diwrnod wedi mynd heibio ar ôl derbyn yr hysbysiad hwn, ac eithrio lle mae'r penderfyniad i ddod i rym ar unwaith.

RHODDIR HYSBYSIAD YCHWANEGOL, yn unol ag adran 61 a'r ddarpariaeth atodol a gynhwysir yn adran 61 (2B) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976, fod y [Cyngor] yn fodlon ei bod yn gymesur ac er budd diogelwch y cyhoedd fod [atal/dirymu] eich trwydded yrru yn dod i rym ar unwaith ar ôl derbyn yr hysbysiad hwn.

Effaith y rhan hon o'r penderfyniad yw na allwch barhau i yrru cerbyd trwyddedig (Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat) tra byddwch yn aros am ganlyniad unrhyw apêl i'r Llys Ynadon. Mae'n ofynnol i chi, yn unol ag adran 61(2)(a) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976, ddychwelyd rhif bathodyn eich gyrrwr [RHIF Y BATODYN] ar unwaith i'r Adran Drwyddedu, [Cyfeiriad y Cyngor]. Mae methu â gwneud hynny yn drosedd yn ôl y gyfraith.

DYDDIAD XXXX

Llofnodwyd ar ran [Cyngor]

HAWL APELIO

Mae Adrannau 60(3), 61(3) a 62(3) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 yn darparu y gall unrhyw ymgeisydd, perchennog, gyrrwr neu weithredwr sy'n cael ei dramgwyddo gan benderfyniad y cyngor hwn i atal, dirymu neu wrthod adnewyddu trwydded apelio i'r Llys Ynadon. Rhaid cyflwyno'r apêl i'r Llys o fewn 21 diwrnod i ddyddiad cyflwyno'r Hysbysiad hwn. Fe'ch cynghorir i gymryd cyngor cyfreithiol i sicrhau bod eich apêl yn cael ei chyflwyno'n gywir i'r Llys ynghyd â'r ffioedd Llys gofynnol, y gallech fod yn atebol amdanynt.

Os dewiswch apelio a gwneud hynny o fewn y terfyn amser, cewch barhau i yrru nes bod eich apêl wedi'i phenderfynu oni bai bod y penderfyniad hwn yn dod i rym ar unwaith.

Os byddwch yn dewis apelio ac yn aflwyddiannus, gall y cyngor geisio costau yn eich erbyn. Os byddwch yn llwyddiannus, bydd y cyngor yn gwrthsefyll unrhyw gais am gostau a wneir gennych.

Rhaid cyfeirio unrhyw ohebiaeth â'r cyngor at [ENW A CHYFEIRIAD Y CYNGOR].

Tabl dirprwyo

Rhybudd neu Gofarn Dirprwyo	Pwyllgor/Is-bwyllgor Tacsis a Rheoleiddio	Rheolwr Trwyddedu/Prif Swyddog
Trosedd yn Arwain at Farwolaeth		X
Camfanteisio		X
Troseddau sy'n Cynnwys Trais		X
Meddu ar arf		X
Troseddau Rhyw ac Anweddustrwydd		X
Anonestrwydd		X
Cyffuriau		X
Gwahaniaethu		X
Euogfarnau Moduro (Bychan)	X (7 pwynt +)	X (o dan 7 pwynt)
Euogfarnau Moduro (Mawr)	X (Trwyddedau gyrru neu adnewyddu)	X (Ymgeiswyr newydd)
Gyrru dan ddylanwad alcohol		X
Gyrru Dan Ddylanwad Cyffuriau		X
Defnyddio Ffôn Llaw neu Ddyfais Llaw wrth Yrru.	X	
Troseddau Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat	X	
Troseddau Defnyddio Cerbydau	X	
Gweithredwyr Llogi Preifat	X	X (Ychwanegu amodau pellach at Drwydded y Gweithredwr os yw'r Gweithredwr yn cytuno i atal y

		Drwydded Gweithredwr hefyd er budd Diogelu)
Perchnogion Cerbydau	X	
Materion Eraill i'w Hystyried, er enghraifft ymddygiad gyrwyr.	X	X (Materion sy'n ymwneud â Diogelu * gweler isod)
Materion sydd y tu allan i'r polisïau uchod ond y mae angen eu penderfynu er budd diogelwch y cyhoedd neu gall y Rheolwr Trwyddedu, os yw'n teimlo ei bod yn briodol, gyfeirio unrhyw ymgeisydd neu yrrwr at y Pwyllgor/Is-bwyllgor Taccis a Rheoleiddio i'w ystyried er budd diogelwch y cyhoedd os yw'r Rheolwr, am unrhyw reswm, yn teimlo na all benderfynu ar gais o'r fath.	X	

Ni fydd y polisi hwn yn cwmpasu pob sefyllfa bosibl a bydd pob achos yn cael ei ystyried yn ôl ei rinweddau unigol.

Er, lle ystyrir yn fater brys ynghylch materion diogelu* gan y Rheolwr Trwyddedu neu yn ei absenoldeb gan Uwch Swyddog, y mae'n ofynnol i'r Rheolwr Trwyddedu adrodd iddo, gall ddirymu Trwydded Yrru Cerbyd Hacni neu Hurio Preifat.

Bydd y Rheolwr Trwyddedu yn penderfynu, ar ôl derbyn adroddiad gan y Swyddog Trwyddedu, a ddylid caniatáu i ymgeisydd ail-ymgeisio am drwydded yn dilyn dirymiad o dan delerau'r polisi hwn. Gall y naill swyddog neu'r llall gyfeirio'r mater at y Pwyllgor Trwyddedu a Rheoleiddio.

Ni chodir ffi am gais newydd i adfer trwydded yn dilyn dirymiad, ar yr amod bod yr adferiad yn cael ei gynnal yn ystod yr hyn a fyddai wedi bod yn gyfnod y drwydded pe na bai'r drwydded wedi'i dirymu ac nad yw'r drwydded a adferwyd yn fwy na'r cyfnod trwyddedu gwreiddiol.

Bydd y canllawiau canlynol yn cael eu hystyried wrth benderfynu a ddylid ystyried cais yn dilyn dirymiad: -

Natur y sail dros ddirymu.

Caiff y drwydded ei dirymu os teimlir nad yw gyrrwr y Cerbyd Hacni / Cerbyd Hurio Preifat bellach yn 'addas a phriodol' yn unol ag Adran 61 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Dim ond os yw'r ymgeisydd yn bodloni'r meini prawf fel person 'addas a phriodol' a bod y rhesymau gwreiddiol dros y dirymiad wedi'u lleihau y bydd cais newydd yn dilyn dirymiad yn cael ei ystyried. Rhaid i'r ymgeisydd sicrhau ei fod yn bodloni'r meini prawf hyn yn ogystal â lleihau'r rheswm dros y dirymiad cyn i'r Rheolwr Trwyddedu roi unrhyw ystyriaeth. Cyfrifoldeb yr ymgeisydd fydd bodloni'r meini prawf hyn ac efallai y bydd angen i'r ymgeisydd, mewn rhai

amgylchiadau, gyflwyno gwiriadau newydd i'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (a elwid gynt yn Swyddfa Cofnodion Troseddol) a manylion gan y DVLA yn dibynnu ar natur y dirymiad. Bydd hyn yn ôl disgresiwn y Rheolwr Trwyddedu.

Cyfnod amser sydd wedi mynd heibio ers i'r dirymiad gael ei osod

Ni fydd ystyriaeth yn cael ei rhoi i unrhyw ymgeiswyr y mae eu trwydded wedi'i dirymu am gyfnod o chwe mis neu fwy. Yn yr amgylchiadau hyn, bydd gofyn i'r ymgeisydd ymgymryd â'r broses ymgeisio lawn.

Dirymiad ar Seiliau Meddygol

Os cafodd y dirymiad ei gychwyn am resymau meddygol, rhaid i'r ymgeisydd ddarparu prawf nad yw'r mater yn bryder mwyach a manylion gan arbenigwr a/neu Feddyg Teulu'r ymgeisydd yn datgan bod yr ymgeisydd yn cydymffurfio'n llawn â'r profion meddygol Grŵp II fel y'u nodir gan y DVLA cyn i'r Rheolwr Trwyddedu ei ystyried.

Dirymiad ar Seiliau Troseddol

Efallai y gofynnir i'r ymgeisydd ddarparu gwybodaeth i ddangos ei fod yn addas a phriodol ac efallai y bydd gofyn iddo gynnal gwiriadau pellach ar gais y Rheolwr Trwyddedu. Gall yr awdurdod geisio cadarnhad gan Heddlu Gwent ynghylch addasrwydd yr ymgeisydd fel person 'addas a phriodol' i yrru Cerbyd Hacni / Hurio Preifat. Byddai unrhyw bryderon gan Heddlu Gwent yn golygu bod angen gwrandawriad gyda'r Pwyllgor Trwyddedu a Rheoleiddio.

Hawl Apelio

Mae gan yr ymgeisydd hawl i apelio i'r Llys Ynadon o fewn 21 diwrnod pan wneir unrhyw benderfyniad i atal neu ddirymu trwydded.

Atodiad 3

Taccis a cherbydau llogi preifat: polisi eithriad meddygol Deddf Cydraddoldeb

Deddf Cydraddoldeb Gyrwyr Cerbydau Hacni a Hurio Preifat 2010 Polisi Esemptiadau Meddygol

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod nifer o ddyletswyddau cyfreithiol ar yrwyr trwyddedig wrth gludo teithwyr ag anabledau.

Cŵn Cymorth

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswyddau ar Yrwyr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat trwyddedig i gario cŵn tywys, cŵn clywed a chŵn cymorth eraill sy'n dod gyda phobl anabl, ac i wneud hynny heb dâl ychwanegol.

Mae'r dyletswyddau hyn yn berthnasol yn gyfartal i gŵn a ddarperir gan elusennau yn y DU sy'n gysylltiedig â Chŵn Cymorth y DU, sefydliadau tramor cyfatebol, neu gŵn cymorth sydd wedi'u hyfforddi gan eu perchnogion; nid oes ots os yw'r ci yn gwisgo harnais neu siaced adnabyddadwy, neu'n destun ardystiad ffurfiol. Pan fydd darpar deithiwr yn hysbysu gyrrwr bod ci, y maent yn dymuno teithio gydag ef, yn gi cymorth, dylid derbyn hyn.

Mae cŵn cymorth wedi'u hyfforddi i fynd gyda'u perchennog ym mhrif le y teithwyr cerbyd, fel arfer yn gorwedd wrth eu traed, a bydd y perchennog yn cyfarwyddo eu ci i fynd i mewn ac allan o'r cerbyd. Dylid gofyn i deithwyr sydd â chŵn cymorth a oes ganddynt unrhyw ddewis ynghylch pa sedd y maent yn eistedd ynddi yn y cerbyd - efallai y bydd rhai'n well ganddynt eistedd yn sedd flaen y teithiwr mewn cerbyd sedan, gan y gall y lle traed mwy gynnig mwy o le i'r ci eistedd ynddo. Dylai gyrwyr fod yn barod i ddarparu unrhyw gymorth rhesymol arall y mae'r teithiwr yn gofyn amdano; fodd bynnag, mae'n annhebygol y bydd angen cymorth ar gŵn cymorth i fynd i mewn neu allan o'r rhan fwyaf o gerbydau y tu hwnt i agor drws y teithiwr. Rhaid i yrwyr ganiatáu i'r ci cymorth aros gyda'r teithiwr.

Mae cŵn cymorth yn cael eu bridio a'u dewis am eu natur dawel ac yn derbyn hyfforddiant arbenigol sylweddol cyn dechrau eu rolau. Maent yn destun archwiliadau gofal iechyd a milfeddygol rheolaidd. Er ein bod yn cydnabod y gallai nifer o yrwyr nad oes ganddynt brofiad gyda chŵn deimlo'n anghyfforddus wrth fod mor agos at un, nid yw hyn yn sail ddilys dros wrthod cludo teithiwr gyda chi cymorth. Yn yr un modd, nid yw credoau crefyddol chwaith yn sail dros wrthod cludo cŵn cymorth mewn taccis a cherbydau llogi preifat, nac unrhyw ofynion cyfreithiol eraill o dan gyfraith y DU.

Gall gyrwyr sydd â chyflyrau meddygol penodol sy'n cael eu gwaethygu gan gysylltiad â chŵn gael eu heithrio o'r gofynion hyn ar sail feddygol.

Dim ond ar sail feddygol y gellir ceisio eithriad rhag cario cŵn cymorth sy'n mynd gyda phobl anabl. Felly, bydd angen i ymgeiswyr ddangos y sail dros gymhwyso'r eithriad hwn trwy ddarparu tystiolaeth feddygol i'r Awdurdod Trwyddedu.

Y prif resymau pam y gallai gyrrwr Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat fod eisiau gwneud cais am eithriad meddygol yw:

i) os oes ganddyn nhw gyflwr fel asthma difrifol, sy'n cael ei waethygu gan gysylltiad â chŵn.

ii) os oes ganddyn nhw alergedd i gŵn; neu

iii) os oes ganddyn nhw ffobia aciwt i gŵn.

Felly, mae'r Awdurdod Trwyddedu yn disgwyl i nifer y gyrrwyr sy'n debygol o fod yn gymwys i gael eithriad fod yn isel iawn.

I wneud cais am eithriad ar gyfer cludo cŵn cymorth, rhaid i Ymarferydd Meddygol Arbenigol lenwi ffurflen ofynnol. Gellir cael y ffurflen ar-lein neu gofyn amdani gan yr Awdurdod Trwyddedu.

Mae enghreifftiau o weithwyr meddygol proffesiynol addas yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

i) arbenigwr / ymgynghorydd.

ii) nyrs arbenigol (er enghraifft, nyrs asthma).

iii) nyrsys ymarfer; neu

iv) meddyg annibynnol enwebedig y Cyngor.

Mewn amgylchiadau eithriadol, ond dim ond lle nad oes dewisiadau eraill ar gael, gall yr Awdurdod Trwyddedu ystyried tystiolaeth gan Feddyg Teulu'r ymgeisydd.

Rhaid i'r ffurflen gynnwys tystiolaeth ddigonol o'r alergedd e.e. canlyniadau profion alergenau, hanes clinigol ac ati. Ni fydd datganiad syml gan weithiwr meddygol proffesiynol yn cael ei ystyried yn ddigonol at ddiben y cais am eithriad.

Os oes gan yrrwr ffobia cronig tuag at gŵn, byddai'r Awdurdod Trwyddedu yn disgwyl i hyn gael ei gefnogi gan adroddiad gan seiciatrydd neu seicolegydd clinigol cyn rhoi eithriad i yrrwr.

Bydd yr ymgeisydd yn gyfrifol am yr holl gostau sy'n gysylltiedig â darparu'r dystiolaeth feddygol angenrheidiol.

Os rhoddir eithriad rhag cario cŵn cymorth, bydd tystysgrif eithriad a bathodyn fel y rhagnodir gan y gyfraith yn cael eu rhoi i'r gyrrwr.

Rhoddir eithriad am gyfnod penodol o amser fel y pennir gan yr Awdurdod Trwyddedu.

Rhoddir ystyriaeth i'r math o Gerbyd Hacni a fydd yn cael ei yrru. Rhoddir ystyriaeth benodol i du mewn y cerbyd, ac a oes gan y cerbyd raniad sy'n gwahanu'r gyrrwr oddi wrth y ci cymorth a'r teithiwr.

Rhaid arddangos y bathodyn eithrio rhagnodedig yn glir bob amser mewn unrhyw Gerbyd Hacni neu gerbyd Hurio Preifat y bydd y gyrrwr eithriedig yn ei yrru a'i roi ar gael i Swyddog Awdurdodedig ar gais.

Yn absenoldeb tystysgrif eithriad meddygol gan yr Awdurdod Trwyddedu, byddai'n drosedd i unrhyw yrrwr Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat wrthod cario ci cymorth, gwrthod caniatáu i'r ci cymorth aros gyda'r teithiwr drwy gydol y daith, neu godi unrhyw dâl ychwanegol am gludo'r ci cymorth.

Cadeiriau olwyn

Deddf Cydraddoldeb 2010 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (Personau Anabl) 2022 yn gosod dyletswyddau ar Yrwyrr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat trwyddedig sy'n gweithredu Cerbydau Hygyrch i Gadair Olwyn i gludo teithwyr mewn cadair olwyn a darparu cymorth i sicrhau diogelwch a chysur rhesymol, ac i wneud hynny heb unrhyw dâl ychwanegol.

Mae'r mathau o gymorth a allai fod yn ofynnol yn cynnwys:

- Os yw'r teithiwr yn dymuno aros yn y gadair olwyn, rhaid i'r gyrrwr helpu'r teithiwr i fynd i mewn ac allan o'r cerbyd a sicrhau'r gadair olwyn yn unol â manyleb y cerbyd.
- Os yw'r teithiwr am drosglwyddo i sedd, rhaid i'r gyrrwr ei helpu i ddod allan o'r gadair olwyn ac i mewn i sedd ac yn ôl i'r gadair olwyn; rhaid i'r gyrrwr hefyd lwytho'r gadair olwyn i'r cerbyd ynghyd ag unrhyw fagiau.
- Os oes gan y person unrhyw gymhorthion symudedd.
- Rhaid i'r gyrrwr gymryd camau sy'n rhesymol i sicrhau bod y teithiwr yn cael ei gludo'n ddiogel ac yn rhesymol o gysurus

Bydd gyrrwr sy'n methu â chydymffurfio ag unrhyw un o'r dyletswyddau uchod heb amddiffyniad dilys yn cyflawni trosedd a gellir cael dirwy o hyd at £1,000 am bob trosedd ar ôl cael euogfarn. Gall troseddau hefyd arwain at ddirymu neu atal trwyddedau tacsî.

Diffinnir 'cadair olwyn gyfeirio' mewn statud fel un sydd â'r dimensiynau canlynol: Hyd: 1200mm (tua 48") gan gynnwys platiau troed Lled: 700mm (28") Cyfanswm uchder eistedd: 1350mm (54") Uchder y gorffwysfa droed: 150mm (6")

Rhagwelir y bydd y dimensiynau uchod ar gyfer cadair olwyn gyfeirio yn cwmpasu'r rhan fwyaf o gadeiriau olwyn â llaw – fodd bynnag, rydym yn cydnabod y gall rhai cadeiriau olwyn â swyddogaethau arbenigol, neu gadeiriau olwyn modur a sgwteri symudedd, fod yn fwy na'r dimensiynau hyn ac efallai na fydd modd eu llwytho a'u cario'n ddiogel ym mhob tacsî dynodedig. Mewn achosion o'r fath, disgwylir i yrwyrr asesu a ellir cario'r teithiwr yn ddiogel yn eu cerbyd, cario'r teithiwr os gellir sicrhau ei ddiogelwch a'i gysur rhesymol, neu ei gynorthwyo i ddod o hyd i gerbyd amgen addas fel arall, lle bo hyn yn ymarferol. Gall amgylchiadau o'r fath fod yn amddiffyniad i drosedd a grybwyllir uchod.

Ym mhob achos, rydym yn disgwyl i yrwyrr drin teithwyr â pharch a sensitifrwydd, a rhoi esboniad clir i'r teithiwr pam nad ydynt wedi gallu eu cludo.

Gall rhai rhesymau meddygol fodoli sy'n golygu na all y gyrrwr ddarparu cymorth, er enghraifft lle mae cyflwr corfforol person yn ei gwneud hi'n amhosibl, neu'n rhesymol anodd, cynorthwyo teithwyr mewn math penodol o gadair olwyn.

O ystyried mai'r prif resymau pam mae gyrrwr Cerbyd Hacni neu gerbyd llogi preifat yn debygol o ofyn am eithriad meddygol yw anafiadau sy'n gysylltiedig â'r cefn neu'r cyhyrau, nad ydynt yn debygol o fod yn ffafriol i yrru am gyfnodau hir, mae'r Awdurdod Trwyddedu yn disgwyl i nifer y gyrrwyr sy'n debygol o fod yn gymwys i gael eithriad fod yn isel.

I wneud cais am eithriad i gludo cadeiriau olwyn a chynnig cymorth, rhaid cwblhau ffurflen ofynnol. Rhaid i Feddyg Teulu'r ymgeisydd neu Ymarferydd Meddygol Arbenigol arall gwblhau'r ffurflen, a rhaid iddi gael ei hategu gan dystiolaeth ddigonol megis diagnosis llawn, manylion ymchwiliadau parhaus ac ati. Ni fydd datganiad syml gan weithiwr meddygol proffesiynol yn cael ei ystyried yn ddigonol at ddiben y cais am eithriad.

Bydd yr ymgeisydd yn talu unrhyw gostau a achosir yn y broses hon.

Penderfyniad yr Awdurdod Trwyddedu

Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn dod i benderfyniad yn seiliedig ar y wybodaeth o'r ffurflen feddygol a'r adroddiadau cysylltiedig. Os yw'r ffurflen neu'r adroddiad yn amwys mewn unrhyw ffordd, ni fydd penderfyniad yn cael ei wneud a cheisir rhagor o wybodaeth gan ymarferydd meddygol arbenigol yr ymgeisydd i geisio ymateb clir.

Bydd ymgeiswyr sydd â chyflwr dros dro yn cael tystysgrif eithrio amser cyfyngedig. Os yw'r ymgeisydd yn dymuno ymestyn cyfnod yr eithriad, bydd angen cwblhau asesiad meddygol pellach cyn i'r dystysgrif eithrio ddod i ben.

Os na cheisiwyd estyniad i dystysgrif dros dro, disgwylir i yrwyr ailddechrau dyletswyddau arferol o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 ar ôl i'r dystysgrif eithrio ddod i ben.

Rhaid i yrwyr sydd wedi cael tystysgrif eithriad meddygol dros dro ei dychwelyd i'r Awdurdod Trwyddedu o fewn un diwrnod gwaith ar ôl i'r dystysgrif ddod i ben.

Apêl

Gall unrhyw yrrwr sy'n cael ei dramgwyddo gan benderfyniad yr Awdurdod Trwyddedu i wrthod rhoi tystysgrif eithriad meddygol apelio i'r Llys Ynadon o fewn 21 diwrnod i ddyddiad y gwrthodiad.

Deddf Taccis a PHV (Personau Anabl) 2022

Yn flaenorol, gallai gyrrwyr cerbydau Hygyrch i Gadair Olwyn (WAVs) dynodedig wneud cais am dystysgrif eithrio ar sail feddygol neu lle mae eu cyflwr corfforol yn ei gwneud hi'n amhosibl neu'n afresymol o anodd cyflawni dyletswyddau adran 165 o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. (Fel yr amlygwyd uchod)

O 28 Mehefin 2022 daeth Deddf Tacsis a PHV (Personau Anabl) 2022 i rym.

Mae hynny bellach yn golygu y gall **pob gyrrwr Cerbyd Hacni a Hurio Preifat (Nid gyrrwyr Cerbydau WAV yn unig)** wneud cais am dystysgrif eithrio a hysbysiad ar sail feddygol neu lle mae eu cyflwr corfforol yn eu hatal rhag cyflawni'r dyletswyddau cymorth symudedd yn adrannau 164a a 165 (fel y'u hychwanegwyd/eu diwygio gan Ddeddf 2022).

- Bydd hysbysiadau eithrio presennol a rhai newydd, pan gânt eu harddangos yn gywir, yn eithrio gyrrwr o'r dyletswyddau **cymorth symudedd yn adrannau 164a a 165 yn unig** – sy'n golygu, er enghraifft, na ellir defnyddio cyflwr meddygol gyrrwr mwyach fel cyfiawnhad dros godi mwy ar berson anabl nag ar berson nad yw'n anabl.

Ar ôl 28ai Mehefin 2022, bydd gyrrwyr a gweithredwyr Cerbydau Hacni a Hurio Preifat – p'un ai yw'r cerbyd yn hygyrch i gadeiriau olwyn ai peidio – yn ddarostyngedig i ddyletswyddau o dan y Ddeddf Cydraddoldeb. Nodir y prif newidiadau isod.

Bydd gofyn i yrwyr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat:

- Derbyn cludo unrhyw berson anabl, rhoi cymorth symudedd rhesymol iddynt, a chario eu cymhorthion symudedd, a hynny i gyd heb godi mwy nag y byddent ar gyfer teithiwr nad yw'n anabl.
- Rhoi cymorth i unrhyw deithiwr anabl sy'n gofyn amdano i adnabod y cerbyd y maent wedi'i archebu, heb unrhyw dâl ychwanegol.

Bydd gofyn i weithredwyr Llogi Preifat:

- Derbyn archebion ar gyfer neu ar ran unrhyw berson anabl, os oes ganddynt gerbyd addas ar gael.

Mae rhagor o wybodaeth am y dyletswyddau hyn ar gael drwy ymweld â [Mynediad i dacsis a cherbydau llogi preifat ar gyfer defnyddwyr anabl - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#)

Bydd angen i yrwyr sy'n credu nad ydynt yn gallu darparu cymorth symudedd wneud cais i'r Tîm Trwyddedu am dystysgrif eithrio rhag darparu cymorth rhesymol i deithwyr anabl. Nodwch y bydd yn rhaid i'ch Meddyg Teulu neu Feddyg Teulu ardystio'r swydd hon. Mae'r ffurflen gais am eithriad ar gael yn www.monmouthshire.gov.uk/licensing/taxi-licence neu drwy gysylltu â'r tîm trwyddedu licensing@monmouthshire.gov.uk

Atodiad 4

Canllawiau Hawl i Weithio

Dim ond i'r rhai sydd â'r hawl i weithio o fewn y DU yn unol â deddfwriaeth genedlaethol y bydd yr Awdurdod yn rhoi trwydded yrru Cerbyd Hacni/Cerbyd Hurio Preifat. Bydd gofyn i yrwyr ddarparu tystiolaeth i'r Awdurdod ynghylch eu statws mewnfudo yn unol â Chanllawiau neu Ddeddfwriaeth y Llywodraeth.

Os bydd ymgeisydd yn gwneud cais am drwydded ac nad oes ganddo'r hawl i weithio o fewn y Deyrnas Unedig, bydd ei fanylion yn cael eu trosglwyddo i'r Asiantaeth Ffiniau a Mewnfudo. Mae rhagor o fanylion ar gael yn www.bia.homeoffice.gov.uk/employingmigrants

Atodiad 5

Cod Ymddygiad Gyrwyr Cerbyd Hacni/Hurio Preifat.

Dylid darllen y Cod hwn ar y cyd â'r gofynion statudol a Pholisi eraill a nodir yn y ddogfen hon, dylid nodi **nad amodau yw'r rhain. Er y dylai gyrwyr Addas a Phriodol a Phroffesiynol gydymffurfio â'r cod.**

Cyfrifoldeb i'r Fasnach:

Bydd deiliaid trwyddedau yn ymdrechu i hyrwyddo delwedd y masnach Cerbydau Hacni a llogi preifat drwy:

- Cydymffurfio â'r Cod Ymddygiad Da hwn.
- Cydymffurfio â holl Amodau eu Trwydded, Is-ddeddfau a Pholisi Trwyddedu Cerbydau Hacni a Hurio Preifat yr Awdurdod.
- Ymddwyn mewn modd sifil, trefnus a chyfrifol bob amser.

Cyfrifoldeb i Gleientiaid:

Rhaid i ddeiliaid trwyddedau:

- Cynnal eu cerbydau mewn cyflwr diogel a boddhaol bob amser. Cynnal gwiriadau mynych o gerbydau i sicrhau cydymffurfiaeth â Rheoliadau Adeiladu a Defnyddio Cerbydau Modur er mwyn sicrhau bod y cerbyd mewn cyflwr addas ar gyfer y ffordd cyn cludo teithwyr. Lle canfyddir unrhyw ddiffygion sy'n tanseilio cyflwr addas y cerbyd ar y ffordd, ni ddylai'r gyrrwr yrru'r cerbyd nes bod y nam wedi'i gywiro.
- Cadw eu cerbyd yn lân ac yn addas i'w logi i'r cyhoedd bob amser.
- Bod yn brydlon wrth ymgymryd â phrisiau sydd wedi'u harchebu ymlaen llaw.
- Yn cynorthwyo teithwyr i mewn ac allan o'r cerbyd lle bo angen
- Rhoi cymorth rhesymol i deithwyr gyda bagiau.
- Ni ddylai'r gyrrwr gael unrhyw gyswllt rhywiol na bod yn rhywiol eglur, naill ai'n gorfforol neu'n llafar tuag at y teithwyr y maent yn eu cludo. Dylai'r gyrrwr sicrhau bob amser bod y llogwr/teithiwr yn cael gofal a rhaid iddo beidio â'u rhoi'n fwriadol mewn unrhyw sefyllfa a allai arwain at unrhyw berygl corfforol neu foesol. Rhaid adrodd unrhyw ymddygiad neu amgylchiadau amheus i'r awdurdod perthnasol, e.e. yr Heddlu, Gwasanaethau Plant neu swyddogion trwyddedu.
- Bod yn broffesiynol ac yn ddeallus i ddefnyddwyr ffyrdd eraill
- Bod yn gwrtais ac yn foesgar i deithwyr
- Peidio â defnyddio ffôn symudol llaw na dyfeisiau tebyg wrth yrru
- Bod yn glyfar ac yn lân o ran ymddangosiad
- Bod ag ymwybyddiaeth o hylendid personol
- Cludo teithwyr ar hyd y llwybr byrraf sydd ar gael

1. Cyfrifoldeb i Breswylwyr:

Er mwyn osgoi niwsans i drigolion wrth gasglu neu aros am dâl, rhaid i yrrwr:

- peidio â chanu corn y cerbyd rhwng 11:30 pm a 07:00am oni bai bod perygl yn cael ei gyflwyno gan ddefnyddiwr ffordd arall neu gan gerbyd llonydd).
- cadwch gyfaint chwaraewr cyfryngau cerddoriaeth neu radio VHF i'r lleiafswm
- diffoddwch injan y cerbyd os oes angen aros, oni bai bod technoleg stopio/cychwyn wedi'i gosod yn y cerbyd.
- Cymryd unrhyw gamau ychwanegol sy'n angenrheidiol i osgoi achosi aflonyddwch i drigolion yn y gymdogaeth.
- Codi a gollwng yn ddiogel a heb risg i gerddwyr a defnyddwyr eraill y ffordd.

2. Cyfrifoldebau mewn Rhengoedd a Swyddfeydd

Rhaid i ddeiliaid trwyddedau:

- Rhestrwch mewn modd trefnus a symudwch ar hyd y rheng yn brydlon
- Aros yn bresennol yn y cerbyd
- Peidio â chaniatáu i'w chwaraewyr cyfryngau cerddoriaeth na'u radios achosi aflonyddwch i drigolion y gymdogaeth.
- Ni chaniateir i Gerbydau Hurio Preifat barcio na rhwystro Safle Cerbydau Hacni na cherbyd.

5. Cyffredinol

Rhaid i yrwyr:

- Rhoi sylw i'w hylendid personol a'u gwisg er mwyn cyflwyno delwedd broffesiynol i'r cyhoedd.
- bod yn gwrtais, yn gymwynasgar ac yn deg i deithwyr
- gyrru'n ofalus a chyda ystyriaeth briodol i ddefnyddwyr eraill y ffordd a cherddwyr
- ufuddhau i bob gorchymyn a chyfarwyddiad rheoliadau traffig bob amser
- peidio â bwyta yn y cerbyd ym mhresenoldeb cwsmeriaid; a
- Parchu Swyddogion awdurdodedig wrth gyflawni eu dyletswyddau arferol.
- Pan ganfyddir eiddo coll, rhaid i'r gyrrwr wneud ymdrechion rhesymol i ddychwelyd yr eitem(au). Os na all y gyrrwr ddychwelyd eiddo coll i'r perchennog a bod yr eitemau o werth uchel, rhaid mynd â'r eiddo coll i'r Orsaf Heddlu. Mae gan Heddlu Gwent ragor o wybodaeth am eiddo coll, cyfeiriwch at [Adrodd am eiddo coll neu a ddarganfuwyd | Heddlu Gwent](#). Gellir gwaredu eitemau gwerth isel ar ôl 14 diwrnod (yn gynt os yw eitemau'n darfodus) os na chânt eu dychwelyd.
- Rhaid i'r trwyddedai hysbysu'r Cyngor ar unwaith yn ysgrifenedig (neu ym mhob achos o fewn 48 awr) os ydynt yn ddarostyngedig i unrhyw un o'r canlynol:

- Arést neu ymchwiliad troseddol,
- gwŷs,
- arwystl,
- euogfarn,
- rhybudd ffurfiol/symbl,
- cwrs cosb sefydlog neu ymwybyddiaeth cyflymder,
- gorchymyn llys troseddol,
- gorchymyn ymddygiad troseddol neu waharddeb ymddygiad gwrthgymdeithasol,
- gorchymyn sy'n gysylltiedig â thrais domestig,
- rhybudd neu rwymedigaeth
- unrhyw fater o gyfiawnder adferol a rhaid iddo ddarparu unrhyw wybodaeth bellach am yr amgylchiadau y gall y Cyngor ei gwneud yn ofynnol.

Mae'n ofynnol i bob deiliad trwydded hysbysu'r awdurdod cyhoeddi o fewn 48 awr i unrhyw arestio a rhyddhau am unrhyw drosedd rywiol, unrhyw drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd neu drais ac unrhyw drosedd moduro. Rhaid gwneud hysbysiadau pellach i'r awdurdod trwyddedu o fewn 48 awr i unrhyw gyhuddiad ac unrhyw euogfarn. Gallai methu â datgelu arestio y rhoddir gwybod amdano i'r awdurdod cyhoeddi wedyn gael ei ystyried yn ymddygiad sy'n cwestiynu gonestrwydd ac felly addasrwydd deiliad y drwydded waeth beth fo canlyniad yr honiad cychwynol. Dylai gyrrwyr hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am unrhyw gyfweliad gwirfoddol a gynhelir gan yr Heddlu o fewn 48 awr.

Dylai gyrrwyr hysbysu'r Cyngor am unrhyw newidiadau cyfeiriad o fewn 5 diwrnod gwaith.

Dylai gyrrwyr hysbysu'r cyngor am unrhyw newid gweithredwr o fewn 5 diwrnod gwaith.

6. Ymddygiad wrth weithio gyda Theithwyr Agored i Niwed

Teithiwr agored i niwed yw teithiwr y mae ei oedran neu anabledd yn golygu ei fod yn fwy agored i niwed na theithiwr nodweddiadol. Gall hyn fod yn blentyn, yn berson oedrannus neu'n rhywun ag anawsterau dysgu. Yn ogystal, dylid ystyried person yn agored i niwed os yw ei gyflwr yn golygu ei fod yn fwy agored i niwed nag y gallai fod fel arall (e.e. salwch corfforol neu feddyliol, o ganlyniad i fod dan ddylanwad cyffuriau neu alcohol).

Nod y cod ymddygiad hwn yw hyrwyddo arferion diogelu da ar gyfer gyrrwyr a staff sy'n gweithio gyda theithwyr agored i niwed yn y fasnach tacsis neu logi preifat. Dylid ymgorffori'r egwyddorion diogelu canlynol yn arferion gwaith gyrrwyr:

- Rhaid i yrwyr gario dogfen adnabod â llun bob amser a'i gwisgo yn unol ag amodau'r drwydded.
- Ni ddylid cludo teithiwr agored i niwed yn sedd flaen y cerbyd, oni bai bod Swyddog Trwyddedu/Heddlu neu Weithredwr wedi dweud wrtho am wneud hynny.
- Rhaid i'r gyrrwr / gweithredwr gadarnhau bod darpariaeth briodol wedi'i gwneud ar gyfer y person agored i niwed cyn derbyn yr archeb neu ddechrau'r daith. Nid yw hyn o reidrwydd yn golygu bod y gyrrwr / gweithredwr yn gyfrifol am ddarparu mesurau priodol, fodd bynnag, os nad oes mesurau priodol ar waith, yna ni ddylai'r gyrrwr / gweithredwr ymgymryd â'r daith.
- Os gwrthodir gwasanaeth i deithiwr agored i niwed, dylid hysbysu person cyfrifol fel y gellir gwneud trefniadau eraill. Er enghraifft, gall y sefyllfa hon godi os oes gan y cwsmer gi cymorth, a bod gan y gyrrwr eithriad meddygol a roddwyd gan y cyngor.
- Dylai gyrrwyr bob amser ofyn a oes angen cymorth ar deithiwr agored i niwed ac ni ddylent wneud rhagdybiaethau.
- Rhaid i yrwyr aros yn broffesiynol bob amser
- Ni ddylai gyffwrdd â theithwyr, oni bai bod angen cymorth ar y teithiwr
- Ni ddylent ddefnyddio iaith amhriodol na sarhaus (rhegu na sylwadau gwahaniaethol rhywiol)
- Achosi i unrhyw deithiwr deimlo dan fygythiad neu ddychryn.
- Ceisio defnyddio unrhyw fanylion teithwyr a gofnodwyd gan y gweithredwr am unrhyw reswm heblaw am y rheswm sy'n gysylltiedig â'r Contract Hurio Preifat hwnnw.
- Ni ddylai gyrrwyr ymddwyn mewn modd rhy gyfeillgar gydag unrhyw deithiwr ac ni ddylai o dan unrhyw amgylchiadau roi unrhyw anrheg na thâl diolch.
- Ni ddylai gyrrwyr wyro oddi ar y daith a neilltuwyd iddynt gan eu Gweithredwr.

Mae'r safonau hyn yr un mor berthnasol wrth weithio gyda theithwyr agored i niwed a theithwyr nad ydynt yn agored i niwed.

- Dylai gyrwyr gadw log lle bu digwyddiad / camau gweithredu a gymerwyd neu wrthod gwasanaeth sy'n cynnwys person agored i niwed.
- Pan fydd gwasanaeth wedi'i ddarparu i deithiwr agored i niwed, rhaid i yrwyr a gweithredwyr barhau i fod yn effro i faterion sy'n ymwneud â diogelu plant ac oedolion agored i niwed. Os yw gyrrwr/gweithredwr yn pryderu am ddiogelwch, lles neu ymddygiad person agored i niwed, dylent roi gwybod am hyn i'r heddlu drwy ffonio 101 (neu mewn achosion priodol drwy ffonio 999).
- Os yw gyrwyr/gweithredwyr yn pryderu am ymddygiad rhywun arall, dylent roi gwybod am y pryderon i Wasanaeth Trwyddedu'r Cyngor neu'r Heddlu.

Atodiad 6.

Cod Gwisg Gyrrwr Cerbyd Hacni/Llogi Preifat

Cydnabyddir bod y fasnach tacsis, Cerbydau Hacni a Hurio Preifat, yn chwarae rhan bwysig wrth bortreadu delwedd gadarnhaol o'r ardal a gellir gweld gyrwyr fel llysgenhadon allweddol dros Gymru a Sir Fynwy.

Mae unrhyw beth sy'n gwella delwedd broffesiynol y fasnach Cerbydau Hacni a Hurio Preifat ac yn hyrwyddo'r cysyniad bod gyrwyr cerbydau trwyddedig yn yrwyr galwedigaethol proffesiynol, i'w groesawu.

Er na fydd cod gwisg ffurfiol yn cael ei nodi yn y polisi hwn, atgoffir gyrwyr i wisgo mewn modd proffesiynol a chael hylendid priodol bob amser wrth gludo aelodau o'r cyhoedd. Ni ddylai unrhyw eiriad na motiff ar ddillad fod o natur dramgwyddus.

Atodiad 7

Amodau Gyrrwr Hurio Preifat

DEDDF LLYWODRAETH LEOL (DARPARIAETHAU AMRYWIOL) 1976 – RHAN II TRWYDDED YRRU CERBYD HURIO PREIFAT – AMODAU'R DRWYDDED

1. Rhaid i yrrwr bob amser gynnal 'safon uchel o ran ymddangosiad ac ymddygiad', rhoi cymorth gyda 'bagiau' teithwyr a chymryd pob cam rhesymol i sicrhau diogelwch teithwyr. (Dylai gyrrwyr gael eithriad meddygol gan yr Awdurdod Trwyddedu os na allant gyflawni'r dyletswyddau uchod am resymau meddygol)
2. Rhaid i'r gyrrwr sicrhau bob amser bod yr yswiriant priodol mewn grym sy'n ei amddiffyn rhag gyrru'r cerbyd o'r fath.
3. Ni chaiff gyrrwr weithredu radio / cerddoriaeth / na dyfais electronig yn y cerbyd mewn ffordd sy'n ymyrryd â chysur teithwyr, ac ni chaiff fwyta na yfed yn y cerbyd heb ganiatâd penodol y llogwr.
4. Ni chaiff y gyrrwr ar unrhyw adeg ysmygu tybaco, unrhyw sylwedd tebyg arall mewn cerbyd trwyddedig. Yn ogystal, ni chaiff y gyrrwr ganiatáu i unrhyw berson arall ysmygu tra yn y cerbyd. Ni chaiff y gyrrwr ar unrhyw adeg ddefnyddio sigarêts electronig na dyfeisiau tebyg mewn cerbydau trwyddedig gan y gellir camgymryd hyn am ysmygu a gall amharu ar gysur teithwyr.
5. Ni chaiff gyrrwr gludo nifer mwy o bobl nag a bennir yn Nhrwydded y cerbyd y mae'n ei ddefnyddio, ar yr amod y caniateir cludo plant dan ddeg oed yn adran y teithwyr yn y cefn at y diben hwn.
6. Ni chaniateir cludo unrhyw blentyn o dan ddeg oed, na mwy nag un person dros yr oedran hwnnw, ym mlaen y cerbyd. Ni chaiff y gyrrwr ganiatáu i unrhyw berson heblaw'r Llogwr deithio yn y cerbyd (oni bai bod hebrwngwr cytundebol ysgol) pan fydd ar logi, heb ganiatâd y Llogwr.
7. Pan ganfyddir eiddo coll, rhaid i'r gyrrwr wneud ymdrechion rhesymol i ddychwelyd yr eitem(au). Os na all y gyrrwr ddychwelyd eiddo coll i'r perchennog a bod yr eitemau o werth uchel, rhaid mynd â'r eiddo coll i'r Orsaf Heddlu. Mae gan Heddlu Gwent ragor o wybodaeth am eiddo coll, cyfeiriwch at [Adrodd am eiddo coll neu a ddarganfuwyd | Heddlu Gwent](#). Gellir gwaredu eitemau gwerth isel ar ôl 14 diwrnod (yn gynt os yw eitemau'n ddarfodus) os na chânt eu dychwelyd.
8. Rhaid i'r gyrrwr, ar gais, roi derbynneb ysgrifenedig i'r llogwr am y ffi a dalwyd.
9. Ni chaiff y gyrrwr gludo unrhyw anifail oni bai ei fod yng ngofal y llogwr ac yn yr achos hwn rhaid cludo'r anifail yng nghefn y cerbyd. Fodd bynnag, ni fyddai hyn yn berthnasol i gŵn cymorth gan na ddylai gyrrwyr geisio gwahanu cŵn cymorth oddi wrth eu perchnogion. Ni chaiff gyrrwyr gludo eu hanifeiliaid eu hunain yn y cerbyd wrth gludo teithwyr.
10. Dylai'r gyrrwr wneud pob ymdrech i gyrraedd yn brydlon ar yr amser a'r lle a bennir gan y llogwr.

11. Ni chaiff gyrrwr fynnu gan y llogwr swm sy'n fwy na'r hyn a gytunwyd rhwng y llogwr a'r Gweithredwr. Os yw'r cerbyd wedi'i osod â thacsimedr a ddefnyddir i bennu'r ffi, yna rhaid i'r gyrrwr roi cyfle i'r llogwr archwilio'r ffi a ddangosir ar y Mesurydd Tacsî ar ddiwedd y daith.

12. Rhaid i'r trwyddedai hysbysu'r Cyngor ar unwaith yn ysgrifenedig (neu ym mhob achos o fewn 48 awr) os ydynt yn ddarostyngedig i unrhyw un o'r canlynol:

- Arest neu ymchwiliad troseddol,
- gwŷs,
- arwystl,
- euogfarn,
- rhybudd ffurfiol/symf,
- cwrs cosb sefydlog neu ymwybyddiaeth cyflymder,
- gorchymyn llys troseddol,
- gorchymyn ymddygiad troseddol neu waharddeb ymddygiad gwrthgymdeithasol,
- gorchymyn sy'n gysylltiedig â thrais domestig,
- rhybudd neu rywmedigaeth
- unrhyw fater o gyfiawnder adferol a rhaid iddo ddarparu unrhyw wybodaeth bellach am yr amgylchiadau y gall y Cyngor ei gwneud yn ofynnol.

Mae'n ofynnol i bob deiliad trwydded hysbysu'r awdurdod cyhoeddi o fewn 48 awr i unrhyw arestio a rhyddhau am unrhyw drosedd rywiol, unrhyw drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd neu drais ac unrhyw drosedd moduro. Rhaid gwneud hysbysiadau pellach i'r awdurdod trwyddedu o fewn 48 awr i unrhyw gyhuddiad ac unrhyw euogfarn. Gallai methu â datgelu arestio y rhoddir gwybod amdano i'r awdurdod cyhoeddi wedyn gael ei ystyried yn ymddygiad sy'n cwestiynu gonestrwydd ac felly addasrwydd deiliad y drwydded waeth beth fo canlyniad yr honiad cychwynnol. Dylai gyrrwyr hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am unrhyw gyfweliad gwirfoddol a gynhelir gan yr Heddlu o fewn 48 awr.

Dylai gyrrwyr hysbysu'r Cyngor am unrhyw newidiadau cyfeiriad o fewn 5 diwrnod gwaith.

13. Ni ddylai'r gyrrwr gael unrhyw gyswllt rhywiol nac ymddwyn yn rhywiol eglur, boed yn gorfforol neu'n llafar, tuag at y teithwyr y maent yn eu cludo. Mae neuadd y gyrrwr bob amser yn sicrhau bod y llogwr/teithiwr yn cael gofal ac ni ddylai eu rhoi'n fwriadol mewn unrhyw sefyllfa a allai eu harwain i unrhyw berygl corfforol neu foesol. Rhaid adrodd am unrhyw ymddygiad neu amgylchiadau amheus i awdurdod perthnasol, e.e. yr Heddlu, Gwasanaethau Plant neu Swyddogion Trwyddedu.

14. Ni ddylai Gyrrwyr Hurio Preifat gymryd unrhyw ran yn y weithdrefn archebu rhwng y cwsmer a'r Gweithredwr Hurio Preifat. Mae hyn yn cynnwys rhoi dyfais gyfathrebu i gwsmer, h.y. ffôn symudol, dyfais gyfrifiadurol fel y gallant wneud archeb gyda'r Gweithredwr. Oni bai mai'r gyrrwr hefyd yw'r Gweithredwr.

15. Dim ond i'r Gweithredwr(wyr) y maent wedi'u rhestru ar eu ffurflen gais y bydd y Gyrrwr Hurio Preifat yn gweithio. Os byddant yn newid Gweithredwr, dylent hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu o fewn 5 diwrnod gwaith.

16. Unwaith y bydd Gyrrwr Hurio Preifat wedi derbyn swydd gan Weithredwr Hurio Preifat Trwyddedig, ni chaniateir iddo ganslo'r swydd oni bai bod ganddo esgus rhesymol* neu oni bai ei fod wedi cael cyfarwyddyd i wneud hynny gan y Gweithredwr Hurio Preifat. Mae'n ofynnol i'r gyrrwr hysbysu'r Gweithredwr Hurio Preifat o'r esgus rhesymol ar adeg canslo'r Swydd.

*byddai esgus rhesymol yn cynnwys ymddygiad darpar deithiwr gan gynnwys teithiwr sy'n gamdriniol, hiliol, rhywiaethol, yn siarad yn ffiadd, yn fygythiol neu wedi meddwi'n drwm iawn, mae hyn hefyd yn cael ei ymestyn i gwsmeriaid sy'n gwrthod rhoi'r gorau i ysmegu neu fwyta/yfed neu sydd wedi bod yn sâl neu wedi baeddu eu hunain mewn ffyrdd eraill. Neu lle'r oedd pryderon dilys y gallai'r teithiwr niweidio'r cerbyd.

17. Ymddygiad sy'n ymwneud â cheisio neu sefyll i gael ei logi'n anghyfreithlon

- Rhaid i'r trwyddedai sicrhau mai'r teithiwr(iaid) sy'n mynd i mewn i'r cerbyd yw'r person(au) cywir y mae'r cerbyd wedi'i archebu ymlaen llaw ar eu cyfer/eu cyfer.

Rhaid i'r trwyddedai gymryd rhagofalon yn erbyn ymddygiad y gellir ei ystyried yn sefyll neu'n cynnig am dâl, drwy beidio â chynllwynio nac aros heb archebu:

- a) mewn lleoliadau uchel eu traed / lleoliadau gweladwy iawn
- b) y tu allan i leoliadau/busnesau prysur neu'n agos at ddigwyddiadau
- c) ym mlaen neu gefn safleoedd hacni dynodedig
- d) mewn grwpiau neu linellau sy'n ymddangos fel 'rheng' e) yn groes i orchmynion traffig ffyrdd

18. Rhaid i'r trwyddedai bob amser wrth yrru cerbyd llogi preifat wisgo bathodyn y gyrrwr a roddwyd iddo gan y Cyngor fel ei fod yn glir ac yn weladwy a'i ddangos i unrhyw deithiwr(iaid) os gofynnir amdano.

Dylid dychwelyd y bathodyn i'r Cyngor ar unwaith ar gais Swyddog Awdurdodedig (h.y. os caiff y drwydded ei hatal, ei dirymu neu ei bod yn annilys am unrhyw reswm).

Rhaid i'r trwyddedai wisgo unrhyw lanyard, clip neu ddeiliad a roddir iddo gan y Cyngor.

19. Rhaid i'r trwyddedai hysbysu'r Cyngor am unrhyw ddiagnosis newydd neu newid i gyflwr meddygol cyfredol a allai gyfyngu ar eu hawl i drwydded yrru sy'n gofyn am safon feddygol Grŵp 2 DVLA. Rhaid anfon hysbysiad at y Cyngor yn ysgrifenedig (neu ym mhob achos o fewn 48 awr) o'r diagnosis perthnasol neu'r newid i'r cyflwr meddygol.

Rhaid i'r trwyddedai ar unrhyw adeg (neu ar y cyfryw gyfnodau ag y gall y Cyngor eu gofyn yn rhesymol) gyflwyno tystysgrif yn y ffurf a ragnodir gan y Cyngor wedi'i llofnodi gan Feddyg/Ymgynghorydd priodol sydd â mynediad at gofnodion meddygol llawn y gyrrwr i'r perwyl ei fod/ei bod yn addas neu'n parhau i fod yn addas i fod yn yrrwr cerbyd hurio preifat.

Deddfwriaeth

Rhaid i ddeiliad Trwydded Yrru Hurio Preifat gydymffurfio â'r darpariaethau sy'n ymwneud â cherbydau Hurio Preifat sydd wedi'u cynnwys yn y ddeddfwriaeth ganlynol:

- [Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847](#)
- [Rhan II Deddf Llywodraeth Leol \(Darpariaethau Amrywiol\) 1976](#)
- [Deddf Traffig Ffyrdd 1988 Rhan 11\(a\) Adeiladu a Defnyddio Cerbydau ac Offer](#)
- [Deddf Cydraddoldeb 2010](#)
- [Deddf Iechyd 2006](#)

Atodiad 8

Is-ddeddfau Cerbydau Hacni

Dehongliad

1. Drwy gydol yr is-ddeddfau hyn mae “y Cyngor” yn golygu Cyngor Sir Fynwy.

Darpariaethau sy'n rheoleiddio'r modd y dylid arddangos rhif pob Cerbyd Hacni sy'n cyfateb i rif ei drwydded.

2. (a) Rhaid i berchennog Cerbyd Hacni beri i rif y drwydded a roddwyd iddo mewn perthynas â'r cerbyd gael ei beintio neu ei farcio'n glir ar du allan a thu mewn y cerbyd, neu ar blatiau sydd ynghlwm wrtho.
(b) Rhaid i berchennog neu yrrwr Cerbyd Hacni:
 - (i) peidio â pheri nac yn fwriadol nac yn esgeulus i unrhyw rif o'r fath gael ei guddio rhag golwg y cyhoedd tra bo'r cerbyd yn sefyll neu'n cael ei logi,
 - (ii) peidio ag achosi na chaniatáu i'r cerbyd sefyll nac ymgeisio am dâl gydag unrhyw baentiad, marc neu blât o'r fath wedi'i ddifwyno fel bod unrhyw ffigur neu fanylyn deunydd yn annarllenadwy.

Darpariaethau sy'n rheoleiddio sut y dylid dodrefnu neu ddarparu cerbydau hacni

3. Rhaid i berchennog Cerbyd Hacni:
 - (a) darparu digon o dulliau y gall unrhyw berson yn y cerbyd gyfathrebu â'r gyrrwr drwyddynt;
 - (b) sicrhau bod y to neu'r gorchudd yn dal dŵr;
 - (c) darparu unrhyw ffenestri angenrheidiol a dulliau agor a chau o leiaf un ffenestr ar bob ochr;
 - (d) sicrhau bod y seddi wedi'u clustogi neu eu gorchuddio'n iawn;
 - (e) sicrhau bod y llawr yn cael ei ddarparu â charped, mat, neu orchudd addas arall priodol;
 - (f) sicrhau bod y ffitiadau a'r dodrefn yn gyffredinol yn cael eu cadw mewn cyflwr glân, wedi'u cynnal a'u cadw'n dda ac ym mhob ffordd yn addas ar gyfer gwasanaeth cyhoeddus;
 - (g) darparu modd i sicrhau bagiau os yw'r cerbyd wedi'i adeiladu i gario bagiau;
 - (h) darparu diffoddwr tân effeithlon y dylid ei gario mewn safle fel ei fod ar gael yn rhwydd i'w ddefnyddio;
 - (i) darparu o leiaf ddau ddrws i'w defnyddio gan bobl sy'n cael eu cludo yn y cerbyd o'r fath a modd ar wahân i fynd i mewn ac allan i'r gyrrwr.
4. Rhaid i berchennog Cerbyd Hacni beri i unrhyw dacsimedr sydd wedi'i ddarparu ar gyfer y cerbyd gael ei adeiladu, ei osod a'i gynnal fel ei fod yn cydymffurfio â'r gofynion canlynol, hynny yw:-

- (a) rhaid i'r Mesurydd Tacsî fod wedi'i ffitio ag allwedd, baner neu ddyfais arall y bydd ei throi yn rhoi peirianwaith y Mesurydd Tacsî ar waith ac yn achosi i'r gair "HIRED" ymddangos ar wyneb y Mesurydd Tacsî;
- (b) rhaid gallu cloi'r allwedd, y faner, neu'r ddyfais arall honno mewn safle fel nad yw peirianwaith y Mesurydd Tacsî ar waith ac nad oes unrhyw ffi wedi'i chofnodi ar wyneb y Mesurydd Tacsî;
- (c) pan fydd peirianwaith y Mesurydd Tacsî ar waith rhaid cofnodi ar wyneb y Mesurydd Tacsî mewn ffigurau clir a darllenadwy ffi nad yw'n fwy na'r gyfradd neu'r ffi y mae gan y perchennog neu'r gyrrwr hawl i'w mynnu a'i chymryd am logi'r cerbyd o bell yn unol â'r is-ddeddf yn hynny o beth;
- (d) rhaid argraffu'r gair "FARE" ar wyneb y Mesurydd Tacsî mewn llythrennau plaen fel ei fod yn berthnasol yn glir i'r ffi a gofnodwyd arno;
- (e) rhaid gosod y Mesurydd Tacsî fel bod pob llythyren a ffigur ar ei wyneb yn weladwy bob amser i unrhyw berson sy'n cael ei gludo yn y cerbyd, ac at y diben hwnnw rhaid gallu goleuo'r llythrennau a'r ffigurau'n addas yn ystod unrhyw gyfnod llogi;
- (f) rhaid i'r Mesurydd Tacsî a'i holl ffitiadau gael eu cysylltu â'r cerbyd gyda seliau neu offer eraill fel na fydd yn ymarferol i unrhyw berson ymyrryd â nhw ac eithrio trwy dorri, difrodi neu ddadleoli'r seliau neu'r offer eraill yn barhaol.

Darpariaethau sy'n rheoleiddio ymddygiad perchnogion a gyrrwyr Cerbydau Hacni sy'n teithio o fewn yr ardal yn eu hamrywiol gyflogaeth, ac yn pennu a ddylai'r gyrrwyr hynny wisgo unrhyw fathodynau a pha fathodynau.

5. Rhaid i yrrwr Cerbyd Hacni sydd â thacsimedr:-

- (a) wrth sefyll neu wrth geisio llogi, cadwch yr allwedd, y faner neu ddyfais arall a osodwyd yn unol â'r is-ddeddf yn y cyswllt hwnnw wedi'i chloi yn y safle lle nad oes unrhyw ffi wedi'i chofnodi ar wyneb y Mesurydd Tacsî;
- (b) cyn dechrau taith y codir tâl amdani am bellter ac amser, rhoi peirianwaith y Mesurydd Tacsî ar waith drwy symud yr allwedd, y faner neu'r ddyfais arall dan sylw, fel bod y gair "HIRED" ar wyneb y Mesurydd Tacsî a chadw peirianwaith y Mesurydd Tacsî ar waith nes i'r llogi ddod i ben;
- (c) sicrhau bod deial y Mesurydd Tacsî wedi'i oleuo'n iawn drwy gydol unrhyw ran o logi sydd yn ystod oriau tywyllwch fel y'u diffinnir at ddibenion Deddf Traffig Ffyrdd 1972, a hefyd ar unrhyw adeg arall ar gais y llogwr.

6. Ni chaiff perchennog na gyrrwr Cerbyd Hacni ymyrryd â na chaniatáu i unrhyw berson ymyrryd ag unrhyw dacsimedr sydd wedi'i ddarparu ar gyfer y cerbyd, â'i ffitiadau, na'r seliau sydd ynghlwm wrtho.

7. Ni chaiff perchennog neu yrrwr Cerbyd Hacni, pan fydd yn sefyll neu'n ceisio am logi, annog unrhyw berson i logi cerbyd o'r fath, drwy alw allan neu fel arall, ac ni chaiff ddefnyddio gwasanaethau unrhyw berson arall at y diben hwnnw.

8. Rhaid i yrrwr Cerbyd Hacni ymddwyn mewn modd sifil a threfnus a rhaid iddo gymryd pob rhagofal rhesymol i sicrhau diogelwch pobl sy'n cael eu cludo i mewn i'r cerbyd neu'n mynd i mewn iddo neu'n dod oddi arno.

9. Rhaid i berchennog neu yrrwr Cerbyd Hacni sydd wedi cytuno neu sydd wedi cael ei gyflogi i fod yn bresennol gyda'r cerbyd ar amser ac yn y lle penodedig, oni bai ei fod yn cael ei ohirio neu ei atal gan ryw achos digonol, fod yn bresennol yn brydlon gyda'r cerbyd hwnnw ar yr amser ac yn y lle penodedig.

10. Pan gaiff gyrrwr Cerbyd Hacni ei gyflogi i yrru i unrhyw gyrchfan benodol, rhaid iddo, yn amodol ar unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan y llogwr, fynd ymlaen i'r gyrchfan honno ar hyd y llwybr byrraf sydd ar gael.
11. Ni chaiff perchennog na gyrrwr Cerbyd Hacni gludo na chaniatáu i nifer mwy o bobl gael ei gludo yn y cerbyd hwnnw na'r nifer a bennir ar y plât sydd ynghlwm wrth du allan y cerbyd.
12. Os yw bathodyn wedi'i ddarparu gan y Cyngor a'i ddanfôn i yrrwr Cerbyd Hacni, rhaid iddo, pan fydd yn sefyll neu'n ceisio cael ei logi, a phan gaiff ei logi, wisgo'r bathodyn hwnnw yn y fath safle a modd fel ei fod yn glir i'w weld.
13. Rhaid i yrrwr Cerbyd Hacni sydd wedi'i adeiladu fel ei fod yn cludo bagiau, pan ofynnir iddo gan unrhyw berson sy'n llogi neu'n ceisio llogi'r cerbyd,
 - (a) cludo swm rhesymol o fagiau;
 - (b) rhoi cymorth rhesymol wrth lwytho a dadlwytho.
 - (c) rhoi cymorth rhesymol i'w symud i neu o fynedfa unrhyw adeilad, gorsaf, neu le lle y gall godi neu ollwng y person hwnnw.
14. Pan fo Cerbyd Hacni sydd â thacsimedr yn cael ei logi o bell, ni fydd gan y perchennog na'r gyrrwr hawl i fynnu a chymryd ffi sy'n fwy na'r hyn a gofnodwyd ar wyneb y Mesurydd Taci.
15.
 - (a) Rhaid i berchennog Cerbyd Hacni beri i ddatganiad o'r prisiau a bennir gan unrhyw is-ddeddf yn y cyswllt hwnnw gael ei arddangos y tu mewn i'r cerbyd, mewn llythrennau a ffigurau y gellir eu gwahaniaethu'n glir.
 - (b) Ni chaiff perchennog na gyrrwr Cerbyd Hacni sy'n dwyn datganiad prisiau yn unol â'r is-ddeddf hon achosi nac achosi'n fwriadol nac yn esgeulus i'r llythrennau na'r ffigurau yn y datganiad gael eu cuddio neu eu gwneud yn annarllenadwy ar unrhyw adeg y mae'r cerbyd yn teithio neu'n cael ei ddefnyddio i'w logi.

Darpariaethau sy'n sicrhau bod unrhyw eiddo a adawyd yn ddamweiniol mewn Cerbydau Hacni yn cael ei gadw a'i ail-ddosbarthu'n ddiogel, a phennu'r ffioedd i'w codi mewn perthynas â hynny

16. Rhaid i berchennog neu yrrwr Cerbyd Hacni chwilio'r cerbyd yn ofalus yn syth ar ôl i unrhyw logi ddod i ben neu cyn gynted ag y bo'n ymarferol wedi hynny am unrhyw eiddo a allai fod wedi'i adael ynddo ar ddamwain.
17. Rhaid i berchennog neu yrrwr Cerbyd Hacni, os bydd unrhyw eiddo a adawyd ynddo ar ddamwain gan unrhyw berson a allai fod wedi'i gludo yn y cerbyd yn cael ei ganfod ganddo neu ei drosglwyddo iddo,
 - (a) ei gario cyn gynted â phosibl ac ym mhob achos o fewn 48 awr, os na chaiff ei hawlio'n gynt gan neu ar ran ei berchennog, i swyddfa'r Cyngor, a'i adael yng ngofal y swyddog sy'n gyfrifol am y swyddfa ar ôl iddo ef roi derbynneb amdano.
 - (b) bod â hawl i dderbyn gan unrhyw berson y caiff yr eiddo ei ail-ddanfôn iddo swm sy'n hafal i bum ceiniog ym mhob punt o'i werth amcangyfrifedig (neu'r pris am y pellter o'r

Ile y'i darganfuwyd i swyddfa'r Cyngor, pa un bynnag sydd fwyaf) ond dim mwy na phum punt.

Cosbau

18. Bydd pob person sy'n troseddu yn erbyn unrhyw un o'r is-ddeddfau hyn yn atebol ar gollfarn ddiannod i ddirwy nad yw'n fwy na chant o bunnoedd ac, yn achos trosedd parhaus, i ddirwy bellach nad yw'n fwy na phum punt am bob diwrnod y mae'r drosedd yn parhau ar ôl y gollfarn o'r fath.

Diddymu Is-ddeddfau

19. Drwy hyn diddymir yr is-ddeddfau a wnaed gan Gomisiynwyr Gwella ardal y Fenni yn gweithredu fel yr Awdurdod Glanweithdra Trefol ar drydydd Gorffennaf 1889 ac a gadarnhawyd gan y Bwrdd Llywodraeth Leol ar y deunawfed dydd o Fedi 1889.

Penderfyniad y Cyngor 16eg Rhagfyr 1986

Dyddiad yr Is-ddeddfau 3ydd Chwefror 1987

Dyddiad Cadarnhau 10fed Mehefin 1987

Cadarnheir yr is-ddeddfau uchod drwy hyn gan yr Ysgrifennydd Gwladol a byddant yn dod i rym ar 1 Gorffennaf 1987.

Atodiad 9.

Proses Ymgeisio am Gerbyd

Rhaid gwneud cais am drwydded Cerbyd Hacni a Cherbyd Hurio Preifat ar y ffurflen benodedig. Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn anfon gohebiaeth at berchnogion cerbydau drwy e-bost, er y dylid nodi mai cyfrifoldeb y gyrrwr yw sicrhau bod ceisiadau adnewyddu yn cael eu gwneud mewn pryd.

Er mwyn caniatáu digon o amser i brosesu dogfennau, dylai ymgeiswyr sicrhau bod yr Awdurdod Trwyddedu yn derbyn eu cais cyflawn, gan gynnwys y ffi ac unrhyw ddogfennau angenrheidiol eraill o leiaf 14 diwrnod cyn dyddiad dod i ben trwydded cerbyd. Ni ellir adnewyddu trwydded ar ôl iddi ddod i ben ac, mewn achosion o'r fath, bydd yr ymgeisydd yn cael ei drin fel ymgeisydd newydd sbon.

Argymhellir yn gryf bod perchennog y cerbyd yn archebu profion cerbyd 3 wythnos cyn i'r drwydded ddod i ben er mwyn peidio ag oedi cyn rhoi trwydded cerbyd.

Mae pob Cais a chanllawiau llawn ar gael ar dudalen we Timau Trwyddedu Tacsï www.monmouthshire.gov.uk/licensing/taxi-licence

Atodiad 10 Manyleb Cerbyd HC ac Amodau Trwydded HC

Amodau Cerbydau Cerbydau Hacni

Amodau Trwydded Cerbyd Hacni

Perchennog Cerbyd Hacni yw perchennog neu ran-berchennog cerbyd, neu lle mae cerbyd yn destun contract prydlesu, cytundeb llogi neu brynu llog, perchennog yw'r person sydd â'r cerbyd yn ei feddiant o dan y cytundeb. Ym mhob achos o'r fath mae angen Trwydded Perchennog Cerbyd Hacni gan Gyngor Sir Fynwy ar y perchennog cyn bod ganddo hawl gyfreithiol i ddefnyddio'r cerbyd i geisio am logi.

Gellir cael trwyddedau drwy wneud cais llawn i'r Cyngor. Rhaid i bob ymgeisydd gyflwyno cais mewn perthynas â phob cerbyd y mae angen trwydded ar ei gyfer.

Manyleb

1. Rhaid i'r Perchennog sicrhau bod y cerbyd a'i holl ffitiadau ac offer bob amser pan fydd y cerbyd yn cael ei ddefnyddio neu ar gael i'w logi yn cael eu cadw mewn cyflwr effeithlon, diogel, taclus a glân a bod yr holl ofynion statudol perthnasol (gan gynnwys yn benodol y rhai a gynhwysir yn Rheoliadau Adeiladu a Defnyddio Cerbydau Modur) yn cael eu cydymffurfio'n llawn.
 - a) Ni ddylai fod unrhyw arwyddion amlwg o ddifrod sylweddol blaenorol ar y cerbyd. Rhaid i'r gwaith paent fod o orffeniad proffesiynol dros holl gorff y cerbyd.
 - b) Ni ddylai fod unrhyw arwyddion sylweddol o gyrydu ar y corff. Mae cyrydu yn cynnwys rhwd gweladwy ac arwyddion o rwd oherwydd bod y gwaith paent wedi pothellu.
 - c) Ni ellir trwsio difrod i'r corff gyda 'Thâp Gaffer' ac ati. (Er y gellir gosod y ffenestri golau chwarter gyda Thâp Gaffer er mwyn atal troseddu a gellir tapio drychau asgell os yw'r drych wedi'i fandaleiddio, dylid trwsio'r drych cyn unrhyw brofion cyngor yn y dyfodol.)
 - d) Rhaid cadw pob rhan o adran y teithwyr yn lân ac yn rhydd o unrhyw ddifrod a allai effeithio ar ei haddasrwydd ar gyfer cludo teithwyr.
 - e) Lle defnyddir gorchuddion sedd, rhaid eu gosod yn iawn ar y sedd fel nad ydynt yn dod yn rhydd wrth eu defnyddio. Dylid eu cadw'n lân a heb unrhyw fath o ddifrod.
 - f) Rhaid darparu system wresogi ac awyru sy'n gweithio o fewn y Cerbyd Hacni.
 - g) Os yw'r cerbyd wedi'i weithgynhyrchu gyda ffenestri sy'n agor i'w defnyddio gan deithwyr, rhaid bod y ffenestri ar y naill ochr a'r llall i adran y teithwyr yn gallu cael eu hagor yn hawdd gan deithwyr a/neu gan y gyrrwr.

2. Ni ddylid gwneud unrhyw newid neu newid sylweddol i fanyleb, dyluniad, cyflwr na golwg y cerbyd heb gymeradwyaeth ymlaen llaw gan y Rheolwr Trwyddedu.

Math o Gerbyd

3. Rhaid i'r cerbyd gydymffurfio â Rheoliadau Cerbydau Prydain ac Ewrop, bod wedi'i gymeradwyo o ran math i safon cerbyd cyfan M1, categori M1 (Cyfaint isel) a bod heb ei newid ers cael y cymeradwyaeth math. Gall cadeiriau olwyn gael mynediad i'r cerbyd o'r ochr neu o gefn y cerbyd.

PLÂT, ARWYDDION, HYSBYSEBU, A LIFRAI

- 4 (a) Rhaid i gerbydau bob amser arddangos y platiau allanol a'r plât mewnol a gyflenwir gyda'r drwydded hon gan y Cyngor. Rhaid i'r platiau allanol gael eu cysylltu'n ddiogel â'r cerbyd gan ddefnyddio braced plât a ddarperir gan y Cyngor neu eu sgriwio i flaen a chefn y cerbyd (ni chaniateir sicrhau'r plât yn magnetig nac yn hunanlynol). Yr unig eithriad ar gyfer peidio ag arddangos y plât ar y braced yw pan fydd y braced yn torri Deddf Traffig Ffyrdd, neu os yw'r cerbyd yn atal defnyddio'r braced; yn yr achos hwn rhaid i berchnogion gysylltu â'r Tîm Trwyddedu er mwyn cael eithriad rhag gorfod arddangos braced plât.

AC

- (b) Arddangos plât mewnol y Cyngor yng nghornel chwith uchaf ffenestr flaen fewnol y cerbyd gan sicrhau bod manylion y drwydded arno yn weladwy o'r tu mewn a'r tu allan i'r cerbyd ac mewn ffordd nad yw'n cuddio gwelededd mewn unrhyw ffordd. Dylai'r plât mewnol arddangos rhif y plât a'r dyddiad dod i ben.

NEWID AMGYLCHIADAU

5. Rhaid i'r trwyddedai hysbysu'r Cyngor ar unwaith yn ysgrifenedig (neu ym mhob achos o fewn 48 awr) os ydynt yn ddarostyngedig i unrhyw un o'r canlynol:

- Arest neu ymchwiliad troseddol,
- galwad,
- tâl,
- euogfarn,
- rhybudd ffurfiol/symf,
- cwrs ymwybyddiaeth cyflymder neu gosb sefydlog,
- gorchymyn llys troseddol,
- gorchymyn ymddygiad troseddol neu waharddeb ymddygiad gwrthgymdeithasol,
- gorchymyn sy'n gysylltiedig â thrais domestig,
- rhybudd neu rywmedigaeth
- unrhyw fater o gyfiawnder adferol a rhaid iddo ddarparu unrhyw wybodaeth bellach am yr amgylchiadau y gall y Cyngor ei gwneud yn ofynnol.

Mae'n ofynnol i bob deiliad trwydded hysbysu'r awdurdod cyhoeddi o fewn 48 awr i unrhyw arestio a rhyddhau am unrhyw drosedd rywiol, unrhyw drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd neu drais ac unrhyw drosedd moduro. Rhaid gwneud hysbysiadau pellach i'r awdurdod trwyddedu o fewn 48 awr i unrhyw gyhuddiad ac unrhyw euogfarn. Gallai methu â datgelu arestio y rhoddir gwybod amdano i'r awdurdod cyhoeddi wedyn gael ei ystyried yn ymddygiad sy'n cwestiynu gonestrwydd ac felly addasrwydd deiliad y drwydded

waeth beth fo canlyniad yr honiad cychwynnol. Dylai perchnogion hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am unrhyw gyfweliad gwirfoddol a gynhelir gan yr Heddlu o fewn 48 awr.

Dylai perchnogion hysbysu'r Cyngor am unrhyw newidiadau cyfeiriad o fewn 5 diwrnod gwaith.

6. Rhaid i'r Perchennog, o fewn pum niwrnod, hysbysu'r Cyngor yn ysgrifenedig o bob newid mewn amgylchiadau sy'n effeithio ar y drwydded hon, megis: newid cyfeiriad, rhif ffôn, gweithredwr tacsï y mae'n gweithio iddo, perchennog y cerbyd, newid cwmni yswiriant, cyfeiriad e-bost, ac ati.
7. Dylai'r Perchennog hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu o fewn 72 awr yn ysgrifenedig am unrhyw ddamwain neu ddifrod i'r cerbyd a chyflwyno'r cerbyd i'w archwilio ar gais Swyddog Trwyddedu.

DYCHWELYD Y PLÂT

8. Eiddo Cyngor Sir Fynwy yw platiau trwydded allanol a phlât trwydded mewnol Cerbyd Hacni, a gyflenwir gyda'r drwydded hon. Dylid dychwelyd y plât o fewn 14 diwrnod ar ôl iddo ddod i ben; bydd methu â gwneud hynny yn arwain at golli'r blaendal plât a gall arwain at gymryd camau eraill.

YSWIRIANT

9. Rhaid i'r Perchennog sicrhau bod copi o'r Polisi Yswiriant neu'r Nodyn Clawr yn cael ei gario yn y cerbyd bob amser. Ni chaiff y perchennog ddefnyddio'r cerbyd, na chaniatáu iddo gael ei ddefnyddio fel Cerbyd Hacni pan nad oes Polisi Yswiriant priodol mewn grym ar gyfer y cerbyd, neu ddiogelwch o'r fath sy'n cydymffurfio â gofynion Rhan VI o Ddeddf Traffig Ffyrdd 1988 a bod y dreth ffordd cerbyd ofynnol wedi'i thalu am y flwyddyn. Rhaid i'r Perchennog gyflwyno, pan ofynnir amdano, y ddogfen gofrestru cerbyd a'r dystysgrif profi.

CYNLLUN SEDDAU A CHYFARCHIAD BAGIAU

10. Rhaid i'r cerbyd allu cario dim llai na phedwar teithiwr a dim mwy nag wyth. Rhaid i geir gael lled sedd gefn (pan gaiff ei fesur mewn llinell barhaus o ymyl i ymyl) o leiaf 1220mm (48 modfedd). Rhaid i seddi fod â lled lleiaf o 400mm fesul teithiwr. Rhaid bod o leiaf 200mm o le i'r coesau ar gyfer pob sedd deithiwr wedi'i fesur o ymyl flaen y sedd i gefn unrhyw sedd, dangosfwrdd neu banel mewnol o'i flaen.
11. Rhaid i gerbydau mwy (math MPV, minibws, neu symudwyr pobl) gael digon o ddrysau o faint digonol i ganiatáu i deithwyr fynd i mewn ac allan yn gyflym ac yn ddiogel. Lle mae gadael o'r seddi cefn mewn cerbydau sydd â thair rhes o seddi yn gofyn am weithredu mecanwaith sedd sy'n plygu, rhaid i deithwyr allu gadael o'r naill ochr a'r llall i'r cerbyd a rhaid i'r seddi sy'n plygu ar y naill ben a'r llall o'r rhes ganol allu gweithredu'n annibynnol. Lle mae cerbyd wedi'i gyfarparu â seddi naidlen, neu seddi ategol a fwriadwyd ar gyfer defnydd achlysurol yn unig, ni ddylid cynnwys y seddi hynny yng nghapasiti trwyddedig y cerbyd. Lle mae cyfluniad y cerbyd yn gofyn am sedd fainc gyfan i lithro a/neu blygu i gael mynediad/allanfa i'r seddi cefn, ni ddylid cynnwys y seddi cefn yng nghapasiti'r seddi a dylid eu tynnu i osgoi pwysau gan deithwyr i gario niferoedd sy'n fwy na'r capasiti trwyddedig.

12. Bydd gan bob teithiwr fynediad uniongyrchol at ddrws heb yr angen i dynnu na phlygu seddi eraill yn fflat yn llwyr. Lle nad oes gan deithwyr fynediad uniongyrchol at ddrws, bydd y Cyngor yn caniatáu cerbydau sydd â seddi sy'n "gogwyddo" ymlaen gydag un gweithrediad. Dylai arwydd clir o fewn y cerbyd nodi'n glir leoliad y ddolen sy'n gweithredu'r sedd gogwyddo ymlaen.
13. Rhaid i'r cerbyd fod â chwt neu adran bagiau sy'n darparu digon o le i gario swm rhesymol o fagiau, er enghraifft pramiau, cadair olwyn a bagiau. Rhaid i geir ystad neu gerbyd Aml-bwrpas fod â gril diogelwch neu rwyd cargo neu silff parseli i atal bagiau rhag mynd i mewn i ardal adran y teithwyr trwy ben y seddi teithwyr cefn. Yn achos cerbydau eraill, ni ddylid pentyrru bagiau uwchlaw uchder y seddi cefn oni bai bod y cerbyd wedi'i gynllunio'n benodol i ganiatáu hyn yn ddiogel.
14. Rhaid gosod gwregys diogelwch ar bob sedd teithiwr. Ni chaniateir i unrhyw seddi wynebu'r ochr, ac eithrio cadair olwyn sydd wedi'i sicrhau'n gywir yn y cerbyd, yn unol â chanllawiau gwneuthurwr y cerbyd.
15. Ni ddylai'r cerbyd gario plant mewn cadeiriau gwthio; dylid plygu'r gadair wthio i fyny a'i storio. Os nad oes gan y cerbyd y gwregys diogelwch cywir i blant, yna dylid gosod y plentyn ar y sedd gefn yn unig. Gall plant dan 3 oed deithio heb wregys, ond yn lle hynny cânt eu dal ym mreichiau/glin oedolyn. Rhaid i blant 3 oed neu hŷn ddefnyddio gwregys diogelwch oedolyn yn unol â Deddf Traffig Ffyrdd. (Gellir dod o hyd i fanylion pellach ar)

[http://www.dft.gov.uk/think/focusareas/children/childincar?page=Advice&whoareyou_id =](http://www.dft.gov.uk/think/focusareas/children/childincar?page=Advice&whoareyou_id=)

NEWID CERBYD

16. Ni ddylid gwneud unrhyw newid i fanyleb y gwneuthurwr ar gyfer y cerbyd, gan gynnwys newid neu ychwanegu math o danwydd, oni bai bod y Cyngor wedi cymeradwyo'n ysgrifenedig ymlaen llaw.

FFENESTRI ARLIWEDIG

17. Rhaid i'r ffenestr flaen a'r ffenestri blaen fod â throsglwyddiad golau gweladwy (VLT) o ddim llai na 75 y cant a rhaid peidio â lliwio'r holl ffenestri eraill i'r graddau na ellir gweld teithwyr o'r tu allan i'r cerbyd.

PROFION CERBYDAU

18. Bydd Cerbydau Hacni dros 1 flwydd oed a llai na 5 oed yn cael eu profi unwaith y flwyddyn. Bydd Cerbydau Hacni dros 5 oed a llai na 10 oed yn cael eu profi bob 6 mis yn dilyn cyhoeddi trwydded 12 mis/blwyddyn. Bydd Cerbydau Hacni dros 10 oed yn cael eu profi bob 4 mis yn dilyn cyhoeddi trwydded 12 mis/blwyddyn. Caniateir i ddeiliaid trwydded archebu'r cerbyd i'w brofi hyd at 28 diwrnod cyn y prawf dyledus.
19. Os bydd cerbyd yn methu prawf cerbyd y Cyngor oherwydd nad yw'n addas ar gyfer y ffordd, ni ellir defnyddio'r cerbyd fel Cerbyd Hacni nes bod y cerbyd yn cael ei ailarholi ac yn pasio prawf y Cyngor.

CYFARPAR CERBYDAU

20. Rhaid i'r cerbyd gario'r offer canlynol:

- a. Olwyn sbâr sy'n addas i'w defnyddio ar unwaith ac sy'n cael ei chynnal a'i chadw'n iawn. Os yw'r olwyn sbâr o'r math arbed lle dros dro, dim ond i gwblhau'r daith neu'r llogi penodol y mae'r cerbyd yn ei wneud pan fo angen newid yr olwyn y caniateir ei defnyddio a gellir eithrio cerbydau sydd â thechnoleg benodol o'r amod hwn yn ôl disgrisiwn y Cyngor (e.e. mae teiars rhedeg-gwastad wedi'u gosod ar y cerbyd).
- b. Jac ac offer ar gyfer newid yr olwynion.
- c. Ni ddylai unrhyw offer ategol sydd wedi'i osod ar gerbyd rwystro'r gyrrwr mewn unrhyw ffordd, na rhwystro ei olygfa, na rhwystro, nac achosi perygl i deithwyr na defnyddwyr ffyrdd eraill.
- d. Pecyn cymorth cyntaf cymeradwy y mae'n rhaid ei osod mewn safle fel ei fod ar gael yn rhwydd i'w ddefnyddio ar unwaith mewn argyfwng. Rhaid i'r pecyn cymorth cyntaf gynnwys darpariaethau cymorth cyntaf digonol. Dylid nodi, oherwydd deddfwriaeth iechyd a diogelwch, ei bod yn ddoeth peidio â chynnwys eli na phoenladdwyr yn y pecyn cymorth cyntaf. Os oes gan y Cyngor unrhyw bryderon ynghylch cynnwys neu gyflwr y pecyn cymorth cyntaf, gellir gofyn i'r gyrrwr ei ddisodli ar unwaith. Dylid marcio rhif cofrestru'r cerbyd ar y pecyn cymorth cyntaf bob amser.

HYSBYSEBU

21. Dim ond ar ochr isaf y seddi plygadwy ac ar draws y swmp uwchben y rhaniad gwydr sy'n rhannu y caniateir hysbysebion ar y tu mewn os yw Cerbydau Hacni wedi'u hadeiladu'n bwrpasol. Dyma'r meintiau a ganiateir:
 - swmp 60cm x 8 cm
 - sedd plygadwy 33cm x 30.5cm.
 Ni chaniateir gosod unrhyw hysbyseb ar y rhaniad gwydr sy'n rhannu (lle bo'n berthnasol) ac eithrio hysbysiadau a gymeradwywyd gan y Cyngor, er enghraifft y cerdyn tariff.

SYSTEMAU SAIN, FIDEO A RECORDIO

22. Ni chaniateir gosod na gweithredu unrhyw systemau sain, fideo na recordio nad oeddent wedi'u gosod pan gafodd y cerbyd ei gynhyrchu yn y cerbyd heb gydymffurfio â chanllawiau CCTV y Cyngor.

DIM YSMYGU YN Y CERBYD

23. Ni chaniateir ysmegu yn y cerbyd gan y gyrrwr na'r teithwyr (mae hyn yn cynnwys defnyddio sigarêts electronig neu ddyfeisiau tebyg). Dylai'r cerbyd gydymffurfio â'r rheoliadau "di-fwg" fel y nodir yn Neddf Iechyd 2006. Rhaid i'r cerbyd arddangos arwyddion 'dim ysmegu' mewn man amlwg. Dylai'r arwydd gynnwys y symbol coch rhyngwladol 'dim ysmegu'.

METRAU A PHRIAU

24. Rhaid i'r cerbyd fod â mesurydd tacsï y mae'n rhaid iddo gydymffurfio â [Rheoliadau Offerynnau Mesur 2016 – Atodlen 1H](#). Dylai'r mesurydd tacsï:
 - a. yn dangos y ffi a gofnodwyd ar y mesurydd tacsï mewn ffigurau clir eu darllen, a rhaid arddangos y gair 'FARE' yn glir fel ei fod yn berthnasol i'r ffigurau hynny.

- b. Dylid gosod y mesurydd yn unol â Thabl y Cyngor yn groes i brisiau Cerbydau Hacni oni bai bod y Perchennog yn dymuno cael tariff is. Yn yr achos hwn, rhaid i'r Perchennog arddangos Tariff y Cyngor ochr yn ochr â Cherdyn Tariff y Perchennog. Mewn amgylchiadau o'r fath, rhaid i Gerdyn Tariff y Perchennog ddatgan yn glir nad yw'r Perchennog yn codi uchafswm cyfraddau tacsï'r Cyngor. Dylid rhoi copi o Gerdyn y Perchennog i'r Cyngor ar gyfer ei gofnodion ei hun.
25. Rhaid gosod y tariff ffi mewn safle fel bod y ffi i'w chodi yn weladwy i bob teithiwr yn y cerbyd bob amser a rhaid goleuo'r ffigurau at y diben hwn. Yn achos cerbydau Cerbyd Hacni sydd â thariannau diogelwch, dylid arddangos y tariff ffi yn adran gefn y cerbyd.
26. Rhaid i berchennog y Cerbyd Hacni sicrhau bod llyfr derbynebaw ar gael yn y cerbyd bob amser a dylid darparu derbynneb ar gais y teithiwr.

EIDDO COLL

27. Pan geir hyd i eiddo coll, rhaid i'r perchennog neu'r gyrrwr wneud ymdrechion rhesymol i ddychwelyd yr eitem(au). Os na all y perchennog neu'r gyrrwr ddychwelyd eiddo coll i'r perchennog a bod yr eitemau o werth uchel, rhaid mynd â'r eiddo coll i'r Orsaf Heddlu. Mae gan Heddlu Gwent ragor o wybodaeth am eiddo coll; cyfeiriwch at [Adrodd am eiddo coll neu a ddarganfuwyd | Heddlu Gwent](#). Gellir gwaredu eitemau gwerth isel ar ôl 14 diwrnod (yn gynt os yw eitemau'n ddarfodus) os na chânt eu dychwelyd.

28. Cyflwr Amgylcheddol

- Dim ond ar gerbydau sy'n bodloni Safon Ewro 6 y rhoddir **trwyddedau Cerbydau Hacni newydd**.
 - Dim ond ar gerbydau sy'n bodloni safon Ewro 6 y rhoddir **trosglwyddo trwyddedau Cerbydau Hacni**.
 - **Amnewid Cerbyd Hacni a Cherbyd Hurio Preifat.** Gall deiliad trwydded cerbyd presennol (perchennog sydd wedi dal trwydded gyfredol cyn cyflwyno'r polisi ac sydd wedi parhau i adnewyddu'r drwydded hon) barhau i fod â thrwydded, nes ei bod yn cael ei hildio neu ei dirymu, ar yr amod ei bod yn cael ei dal gan y perchennog presennol ac na ellir ei throsglwyddo fel uchod.
29. Rhaid i ddeiliad pob trwydded Cerbyd Hacni gydymffurfio â'r darpariaethau sy'n ymwneud â Cherbydau Hacni sydd wedi'u cynnwys yn y ddeddfwriaeth ganlynol:
 - [Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847](#)
 - [Rhan II Deddf Llywodraeth Leol \(Darpariaethau Amrywiol\) 1976](#)
 - [Deddf Traffig Ffyrdd 1988 Rhan 11 \(a\) Adeiladu a Defnyddio Cerbydau ac Offer.](#)
 - [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) .
 - [Deddf Iechyd 2006](#)

Atodiad 11 Manyleb Cerbyd PH ac Amodau Trwydded PH

AMODAU TRWYDDED CERBYD HURIO PREIFAT

Perchennog cerbyd Hurio Preifat yw Perchennog neu Ran-Berchennog cerbyd, neu lle mae cerbyd yn destun cytundeb llogi neu brynu llogi, y person sydd â'r cerbyd yn ei feddiant o dan y cytundeb. Mae angen trwydded cerbyd Hurio Preifat gan Gyngor Sir Fynwy ar berchennog cerbyd Hurio Preifat ar gyfer pob cerbyd a ddefnyddir ar gyfer Hurio Preifat. Dim ond o dan Drwydded Gweithredwr Cyngor Sir Fynwy y gall y cerbyd weithredu.

Gellir cael trwyddedau drwy wneud cais llawn i'r Cyngor. Rhaid i ymgeiswyr gyflwyno cais ar gyfer pob cerbyd y mae angen trwydded ar ei gyfer.

MANYLEB

1. Rhaid i'r Perchennog sicrhau bod y cerbyd a'i holl ffitiadau ac offer, a phan fo'r cerbyd yn cael ei ddefnyddio neu ar gael i'w logi, yn cael ei gadw mewn cyflwr effeithlon, diogel, taclus a glân bob amser, a bod yr holl ofynion statudol perthnasol (gan gynnwys yn benodol y rhai sydd wedi'u cynnwys yn Rheoliadau Adeiladu a Defnyddio Cerbydau Modur) yn cael eu cydymffurfio'n llawn.
 - a) Ni ddylai fod unrhyw arwyddion amlwg o ddifrod sylweddol blaenorol ar y cerbyd. Rhaid i'r gwaith paent fod o orffeniad proffesiynol dros holl gorff y cerbyd.
 - b) Ni ddylai fod unrhyw arwyddion sylweddol o gyrydu ar y corff. Mae cyrydu yn cynnwys rhwd gweladwy ac arwyddion o rwd oherwydd bod y gwaith paent wedi pothellu ac ati.
 - c) Ni ellir trwsio difrod i'r corff gyda 'Thâp Gaffer' ac ati. (Er y gellir gosod y ffenestri golau chwarter gyda Thâp Gaffer er mwyn atal troseddu a gellir tapio drychau asgell os yw'r drych wedi'i fandaleiddio, dylid trwsio'r drych cyn unrhyw brofion Cyngor yn y dyfodol.)
 - d) Rhaid cadw pob rhan o adran y teithwyr yn lân ac yn rhydd o unrhyw ddifrod a allai effeithio ar ei haddasrwydd ar gyfer cludo teithwyr.
 - e) Lle defnyddir gorchuddion sedd, rhaid eu gosod yn iawn ar y sedd fel nad ydynt yn dod yn rhydd wrth eu defnyddio. Dylid eu cadw'n lân a heb unrhyw fath o ddifrod.
 - f) Dylid darparu system wresogi ac awyru ddigonol ar gyfer y gyrrwr a'r teithwyr fel ei gilydd.
 - g) Os yw'r cerbyd wedi'i weithgynhyrchu gyda ffenestri sy'n agor i'w defnyddio gan deithwyr, rhaid i'r ffenestri ar y naill ochr a'r llall i adran y teithwyr allu cael eu hagor yn hawdd gan deithwyr pan fyddant yn eistedd.
2. Ni ddylid gwneud unrhyw newid neu newid sylweddol i fanyleb, dyluniad, cyflwr na golwg y cerbyd heb gymeradwyaeth ymlaen llaw gan y Rheolwr Trwyddedu.

3. Rhaid i'r cerbyd gydymffurfio â Rheoliadau Cerbydau Prydain ac Ewrop, bod wedi'i gymeradwyo o ran math i safon M1 Cerbyd Cyfan, M1 (Cyfaint Isel) a bod heb ei newid ers iddo gael ei gymeradwyo o ran math.

PLATIAU, ARWYDDION, HYSBYSEBU A LIFRAI

- 4(a) Rhaid i Drwydded Cerbyd Hurio Preifat bob amser arddangos y platiau allanol a'r plât mewnol a gyflenwir gyda'r drwydded hon gan y Cyngor. Rhaid i'r platiau allanol gael eu cysylltu'n ddiogel â'r cerbyd gan ddefnyddio braced plât gan y Cyngor neu eu sgriwio i flaen a chefn y cerbyd (ni chaniateir sicrhau'r plât yn magnetig nac yn hunanlynol). Yr unig eithriad ar gyfer peidio ag arddangos y plât ar y braced yw pan fydd y braced yn torri Deddf Traffig Ffyrdd, neu os yw'r cerbyd yn atal defnyddio'r braced; yn yr achos hwn rhaid i berchnogion gysylltu â'r Tîm Trwyddedu er mwyn cael eithriad rhag gorfod arddangos braced plât.

AC

- (b) Arddangos plât mewnol y Cyngor yng nghornel chwith uchaf ffenestr flaen fewnol y cerbyd gan sicrhau bod manylion y drwydded arno yn weladwy o'r tu mewn a'r tu allan i'r cerbyd ac mewn ffordd nad yw'n cuddio gwelededd mewn unrhyw ffordd. Dylai'r plât mewnol arddangos rhif y plât a'r dyddiad dod i ben.

NEWID AMGYLCHIADAU

5. Rhaid i'r trwyddedai hysbysu'r Cyngor ar unwaith yn ysgrifenedig (neu ym mhob achos o fewn 48 awr) os ydynt yn ddarostyngedig i unrhyw un o'r canlynol:

- Arest neu ymchwiliad troseddol,
- galwad,
- tâl,
- euogfarn,
- rhybudd ffurfiol/symf,
- cwrs cosb sefydlog neu ymwybyddiaeth cyflymder,
- gorchymyn llys troseddol,
- gorchymyn ymddygiad troseddol neu waharddeb ymddygiad gwrthgymdeithasol,
- gorchymyn sy'n gysylltiedig â thrais domestig,
- rhybudd neu rwymedigaeth
- unrhyw fater o gyfiawnder adferol a rhaid iddo ddarparu unrhyw wybodaeth bellach am yr amgylchiadau y gall y Cyngor ei gwneud yn ofynnol.

Mae'n ofynnol i bob deiliad trwydded hysbysu'r awdurdod cyhoeddi o fewn 48 awr i unrhyw arestio a rhyddhau am unrhyw drosedd rywiol, unrhyw drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd neu drais ac unrhyw drosedd moduro. Rhaid gwneud hysbysiadau pellach i'r awdurdod trwyddedu o fewn 48 awr i unrhyw gyhuddiad ac unrhyw euogfarn. Gallai methu â datgelu arestio y rhoddir gwybod amdano i'r awdurdod cyhoeddi wedyn gael ei ystyried yn ymddygiad sy'n cwestiynu gonestrwydd ac felly addasrwydd deiliad y drwydded waeth beth fo canlyniad yr honiad cychwynnol. Dylai perchnogion hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am unrhyw gyfweliad gwirfoddol a gynhelir gan yr Heddlu o fewn 48 awr.

Dylai perchnogion hysbysu'r Cyngor am unrhyw newidiadau cyfeiriad o fewn 5 diwrnod gwaith.

6. Dylai gyrwyr hysbysu'r Cyngor am unrhyw newidiadau cyfeiriad o fewn 5 diwrnod gwaith neu newid gweithredwr o fewn 5 diwrnod gwaith.
7. Dylai'r Perchennog hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu o fewn 72 awr yn ysgrifenedig am unrhyw ddamwain neu ddifrod i'r cerbyd.

DYCHWELYD Y PLÂT

8. Eiddo Cyngor Sir Fynwy yw'r plât a'r ddisg Trwydded Hurio Preifat a gyflenwir gyda'r drwydded. Dylid dychwelyd y plât o fewn 14 diwrnod ar ôl iddo ddod i ben. Bydd methu â gwneud hynny yn arwain at golli'r blaendal plât a gallai arwain at gymryd camau eraill.

YSWIRIANT

9. Rhaid i'r Perchennog sicrhau bod copi o'r Polisi Yswiriant neu'r Nodyn Clawr yn cael ei gario yn y cerbyd bob amser. Ni chaiff y perchennog ddefnyddio'r cerbyd, na chaniatáu iddo gael ei ddefnyddio, fel cerbyd Hurio Preifat pan nad oes Polisi Yswiriant mewn grym ar gyfer y cerbyd, nac unrhyw ddiogelwch sy'n cydymffurfio â gofynion Rhan VI o Ddeddf Traffig Ffyrdd 1988, sy'n cwmpasu defnyddio'r cerbyd i gludo teithwyr am dâl neu wobr. Rhaid i'r perchennog gyflwyno, pan ofynnir amdano, y ddogfen gofrestru cerbyd, tystysgrif MOT ddilys a rhaid iddo sicrhau bod treth ffordd y cerbyd wedi'i thalu am y flwyddyn. Rhaid i'r Perchennog gyflwyno, pan ofynnir amdano, y ddogfen gofrestru cerbyd a'r dystysgrif profi .

CYNLLUN SEDDAU A'R LLE AR GYFER BAGIAU

10. Rhaid i'r cerbyd allu cario dim llai na phedwar teithiwr a dim mwy nag wyth. Rhaid i geir gael lled sedd gefn (pan gaiff ei fesur mewn llinell barhaus o ymyl i ymyl) o leiaf 1220mm (48 modfedd). Rhaid i seddi fod â lled lleiaf o 400mm fesul teithiwr. Rhaid bod o leiaf 200mm o le i'r coesau ar gyfer pob sedd deithiwr wedi'i fesur o ymyl flaen y sedd i gefn unrhyw sedd, dangosfwrdd neu banel mewnol o'i flaen.
11. Rhaid i gerbydau mwy (math MPV, minibws, neu symudwyr pobl) gael digon o ddrysau o faint digonol i ganiatáu i deithwyr fynd i mewn ac allan yn gyflym ac yn ddiogel. Lle mae gadael o'r seddi cefn mewn cerbydau sydd â thair rhes o seddi yn gofyn am weithredu mecanwaith sedd flaen, rhaid i deithwyr allu gadael o'r naill ochr a'r llall i'r cerbyd a rhaid i'r seddi blaen ar y naill ben a'r llall o'r rhes ganol allu gweithredu'n annibynnol. Lle mae cerbyd wedi'i gyfarparu â seddi naidlen, neu seddi ategol a fwriadwyd ar gyfer defnydd achlysurol yn unig, ni ddylid cynnwys y seddi hynny yng nghapasiti trwyddedig y cerbyd. Lle mae cyfluniad y cerbyd yn gofyn am sedd fainc gyfan i lithro a/neu flaen i fynd i mewn/allan o'r seddi cefn, ni ddylid cynnwys y seddi cefn yng nghapasiti'r seddi a dylid eu tynnu i osgoi pwysau gan deithwyr i gario niferoedd sy'n fwy na'r capasiti trwyddedig.
12. Rhaid i'r cerbyd fod â chwt neu adran bagiau sy'n darparu digon o le i gario swm rhesymol o fagiau , er enghraifft pramiau, cadair olwyn a bagiau. Rhaid i geir ystad neu gerbydau amlbwrpas fod â gril diogelwch neu rwyd cargo neu silff parseli i atal bagiau rhag mynd i mewn i ardal adran y teithwyr trwy ben y seddi teithwyr cefn. Yn achos cerbydau eraill, ni ddylid pentyrru bagiau uwchlaw uchder y seddi cefn oni bai bod y cerbyd wedi'i gynllunio'n benodol i ganiatáu hyn yn ddiogel.

13. Rhaid gosod gwregys diogelwch ar bob sedd teithiwr. Ni chaniateir i unrhyw seddi wynebu'r ochr, ac eithrio cadair olwyn sydd wedi'i sicrhau'n gywir yn y cerbyd ac yn unol â chanllawiau gwneuthurwr y cerbyd.
14. Ni ddylai'r cerbyd gario plant mewn cadeiriau gwthio; dylid plygu'r gadair wthio i fyny a'i storio. Os nad oes gan y cerbyd y gwregys diogelwch cywir i blant, yna dylid gosod y plentyn yn y sedd gefn yn unig. Gall plant dan 3 oed deithio heb wregys ac yn lle hynny dylid eu dal ym mreichiau/glin oedolyn. Rhaid i blant 3 oed neu hŷn ddefnyddio gwregys diogelwch oedolyn yn unol â Deddf Traffig Ffyrdd. (Gellir dod o hyd i fanylion pellach ar)

[www.dft.gov.uk/think/focusareas/children/childincarc?page=Advice&whoareyou_id =](http://www.dft.gov.uk/think/focusareas/children/childincarc?page=Advice&whoareyou_id=)

NEWID CERBYD

15. Ni ddylid gwneud unrhyw newid i fanyleb y gwneuthurwr ar gyfer y cerbyd, gan gynnwys newid neu ychwanegu math o danwydd, oni bai bod y Cyngor wedi cymeradwyo'n ysgrifenedig ymlaen llaw.

FFENESTRI ARLLIWEDIG

16. Rhaid i ffenestr flaen a ffenestri blaen gael trosglwyddiad golau gweladwy (VLT) o leiaf 75% ac ni ddylid lliwio unrhyw ffenestri eraill i'r graddau na ellir gweld teithwyr o'r tu allan i'r cerbyd.

PROFION CERBYDAU

17. Bydd Cerbydau Hurio Preifat dros 1 flwydd oed a llai na 5 oed yn cael eu profi unwaith y flwyddyn. Bydd Cerbydau Hurio Preifat dros 5 oed a llai na 10 oed yn cael eu profi bob 6 mis. Bydd Cerbydau Hurio Preifat dros 10 oed yn cael eu profi bob 4 mis. Caniateir i ddeiliaid trwydded archebu'r cerbyd i'w brofi hyd at 28 diwrnod cyn y prawf dyledus.
18. Os bydd cerbyd yn methu prawf cerbyd y Cyngor oherwydd nad yw'n addas ar gyfer y ffordd, ni ellir defnyddio'r cerbyd fel Cerbyd Hurio Preifat nes bod y cerbyd yn cael ei ailarholi ac yn pasio prawf y Cyngor.

CYFARPAR CERBYDAU

19. Rhaid i'r cerbyd gario'r offer canlynol:
 - a. olwyn sbâr sy'n addas i'w defnyddio ar unwaith ac sy'n cael ei chynnal a'i chadw'n iawn. Os yw'r olwyn sbâr o'r math sy'n arbed lle dros dro, dim ond i gwblhau'r daith benodol neu'r llogi y mae'r cerbyd yn ei wneud pan fo angen newid yr olwyn y caniateir ei defnyddio. Gall cerbydau sydd â thechnoleg benodol gael eu heithrio o'r amod hwn yn ôl disgresiwn y Cyngor (e.e. mae teiars rhedeg-gwastad wedi'u gosod ar y cerbyd).
 - b. jac ac offer ar gyfer newid yr olwynion.
 - c. ni ddylai unrhyw offer ategol sydd wedi'i osod ar gerbyd rwystro'r gyrrwr mewn unrhyw ffordd, na rhwystro ei olwg, na rhwystro, nac achosi perygl i deithwyr na defnyddwyr eraill y ffordd.

- d. Pecyn cymorth cyntaf cymeradwy y mae'n rhaid ei osod mewn safle fel ei fod ar gael yn rhwydd i'w ddefnyddio ar unwaith mewn argyfwng. Rhaid i'r pecyn cymorth cyntaf gynnwys darpariaethau cymorth cyntaf digonol. Dylid nodi, oherwydd deddfwriaeth iechyd a diogelwch, ei bod yn ddoeth peidio â chynnwys eli na phoenladdwyr yn y pecyn cymorth cyntaf. Os oes gan y Cyngor unrhyw bryderon ynghylch cynnwys neu gyflwr y pecyn cymorth cyntaf, gellir gofyn i'r gyrrwr ei ddisodli ar unwaith. Dylid marcio rhif cofrestru'r cerbyd ar y pecyn cymorth cyntaf bob amser.

SYSTEMAU SAIN, FIDEO NEU WYLIADWYAETH

20. Ni chaniateir gosod na gweithredu unrhyw systemau sain, fideo na recordio nad oeddent wedi'u gosod pan gafodd y cerbyd ei gynhyrchu yn y cerbyd heb hysbysu'r cyngor yn ysgrifenedig.

DIM YSMYGU MEWN CERBYDAU

21. Ni chaniateir ysmegu yn y cerbyd gan y gyrrwr na'r teithwyr (mae hyn yn cynnwys defnyddio sigarêts electronig neu ddyfeisiau tebyg). Dylai'r cerbyd gydymffurfio â'r rheoliadau "di-fwg" fel y nodir yn Neddf Iechyd 2006. Rhaid i'r cerbyd arddangos arwyddion 'dim ysmegu' mewn man amlwg. Dylai'r arwydd gynnwys y symbol coch rhyngwladol 'dim ysmegu'.

METRAU A PHRIAU

22. Nid oes angen mesurydd ar y cerbyd ond os yw mesurydd wedi'i osod rhaid iddo gydymffurfio â [Rheoliadau Offerynnau Mesur 2016 – Atodlen 1H](#). Rhaid i'r mesurydd:
- a) dangos y ffi a gofnodwyd ar y mesurydd tacsï mewn ffigurau clir a darllenadwy, a rhaid arddangos y gair 'FARE' yn glir fel ei fod yn berthnasol i'r ffigurau hynny.
 - b) dylid gosod y mesurydd yn unol â Tharif y Gweithredwr.
23. Rhaid gosod y cerdyn pris yn y fath safle fel bod y pris i'w godi yn weladwy'n glir i bob teithiwr yn y cerbyd bob amser, a rhaid goleuo'r ffigurau at y diben hwn.
25. Rhaid i Berchennog y Cerbyd Hurio Preifat sicrhau bod ganddo/ganddi lyfr derbynebau ar gael yn y cerbyd bob amser a dylid darparu derbynneb ar gais y teithiwr.

EIDDO COLL

24. Pan geir hyd i eiddo coll, perchennog neu yrrwr Cerbyd Hurio Preifat rhaid gwneud ymdrechion rhesymol i ddychwelyd yr eitem(au). Os na all y perchennog neu'r gyrrwr ddychwelyd eiddo coll i'r perchennog a bod yr eitemau o werth uchel, rhaid mynd â'r eiddo coll i'r Orsaf Heddlu. Mae gan Heddlu Gwent ragor o wybodaeth am eiddo coll, cyfeiriwch at [Adrodd eiddo coll neu a ddarganfuwyd | Heddlu Gwent](#). Gellir gwaredu eitemau gwerth isel ar ôl 14 diwrnod (yn gynt os yw eitemau'n ddarvoudus) os na chânt eu dychwelyd

25. Polisi amgylcheddol

- Dim ond ar gerbydau sy'n bodloni Safon Ewro 6 y rhoddir **trwyddedau Cerbydau Hurio Preifat newydd**.
- Dim ond ar gerbydau sy'n bodloni safon Ewro 6 y rhoddir **trwyddedau trosglwyddo cerbydau hurio preifat**.
- **Amnewid Cerbyd Hacni a Cherbyd Hurio Preifat.** Gall deiliad trwydded cerbyd presennol (perchennog sydd wedi dal trwydded gyfredol cyn cyflwyno'r polisi ac sydd wedi parhau i adnewyddu'r drwydded hon) barhau i fod â thrwydded, nes ei bod yn cael ei hildio neu ei dirymu, ar yr amod ei bod yn cael ei dal gan y perchennog presennol ac na ellir ei throsglwyddo fel uchod.

26. Rhaid i ddeiliad pob trwydded Hurio Preifat gydymffurfio â'r darpariaethau sy'n ymwneud â Hurio Preifat sydd wedi'u cynnwys yn y ddeddfwriaeth ganlynol:

- [Deddf Cyfrifoldebau Heddluoedd Trefol 1847](#)
- [Rhan II Deddf Llywodraeth Leol \(Darpariaethau Amrywiol\) 1976](#)
- [Deddf Traffig Ffyrdd 1988 Rhan 11 \(a\) Adeiladu a Defnyddio Cerbydau ac Offer.](#)
- [Deddf Cydraddoldeb 2010.](#)
- [Deddf Iechyd 2006](#)

Atodiad 12.

Tabl o Brisiau Cerbydau Hacni

Prisiau Siwrneiau Cerbydau Hacni

Tabl prisiau Cerbydau Hacni

TARIFF 1	TARIFF 1	
6AM – 7PM (HYD AT 4 TEITHIWR)	6AM – 7PM (HYD AT 4 TEITHIWR)	
Y PRIS AM Y 0.5 (HANNER) MILLTIR GYNTAF NEU RAN OHONI FYDD	Y FFŨ AM Y 0.5 (HANNER) MILLTIR CYNTAF NEU RAN OHONI FYDD YN	£4:00
Y PRIS AM BOB 1/12 ^{FED} MILLTIR DDILYNOL NEU RAN OHONI FYDD	BYDD POB 1/12 ^{FED} O FILLTIR ^{NEU} RHAN OHONI YN DDILYNIOL YN CAEL EI	£0:20
TARIFF 2	TARIFF 2	
7PM – 6AM (HYD AT 4 TEITHIWR)	7PM – 6AM (HYD AT 4 TEITHIWR)	
Y PRIS AM Y 0.5 (HANNER) MILLTIR GYNTAF NEU RAN OHONI FYDD	Y FFŨ AM Y 0.5 (HANNER) MILLTIR CYNTAF NEU RAN OHONI FYDD	£4:50
Y PRIS AM BOB 1/14 ^{FED} MILLTIR DDILYNOL NEU RAN OHONI FYDD	BYDD POB 1/14 ^{FED} O FILLTIR ^{NEU} RHAN OHONI YN DDILYNIOL YN	£0:20
TARIFF 3	TARIFF 3	
6AM – 7PM (5-8 DIWRNOD)	6AM – 7PM (5-8 o Deithwyr)	
Y PRIS AM Y 0.5 (HANNER) MILLTIR GYNTAF NEU RAN OHONI FYDD	Y FFŨ AM Y 0.5 (HANNER) MILLTIR CYNTAF NEU RAN OHONI FYDD YN	£4:50
Y PRIS AM BOB 1/12 ^{FED} MILLTIR DDILYNOL NEU RAN OHONI FYDD	BYDD POB 1/12 ^{FED} O FILLTIR ^{NEU} RHAN OHONI YN DDILYNIOL YN CAEL EI	£0:30
TARIFF 4	TARIFF 4	
7PM – 6AM (5-8 DIWRNOD)	7PM – 6AM (5-8 o Deithwyr)	
Y PRIS AM - Y 0.5 (HANNER) MILLTIR GYNTAF NEU RAN OHONI FYDD	Y FFŨ AM Y 0.5 (HANNER) MILLTIR CYNTAF NEU RAN OHONI FYDD	£5:00
Y PRIS AM BOB 1/14 ^{FED} MILLTIR DDILYNOL NEU RAN OHONI FYDD	BYDD POB 1/14 ^{FED} O FILLTIR ^{NEU} RHAN OHONI YN DDILYNIOL YN	£0:30
YCHWANEGIAU AR WYDD LLOGI AR WYLAU BANC A GWYLAU CYHOEDDUS - UN A HANNER GWAITH Y PRISIAU ARFEROL AR ymateb LLOGI RHWNG 6.00 PM NOSWYL NADOLIG A 6:00AM AR 2 ^{IL} IONAWR YN UNIG – DYBLU'R PRIS ARFEROL YNGHYD AG AMSER AROS - Y PRIS AR Ateb POB CYFNOD O 1(UN) MUNUD NEU RAN OHONI BYDD - £0.40 DIM TÂL YCHWANEGOL AR ATI (BAGIAU, ANIFEILIAID AC ATI) BAEDDU CERBYD - HYD YN UCHAFSWM O £100.00	YCHWANEGOL AR GYFER CYFLOGI AR WYLAU BANC A GWYLAU CYHOEDDUS - UN A HANNER GWAITH Y FFRIAU ARFEROL AR GYFER CYFLOGI RHWNG 6.00 PM NOSWYN NADOLIG A 6.00 AM AR 27 RHAGFYR A RHWNG 6.00 ^{PM} NOSWYN CALAN A 6.00 AM AR 2 ^{IONAWAR} YN UNIG - DWBL Y PRIS ARFEROL YNGHYD Â AMSER AROS - AM BOB CYFNOD O 1 (UN) FUNUD NEU RAN OHONO, BYDD Y FFŨ YN £0.40 DIM TÂL (BAGIAU, ANIFEILIAID AC ATI) BAEDDU CERBYD - HYD AT UCHAFSWM O £100	

Atodiad 13.

Polisi Teledu Cylch Cyfyng (CCTV)

Cyflwyniad

Gall teledu cylch cyfyng wella diogelwch gyrwyr a theithwyr mewn cerbydau trwyddedig drwy:

- atal trosedd rhag digwydd
- lleihau ofn troseddu
- cynorthwyo'r heddlu/awdurdod lleol gydag ymchwiliadau
- cynorthwyo cwmnïau yswiriant i ymchwilio i ddamweiniau cerbydau modur

Mae'r gofynion hyn wedi'u cynllunio i sicrhau bod systemau teledu cylch cyfyng sydd wedi'u gosod mewn tacsis trwyddedig neu gerbydau llogi preifat (PHVs) yn cael eu rheoli'n gyfrifol.

Yn y polisi hwn, rydym yn diffinio system CCTV fel:

- unrhyw ddyfais recordio electronig sy'n gallu dal a chadw delweddau gweledol a sain
- ynghlwm wrth du mewn cerbyd
- yn gallu recordio lluniau y tu mewn neu'r tu mewn a'r tu allan i gerbyd.

Mae'r polisi'n berthnasol i unrhyw gerbyd trwyddedig sy'n cynnwys system CCTV fel y disgrifir uchod.

Rhaid i systemau sy'n recordio delweddau mewnol ac allanol hefyd gydymffurfio â **pholisi camerâu dangosfwrdd tacsis a cherbydau llogi preifat**.

Gofynion teledu cylch cyfyng

Rhaid i unrhyw system CCTV, o leiaf, fodloni'r gofynion a nodir yn y fanyleb yn Atodiad A i'r polisi hwn. Dim ond systemau CCTV sy'n bodloni'r gofynion hyn y gellir eu gosod mewn tacsis a cherbydau llogi preifat.

Rhaid cyflwyno tystysgrif gosod (neu gopi) i'r awdurdod lleol, yn cadarnhau bod y system sydd wedi'i gosod yn bodloni'r fanyleb ofynnol a nodir yn y polisi hwn.

Rhaid i osod a gweithredu teledu cylch cyfyng hefyd gydymffurfio â gofynion Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO): **Yn y llun: Cod ymarfer diogelu data ar gyfer camerâu gwyliadwriaeth a gwybodaeth bersonol.**

Arwyddion

Rhaid i bob tacsî a cherbyd hurio preifat sydd â system teledu cylch cyfyng arddangos arwyddion i ddangos bod system teledu cylch cyfyng ar waith.

Rhaid i arwyddion:

- cael ei arddangos ym mhob man mynediad i deithwyr, e.e. un ym mhob drws

- bod yn weladwy i deithwyr cyn mynd i mewn i'r cerbyd
- achosi rhwystr lleiaf posibl i'r golwg o fewn y cerbyd
- egluro y gellir cynnal recordiad sain

Gellir dod â hyn i sylw teithwyr ar lafar hefyd.

Rhaid i yrwyr hysbysu teithwyr â nam ar eu golwg ar lafar bod system deledu cylch cyfyng wedi'i gosod yn y cerbyd.

Yn ogystal, dylai arwyddion mewnol:

- nodi pwy yw'r rheolwr data
- hysbysu teithwyr sut y gallant gael mynediad at ddata CCTV

Recordiadau sain

Caniateir i systemau teledu cylch cyfyng cymeradwy recordio sain, fodd bynnag ni allant allu recordio sain yn barhaus.

Dim ond drwy fotwm 'panig' sy'n cael ei weithredu gan y gyrrwr a'r teithiwr y gellir recordio sain.

Dim ond yn yr amgylchiadau canlynol y dylai'r gyrrwr weithredu'r recordiad sain:

- pan fyddant yn credu bod risg iddynt hwy eu hunain neu ddiogelwch eu teithwyr
- pan fyddant yn pryderu am ymddygiad teithwyr (er enghraifft, mae rhywun yn gamdriniol ar lafar)
- i amddiffyn eu bywoliaeth e.e. anghydfodau ynghylch taliad, pryder ynghylch difrod posibl i'r cerbyd.

Lle mae recordio sain yn gyfiawn, rhaid i arwyddion ddangos yn glir bod y system CCTV yn gallu recordio sain. Rhaid hysbysu teithwyr â nam ar eu golwg am hyn ar lafar.

Cynnal a chadw a defnyddio

Rhaid i gynnal a chadw a defnyddio'r system fod yn unol ag amodau trwydded tacsî/cerbyd hurio preifat.

Lawrlwytho data

Dim ond at y dibenion canlynol y bydd data yn cael ei lawrlwytho:

- a) mewn ymateb i gais mynediad at ddata cyfreithlon o dan Ddeddf Diogelu Data 2018, mewn perthynas â'r cerbyd/gyrrwr
- b) mewn ymateb i Gais Mynediad at Ddata gan y Pwnc sy'n cydymffurfio â Deddf Diogelu Data 2018c) lle mae cwyn wedi'i gwneud i'r Adran Drwyddedu ynghylch y cerbyd/gyrrwr ac na ellir datrys y gŵyn mewn unrhyw ddull arall.

Os yw eich awdurdod lleol wedi gorfodi system deledu cylch cyfyng ym mhob cerbyd, dylech ddarparu dolen i'ch polisi lawrlwytho.

Cadw data

Dim ond am y cyfnodau canlynol y bydd data a gasglwyd gan yr awdurdod trwyddedu am y rhesymau a bennwyd uchod yn cael ei gadw:

- a) achosion sy'n arwain at erlyniad 10 mlynedd o ddyddiad yr achos llys
- b) rhybudd ffurfiol 3 blynedd o ddyddiad y rhybudd c) rhybudd ysgrifenedig neu ddim camau ffurfiol 3 blynedd o ddyddiad y penderfyniad d) Cais Mynediad at Wybodaeth gan y Pwnc 6 mlynedd o ddyddiad y cais.

Rheolwr data

Mae Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) yn diffinio rheolwr data fel y corff sydd â chyfrifoldeb cyfreithiol o dan Reoliad Diogelu Data Cyffredinol y DU (GDPR) am bob mater sy'n ymwneud â defnyddio data personol.

Rhaid i deledu cylch cyfyng gwirfoddol sydd wedi'i osod mewn unrhyw gerbyd trwyddedig gydymffurfio â'r polisi hwn.

Ni fydd y Cyngor yn cael ei enwi'n rheolwr data ar gyfer unrhyw gamerâu cylch cyfyng a osodir yn wirfoddol yn ei gerbydau trwyddedig. Rhaid i'r gyrrwr/perchennog y cerbyd neu berson/sefydliad arall sy'n rheoli'r data gael ei enwi'n rheolwr data a'i gofrestru gyda'r ICO. Bydd y rheolwr data yn penderfynu sut y bydd mynediad at y data yn cael ei reoli a'i ddefnyddio yn unol â chanllawiau'r ICO.

Prosesydd data trydydd parti

Lle defnyddir darparwr gwasanaeth ar gyfer storio data teledu cylch cyfyng o bell, byddant yn gweithredu fel prosesydd data. Mae prosesydd data, mewn perthynas â data personol, yn golygu unrhyw berson (ac eithrio gweithiwr y rheolwr data) sy'n prosesu data ar ran y rheolwr data naill ai drwy gwmwl neu drwy weinydd, mewn ymateb i gyfarwyddiadau penodol. Mae'r rheolwr data yn cadw cyfrifoldeb llawn am weithredoedd y prosesydd data.

Rhaid gosod pob system CCTV mewn tacsis trwyddedig a cherbydau llogi preifat yn unol â'r polisi hwn.

Atodiad A: Manyleb dechnegol a gofynion system CCTV cerbydau trwyddedig

Er mwyn cael ei ystyried yn addas i'w osod mewn cerbyd trwyddedig, rhaid i system CCTV fodloni'r gofynion lleiaf canlynol:

1.0 Manylebau technegol gweithredol

Cyfeirnod	Manyleb	Manylion
1.1	Dyluniad cyflwr solet 100% neu system brofedig sy'n gwrthsefyll dirgryniad a sioc.	Ni ddylai fod gan y system unrhyw ffan a dylai'r recordiad fod yn brawf dirgryniad a sioc, h.y.: • Disg galed SSD (100% gradd ddiwydiannol) sy'n seiliedig ar fflach gyda mecanwaith mecanyddol gwrth-ddirgryniad a gwrth-sioc, system ysgrifennu ffeiliau hunan-adfer a hunan-wirio. Ni fydd cardiau SD o fewn pen y camera yn dderbyniol.
1.2	8 i 36 Folt DC.	Yn weithredol rhwng 8 a 36 folt DC.
1.3	Polaredd gwrthdro wedi'i amddiffyn.	Rhaid amddiffyn y system rhag foltedd gwrthdro.
1.4	Atal cylched fer.	System i'w diogelu rhag cylchedau byr.
1.5	Amddiffyniad gor-foltedd.	System i'w diogelu rhag trawsnewidiadau foltedd uchel sy'n debygol o ddigwydd yn system drydanol y cerbyd.
1.6	Gofynion cydnawsedd electromagnetig modurol.	Rhaid i'r offer camera fod â marc UKCA neu farc CE gyda chadarnhad gan wneuthurwr yr offer nad yw'n gysylltiedig ag imiwnedd ac yn addas i'w ddefnyddio mewn cerbydau modur.

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

1.7	Switsh gorbwyso system i'w leoli mewn safle lle nad yw'n hygyrch o fewn adran y gyrrwr neu'r teithiwr yn y cerbyd (h.y. yn y gist) Rhaid i'r switsh gorbwyso fod wedi'i oleuo pan gaiff ei droi "ymlaen"	Mae'n ofynnol i'r system fod yn weithredol pan fydd y cerbyd yn cael ei ddefnyddio fel cerbyd trwyddedig. Bydd y switsh diystyru yn caniatáu i'r CCTV gael ei ddadactifadu yn ystod adegau pan fydd y cerbyd yn cael ei ddefnyddio at ddibenion preifat (e.e. defnydd domestig). Ni ddylai'r switsh sy'n dadactifadu'r system fod wedi'i leoli y tu mewn i adran y gyrrwr na'r teithiwr yn y cerbyd (e.e. bydd adran y gist/bagiau yn addas).
1.8	Egwyddor recordio byffer cyntaf i mewn/cyntaf allan.	Rhaid i'r system drosysgrifennu'n awtomatig i greu recordiad cylch cyson.
1.9	Cofnod mynediad.	Rhaid i'r gosodwr cymeradwy a pherchennog trwyddedig y cerbyd gadw a chynnal log gwasanaeth.
1.10	Diogelwch, hyd a chlirio ffeiliau log yn awtomatig.	
1.11	Fformatau a chyfryngau recordio delweddau.	Rhaid amgryptio delweddau i o leiaf FIPS 140/2.
1.12	Diogelu delwedd yn ystod toriad pŵer.	Rhaid cadw delweddau rhag ofn colli pŵer. Dylid osgoi batri wrth gefn lle bo modd.

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

1.13	Rhaid i'r uned weithredu heb i'r tanio gael ei droi ymlaen.	Rhaid i'r Uned allu gweithredu am o leiaf 30 munud heb bŵer o'r tanio. Rhaid i'r ddyfais gael ei gwifrau'n galed i gyflenwad cyson a chyflenwad tanio.
1.14	Rhaid cofnodi a storio data delwedd a sain mewn uned ar wahân i ben y camera.	Ni fydd cardiau storio hunangynhwysol o fewn pen y camera yn dderbyniol.
1.15	GPS.	Rhaid i'r system feddu ar GPS.
1.16	Rhaid i'r system allu recordio amser sain a'i gydamseru â'r delweddau a recordiwyd.	Os caiff ei actifadu, rhaid i'r sain recordio o fewn y ffeil fideo. Nid mewn ffeil neu ffolder ar wahân.

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

1.17	Ni chaiff y system recordio sain oni bai bod recordio sain yn cael ei actifadu trwy switsh sbardun/panig cymeradwy.	Dylai'r system allu dechrau recordio data sain drwy ddefnyddio botwm/switsh sbardun. Rhaid bod modd actifadu un botwm sbardun o sedd y gyrrwr. Unwaith y bydd y sbardun wedi'i actifadu, rhaid i'r system ddechrau recordio data sain. Bydd y system yn parhau i recordio sain nes bod yr un sbardun yn cael ei ddefnyddio i ddadactifadu'r sain (h.y. gellid pwysu sbardun/switsh i ddechrau recordio sain, byddai pwysu'r un sbardun/switsh eto yn atal recordio sain) Rhaid i'r teithwyr allu actifadu'r ail sbardun/switsh o brif adran teithwyr y cerbyd, yn annibynnol ar sbardun/switsh y gyrrwr. Rhaid i'r ddau sbardun / switsh actifadu sain fod yn annibynnol ar ei gilydd – mae hyn yn golygu mai dim ond trwy'r un sbardun / switsh (gyrrwr neu deithiwr) a ddefnyddiwyd i actifadu'r recordiad sain y gellir dadactifadu recordiad sain.
1.18	Rhaid storio data sain a data delwedd gyda'i gilydd, nid mewn ffeiliau ar wahân, a rhaid eu diogelu rhag mynediad heb awdurdod neu ymyrryd.	Wedi'i ddiogelu gan fynediad cyfrinair.
1.19	Rhaid i'r system gefnogi profi'r swyddogaeth sain at ddibenion gosod, sefydlu ac archwilio.	

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

1.20	Ni fydd delweddau a recordir gan y system yn cael eu harddangos yn gyson o fewn y cerbyd.	Rhaid i'r monitor arddangos delweddau byw mor glir â phosibl trwy gipolwg o'i gwmpas yn unol â manylebau ICO, ni ddylai arddangos delweddau'n gyson.
1.21	Rhaid i'r system gynnwys dangosydd gweledol a fydd yn dangos yn glir pryd mae recordiad sain yn digwydd. Rhaid i'r dangosydd hwn fod yn weladwy i bob teithiwr yn y cerbyd.	Gall hyn fod ar ffurf LED dangosydd wedi'i ymgorffori yn y switsh actifadu sain, neu LED o bell y gall teithwyr ei weld yn glir.

2.0 Manyleb dechnegol capasiti storio

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

2.1	Isafswm o 28 diwrnod h.y. (28 x 24 awr) o gapasiti recordio.	Rhaid i'r system gamera allu recordio a storio o leiaf 28 diwrnod o ddelweddau o faint HD1 (720/288) neu well.
2.2	Rhaid i gamerâu gael system iawndal cyferbyniad golau i ganiatáu i ddelweddau fod yn glir ym mhob cyflwr goleuo.	System i ddarparu delweddau clir mewn heulwen llachar, cysgod, tywyllwch a thywyllwch llwyr. Hefyd, pan fo golau cefn cryf yn bresennol heb yr angen am gydrannau ychwanegol.

Manyleb Dechnegol Pen Camera 3.0

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

3.1	Gosod camera heb rwystr.	Rhaid gosod y camera a holl gydrannau'r system mewn modd nad yw'n ymyrryd â golwg y gyrrwr na'i olwg o ddrychau neu weithrediad arferol y cerbyd fel arall. Ni ddylid gosod y camera a'r cydrannau mewn rhannau o'r cerbyd a allai niweidio neu rwystro defnyddio'r bag aer pe bai damwain.
3.2	Datgysylltiad camera wedi'i ddiogelu.	Dylid dylunio pen y camera i ddatgysylltu er mwyn ei dynnu a'i ailosod yn rhwydd gan bersonél cynnal a chadw yn unig.
3.3	Offer arbennig ar gyfer addasu/tynnu.	Er mwyn atal ymyrraeth amhriodol, dim ond offer a gyflenwir i osodwyr awdurdodedig ddylai allu gwneud addasiadau neu dynnu.
3.4	Maes golygfa i ddal yr holl deithwyr yn y cerbyd.	Rhaid i'r lens neu safle'r camera fod o fath sy'n dal y gyrrwr a holl deithwyr y cerbyd ar y ddelwedd a recordiwyd. Rhaid i'r lens fod o arddull nad yw'n creu effaith "powlen bysgod".
3.5	Yn gydnaws i'w ddefnyddio mewn cerbydau â rhaniad (tarian).	Rhaid i'r system gamera fod yn addasadwy i ddarparu delweddau clir pan fydd cerbyd wedi'i gyfarparu â rhaniad/tarian. Gellir cyflawni hyn trwy ddefnyddio pennau camera lluosog.
3.6	Camerâu lluosog.	Bydd yr uned yn gallu cynnal hyd at 4 camera. Efallai y bydd angen pedair camera i ddarparu sylw digonol mewn cerbydau mwy a/neu rai cerbydau pwrpasol neu ddelweddau allanol.

4.0 Manyleb dechnegol: dyfais storio

Cyfeirnod	Manyleb	Manylion
4.1	Gwrthiant effaith a sioc.	Dylai'r recordydd allu gwrthsefyll effaith, yn ddigonol i wrthsefyll damwain car nodweddiadol, neu daro â gwrthrych mawr, trwm fel cês dillad.
4.2	Rheolydd mewn lleoliad cudd.	Rhaid i'r uned storio fod yn guddiedig o fewn adran y teithwyr ac yn anhygyrch i bob pwrpas ac eithrio gan bersonél awdurdodedig (e.e. ardal bagiau).
4.3	Lawrlwytho darpariaeth porthladd.	Rhaid i'r recordydd fod â phorthladd cyfathrebu o fewn y cas yriant caled (caddy) i'w lawrlwytho gan bersonél awdurdodedig.
4.4	Dylai'r porthladd lawrlwytho fod wedi'i leoli mewn lleoliad hawdd ei gyrraedd.	Dylid lleoli porthladd lawrlwytho'r recordydd mewn lleoliad lle nad oes angen tynnu paneli ac sy'n hygyrch i bersonél awdurdodedig.
4.5	Lle mae angen porthladd lawrlwytho, rhaid i hyd y cebl fod yn un (1) metr o leiaf.	Dylai'r porthladd lawrlwytho fod o leiaf un metr o hyd er mwyn hwyluso cysylltedd.
4.6	Rhaid i'r recordydd gael ei osod yn ddiogel i'r cerbyd.	
4.7	Cofnod i gofrestru mynediad pob defnyddiwr.	

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

4.8 Log i gofrestru addasiadau i bamedrau system y camera.

4.9 Cofnod i gofrestru pob sesiwn lawrlwytho delwedd.

4.10 Mewngofnodi i gofrestru allforio delweddau wedi'u lawrlwytho.

4.11 Mewngofnod i gofrestru allforio clipiau wedi'u lawrlwytho.

4.12 Ffeil log wedi'i diogelu rhag mynediad heb awdurdod.

4.13 Stamp amser/dyddiad. Rhaid stampio amser a dyddiad ar bob delwedd sy'n cael ei storio.

4.14 Stamp rhif adnabod cerbyd. Rhaid i bob delwedd sy'n cael ei storio gynnwys dau faes ar gyfer adnabod cerbyd (VIN a rhif cofrestru cerbyd).

4.15 Stamp cod adnabod na ellir ei addasu ar gyfer y rheolwr. Bydd pob delwedd a recordir yn cael ei stampio'n awtomatig â chod unigryw na ellir ei addasu sy'n nodi'r rheolydd a ddefnyddiwyd i recordio'r ddelwedd.

5.0 Manylebau ar gyfer cyfradd recordio fideo a sain

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

5.1	Recordio delwedd fideo wrth actifadu'r system (pan nad yw sain wedi'i actifadu).	Dylai'r system recordio delweddau ar gyfradd o 25 delwedd yr eiliad o leiaf.
5.2	Recordio delwedd fideo pan fydd sain wedi'i actifadu.	Bydd y system yn recordio delweddau ar gyfradd o bump ar hugain o ddelweddau yr eiliad yn ystod cyfnodau pan fydd recordio sain yn cael ei actifadu.
5.3	Pan gaiff ei actifadu, rhaid i recordio sain fod mewn amser real a bod wedi'i gydamseru â'r recordiad fideo.	Pan gaiff ei actifadu, rhaid i recordio sain fod mewn amser real a bod wedi'i gydamseru â'r recordiad fideo.
5.4	System i barhau i recordio delweddau (a sain pan fo'n berthnasol) pan fydd yr injan i ffwrdd.	Rhaid i'r system barhau i recordio delweddau (a sain pan fo'n berthnasol) am 30 munud ar ôl i'r injan / tanio neu'r switsh gorbwyso ddiffodd.

6.0 Lawrlwytho manyleb dechnegol

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

6.1	Darparu meddalwedd, ceblau ac allwedd diogelwch angenrheidiol i'r rheolwr data.	Rhaid i'r rheolwr data gadw'r rhain ar gyfer mynediad pan fo angen.
6.2	Rhaid storio delweddau sydd wedi'u lawrlwytho yn ddiogel.	Bydd y rheolwr data, a data a gedwir gan yr awdurdod lleol, yn cael eu storio yn unol â GDPR y DU a hysbysiad preifatrwydd [nodwch enw'r Cyngor] .
6.3	Delweddau wedi'u lawrlwytho wedi'u storio mewn fformat diogel.	y rheolwr data, ac unrhyw ddata a gedwir gan [nodwch enw'r Cyngor] yn cael ei storio yn unol â GDPR y DU a hysbysiad preifatrwydd yr awdurdodau.
6.4	Dilysrwydd delwedd y gellir ei wirio.	Rhaid i bob delwedd gael ei dyfrnodi gyda rhif adnabod y cerbyd, ac amser a dyddiad, a rhaid iddi fod yn ddiogel rhag ymyrryd.
6.5	Darparu Cytundeb Lefel Gwasanaeth (SLA) ynghylch cymorth technegol i adran drwyddedu [nodwch enw'r Cyngor] , pan fo angen.	I gynorthwyo i gael mynediad at y system rhag ofn difrod i'r cerbyd neu i'r system rhag ofn damwain o fewn amser rhesymol.
6.6	Lawrlwytho diwifr wedi'i wahardd.	Rhaid analluogi'r holl galedwedd diwifr.

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

6.7	Hidlo'r delweddau penodol ar gyfer digwyddiadau ac amseroedd ar gyfer amser bras y digwyddiad/cais data.	Rhaid i'r feddalwedd chwarae yn ôl restru'r ffeiliau yn nhrefn y slotiau dyddiad ac amser er mwyn hwyluso lleoli'r ffeil ofynnol. Ni ddylai'r amser a gymerir i lawrlwytho ffeiliau o'r fath gymryd mwy na 30 munud.
6.8	Cydnaws â Windows.	Ar ôl ei lawrlwytho a'i drosi.

7.0 Gofynion mewn perthynas â gwybodaeth system

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

7.1	Darparu log gwasanaeth.	Rhaid i wneuthurwr/cyflenwr yr uned gael log gwasanaeth. Rhaid i'r gwneuthurwr/cyflenwr hefyd amgáu cyfarwyddiadau manwl i'r gyrywyr gyda phob uned.
7.2	Nodiad rhif cyfresol ar y log gwasanaeth.	Bydd yr uned wedi'i marcio â rhif cyfresol.
7.3	Arwydd o ddyddiad gosod.	Rhaid darparu tystysgrif gosod a fydd yn nodi'r dyddiad gosod.
7.4	Eglurder y cyfarwyddiadau gweithredu.	Dylid darparu cyfarwyddiadau gweithredu clir a chryno i'r system, wedi'u hysgrifennu neu eu cyflwyno gan ystyried gwahanol lefelau o lythrennedd.
7.5	Gosod gan asiantau awdurdodedig.	Rhaid i'r uned gael ei gosod gan asiantau awdurdodedig y gwneuthurwr.
7.6	Darparu asiantau awdurdodedig.	Dim ond asiantau awdurdodedig y gwneuthurwr neu'r cyflenwr, neu osodwyr eraill a gymeradwywyd gan yr asiantau hynny, a gaiff osod y system.
7.7	Dogfennaeth.	Rhaid i'r gwneuthurwr neu'r cyflenwr ddarparu cyfarwyddiadau gweithredu clir a chryno wedi'u hargraffu/ysgrifennu. (Manylion am sut mae'r system yn gweithredu).

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

7.8	Diogelu delwedd.	Rhaid amddiffyn pob delwedd a gipiwyd gan ddefnyddio meddalwedd amgryptio sy'n bodloni neu'n rhagori ar y safon FIPS 140-2 (lefel 2) gyfredol neu gyfwerth.
-

8.0 Gofynion system mewn perthynas â chyfleuster archwilio cerbydau

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

8.1	Darparu dangosydd statws/iechyd system.	Dylai fod gan y gyrrwr ddangosydd sy'n dangos pryd mae'r system yn weithredol a phryd mae camweithrediad. Mae hyn yn cynnwys y delweddau a ddangosir i wirio statws pob camera.
8.2	Lleoliad gosod dangosydd statws/iechyd y system i'w weld.	Rhaid gosod y dangosydd neu'r monitor yn y fath fodd fel ei fod yn hawdd ei weld.
8.3	Wedi'i ddylunio a/neu ei osod i fod yn brofiadwy fel rhan o brawf cydymffurfiaeth y cerbyd. (neu bersonau sy'n gweithredu ar ran [mewnysod enw'r awdurdod lleol] (e.e. arolygwyr cerbydau/swyddogion trwyddedu awdurdodedig)	Rhaid dylunio a gosod y system i ganiatáu i'r system gael ei phrofi'n hawdd fel rhan o wiriadau cydymffurfiaeth cerbydau (e.e. monitro i ddangos delweddau'r camera) gweler manyleb 1.20
-

9.0 Gofynion cyffredinol y system

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

9.1	Gwrthiant fandaliaeth a ymyrryd.	Rhaid i bob rhan gydrannol gael ei gosod yn ddiogel, ei gwifrau'n galed, ei gwneud yn ddigon bach, a chynnil i ddileu'r risg o ymyrryd.
9.2	Bydd cadarnhad ysgrifenedig gan y cwmni neu'r cyflenwr sy'n gosod y system deledu cylch cyfyng yn cael ei ddarparu i'r awdurdod lleol.	Yn ogystal â phrawf ffurfiol o bob agwedd ar y fanyleb gofynion hon, pan fydd y gosodiad wedi'i gwblhau, rhaid darparu tystysgrif gosod ysgrifenedig/argraffedig i [nodwch enw'r Cyngor] i gadarnhau bod y system CCTV yn cydymffurfio â'r fanyleb hon.
9.3	Dibynadwyedd mewn amodau gweithredol ac amgylcheddol.	Dylai'r system ddarparu swyddogaeth ddibynadwy a llawn ym mhob amod gweithredol ac amgylcheddol a geir wrth weithredu tacsis a cherbydau llogi preifat.
9.4	Rhaglenadwyedd paramedrau amseru delwedd.	Dylai fod yn bosibl newid yr amseru a'r paramedrau heb yr angen i newid cydrannau.
9.5	Hyfforddiant, cymorth technegol ac offer.	Rhaid i'r gwneuthurwr neu'r cyflenwr ddarparu cymorth technegol i'r rheolwr data.
9.6	Meddalwedd a Chaledwedd.	Gwneuthurwr neu gyflenwr i ddarparu cyflenwad o geblau a meddalwedd i'r rheolwr data sydd eu hangen i gael mynediad at y data yn ôl yr angen.
9.7	Cytundeb rhwng gwneuthurwr neu gyflenwr y camera a'r rheolwr data.	Cytundeb i ganiatáu i'r rheolwr data gael mynediad at y feddalwedd berthnasol.

Cyfeirnod Manyleb**Manylion**

- 9.8 Rhaid i bob offer
gydymffurfio ag unrhyw
ofynion deddfwriaethol
ynghylch Rheoliadau
Adeiladu a Defnyddio
Cerbydau Modur.
-

Atodiad B: Amodau trwydded**Amodau trwydded ychwanegol gyrrwr tacsï/cerbyd llogi preifat a cherbyd pan fydd teledu cylch cyfyng wedi'i osod mewn cerbyd trwyddedig****Rhaid i berchennog y cerbyd sicrhau:**

1. Ni ddylid gosod system CCTV mewn cerbyd trwyddedig, oni bai ei bod o fath sy'n cydymffurfio â'r manylebau a restrir yn Atodiad A o ofynion polisi CCTV a gymeradwywyd gan yr awdurdod trwyddedu. Ni ddylid amrywio'r math o system, lleoliad a nifer y camerau heb hysbysu'r awdurdod trwyddedu.
2. Mae'r system CCTV yn cael ei chynnal a'i chadw'n briodol ac yn rheolaidd yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr neu'r cyflenwyr gan berson cymwys addas. Rhaid i'r perchennog gadw cofnodion ysgrifenedig o'r holl waith cynnal a chadw a gwasanaethu am o leiaf 12 mis. Rhaid i'r cofnodion ysgrifenedig hynny fod ar gael ar gais swyddog awdurdodedig yr awdurdod trwyddedu neu swyddog Heddlu.
3. Rhaid i'r system CCTV fod yn gwbl weithredol bob amser y mae'r cerbyd yn cael ei ddefnyddio am dâl neu wobwr. Os nad yw'r system yn weithredol, ni ddylid defnyddio'r cerbyd am dâl neu wobwr nes ei fod wedi'i actifadu neu ei atgyweirio ac yn gwbl weithredol yn unol â'r manylebau yn Atodiad A.
4. Rhaid storio'r system recordio a'r cof yn ddiogel yn y cerbyd ac allan o fynediad y cyhoedd.
5. Ni ddylai unrhyw berson ymyrryd â'r system na'r lluniau sydd ynddi ac eithrio fel y byddai disgwyl er mwyn gweithredu'r system yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr neu'r cyflenwr.
6. Dim ond personél awdurdodedig all lawrlwytho'r delweddau sydd wedi'u cynnwys yn y ddyfais recordio.

Amodau trwydded yrru Cerbyd Hacni/Llogi Preifat:

1. Rhaid i'r gyrrwr sicrhau bod system CCTV y cerbyd yn weithredol cyn dechrau gweithgaredd tacsï neu logi preifat bob dydd, rhaid i'r gyrrwr wirio arddangosfa'r monitor i sicrhau bod y ddelwedd a ddangosir yn glir ac nad yw'r ddyfais CCTV yn ddiffygiol. Os nad yw'r system yn weithredol, ni ddylid defnyddio'r cerbyd am dâl na gwobr nes ei fod wedi'i atgyweirio ac yn gwbl weithredol yn unol â'r manylbau a restrir yn Atodiad A, neu fod y ddyfais CCTV a'r arwyddion yn cael eu tynnu o'r cerbyd gyda chaniatâd perchennog/perchnogion y cerbyd a bod **[nodwch enw'r Cyngor]** yn cael gwybod ar unwaith (dim ond yn berthnasol pan nad yw CCTV yn orfodol).
2. Rhaid i'r gyrrwr actifadu recordiad sain unrhyw bryd y bydd y gyrrwr a'r teithiwr/teithwyr mewn anghydfod a/neu os yw'r gyrrwr yn teimlo'r angen i recordio sain oherwydd iaith neu ymddygiad y teithiwr/teithwyr.
3. Ni ddylai'r gyrrwr ymyrryd â'r system na'r lluniau sydd ynddi (ac ni ddylai'r gyrrwr ganiatáu i unrhyw berson nad oes ganddo awdurdod y cyflenwyr i wneud hynny ymyrryd â'r system nac ymyrryd â hi), ac eithrio fel y byddai disgwyl er mwyn gweithredu'r system neu wneud gwaith cynnal a chadw yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr neu'r cyflenwyr.

Atodiad 14.

Polisi Camera Dangosfwrdd

Mae'r Cyngor yn ei gwneud yn ofynnol i bob Dashcam a ddefnyddir mewn Tacsis neu Gerbydau Hurio Preifat gydymffurfio â'r gofynion hyn. Mae Dashcams, a elwir hefyd yn Systemau Pwynt Effaith Fideo (VPIS), yn **gamerâu sy'n wynebu'r tu allan** ac sy'n recordio lluniau **y tu allan i'r cerbyd** os bydd gwrthdrawiad traffig ffordd. **Ni ddylai Dashcams recordio delweddau na sain mewnol**, rhaid i ddyfeisiau a ddefnyddir ar gyfer delweddau na sain mewnol gydymffurfio â gofynion CCTV y Cyngor.

Mae gan gamerâu dangosfwrdd lawer o fanteision megis nodi pwy sy'n gyfrifol am achosi damwain, darparu tystiolaeth, datrys anghydfodau, a gall ostwng premiymau yswiriant mewn rhai achosion.

Dylid gwirio ffurflen hunanasesiad ffioedd diogelu data Swyddfa'r Comisiynwyr Gwybodaeth (ICO) i wirio a ddylent dalu ffi a chofrestru gyda'r ICO.

Pan fydd perchennog cerbyd yn hysbysu'r awdurdod lleol ei fod wedi gosod camera dangosfwrdd, dylai'r awdurdod lleol gofnodi'r wybodaeth hon a gallu adnabod pob cerbyd sydd wedi'i drwyddedu gyda camera dangosfwrdd yn cael ei ddefnyddio. Gall fod o fudd yn ddiweddarach os derbynnir cwynion neu os yw'r cerbyd yn rhan o ddamwain.

Pan fydd perchennog neu yrrwr gyda chaniatâd y perchennog yn gosod dyfais Dashcam mewn Tacsi neu Gerbyd Preifat Rhaid iddo gydymffurfio â'r amodau trwydded cerbyd canlynol:

1. Y rheolwr data neu berchennog y system sy'n gyfrifol am y data a gesglir a dim ond delweddau allanol y mae'n rhaid iddynt eu casglu (dim delweddau mewnol na sain).
2. Rhaid i'r ddyfais dangosfwrdd fod â marc UKCA neu farc CE.
3. Os yw gyrrwr yn bwriadu gosod camera dangosfwrdd, rhaid i'r gyrrwr gael caniatâd gan berchennog y cerbyd sy'n dal y drwydded Cerbyd Hacni neu gerbyd hurio preifat.
4. Rhaid i berchennog y cerbyd hysbysu'r Cyngor yn ysgrifenedig o fewn 5 diwrnod gwaith ar ôl gosod neu dynnu camera dangosfwrdd mewn cerbyd trwyddedig. Rhaid i'r perchennog nodi'r cerbyd priodol.
5. Ni chaniateir defnyddio'r camera dangosfwrdd heb arwyddion cymwys clir yn wynebu'r cyfeiriad y bwriedir tynnu'r delweddau, er enghraifft os defnyddir y camera dangosfwrdd i recordio delweddau o flaen y cerbyd, bydd arwyddion

ar draws brig y ffenestr flaen yn dderbyniol, ni ddylai arwyddion rwystro golygfa ofynnol y gyrrwr.

6. Ar gais am ddelweddau a gipiwyd gan swyddog o'r Cyngor neu'r Heddlu, rhaid i'r rheolwr data neu berchennog y cerbyd sicrhau bod y lluniau camera dangosfwrdd yn cael eu darparu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, ac ym mhob achos ymateb o fewn 7 diwrnod i'r cais.

Atodiad 15.

Polisi Lifrai Cerbydau

Nid yw rhai aelodau o'r cyhoedd yn gwahaniaethu rhwng cerbydau Hurio Preifat a Cherbydau Hacı, ac nid ydynt yn sylweddoli nad yw cerbydau Hurio Preifat ar gael i'w llogi ar unwaith nac y gellir eu galw yn y stryd. Felly, mae'n bwysig bod y cyhoedd yn gallu gwahaniaethu'n hawdd rhwng pob math o gerbyd. Mae creu lifrai nodedig ar gyfer Cerbydau Hacı yn helpu i ddatrys yr anhawster hwn.

Ni ystyrir arwyddion sydd wedi'u gosod ar y to ar gerbydau Hurio Preifat yn arfer gorau hyd yn oed os ydynt yn nodi 'ar ôl archebu ymlaen llaw yn unig'. Mae hyn oherwydd bod unrhyw arwydd sydd wedi'i osod ar y to yn dueddol o greu dryswch gyda Cherbyd Hacı sydd hefyd ag arwydd wedi'i osod ar y to.

Mae'n ofynnol i gerbydau trwyddedig Cyngor Sir Fynwy, Cerbydau Hacı a Cherbydau Hurio Preifat, arddangos plât adnabod a gyhoeddwyd gan y 'Cyngor' ar gefn a blaen y cerbyd. Ar hyn o bryd, mae platiau Cerbydau Hacı yn betryal ac yn felyn yn bennaf. Mae platiau Cerbydau Hurio Preifat yn betryal ac yn wyn yn bennaf. Cynigir parhau i ddefnyddio'r lliwiau hyn er mwyn gwahaniaethu rhwng y ddau fath gwahanol o gerbyd.

Rhaid i'r ffenestr to fod wedi'i goleuo (yn tywynnu pan mae'n dywyll) pryd bynnag y bydd y gyrrwr ar gael i'w logi ar unwaith o fewn ardal y Cyngor. Rhaid i'r ffenestr to arddangos geiriad darllenadwy statig (nid sgrolio), sef "Taksi" wyneb ymlaen a "Taksi" wyneb cefn, gwaherddir geiriad neu rifau ffôn eraill ar y ffenestr to hon. Rhaid i'r geiriad fod o leiaf 6cm o uchder a 20cm o hyd. Rhaid i fesurydd tacsı'r cerbyd fod wedi'i gysylltu â'r ffenestr to bob amser, gyda'r ffenestr to heb ei goleuo pan fydd y cerbyd yn cael ei logi .

Y lifrai ar gyfer Cyngor Sir Fynwy fel a ganlyn;

CYNGOR
monmouthshire
COUNTY COUNCIL
sir fynwy

CERBYD LLOGI PREIFAT PRIVATE HIRE VEHICLE

RHIF COFRESTRU : REG NO

MATH O GERBYD : VEHICLE TYPE

I GLUDO : TO CARRY

CYNGOR
monmouthshire
COUNTY COUNCIL
sir fynwy

HACKNEY CARRIAGE

REGISTRATION NO:

VEHICLE TYPE:

LICENSED TO CARRY:

Atodiad 16.

Polisi Hysbysebu Cerbydau

1. Caniateir arddangos arwydd hygyrch i gadeiriau olwyn ar gerbyd hygyrch i gadeiriau olwyn heb awdurdodiad ond ni ddylai fod yn fwy na 300mm x 210mm o ran maint.
2. Gellir arddangos hysbyseb enw a manylion y cwmni Cerbydau Hacni/Llogi Preifat, y mae'r drwydded yn cyfeirio atynt ar gyfer y cerbyd hwnnw, heb awdurdodiad, ar yr amod eu bod yn dilyn yr egwyddorion sylfaenol isod.
3. Yr egwyddorion sylfaenol ar gyfer cymeradwyo'r holl hysbysebu ar neu o fewn y cerbydau yw:
 - Rhaid i bob hysbysebu fod yn daclus er mwyn peidio ag achosi dryswch.
 - Ni roddir cymeradwyaeth ar gyfer hysbysebu a allai rwystro ffenestri'r cerbyd.
 - Ni fydd unrhyw hysbysebu ychwanegol ar neu o fewn cerbyd megis gweithredwr yn hysbysebu am yrwyr.
4. Ni ddylid gosod hysbysebion ar gerbyd nac y tu mewn iddo o dan unrhyw amgylchiadau (ac eithrio'r rhai nad oes angen awdurdodiad arnynt a grybwyllir yn eitemau 1 a 2 uchod) heb gymeradwyaeth ysgrifenedig ymlaen llaw gan yr ALL.
5. Ni ellir trosglwyddo cymeradwyaeth hysbysebu rhwng cerbydau a gweithredwyr. Pan fydd cerbyd yn cael ei newid, rhaid cael cymeradwyaeth newydd a bydd pob penderfyniad yn seiliedig ar y meini prawf a nodir yn y Polisi hwn.
6. Rhaid cadw awdurdodiadau hysbysebu yn y cerbyd bob amser a byddant ar gael ar gais swyddog awdurdodedig.
7. Caniateir gosod sgrin sy'n arddangos hysbysebion sy'n sgrolio neu'n symud yn ddiogel yn y cerbyd, ar yr amod na fydd y sgrin o fewn golwg gyrrwr y cerbyd, a bod y Cyngor wedi cymeradwyo cynnwys unrhyw ddeunydd a ddangosir yn ysgrifenedig ymlaen llaw. Rhaid gosod hysbysiad o fewn golwg teithwyr y sedd gefn yn nodi y bydd y sgrin yn cael ei diffodd ar gais y teithiwr.
8. Rhaid i bob hysbyseb gydymffurfio â safonau'r Cyngor Safonau Hysbysebu ym mhob mater sy'n ymwneud â chwaeth dda, o ran cynnwys ac ymddangosiad, a rhaid iddi beidio â bod yn ymwneud â materion sy'n ymwneud â thybaco, alcohol na materion o natur rywiol.

Atodiad 17

Cerbydau a Dynnir gan Geffylau (Cerbyd Hacni yn Unig)

Bydd yr amodau hyn yn berthnasol i ddefnyddio unrhyw gerbydau a cheffylau am dâl neu wobr gan y trwyddedai. Bydd hefyd yn gyfrifoldeb y trwyddedai i sicrhau, cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, fod yr amodau hyn yn cael eu cydymffurfio gan unrhyw berson a gyflogir ganddo/ganddi i yrru ceffylau a cherbydau ar ei ran. Mae'r amodau hyn yn ychwanegol at yr amodau a nodir yn y Polisi hwn.

Cerbydau wedi'u tynnu gan geffylau

1. Rhaid i yrrwr cerbyd a dynnir gan geffylau a pherchennog trwydded y cerbyd sicrhau eu bod yn ymwybodol o'u dyletswyddau a'u cyfrifoldebau mewn perthynas â'r cerbyd, y gyrrwr a'r Awdurdod Lleol. Rhaid iddo/iddi gydymffurfio â darpariaethau'r Ddeddf Trwyddedu Cerbydau a Dynnir gan Geffylau a'r Ddeddf Llywodraeth Leol (CCC), y Polisi hwn ac unrhyw Is-ddeddfau ac amodau ychwanegol mewn perthynas â thrwyddedu cerbydau a dynnir gan geffylau.
2. Bydd gofyn i ymgeiswyr am drwydded Cerbyd a Dynnir gan Geffylau wneud cais i'r ALI a chyflwyno'r dogfennau canlynol:
 - Tystysgrif yswiriant atebolrwydd cyhoeddus y mae'n rhaid iddi ddarparu yswiriant hyd at o leiaf £2,000,000;
 - Tystysgrif yswiriant sy'n cwmpasu'r cludiant ar gyfer Llogi Cyhoeddus a Gwobr;
 - adroddiad arolygydd milfeddygol yn ymdrin â ffitrwydd ac addasrwydd y ceffyl(au) a chyflwr unrhyw harnais a thac i'w defnyddio. Y dystysgrif i nodi faint o deithwyr y mae'r cerbyd yn addas i'w cario;
 - Tystysgrif Asesu Gyrru ar y Ffordd neu dystysgrif ddilys o gymhwysedd gyrru a gyhoeddwyd gan neu ar ran Cymdeithas Yrru Prydain neu'r Pwyllgor Hyfforddi Ceffylau Trwm (am gymorth cyfeiriwch at <http://wales.britishdrivingsociety.co.uk/> a <https://www.gov.uk/horse-drawn-Hacni-licence>); a
 - copi o'r asesiad risg iechyd a diogelwch.
3. Bydd unrhyw swyddog awdurdodedig o'r ALI neu'r RSPCA yn rhydd i archwilio'r cerbyd; yr harnais, y ceffylau neu unrhyw lety a ddefnyddir ar gyfer stablau ceffylau ar unrhyw adeg, a gall hefyd gynghori a yw'r ceffyl a'r cerbyd yn briodol i'w defnyddio gyda'i gilydd ai peidio. Lle bo unrhyw bryderon, gall yr ALI ei gwneud yn ofynnol i filfeddyg neu arbenigwr gyrru cerbydau gynnal archwiliad, a deiliad y drwydded fydd yn talu'r gost.

Amodau Perchennog/Gyrrwr

4. Rhaid i'r gyrrwr gydymffurfio â'r holl amodau eraill ac Is-ddeddfau Cerbydau Hacni a nodir yn gynharach yn y Polisi hwn.
5. Yn ogystal, bydd gofyn i'r gyrrwr gael Asesiad Gyrru ar y Ffordd neu Dystysgrif gymhwysedd gyrru ddilys a gyhoeddwyd gan neu ar ran Cymdeithas Gyrru Prydain. Y prawf hwn yw'r cymhwysedd gofynnol a argymhellir ar gyfer gyrru ceffylau/merlod a

cherbydau sy'n cludo teithwyr ar briffordd gyhoeddus. Gellir gwneud ceisiadau am asesiad naill ai i Gymdeithas Gyrru Prydain neu'r Pwyllgor Hyfforddi Ceffylau Trwm. Bydd yr ymgeisydd yn talu unrhyw ffi am yr asesiad hwn.

6. Ni chaiff y perchennog/gyrrwr ganiatáu i deithwyr gael eu cludo yn y cerbyd oni bai bod gyrrwr yn bresennol tra bod y cerbyd a dynnir gan geffylau yn symud.
7. Rhaid i'r perchennog/gyrrwr gydweithredu'n llawn yn yr ymchwiliad i gwynion gan Swyddog awdurdodedig a rhaid iddo fynychu swyddfeydd yr ALI a chyflwyno unrhyw wybodaeth y gofynnir amdani'n rhesymol yn ystod yr ymchwiliad.
8. Rhaid i'r perchennog sicrhau lles unrhyw anifeiliaid a rhaid iddo sicrhau bod unrhyw yrrwr wedi'i hyfforddi'n ddigonol i wneud hynny.
9. Bydd y perchennog/gyrrwr yn gyfrifol am atal neu glirio baw ei geffylau mewn unrhyw le cyhoeddus o ganlyniad i'w weithrediad yn rhinwedd y drwydded hon. Gallai hyn fod trwy ddefnyddio siwt dail i'w gosod ar gefn y ceffyl.

Ceffyl(au)

10. Rhaid i'r ALI nodi'r ceffyl(au) a ddefnyddir i dynnu'r cerbyd i'w cynnwys ar y drwydded. Ni ddylid defnyddio unrhyw geffyl i dynnu Cerbyd Hacni a dynnir gan geffyl oni bai bod yr ALI wedi darparu tystysgrif filfeddygol ynghylch ei ffitrwydd a'i addasrwydd a bydd angen tystysgrif o'r fath gydag unrhyw gais newydd neu adnewyddu. Yr ymgeisydd fydd yn talu'r gost sy'n gysylltiedig â'r dystysgrif hon.
11. Bydd yr ALI yn ystyried cyngor milfeddygol ar y math o weithrediad a'r oriau gwaith a gynlluniwyd ar gyfer y cerbyd a nifer y ceffylau sydd ar gael i dynnu'r cerbyd. Dim ond ceffyl sydd wedi'i archwilio a'i ardystio y caniateir ei ddefnyddio i dynnu'r cerbyd a bydd manylion ceffylau cymeradwy yn rhan o unrhyw drwydded a gyhoeddir gan yr ALI.
12. Rhaid i'r ceffyl fod yn chwe blwydd oed o leiaf; rhaid i hyn gael ei gefnogi gan dystiolaeth ddogfennol.
13. Ni chaniateir defnyddio unrhyw geffyl a ddefnyddir ar unrhyw ddiwrnod fel ceffyl cerbyd a dynnir gan geffyl yn ystod y diwrnod hwnnw at unrhyw ddiben arall.
14. Ni ddylid bwydo ceffylau mewn unrhyw stryd oni bai bod y bwyd wedi'i gynnwys mewn bag neu gynhwysydd priodol neu ei fod yn cael ei ddanfôn â llaw.
15. Gwaherddir yn llym or-ddefnyddio'r chwip a rhaid cyfyngu ei ddefnydd i reoli'r ceffyl.

Cerbydau

16. Rhaid cyflwyno'r cerbyd i'w archwilio a/neu ei arolygu gan swyddog awdurdodedig y Cyngor, ar yr adegau a'r lleoedd y gellir eu gwneud yn rhesymol ofynnol.
17. Rhaid i'r cerbyd fod wedi'i ffitio â chadwyn llusgo addas a digonol a sliper neu frêc a brêc parcio digonol arall, a rhaid cynnal y rhain mewn cyflwr gweithio effeithlon bob amser.
18. Rhaid cadw'r cerbyd mewn trefn a chyflwr da ym mhob agwedd. Rhaid cadw'r tu mewn a'r tu allan yn lân, cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol.
19. Mae'r AT yn cadw'r hawl, hyd yn oed ar ôl i gludiant gael ei basio, os canfyddir ei fod yn datgelu unrhyw ddiffyg sydd, ym marn yr AT, yn ei gwneud yn anaddas ar gyfer gwasanaeth cyhoeddus, i atal y drwydded nes bod y diffyg wedi'i gywiro i foddhad swyddog awdurdodedig yr AT.

20. Dylid hysbysu'r AT os bwriedir gwneud unrhyw newid i unrhyw ran o'r cerbyd, cyn i'r newid gael ei wneud.
21. Rhaid hysbysu'r AT am ddamweiniau sy'n effeithio'n sylweddol ar y cerbyd cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ac ym mhob achos o fewn 72 awr. a rhaid i yrwyr gydymffurfio â'r amodau a nodir yn gynharach yn y Polisi hwn.
22. Rhaid i bob cerbyd a gyflwynir i'w drwyddedu fod o fath sy'n addas ar gyfer gwaith cerbydau hacni. Rhaid iddynt gydymffurfio â'r gofynion sy'n ymwneud â lle eistedd, lle i'r pengliniau a'r droedfeddi ac unrhyw gyflwr rhesymol arall er boddhad yr ALI.
23. Rhaid gosod plât ar gefn y cerbyd, wedi'i ddylunio a'i gymeradwyo gan yr AT, yn dangos nifer y teithwyr a ganiateir i deithio yn y cerbyd.
24. Ni chaniateir gosod unrhyw hysbysebu, ffitiadau na arwyddion, ac eithrio'r rhai sydd wedi'u cymeradwyo gan yr AT, ar, na'u cario ar, y tu mewn na'r tu allan i'r cerbyd.
25. Rhaid i'r cerbyd fod wedi'i adeiladu a'r drysau'n agor yn ddigon llydan i ganiatáu mynediad neu allanfa hawdd a pheri dim anghyfleustra i deithwyr. Rhaid i hyd y seddi, wedi'i fesur mewn llinell syth yn hydredol ar flaen y sedd, fod yn ddigonol ac yn gyfforddus i eistedd teithwyr, ym marn yr AT.
26. Rhaid i'r cerbyd fod â 4 olwyn sboc a theiars rwber solet. Rhaid gorchuddio llawr y cerbyd â matiau wedi'u gwneud o ddeunydd addas a rhaid i'r cerbyd fod â tho sy'n dal dŵr (y gellir ei dynnu'n ôl neu fel arall). Rhaid cadw'r holl ffitiadau a dodrefn yn lân ac yn ddigonol er hwylustod y bobl sy'n cael eu cludo ynddo.
27. Rhaid i seddi'r cerbyd gael eu clustogi neu eu gorchuddio'n briodol a'u cadw'n lân ar gyfer cludo'r bobl a gludir ynddynt.
28. Rhaid cadw'r cerbyd mewn cyflwr da ac os bydd unrhyw ddifrod neu rwyg i'r teiars, caiff y cerbyd ei dynnu o wasanaeth. Ni chaiff nifer y teithwyr fod yn fwy na'r niferoedd a awdurdodwyd gan yr ALI.
29. Dylid gosod hysbysiad ar ryw ran o'r cerbyd, lle mae'n weladwy i'r teithwyr, yn manylu ar y prisiau a ofynnir am gludo pobl. Dylid nodi bod prisiau cerbydau hacni, a osodir gan yr ALI, yn uchafswm a gellir eu negodi i lawr gan y llogwr.

Harnais, Offer a Thac

30. Rhaid cadw pob rhan o harnais anifeiliaid sy'n tynnu'r cerbyd mewn cyflwr da fel bod yr anifail wedi'i gysylltu'n ddiogel â'r cerbyd ac o dan reolaeth. Dylid cario digon o rannau sbâr a gosod goleuadau os ydych chi'n gyrru ar ôl amseroedd goleuo.
31. Rhaid i'r harneisiau ffitio'n iawn ar y ceffyl er mwyn peidio ag achosi poen, gofid na rhwbio i'r ceffyl. Rhaid i weddill y traciau ffitio'r ceffyl a'r cerbyd hefyd. Dylid gwirio harneisiau a harneisiau'n rheolaidd am gadernid a diogelwch. Lle bo unrhyw amheuan ynghylch diogelwch neu addasrwydd offer, bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ymgynghori â milfeddyg neu arbenigwr cerbydau, a'r gost i'w thalu gan yr ymgeisydd neu ddeiliad y drwydded.

Atodiad 18

Tuk Tuks, Ricsios Trydan a Beiciau (pedicabs)

O ran Tuk Tuks, Ricsios Trydan a Beiciau (pedicabs), nid yw'r cerbydau hyn yn dod o fewn y meini prawf a osodwyd ar gyfer y Polisi hwn, o ganlyniad mae'r amodau canlynol yn berthnasol.

Cyfngiadau Defnydd

1. Bydd ceisiadau am Tuk Tuks, Ricsios Trydanol a Beiciau (pedicabs) yn cael eu gohirio i'r Pwyllgor Trwyddedu a Rheoleiddio i'w hystyried, er mwyn caniatáu iddynt gael eu hystyried fesul achos.
2. Dim ond ar gyfer achlysuron arbennig a chontractau busnes wedi'u bwcio ymlaen llaw y dylid defnyddio'r cerbyd. Ni ddylid defnyddio cerbydau sydd wedi'u trwyddedu yn y categori hwn ar gyfer defnydd llogi preifat bob dydd. Byddai'r cerbyd wedi'i drwyddedu fel Cerbyd Llogi Preifat ac eithrio ricsios beiciau (pedicabs). Ni ellir trwyddedu cerbydau di-fodur fel cerbydau llogi preifat, yn unol ag Adran 48 (1)(a) Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Er mwyn i ricsio beiciau (pedicabs) gael ei drwyddedu fel Cerbyd Hacni, mae angen i ymgeiswyr ddangos sut maent yn bwriadu cydymffurfio â Pholisi Cerbydau Hacni'r Cyngor (cyn belled ag y bo'n ymarferol), sy'n cynnwys arwyddion tariff a tho.
3. Bydd y cerbyd wedi'i gyfyngu i deithio ar gyflymder uchaf o 30 milltir yr awr, gan gymryd gofal penodol wrth ddefnyddio cefnffyrdd. Ni ddylid defnyddio cerbydau o'r fath ar ffyrdd deuol na thraffyrdd.
4. Ni chaniateir defnyddio'r cerbyd os yw'r tywydd yn achosi rhwystr i sefydlogrwydd a defnydd y cerbyd, gan beryglu diogelwch.
5. Rhaid cydymffurfio â phob maen prawf arall a nodir yn y Polisi hwn.
6. Mae defnyddio'r cerbydau ar gyfer priodasau ac angladdau wedi'i eithrio o'r gofyniad i ddal trwydded yn unol ag Adran 75 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Felly, ni ellir ystyried amodau at y dibenion hyn.

Dylunio Cerbydau

7. Mae gan Tuk Tuks a Ricsios, boed yn bedalau, yn drydanol neu'n cael eu pweru gan yr injan dau strôc draddodiadol, dair olwyn fel arfer. Mae'r dyluniad yn golygu bod y gyrrwr/marchog yn eistedd yn y blaen a'r teithwyr yn eistedd yn y cefn. Mae Tuk Tuk yr un dyluniad â Ricsios Trydan a Beiciau (pedicabs). Fodd bynnag, mae Ricsios yn aml yn llai a dim ond 1 neu 2 deithiwr y gallant eu cario yng nghefn y cerbyd.

8. At ddiben cyfrifo capasiti seddi cerbyd, lled lleiaf sedd y teithiwr yw 400mm.

Cludiant Teithwyr

9. Ni ddylai nifer y teithwyr i'w cludo fod yn fwy na'r nifer y mae wedi'i drwyddedu ar ei gyfer, fel y nodir ar y drwydded a phlât y cerbyd.
10. Ni chaniateir i unrhyw un deithio yn eistedd ar lin unrhyw un o'r teithwyr. Rhaid i deithwyr aros yn eu heistedd drwy gydol y daith a chael eu cyfyngu gan wregys glin bob amser.
11. Ni chaniateir i blant dan 16 oed deithio yn y cerbyd oni bai eu bod yng nghwmni oedolyn priodol. Ni chaniateir i blant dan 4 oed fod yn y cerbyd.
12. Ni chaiff y gyrrwr gludo unrhyw anifail oni bai ei fod yng ngofal y llogwr ac ym mhob achos rhaid iddo sicrhau bod yr anifail wedi'i glymu'n ddiogel.

Dogfennau Ychwanegol sydd eu hangen.

13. Bydd gofyn i Tuk Tuks a Ricsios Trydan a gyflwynir i'w trwyddedu gael naill ai Cymeradwyaeth Math Cerbyd Cyfan Ewropeaidd (EWVTA) neu gael eu cymeradwyo trwy'r Gymeradwyaeth Cerbyd Sengl Beiciau Modur (MSVA), a chael eu cofrestru gyda'r Asiantaeth Safonau Gyrrwyr a Cherbydau (DVSA).
14. Rhaid i ricsios beiciau gydymffurfio, lle bo'n berthnasol, â:
- a. Rheoliadau Beic Pedal (Adeiladu a Defnyddio) 1983 a Rheoliadau Beic Pedal (Adeiladu a Defnyddio) (Diwygio) 2015.
 - b. Rheoliadau Beic Pedal (Diogelwch) 2010.
 - c. Rheoliad Beic Pedal â Chymorth Trydanol 1983 a Rheoliadau Beic Pedal â Chymorth Trydanol (Diwygio) 2015.

Ac, yn ogystal, cael dau lamp safle cefn a dau adlewyrchudd cefn; lle bo'n briodol.

Rhaid cyflwyno'r Tuk Tuk a/neu'r Ricsios hefyd i'w harchwilio a'u harolygu mewn garej cymeradwy.

Ymddangosiad ac Ystyriaethau Mecanyddol

15. Rhaid gosod plât trwydded y cerbyd, a gyhoeddwyd gan y Cyngor, ar ochr allanol cefn y cerbyd.
16. Rhaid i Tuk Tuks a Ricsios trwyddedig fod â gwregysau diogelwch neu wregysau glin a fydd yn ddigonol i gadw teithwyr yn y cerbyd. Dylai'r gwregysau diogelwch fod yn hygyrch i'w defnyddio gan bob teithiwr a rhaid eu cynnal mewn cyflwr diogel bob amser.
17. Rhaid i Tuk Tuks a Ricsios trwyddedig gael drysau teithwyr ar ddwy ochr y cerbyd, gydag o leiaf un drws yn caniatáu mynediad/allanfa.
18. Ni chaniateir gosod unrhyw ffitiadau, ac eithrio'r rhai a gymeradwywyd gan y Cyngor, ar du mewn na thu allan y cerbyd.

19. Mae corff y cerbyd mewn cyflwr da ac mae'r paent yn lân ac wedi'i gynnal a'i gadw'n dda.
20. Rhaid cadw Tuk Tuks a Ricsios trwyddedig mewn cyflwr da, y tu mewn a'r tu allan yn lân a'r peiriannau brecio yn effeithlon, gyda'r holl osodiadau a ffitiadau wedi'u cynnal a'u cadw'n dda bob amser i atal anaf i unrhyw deithwyr neu ddifrod neu faw dillad neu fagiau. Rhaid i'r cerbyd hefyd fod â dyfais rhybuddio glywadwy fel cloch neu gorn.
21. Rhaid i Tuk Tuks a Ricsios trwyddedig gael gorchudd to sy'n dal dŵr. Rhaid i unrhyw orchuddion glaw fod yn dal dŵr a gorchuddio'r ardal deithwyr. Rhaid i'r cerbydau fod â gorchuddion glaw y gellir eu tynnu'n ôl sy'n gorchuddio ochrau a chefn y cerbyd ac sydd wedi'u diogelu i sicrhau bod y cerbyd yn parhau i fod yn dal dŵr. Rhaid i'r gorchuddion fod yn dryloyw i ganiatáu i'r gyrwyr a'r teithwyr weld yn ddi-rwystr allan o'r cerbyd.
22. Rhaid i seddi'r cerbyd gael eu clustogi neu eu gorchuddio'n iawn; rhaid cadw ffitiadau a dodrefn yn lân ac yn ddigonol er hwylustod y bobl sy'n cael eu cludo ynddynt.
23. Rhaid gorchuddio llawr y cerbyd â charped, mat neu orchudd llawr addas arall, nad yw'n llithro, sy'n gadarn ac yn lân.
24. Rhaid gorchuddio olwynion gerllaw adran y teithwyr er mwyn amddiffyn y teithwyr a'u dillad.
25. Rhaid i'r teiars fod yn addas ar gyfer y llwyth arfaethedig sy'n cael ei gario a rhaid iddynt fod â phatrwm gwadn clir dros yr holl gylchedd, a thros led llawn y teiar heb unrhyw gord agored. Darperir olwyn sbâr a theiar addas ac maent ar gael yn rhwydd i'w defnyddio, neu darperir system atgyweirio dros dro amgen, ynghyd â'r offer a'r cyfarpar sydd eu hangen i gyflawni unrhyw atgyweiriadau neu ailosodiadau brys sy'n ofynnol i'r cerbyd.
26. Mae cyflwr, gosodiad a llwybro neu leoliad cebl a ffitiadau trydan, os o gwbl, yn y fath fodd fel nad oes risg o dân trydanol na digwyddiad arall.

Atodiad 19.

Polisi Trwyddedu Limwsîns

Efallai y gofynnir i Awdurdodau Trwyddedu Lleol drwyddedu limwsinau hir fel Cerbydau Hurio Preifat. Er y dylid nodi bod llawer o limwsinau yn gerbydau PSV.

Lle mae Limwsîn wedi'i fewnforio o wlad arall, bydd angen ardystiad a gymeradwywyd gan VOSA. Yn hanesyddol, mae hyn wedi bod ar ffurf cyfundrefn archwilio Cymeradwyaeth Cerbyd Sengl (SVA) cyn cael ei gofrestru yn y Deyrnas Unedig. Dyma'r Cynllun Cymeradwyaeth Cerbyd Unigol (IVA) bellach. Mae'r prawf IVA yn gwirio bod y cerbyd wedi'i drawsnewid wedi'i adeiladu i safonau diogelwch ac amgylcheddol penodol. Bydd y Cyngor yn ei gwneud yn ofynnol i gerbydau a fewnforiwyd fodloni'r safon IVA ac yn gofyn am dystiolaeth o hyn ar ffurf y V5C (Tystysgrif Gofrestru) y cerbyd, a all gyfeirio at IVA o dan yr Adran "Nodyn Arbennig"; neu rhaid i'r perchennog gael cadarnhad ysgrifenedig gan:

VOSA, Ellipse, Heol Padley, Abertawe, SA1 8AN, bod y cerbyd yn cydymffurfio â'r Dreth Ariannol Ryngwladol.

Bydd angen manylion gwneuthuriad a model y cerbyd, y rhif cofrestru a'r rhif VIN ar berchnogion. Gellir ystyried oedran cerbydau o'r fath, gan eu bod fel arfer yn bum mlwydd oed pan gânt eu mewnforio i'r Deyrnas Unedig.

Atodiad 20.

Polisi Trwyddedu Cerbydau Newydd-deb/Digwyddiadau Arbennig

Oherwydd natur unigol "cerbyd arbennig" gan gynnwys cerbydau sy'n cludo cadeiriau olwyn, mae'n anochel y bydd yn arwain at broblemau na fyddent yn berthnasol i gerbydau Hurio Preifat confensiynol ac felly bydd angen ystyried a ddylid cynnwys amodau arbennig ar unrhyw drwydded gan gynnwys bod yn esempt o'r "polisi amgylcheddol".

Cerbydau Angladd / Cerbydau Priodas

Nid oes gofyniad i gerbyd gael ei drwyddedu pan gaiff ei ddefnyddio mewn cysylltiad ag angladd yn unig neu pan gaiff ei ddefnyddio'n gyfan gwbl neu'n bennaf gan berson sy'n cynnal busnes Trefnydd Angladdau. Nid oes angen trwyddedu cerbyd tra ei fod yn cael ei ddefnyddio ar gyfer y gwasanaeth priodas yn unig.

Cerbydau Contract

Hyd at fis Ionawr 2008, nid oedd unrhyw ofynion i gerbyd gael ei drwyddedu pan gaiff ei ddefnyddio ar gyfer contract gyda sefydliad neu gwmni am gyfnod o saith diwrnod o leiaf, ar gyfer cludo teithwyr am dâl neu wobr o dan contract ar gyfer llogi'r cerbyd. Fodd bynnag, dim ond i'r cerbyd a'r gyrrwr a bennir gan y contract yr oedd yr eithriad hwn yn berthnasol, a hynny yn ystod cyfnod y contract yn unig. Ni ellid defnyddio unrhyw gerbyd a ddefnyddir ar gyfer contract gydag un cwmni ar gyfer unrhyw contract neu ddiben arall yn ystod cyfnod y contract hwnnw. Mae'n ofynnol i gerbydau sy'n cyflawni gwaith contract ar ôl y dyddiad hwnnw gael eu trwyddedu gan y Cyngor er mwyn parhau i ymgymryd â'r gwaith hwnnw: mae hyn yn cynnwys cludiant ysgol.

Polisi ar Gerbydau Digwyddiadau Arbennig: Gan gynnwys Limwsinau, Cadair Olwyn a Cherbydau Math Mawreddog

Dim ond i Gerbydau Hurio Preifat y mae'r elfen hon o'r Polisi yn berthnasol.

1. At ddiben y Polisi hwn, bydd 'cerbyd digwyddiad arbennig' yn golygu cerbyd a ddefnyddir ar gyfer achlysur penodol neu achlysuron o natur gyfyngedig e.e. cludiant i bartïon ac nad yw'n gerbyd confensiynol a ddefnyddir ar gyfer gwaith Hurio Preifat safonol.
2. Enghreifftiau o gerbydau a all ddod o fewn y categori 'Digwyddiad Arbennig' yw limosinau hir, ceir clasurol, cerbydau sydd â llai na phedair sedd neu sydd â darpariaethau ar gyfer cadeiriau olwyn, er enghraifft cerbydau sydd â lifftiau a weithredir o'r cefn ac ati. Gall perchnogion cerbydau o fath mawreddog sydd wedi'u trwyddedu fel cerbydau llogi preifat neu gerbydau llogi preifat a ddefnyddir mewn amgylchiadau arbennig geisio caniatâd yr Awdurdod i hepgor amodau eu trwydded sy'n ymwneud ag arddangos platiau trwydded, sticeri drysau a bathodynau gyrrwyr.

3. Nid yw'r elfen hon o'r Polisi yn berthnasol mewn perthynas â cherbydau a ddefnyddir yn gyfan gwbl mewn cysylltiad â phriodasau ac angladdau ac felly maent wedi'u heithrio rhag Trwyddedu Hurio Preifat.
4. Fel arfer, ni fydd yr Amodau Trwydded Gyffredinol ar gyfer Cerbydau Hurio Preifat yn caniatáu trwyddedu cerbydau digwyddiadau arbennig am nifer o resymau gan gynnwys arddull a dyluniad y cerbyd a cheir "clasurol" sy'n methu â bodloni safonau derbyn.
5. Gall unrhyw gerbyd digwyddiad arbennig nad yw wedi'i gymeradwyo o ran math, nad yw'n bodloni gofynion y Rheoliadau Adeiladu a Defnyddio, neu na fyddai fel arall yn bodloni'r amodau safonol ar gyfer cerbydau Hurio Preifat wneud cais i gael ei drwyddedu drwy geisio amrywiad neu eithriad o rai o'r amodau safonol a fyddai'n berthnasol fel arall.
6. Bydd pob cerbyd yn cael ei ystyried a'i asesu gan **y Rheolwr Trwyddedu** yn ôl ei rinweddau gan ystyried:
 - cyflwr cyffredinol y cerbyd
 - nifer y teithwyr y mae'n ofynnol cael trwydded ar eu cyfer a
 - Y meini prawf penodol y ceisir eithriad ohonynt.
 - Math o fynediad i gadeiriau olwyn (er enghraifft cerbydau sy'n gweithredu lifft cefn)
 - Math o Waith neu Gontract y bydd y cerbyd yn cael ei ddefnyddio ar ei gyfer.
 - Prif ystyriaeth y Cyngor bob amser fydd diogelwch a chysur y cyhoedd sy'n teithio.

Amodau Limwsîn

Bydd y set ganlynol o amodau ynghlwm wrth bob limwsîn hir:

1. Caniateir i limwsinau fod â gyriant llaw chwith neu llaw dde.
2. Mae mwyafrif y limwsinau hir yn cael eu mewnfario o'r Unol Daleithiau ac maent yn gerbydau gyrru llaw chwith. Mae'r Adran Drafnidiaeth wedi argymhell na ddylai Cyngorau wrthod trwyddedu limwsinau dim ond oherwydd bod ganddynt nodweddion sy'n groes i'w Polisi presennol, h.y. gyrru llaw chwith. Caniateir limwsinau â seddi sy'n wynebu'r ochr.
3. Un o brif nodweddion limosinau hir yw eu seddi mainc sy'n wynebu'r ochr. Yn unol â chanllawiau'r Adran Drafnidiaeth a amlinellwyd uchod, bydd y Cyngor yn ystyried addasrwydd limosinau â seddi ochrol ar gyfer Trwyddedu. Rhaid i'r cerbyd fod â gwregys diogelwch ar gael i bob teithiwr sy'n teithio.
4. Ni fydd yn ofynnol i limosinau arddangos unrhyw lifrai Cyngor ond bydd yn ofynnol iddynt arddangos plât llogi preifat y Cyngor. (Mae'r plât yn gwasanaethu i wahaniaethu rhwng Cerbydau Llogi Preifat a cheir salŵn cyffredin a cherbydau Cerbyd Hacni ac i'w gwneud yn hawdd eu hadnabod i'r cyhoedd. Fodd bynnag, mae ymddangosiad naturiol nodedig limosinau hir yn golygu ei bod yn annhebygol iawn y cânt eu drysu â Cherbyd Hacni neu gerbyd defnydd preifat).
5. Bydd limwsîns â gwydr lliw trwm yn y ffenestri cefn ochr allanol/ochr agos yn cael eu hystyried ar gyfer Trwyddedu. Fodd bynnag, byddai gwydr lliw trwm yng nghanban y gyrrwr yn parhau i fod wedi'i wahardd yn unol â gofynion cyfreithiol. Cydnabyddir bod y preifatrwydd a ddarperir gan wydr lliw yn adran y teithwyr yn nodwedd ganolog o

limwsîn. Fodd bynnag, rhaid i wydr yng nghaban y gyrrwr fodloni'r safonau yn Rheoliadau Cerbydau Ffordd (Adeiladu a Defnyddio) 1986 fel y'u diwygiwyd.

6. Bydd gofyn i limwsinau ddal Tystysgrif Cymeradwyaeth Cerbyd Sengl (SVA) ddilys neu dystysgrif IVA. (Mae'r prawf SVA neu IVA yn cynnwys archwiliad gweledol o gerbyd ac yn ardystio ei ddiogelwch a'i addasrwydd i'r ffordd).
7. Rhaid gosod teiars ar y limwsîn sy'n cwrdd â'r manyleb maint a phwysau. (O ystyried pwysau cynyddol y cerbyd, rhaid defnyddio teiars o'r pwysau a'r sgôr maint cywir bob amser).
8. Ni ddylid defnyddio unrhyw seddi yn adran y gyrrwr i gludo teithwyr. (Mae hyn er mwyn sicrhau nad yw teithwyr yn cael eu cludo ym mlaen y cerbyd er mwyn gwella diogelwch y gyrrwr a'r teithiwr).
9. Mewn unrhyw hysbyseb sy'n hysbysebu unrhyw wasanaeth limwsîn, rhaid i'r Gweithredwr ddatgan mai dim ond i gario hyd at o leiaf 8 o deithwyr y mae'r cerbyd wedi'i drwyddedu. Mae hyn er mwyn hysbysu cwsmeriaid o gapasiti cludo mwyaf y cerbyd.
10. Rhaid i ddiodydd alcoholaidd a ddarperir yn y cerbyd fod o dan delerau trwydded briodol a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Trwyddedu 2003 sy'n ymwneud â gwerthu a chyflenwi alcohol. Er mwyn cydymffurfio â gofynion trwyddedu alcohol a diogelu diogelwch y cyhoedd, rhaid gosod poteli alcohol mewn lle diogel a dylid eu tynnu allan pan fydd unrhyw deithiwr o dan 18 oed. Rhaid i unrhyw wydr yn y cerbyd fod wedi'i wneud o wydr neu blastig sy'n gwrthsefyll chwalu, (diogelu diogelwch y cyhoedd).
11. Ni chaiff y gyrrwr chwarae na chaniatáu i unrhyw gyfrwng gael ei chwarae os yw, o ystyried ei ddosbarthiad oedran neu ei gynnwys, yn anaddas ar gyfer oedran y teithwyr yn y cerbyd. (Mae hyn er mwyn diogelu plant sy'n deithwyr rhag gweld deunydd anaddas).
12. Os yw'r limwsîn yn parcio i ddarparu rhyw fath o adloniant rheoledig i'w deithwyr, rhaid bod trwydded ar waith yn unol â gofynion Deddf Trwyddedu 2003.
13. Ni ellir trwyddedu unrhyw gerbyd sydd wedi'i adeiladu neu ei addasu i eistedd mwy nag wyth o deithwyr fel cerbyd Hurio Preifat.
14. Oherwydd natur unigol cerbyd Limwsîn, bydd yn anochel yn arwain at faterion na fyddent yn berthnasol i Gerbydau Hurio Preifat confensiynol ac, felly, bydd angen ystyried a ddylid cynnwys amodau arbennig ar unrhyw drwydded. Bydd y Rheolwr Trwyddedu yn pennu unrhyw amodau arbennig ychwanegol o'r fath. Os nad yw'r perchennog yn fodlon â'r amodau arfaethedig, bydd y mater yn cael ei glywed a'i benderfynu gan y Panel Trwyddedu.

Amodau Cerbydau Math Mawreddog

15. Cerbydau Mawreddog sydd am gael eu heithrio o'r gofynion i arddangos platiau trwydded a bydd yn rhaid iddynt gydymffurfio â'r holl Amodau Hurio Preifat heblaw am yr Amodau sy'n ymwneud â'r plât (Lifrai).
16. Rhaid i gerbydau fod o dan 7 oed er y bydd y Rheolwr Trwyddedu yn ystyried cerbydau hŷn, a bydd hyn yn bennaf yn caniatáu rhoi trwydded i geir hen neu geir unigryw.

17. Rhaid i'r cerbyd fod o safon gysur a bod wedi'i gyfarparu i lefel sy'n hafal i neu'n uwch na cherbydau model moethus. (Gellir ystyried ceir sedan a cheir MPV math gweithredol o fanyleb uwch gan wneuthurwyr eraill hefyd, er enghraifft Mercedes Vito).
18. Ni chaniateir unrhyw hysbysebu ar y cerbyd nac ynddo ar unrhyw adeg.
19. Rhaid i yrrwr y cerbyd fod wedi'i wisgo'n briodol ar gyfer achlysur ffurfiol gan wisgo siwt ffurfiol (siaced, trowsus neu sgert) ac esgidiau ffurfiol. Ni chaniateir i'r gyrrwr wisgo unrhyw ddillad achlysurol.
20. Bydd natur unigol cerbyd digwyddiad arbennig yn anochel yn arwain at faterion na fyddent yn berthnasol i Gerbydau Hurio Preifat confensiynol ac, felly, bydd angen ystyried a ddylid cynnwys unrhyw amodau arbennig ar drwydded. Bydd y Rheolwr Trwyddedu yn pennu unrhyw amodau arbennig o'r fath. Os nad yw'r perchennog yn fodlon â'r amodau arfaethedig, bydd y mater yn cael ei glywed a'i benderfynu gan y Panel Trwyddedu.
21. Byddwn yn caniatáu defnyddio Cerbydau Mawreddog ar gontractau ysgol.

Dylid nodi y bydd Perchnogion / Gweithredwyr a geir yn torri'r amodau uchod yn cael eu hamddifadu o statws "gweithredol" am gyfnod o 12 mis gan y Rheolwr Trwyddedu a bydd y cerbyd yn cael ei atal dros dro nes bod y cerbyd(au) yn cydymffurfio â'r rheoliadau ar gyfer Cerbydau Hurio Preifat. Amodau .

Atodiad 21.

Proses Ymgeisio Gweithredwr Hurio Preifat

Rhaid gwneud cais am drwydded Gweithredwr Hurio Preifat ar y ffurflen benodedig. Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn anfon gohebiaeth at berchnogion cerbydau drwy e-bost, er y dylid nodi mai cyfrifoldeb y Gweithredwyr yw sicrhau bod ceisiadau adnewyddu yn cael eu gwneud mewn pryd.

Er mwyn caniatáu digon o amser i brosesu dogfennau, dylai ymgeiswyr sicrhau bod yr Awdurdod Trwyddedu yn derbyn eu cais cyflawn, gan gynnwys y ffi ac unrhyw ddogfennau angenrheidiol eraill o leiaf 28 diwrnod cyn dyddiad dod i ben trwydded gweithredwr.

Mae pob Cais a chanllawiau llawn ar gael yn www.monmouthshire.gov.uk/licensing/taxi-licence.

Atodiad 2 2

Amodau Trwydded Gweithredwr Hurio Preifat

- 1.1 Rhaid i'r gweithredwr gynnal gwiriadau digonol i fodloni ei hun mai dim ond gyrrwyr addas sy'n cael eu defnyddio (ac yn parhau i gael eu defnyddio) wrth gyflawni ei fusnes. Bydd hyn yn cynnwys gwirio a chymryd copi o drwydded yrru Cerbyd Hacni/hurio preifat pob gyrrwr cyn i'r gyrrwr hwnnw ymgymryd ag unrhyw archebion. Gall methiant gweithredwr i sicrhau bod gwiriadau priodol yn cael eu cynnal godi cwestiwn ynghylch addasrwydd a phriodoldeb y gweithredwr. Yn ogystal, gall methu â chymryd camau priodol mewn perthynas â gyrrwyr sy'n torri amodau trwydded yn gyson hefyd fod yn niweidiol i addasrwydd a phriodoldeb parhaus y gweithredwr.
- 1.2 Pan fydd gweithredwr yn diswyddo neu'n datgysylltu gyrrwr, rhaid iddo roi gwybod am y diswyddiad a'r rhesymau drosto i'r Awdurdod Trwyddedu o fewn 48 awr i'r diswyddiad ddod i rym.
- 1.3 Rhaid i'r Gweithredwr hysbysu'r Swyddfa Drwyddedu, yn ysgrifenedig, o fewn 5 diwrnod gwaith os ydyn nhw, unrhyw gyfarwyddwr cwmni, neu unrhyw unigolyn a enwir ar y ffurflen gais:
 - a) yn newid cyfeiriad cartrefb) os yw unrhyw gwmni neu bartneriaeth atebolrwydd cyfyngedig yn newid ei swyddfa gofrestredigc) os gwneir unrhyw newidiadau ym mherchnogaeth/rheolaeth/partneriaeth y gweithrediad fel y nodir yn eich ffurflen gais. Sylwch y bydd gofyn i berchnogion newydd neu bartneriaid ychwanegol gael datgeliad DBS sylfaenol. Ni fydd trosglwyddo trwydded y gweithredwr yn cael ei gwblhau nes bod yr Awdurdod Trwyddedu wedi derbyn copi o'r datgeliad.
 - d) Os bydd cyfarwyddwr neu berson cyfrifol enwebedig yn peidio â chael ei gyflogi yn y swyddogaeth hon
- 1.4 Rhaid i'r gweithredwr hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu os bydd ef neu'r person sy'n rhedeg y busnes yn absennol o redeg y busnes o ddydd i ddydd am gyfnod o 2 fis yn olynol. Wrth wneud hyn, rhaid i'r gweithredwr roi enw'r person a fydd yn gyfrifol am redeg y busnes ar ei ran yn ystod y cyfnod dros dro hwn.
- 1.5 Ni ddylai'r Gweithredwr ddefnyddio, na hwyluso'r defnydd o, unrhyw feddalwedd, technoleg neu ddyfais arall sy'n gallu rhwystro gweithgareddau cyfreithlon asiantaethau gorfodi neu weithgaredd rheoleiddio'r Awdurdod Trwyddedu.
- 1.6 Rhaid i'r Gweithredwyr gydymffurfio â phob cais rhesymol a wneir gan swyddogion awdurdodedig yr Awdurdod Trwyddedu.
- 1.7 Pan fydd gyrrwr yn rhoi gwybod am eiddo coll yn dilyn archeb mewn cysylltiad â busnes y gweithredwr, bydd y Gweithredwr yn gwneud ymdrechion rhesymol i gysylltu â'r person sy'n archebu. Os na all y gyrrwr neu'r gweithredwr ddychwelyd eitemau i'r

perchennog, bydd y gyrrwr yn mynd â'r eitemau gwerthfawr i orsaf heddlu. Mae gan Heddlu Gwent ragor o wybodaeth am eiddo coll, cyfeiriwch at [Adrodd am eiddo coll neu a ddarganfuwyd | Heddlu Gwent](#). Gellir gwaredu eitemau gwerth isel ar ôl 14 diwrnod (yn gynt os yw eitemau'n darfodus). Gall gweithredwyr gynorthwyo gyrrwyr i storio eitemau coll os oes gan y gweithredwr fynediad at gyfleusterau storio diogel.

2. System Gwynion

2.1 Rhaid i Weithredwyr Hurio Preifat neu gynrychiolydd penodedig o fewn y busnes gychwyn ymchwiliad i unrhyw gŵyn a dderbynnir gan y cyhoedd o fewn 48 awr i dderbyn y gŵyn.

2.2 Rhaid i'r gweithredwr gynnal cofrestr o gwynion (digidol neu gopi caled), y mae'n rhaid iddi gynnwys y wybodaeth ganlynol:

- a. Enw, cyfeiriad/cyfeiriad e-bost yr achwynydd
- b. Manylion y gŵyn
- c. Amser a dyddiad y digwyddiad honedig
- d. Yr amser a'r dyddiad y derbyniwyd y gŵyn gan y gweithredwr
- e. Sut y derbyniwyd y gŵyn e.e. ffôn, e-bost ac ati
- f. Enw'r person a dderbyniodd y gŵyn.
- g. Enw'r troseddwr honedig
- h. Os cyfeiriwyd y gŵyn at yr Awdurdod Trwyddedu – yr amser a'r dyddiad y'i cyfeiriwyd a gan bwy.
- i. Manylion y camau a gymerwyd i ddatrys y gŵyn a chan bwy
- j. Dyddiad y datryswyd y gŵyn

2.3 Rhaid bod copi o'r gofrestr cwynion ar gael i'w archwilio ar gais swyddog awdurdodedig yr Awdurdod Trwyddedu. Rhaid cadw'r cofnodion am gyfnod o 12 mis.

2.4 Rhaid i'r gweithredwr, ar ôl derbyn cwyn ynghylch gyrrwr trwyddedig, hysbysu'r achwynydd ar unwaith o'i hawl i gyfeirio ei gŵyn at yr Awdurdod Trwyddedu.

2.5 Rhaid i'r Gweithredwr sicrhau bod manylion sut y gall cwsmer gysylltu â'r gweithredwr os bydd unrhyw gŵyn yn ymwneud â contract llogi neu contract llogi honedig sy'n ymwneud â'i fusnes neu'n deillio ohono, yn cael eu harddangos ar wefan y gweithredwr, ap archebu neu yn absenoldeb platfform archebu ar-lein, yn y swyddfa archebu.

2.6 Pan fydd yr Awdurdod Trwyddedu yn derbyn cwyn, rhaid i'r gweithredwr gydymffurfio ag unrhyw gais rhesymol am wybodaeth a/neu ddilyn unrhyw gyfarwyddiadau rhesymol a wneir gan swyddog awdurdodedig neu swyddog heddlu mewn perthynas â'r gŵyn.

2.7 Rhaid i'r Gweithredwr hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu o fewn 48 awr os yw'r gweithredwr yn derbyn cwyn am yrrwr a weithredir ganddynt pan fydd wedi'i nodi bod y gŵyn yn ymwneud ag unrhyw un o'r canlynol:

- a) honiadau o gamymddwyn rhywiol (gan gynnwys defnyddio iaith rywiol)
- b) ymddygiad hiliol
- c) trais (gan gynnwys ymosodedd geiriol)
- d) anonestrwydd gan gynnwys lladrad
- e) Toriadau cydraddoldeb
- f) unrhyw gamymddwyn difrifol arall (gan gynnwys sy'n gysylltiedig â moduro er enghraifft gyrru'n beryglus neu yrru dan ddylanwad alcohol).

3. Cofnodion Gyrwyr a Cherbydau

3.1 Rhaid i'r Gweithredwr gynnal a diweddarau'r cofnodion canlynol, y mae'n rhaid iddynt fod ar gael ar unwaith i'w harchwilio ar gais unrhyw swyddog awdurdodedig o'r Awdurdod Trwyddedu neu gwnstabl yr heddlu:

- a) enw a chyfeiriad cartref pob gyrrwr cerbyd hurio preifat a weithredir ganddo.
- b) manylion gan gynnwys rhif y drwydded a dyddiad dod i ben trwydded yrru hurio preifat pob gyrrwr cerbyd hurio preifat a weithredir ganddo.
- c) enw a chyfeiriad cartref perchennog pob cerbyd hurio preifat a weithredir ganddo.
- d) manylion gan gynnwys rhif plât trwydded y cerbyd llogi preifat a'r dyddiad dod i ben a rhif cofrestru pob cerbyd llogi preifat a weithredir ganddo

4. Gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd

4.1 Rhaid i bob ymgeisydd am grant neu adnewyddu trwydded Gweithredwr Hurio Preifat gyflwyno datgeliad sylfaenol y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (wedi'i ddyddio o fewn mis i'r cais) er mwyn bodloni'r awdurdod eu bod yn berson 'addas a phriodol'. Yn achos ceisiadau gan gwmni neu sefydliad, rhaid i bob cyfarwyddwr y cwmni/sefydliad ddarparu datgeliad sylfaenol. Bydd yr ymgeisydd/deiliad y drwydded yn talu cost y gwiriadau hyn.

4.2 Yn dilyn rhoi trwydded, rhaid i deiliaid trwydded gyflwyno datgeliad sylfaenol newydd i'r Awdurdod Trwyddedu yn flynyddol.

4.3 Nid oes gofyn i ymgeiswyr sydd eisoes yn dal trwydded yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd preifat preifat gyda'r awdurdod hwn ddarparu'r datgeliad sylfaenol fel rhan o'u cais am drwydded gweithredwr llogi preifat. Cyn belled â bod deiliaid trwyddedau yn parhau i ddal trwydded yrru Cerbyd Hacni neu gerbyd preifat preifat gyda'r awdurdod hwn, nid oes gofyn iddynt gyflwyno datgeliad sylfaenol blyneddol.

4.4 a) Rhaid i'r gweithredwr weld tystysgrif DBS sylfaenol (wedi'i dyddio o fewn mis i'r gwiriad) unrhyw staff sydd â mynediad at gofnodion archebu neu gerbydau dosbarthu.

b) Rhaid i'r gweithredwr gynnal cofrestr o'r holl staff o'r fath a fydd yn cynnwys cofnod o pryd y cynhaliwyd pob gwiriad DBS. Rhaid i'r gofrestr hon fod ar gael i'w harchwilio gan swyddog awdurdodedig yr Awdurdod Trwyddedu ar gais. Dylai'r gofrestr gynnwys y canlynol:

- i. y dyddiad y dechreuodd cyflogaeth y person hwnnw yn y rôl honno
- ii. y dyddiad y gwiriodd y gweithredwr y dystysgrif DBS
- iii. enw'r person a wiriodd y dystysgrif DBS
- iv. Y dyddiad y rhoddodd y person y gorau i gyflawni'r rôl honno.

c) Rhaid cadw'r gofrestr am 12 mis yn unol â'r cofnodion archebu.

d) Os bydd gweithiwr yn peidio â bod ar y gofrestr ac yn ailymuno â'r gofrestr yn ddiweddarach, dylai'r gweithredwr weld dystysgrif DBS sylfaenol newydd (neu ddefnydd o'r Gwasanaeth Diweddarau).

4.5 Lle mae'r ymgeisydd/gweithredwr yn cyflogi neu'n bwriadu cyflogi pobl sy'n ymwneud â chymryd archebion neu anfon cerbydau, rhaid i'r gweithredwr lunio polisi ar gyflogi cyn-droseddwr yn y rolau hynny. Rhaid i'r polisi fod ar gael i'w archwilio ar gais swyddog awdurdodedig o'r Awdurdod Trwyddedu.

4.6 Rhaid i'r Gweithredwr ei gwneud yn ofynnol i'r holl staff sy'n cael eu cyflogi i gymryd archebion neu anfon cerbydau adrodd iddynt o fewn 48 awr i unrhyw euogfarn, rhwymo, rhybudd, cerydd neu arestio am unrhyw fater troseddol tra byddant yn cael eu cyflogi yn y rôl hon.

4.7 Rhaid i'r gweithredwr sicrhau bod gan unrhyw swyddogaethau archebu ac anfon a gcontractir allan fesurau diogelu digonol ar waith i amddiffyn plant ac oedolion agored i niwed. Rhaid i'r gweithredwr fod wedi gofyn am dystiolaeth o hyn gan y cwmni cyn allanoli'r swyddogaethau hyn.

5. Hysbysiad o Euogfarnau

5.1 O fewn 48 awr i unrhyw arestio a rhyddhau, ac yna ar ôl unrhyw euogfarn, rhwymo, rhybudd, cerydd neu arestio dilynol am unrhyw fater troseddol neu foduro (p'un ai gyhuddwyd ef ai peidio) a osodwyd arno/arni yn ystod cyfnod y drwydded, rhaid i ddeiliad y drwydded hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu gyda manylion llawn y mater(ion).

Yr hyn y mae'n rhaid ei adrodd:-

- a. Unrhyw euogfarn (mater troseddol neu foduro).
- b. Unrhyw rybudd (a gyhoeddwyd gan yr Heddlu neu unrhyw asiantaeth arall).
- c. Cyhoeddi unrhyw wysion Llys Ynadon yn eich erbyn.
- d. Cyhoeddi unrhyw hysbysiad cosb benodedig ar gyfer unrhyw fater.
- e. Unrhyw aflonyddu neu fath arall o rybudd neu orchymyn o fewn y gyfraith droseddol gan gynnwys gorchmynion ymddygiad gwrthgymdeithasol neu debyg.
- f. Arestio am unrhyw drosedd (p'un ai yw wedi'i gyhuddo ai peidio).
- g. Unrhyw ryddfarn yn dilyn achos troseddol a glywyd gan lys.
- h. Caiff unrhyw fath o drwydded a wrthodir gan unrhyw awdurdod rheoleiddio arall neu unrhyw drwydded o'r fath ei hatal, ei dirymu neu ei heb ei hadnewyddu.

6. Adeiladau Busnes

- 6.1 Rhaid i'r Gweithredwr roi cyfeiriad y safle o fewn ardal yr Awdurdod Trwyddedu i'r Awdurdod Trwyddedu lle bydd y busnes yn cael ei gynnal.
- 6.2 Lle mae safle'r gweithredwr yn cael ei ddefnyddio gan y cyhoedd, rhaid ei gadw'n lân, wedi'i gynhesu, ei awyru a'i oleuo'n ddigonol.
- 6.3 Rhaid i'r gweithredwr sicrhau bod unrhyw ardal aros a ddarperir i'w defnyddio gan ddarpar logwyr yn cynnwys seddi digonol ac yn cael eu cadw ar wahân yn gorfforol i unrhyw ardal gorffwys i yrwyr ac ystafell weithredu.
- 6.4 Rhaid arddangos trwydded y gweithredwr llogi preifat mewn man amlwg ar unrhyw safle y mae'r gweithredwr yn gweithredu ohono. Dylid dileu unrhyw fanylion personol fel cyfeiriad cartref deiliad y drwydded o'r copi arddangos cyn ei arddangos.
- 6.5 Rhaid i'r gweithredwr ddarparu copi o'r amodau trwydded hyn i'r cyhoedd ar gais.

7. Cofnodion Archebu

- 7.1 Rhaid i'r gweithredwr gadw cofnod o bob archeb llogi preifat naill ai'n ysgrifenedig mewn llyfr gwydn addas sydd â rhifau tudalennau olynol neu system archebu ac anfon gyfrifiadurol.

Os defnyddir llyfr, rhaid i bob cofnod fod yn glir, yn Saesneg ac yn hawdd ei ddarllen, heb fylchau llinell na thudalennau gwag.

Os defnyddir system archebu gyfrifiadurol, rhaid iddi allu cynhyrchu allbrint o unrhyw gofnodion y mae swyddog awdurdodedig neu gwnstabl heddlu yn gofyn amdanynt bob amser.

- 7.2 Ar gyfer pob archeb a dderbynnir, rhaid gwneud cofnod yn y llyfr cofnodion neu'r system archebu ac anfon gyfrifiadurol a rhaid iddi gynnwys:

- a) Enw'r person sy'n gwneud y cofnod (os nad yw wedi'i wneud gan system gyfrifiadurol)
- b) Yr amser a'r dyddiad y gwneir yr archeb, a
- c) Enw'r person y gwneir y archeb ar ei gyfer
- d) Manylion cyswllt y person y gwneir y archeb ar ei gyfer (cyfeiriad e-bost neu rif ffôn)
- e) Yr amser a'r lle casglu y cytunwyd arnynt, neu, os oes mwy nag un, yr amser a'r lle casglu cyntaf y cytunwyd arnynt
- f) Y gyrchfan – dylai hyn gynnwys o leiaf enw'r stryd a/neu'r adeilad a'r ardal bost. Lle bo modd, dylai gynnwys y cod post llawn.
- g) Yr amser y cwblhawyd y daith

- h) Cyfanswm cost y daith wedi'i chwblhau
- i) Enw gyrrwr y Cerbyd Hacni/llogi preifat
- j) Rhif trwydded yrru Cerbyd Hacni/hurio preifat
- k) Rhif cofrestru'r cerbyd a neilltuwyd i'r archeb
- l) enw unrhyw unigolyn a ymatebodd i'r cais archebu
- m) Enw'r person a anfonodd y cerbyd (os nad system gyfrifiadurol a anfonodd)
- n) Os yw'n berthnasol, enw'r gweithredwr arall y derbyniwyd archeb ganddo a/neu y rhoddwyd yr archeb iddo ar is-gontract.

7.3 Rhaid gwneud unrhyw ddiwygiad i'r cofnod gwreiddiol trwy ychwanegu un.

7.4 Rhaid cadw pob cofnod o archebion llogi preifat, boed yn cael eu cadw mewn llyfr neu ar fformat digidol, am o leiaf 12 mis o ddyddiad y cofnod olaf a rhaid iddynt fod ar gael yn rhwydd i'w cyflwyno i swyddog awdurdodedig yr Awdurdod Trwyddedu neu gwnstabl heddlu i'w archwilio ar unrhyw adeg yn ystod oriau gweithredu.

8. Data Personol

8.1 Rhaid rhoi gwybod i'r Awdurdod Trwyddedu yn ysgrifenedig am golli data personol drwy ladrad neu fel arall o fewn 24 awr, a hefyd i'r heddlu ar unwaith os amheuir lladrad. Noder, efallai y bydd angen rhoi gwybod i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth am golli data hefyd, am ragor o wybodaeth gweler: <https://ico.org.uk/for-organisations/report-a-breach/>

9. Yswiriant

9.1 Rhaid i weithredwyr sicrhau bob amser, ar gyfer pob cerbyd llogi preifat a weithredir, fod polisi yswiriant ar waith sy'n cwmpasu cludo teithwyr am dâl neu wobr trwy archebu ymlaen llaw yn unig neu ddiogelwch o'r fath sy'n cydymffurfio â gofynion Rhan VI o Ddeddf Traffig Ffyrdd 1988.

9.2 Rhaid i unrhyw safle sy'n darparu mynediad i aelodau'r cyhoedd fod wedi'i orchuddio ag yswiriant Atebolrwydd Cyhoeddus.

9.3 Rhaid i weithredwyr sicrhau, lle mae cerbyd wedi'i gynnwys o dan bolisi yswiriant fflyd, fod gyrrwyr yn ymwybodol o gynnwys y polisi, gan gynnwys ei gyfyngiadau a'i eithriadau. Rhaid i'r gweithredwr gadw cofnod, wedi'i lofnodi gan y gyrrwr, o fewn ffeil gofnodion pob unigolyn pan fydd hyn wedi'i gwblhau. Rhaid cyflwyno copi o gofnodion unrhyw unigolyn, ar gais, i unrhyw swyddog awdurdodedig o'r Awdurdod Trwyddedu.

10. Rhannu Teithiau/Cyfuno Ceir

10.1 Ar adeg archebu, rhaid i logwyr unigol gael gwybod am archebion sy'n rhan o daith rhannu teithiau/cyflym car a rhoi caniatâd penodol iddynt.

10.2 Fel rhan o gynlluniau rhannu reidiau/ cyfuno ceir, rhaid i weithredwyr gynnig yr opsiwn i logwyr rhannu gyda theithwyr eraill o'r un rhyw yn unig. Os yw logwyr yn dewis yr opsiwn hwn, ni chaniateir ychwanegu teithwyr o'r rhyw arall at yr un archeb.

11. Safonau Gwasanaeth

11.1 Rhaid i'r gweithredwr ddarparu gwasanaeth prydlon, effeithlon a dibynadwy i aelodau'r cyhoedd ar bob adeg resymol ac at y diben hwn rhaid iddo yn benodol:

- a) Darparu technoleg gwybodaeth a chyfathrebu, cyfleusterau a staff digonol, yn ôl yr angen.
- b) Sicrhau'r lefel uchaf o wasanaeth a gofal cwsmeriaid.
- c) Sicrhau, pan fydd cerbyd llogi preifat wedi'i logi i fod yn bresennol ar amser a lle penodedig, bod y cerbyd, oni bai ei fod yn cael ei ohirio neu ei atal gan achos digonol, yn bresennol yn brydlon ar yr amser a'r lle penodedig hwnnw.
- d) Sicrhau bod unrhyw gyfleusterau ffôn ac offer radio (y gallai fod angen Trwydded Radio OFCOM ar eu cyfer) yn cael eu cynnal mewn cyflwr da a bod unrhyw ddiffygion yn cael eu hatgyweirio'n brydlon.

12.1. Cerbydau Gwasanaeth Cyhoeddus

12.1 Ni chaniateir defnyddio Cerbydau Gwasanaeth Cyhoeddus (PSVs) i archebu cerbyd llogi preifat, oni bai gyda chydysyniad gwybodus y llogwr.

Nodiadau

- I. Dylid darllen yr amodau hyn ar y cyd â darpariaethau Rhan II o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.
- II. Rhaid i weithredwyr gynnal eu busnes yn unol â'r holl ddarpariaethau statudol perthnasol. Mae hyn yn cynnwys deddfwriaeth iechyd, diogelwch a lles, deddfwriaeth amgylcheddol a deddfwriaeth cydraddoldeb.
- III. Ni ddylai'r Gweithredwr fethu na gwrthod derbyn archeb gan neu ar ran person anabl sydd yng nghwmni 'ci cymorth' pan fo'r rheswm dros fethu neu wrthod yw y bydd y person anabl yng nghwmni'r 'ci cymorth'.
- IV. Bydd methu â datgan unrhyw golffarn o fewn yr amserlen ofynnol ynghyd â natur y golffarn yn cael ei ystyried wrth benderfynu a yw deiliad trwydded yn berson addas a phriodol i ddal trwydded yrru Cerbyd Hacni/hurio preifat. Gall hyn arwain at atal, dirymu neu wrthod adnewyddu'r drwydded yrru hurio preifat.
- V. Gallai unrhyw dorri amodau'r drwydded arwain at atal neu ddirymu'r drwydded.
- VI. Gall unrhyw berson sy'n cael ei dramgwyddo gan unrhyw amodau a bennir yn y drwydded apelio i lys ynadon o fewn 21 diwrnod i'w chyhoeddi.
- VII. Dylid adnewyddu trwydded ymlaen llaw er mwyn sicrhau parhad. Nid oes cyfnod gras awtomatig. Mae gweithredu cerbydau llogi preifat heb drwydded yn drosedd.

Rhaid i bob gweithredwr gydymffurfio â'u rhwymedigaethau o dan Ddeddf Diogelu Data 2018 a dylent fod wedi cofrestru gyda'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Atodiad 2 3

Cynllun Pwyntiau Cosb

Dyddiad Cyhoeddi: ____/____/____

Amser: _____

Lleoliad: _____

HV / PH: _____

Rhif Cofrestru: _____

Cwmni: _____

Gyrrwr: _____

Rhif y Bathodyn: _____

-
Methu â gwisgo Bathodyn y Gyrrwr (3)	☐	Gyrru gyda theiars anghyfreithlon (4)	☐
Dim Cit Cymorth Cyntaf (2)	☐	Platiau Trwydded heb eu harddangos (4)	☐
Methu â chyflwyno Yswiriant (3)	☐	Methu â chyflwyno tystysgrif prawf (3)	☐
Methu â chyflwyno trwydded yrru (3)	☐	Methu â chadw cofnodion priodol (4)	☐
Gwrthododd swyddog fynediad at gofnodion (6)	☐	Teithwyr Gormodol (6)	☐
Methu â hysbysu am newid cyfeiriad (2)	☐	Dim olwyn sbâr/Pecyn Atgyweirio (2)	☐
Defnyddio ffôn symudol wrth yrru (heb ddefnyddio offer llawrydd) (3) ☐			

Cyfanswm Nifer y Pwyntiau a Roddwyd _____

Pan roddir 12 pwynt neu fwy i Yrrwr/Perchennog/Gweithredwr o fewn unrhyw gyfnod o 12 mis, cyflwynir adroddiad i'r Pwyllgor Trwyddedu a Rheoleiddio gyda'r bwriad o atal, dirymu neu wrthod adnewyddu trwydded o'r fath.

Nodiadau yn dilyn yr archwiliad: _____

Llofnod y Swyddog Awdurdodedig: _____

Llofnod y Gyrrwr/Perchennog/Gweithredwr: _____

Dyddiad: ____/____/____